Begroting 2023

Aanbieding Begroting 2023

In deze eerste begroting van de nieuwe bestuursperiode 2022 – 2026 staan onze plannen voor het komende jaar, mét bijbehorende financiën. Traditiegetrouw beginnen we een begroting altijd met een algemeen beeld; Hoe staat Hoorn ervoor? Welke ontwikkelingen komen er op de gemeente af? En wat gaan we het komende jaar doen?

Grote veranderingen

We leven in tijden van grote veranderingen en tegenstellingen. Na de enorme impact van de coronacrisis veerde onze samenleving weer op. Van volle terrassen tot winkels, van goed bezochte festivals tot reizen. Er was weer volop ruimte om elkaar te ontmoeten en samen te genieten. Ondertussen draaide de economie ook weer op volle toeren. Met een ongekende groei en de laagste werkloosheid in een decennium tot gevolg.

Tegelijkertijd is dit ook de tijd van de crises; de woningcrisis, de klimaatcrisis, de stikstofcrisis, de arbeidsmarktcrisis, de energiecrisis, de inflatie. En dit jaar zien we eens te meer dat ontwikkelingen op het wereldtoneel ook steeds vaker tot (achter) onze voordeur reiken. De oorlog in Oekraïne legt bloot hoezeer alles met alles verbonden is. De impact is enorm. In de eerste plaats uiteraard voor de Oekraïense bevolking, die massaal is gevlucht voor het oorlogsgeweld.

Maar niet in het minst voor onze eigen inwoners, ondernemers, instellingen en verenigingen. Zij worden geconfronteerd met ongekend hoge prijsstijgingen, die de bestaanszekerheid hard raken. We moeten eerlijk zijn: de mogelijkheden van de gemeente om dit te veranderen zijn niet onbeperkt. Veel van de oplossingen moeten vanuit de Rijksoverheid komen. De plannen die het kabinet op Prinsjesdag presenteerde, laten zien dat het kabinet bereid is om diep in de buidel te tasten om de ergste gevolgen van de historisch hoge inflatie te bedwingen.

We houden nauwlettend in de gaten of deze ingrepen ook de gewenste effecten hebben. Daarbij stellen we vanwege de urgentie en mede op verzoek vanuit de raad voor om nog in dit lopende jaar (2022) een bedrag van € 1,5 miljoen vrij te maken. Dit is bedoeld om de ergste gevolgen van de prijsstijgingen in onze gemeente te dempen. We werken zo snel mogelijk plannen uit om dit geld nuttig te besteden.

Buffers voor investeringen

Ook de gemeente heeft te maken met oplopende inflatie, stijging van de bouwkosten, hoge energieprijzen en rentestijgingen. Daar komt bij dat de uitkering vanuit het gemeentefonds vanaf het ‘ravijnjaar’ 2026 onzeker blijft. Bij de kadernota was de financiële impact van deze ontwikkelingen nog lastig te voorspellen. Nu zijn deze wel op hun waarde geschat. Hierdoor moeten we lopende budgetten van plannen en projecten bijstellen. En goed vooruitkijken naar hoe we onze ambities en plannen betaalbaar maken en houden.

Het is onze opdracht als gemeentebestuur de incidentele ruimte in de komende drie jaar zo goed mogelijk te benutten. Om zo financiële buffers op te bouwen voor belangrijke en grote investeringen in de gemeente. We stellen daarom voor om in 2023 en 2024 circa € 5 miljoen te reserveren als buffer voor de sterke inkomstendaling in 2026. Tegelijkertijd moeten we in de komende jaren met elkaar keuzes maken die zorgen voor een structureel en reëel begrotingsevenwicht vanaf 2026.

Stedelijke ontwikkeling

De ambitie ‘Meer Stad Worden’ draait om de toekomstbestendigheid van onze stad en regio. De ‘dubbele vergrijzing’ (meer ouderen, die ook steeds ouder worden) en de dreigende ‘ontgroening’ (afname van jongeren)

vragen een gerichte aanpak. In de vorige bestuursperiode is hiervoor met diverse raadsbesluiten de basis gelegd. Denk aan de Omgevingsvisie, waarin onder andere de Woonvisie, Groenvisie, Mobiliteitsvisie en de Visie Hoornse Hoogte zijn verwerkt. Déze bestuursperiode staat daarmee in het teken van het realiseren van de ambitie; doen!

Denk aan de ontwikkeling van 500 woningen per jaar, met voor Hoorn nieuwe en onderscheidende woonmilieus. Hierdoor kunnen starters instromen en wordt doorstroming (van senioren) op de woningmarkt bevorderd. In het bijzonder is daarbij aandacht voor studenten en ‘young professionals’. Naast woningen worden ook arrangementen voor werken en opleiden (WOW) ontwikkeld. ‘Meer Stad Worden’ gaat niet alleen over meer woningen, maar juist ook over de ontwikkeling van Hoorn als complete stad. Met uitbreiding van werkgelegenheid en (hoger) onderwijs. Zodat de afhankelijkheid van de Randstad, en de daarbij horende druk op de mobiliteit, beheersbaar blijft.

Er komen veel ontwikkelingen bij elkaar deze periode. Op diverse locaties komen binnenstedelijke ontwikkelingen in de realisatiefase. Vooral de realisatie van de Poort van Hoorn betekent dat de ‘ambitiesprong’ van Hoorn nu echt voor de deur staat. Ook de nieuwe ontsluiting van de Poort van Hoorn/Binnenstad/Grote Waal krijgt vorm. Het integreren van al deze ontwikkelingen brengt nog wel de nodige vraagstukken met zich mee, inhoudelijk en financieel. Er zijn dus veel kansen, maar het vraagt -zeker onder de huidige marktomstandigheden - ook nog het nodige van de gemeente zelf. Een eerste stap die we willen zetten is het opnemen van een buffer van ruim € 20 miljoen voor de Poort van Hoorn en de ontsluiting van de binnenstad. Daarvan wordt ruim € 6 miljoen in 2022 verwerkt in de Najaarsbijstelling 2022. Provincie en Rijk omarmen en steunen de ambities van Hoorn, net als onze ontwikkelpartners. Dat vergroot onze kansen op cofinanciering. Hier zijn we dan ook zeer actief mee bezig. Van belang is het doel en de lange termijn voor ogen te houden en dat telkens als basis van de besluitvorming te hanteren; durven!

Samenleven

In Hoorn werken we samen met onze inwoners, vrijwilligers, (sociale) ondernemers, onderwijs en andere partners aan een inclusieve stad, waar mensen erbij horen, ertoe doen, meedoen en zelfredzaam zijn.

We staan in de komende jaren voor de volgende grote uitdagingen in het sociaal domein, die we met prioriteit gaan oppakken. Dit zijn de vergrijzing, de aanstaande hervormingen in de Jeugdzorg en Jeugdbescherming, de mentale gezondheid als gevolg van de coronacrisis, het rondkomen en voorkomen van schuldenproblematiek, het groeiend aantal kwetsbare inwoners in de wijk en de verouderde huisvesting van basisscholen.

Iedereen in Hoorn hoort erbij en moet mee kunnen doen. In 2023 starten we met de uitvoering van een lokale inclusieagenda en doen we onderzoek naar het slavernijverleden en de rol daarbij van het stadsbestuur van Hoorn. Op basis van de uitkomsten van een onderzoek naar de armoedeval komen we met voorstellen om het beleid op rondkomen aan te passen. We helpen mensen naar werk of andere zinvolle besteding en nemen maatregelen om de kansengelijkheid voor inwoners te vergroten.

Duurzame leefomgeving

Hoorn klimaatneutraal in 2040 – dát is het doel waar we samen naartoe werken. Voor de toekomst van onze stad en inwoners is een duurzame leefomgeving cruciaal. De belangrijkste opgaven zijn de energietransitie, klimaatadaptatie en de circulaire economie. Binnen deze opgaven zijn we concreet aan de slag met projecten. Zo gaan we in 2023 door met de aanleg van een warmtenet in de Kersenboogerd en onderzoeken we de mogelijke inzet van duurzame warmtebronnen, zoals geothermie en aquathermie.

Het hebben van voldoende water en groen staat steeds hoger op de agenda. Zeker nu de stad verder gaat groeien is het belangrijk dat hiervoor

voldoende ruimte blijft. De veranderingen in het klimaat maken dat juist groen en water hittestress voorkomen en stortbuien kunnen opvangen. De aanleg van een wijkpark in de Bangert en Oosterpolder en de renovatie van het wijkpark in Risdam-Noord zorgt niet alleen voor meer groen maar is ook fijn om in te verblijven.

Ook een schone, hele en veilige stad maakt onderdeel uit van de duurzame leefomgeving. Het onderhoud van de openbare ruimte en het groen is belangrijk voor de leefbaarheid en de uitstraling van onze wijken. In 2023 wordt meer aandacht besteed aan onkruidbestrijding en reiniging. Ook werken we plannen uit om de afvalscheiding in de stad verbeteren.

Vanaf 2023 gaan we aan de slag met de nieuwe Veiligheidsambitie. Het aanpakken van ondermijning en de bewustwording hierover bij onze eigen organisatie en partijen in de stad heeft daarin een prominente plek. We gaan door met de succesvolle top X aanpak van jongvolwassenen en minderjarigen. We evalueren de inzet van (flexibel) cameratoezicht en leggen een visie hierover voor aan de raad. Vanuit spoor 5 van het programma Kansen voor de Kersenboogerd organiseren we bijeenkomsten over het thema veiligheid, om te komen tot concrete maatregelen voor een veiliger en fijnere leefomgeving.

Door het recente vertrek van een aantal toezichthouders (Boa's) is de bezetting van ons team Toezicht & Handhaving niet op orde. De werving van nieuwe toezichthouders heeft daarom prioriteit. Daarnaast wordt het team uitgebreid met twee Boa's.

Levendige (binnen)stad

Een gezonde economie is de motor van een stad. Een aantrekkelijk vestigingsklimaat is dus van groot belang. We willen nieuwe ondernemers aantrekken en groeiende bedrijven meer ruimte geven. Ook letterlijk, door te starten met de uitbreiding van bedrijventerrein Zevenhuis en de aanpak van de congestie op het elektriciteitsnet, met Liander, andere overheden en partners uit het bedrijfsleven.

Samen met ondernemers en onderwijsinstellingen werken we aan opleidingsprogramma's en het programma Wonen, Onderwijs en Werken (WOW-aanpak). Zo zorgen we voor voldoende opgeleid personeel en behouden we jongeren en jong talent voor de regio.

Hoorn is een gastvrije en levendige stad, met een rijk aanbod aan sport, kunst, cultuur en erfgoed. Met projecten als de aanleg van het nieuwe Stadsstrand, de uitbreiding van het Westfries Museum, een onderzoek naar een volwaardig poppodium, de aanleg van een skatepark en de viering van de Slag op de Zuiderzee investeren we volop in de voorzieningen en de aantrekkingskracht van onze stad. We evalueren het evenementenbeleid en stellen nieuw toeristisch beleid op, met plannen om meer bezoekers naar Hoorn te trekken. Daarnaast werken we plannen uit om Hoorn als aantrekkelijke stad om te wonen, werken en te verblijven onder de aandacht te brengen bij voor onze stad belangrijke doelgroepen.

Tegelijkertijd blijven we werken aan het verbeteren van wat er al is. In samenwerking met ondernemers en inwoners werken we aan een gebiedsagenda voor de binnenstad, met plannen om de stad te verbeteren. We intensiveren de leegstandsaanpak en bereiden keuzes voor over de omvang en de invulling van het publiekshart. We investeren in ons erfgoed, evalueren en actualiseren het horecabeleid en onderzoeken mogelijkheden voor verruiming van terrassen, winterterrassen en drijvende terrassen. Ook starten we een onderzoek naar stadsdistributie en werken we aan een nieuwe Kunst & Cultuurnota en een masterplan sport. We richten ons daarmee op een zo groot mogelijke deelname aan sport en cultuur.

Dienstverlening en bedrijfsvoering

Al deze plannen moeten natuurlijk ook uitgevoerd worden door onze organisatie, onze medewerkers. Om de sturing binnen de organisatie te verbeteren zijn we kort geleden gestart met de verandering van ons organisatiemodel naar een directiemodel. Ook in 2023 gaan we hier mee door.

Een zorgpunt is de krapte op de arbeidsmarkt, die ook voor ons als gemeente voelbaar is. Het vinden van nieuwe medewerkers en het vasthouden van medewerkers in een concurrerende arbeidsmarkt is lastiger en zeer urgent. Daar gaan we dan ook op investeren, in samenwerking met het bedrijfsleven en de onderwijssector.

In 2023 wordt door de verbouwing van het stadhuis opnieuw veel flexibiliteit gevraagd van de organisatie. Medewerkers werken hierdoor ook in 2023 nog veel hybride en vanuit huis. Na de jaren van verplicht thuiswerken door corona, vraagt dit extra aandacht voor sociale binding tussen mensen en teams.

Tijdens de verbouwing van het stadhuis blijft de dienstverlening aan onze inwoners gegarandeerd. En wordt deze ook weer verder verbeterd en ontwikkeld, met de feedback van onze inwoners en ondernemers. Bijvoorbeeld door meer data gedreven organiseren en digitaliseren.

We experimenteren met nieuwe vormen van participatie om nadrukkelijk de verbinding te maken met onze inwoners, ondernemers, verenigingen en instellingen.

Tot slot

Deze begroting is een goede basis om onze gezamenlijke ambities de komende jaren te realiseren. Wij kijken uit naar de behandeling van deze begroting in de gemeenteraad, waar we samen het goede gesprek kunnen voeren.

College van burgemeester en wethouders,

Oktober 2022

Inhoudsopgave

Aanbieding Begroting 2023 ____ *2*
Financieel beeld ____ *7*
Bestuur en ondersteuning ____ *21*
Openbare orde en veiligheid ____ *34*
Verkeer, vervoer en waterstaat ____ *41*
Economische zaken ____ *54*
Onderwijs ____ *62*
Cultuur, recreatie en sport ____ *74*
Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening ____ *88*
Duurzaamheid en milieu ____ *99*
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting ____ *111*
Overzicht programma's ____ *124*
Overzicht projecten ____ *139*
Paragraaf Lokale heffingen ____ *148*
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing ____ *156*
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen ____ *166*
Paragraaf Financiering ____ *170*
Paragraaf Bedrijfsvoering ____ *174*
Paragraaf Verbonden partijen ____ *181*
Paragraaf Grondbeleid ____ *188*
Paragraaf Algemene uitkering ____ *193*
Bijlagen ____ *198*

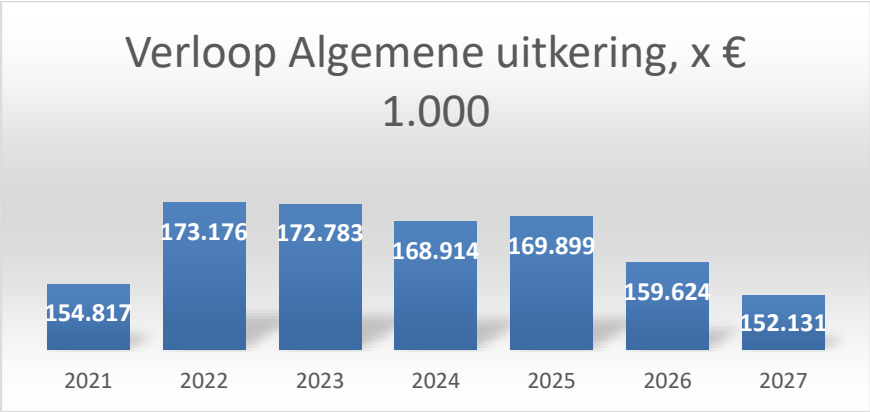

Financieel beeld

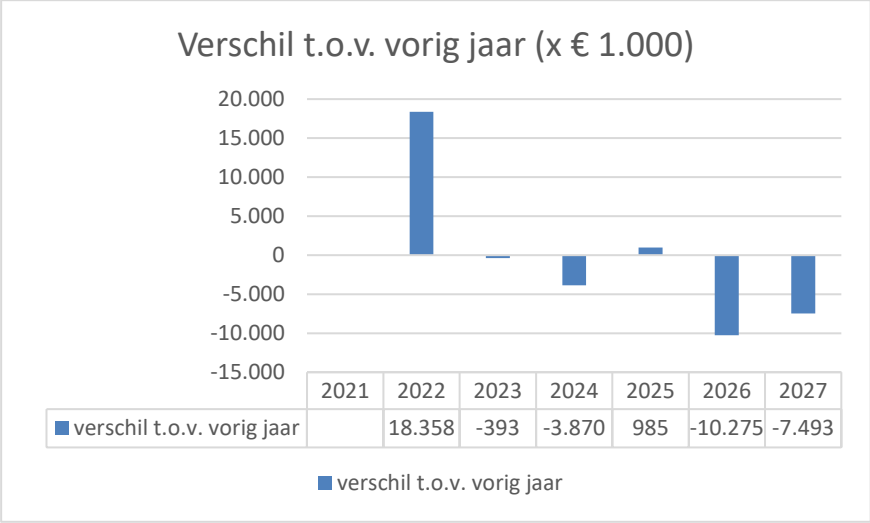
Er bestaat meer onzekerheid voor gemeenten dan voorgaande jaren op financieel terrein. Autonome ontwikkelingen zoals de oplopende inflatie, hogere energiekosten, stijging van de bouwkosten bij grote projecten en stijging van de rentekosten maken dat onze uitgaven extra stijgen. Daarnaast past het Rijk de spelregels van het gemeentefonds aan, waardoor de inkomsten vanuit het gemeentefonds vanaf 2026 fors dalen ten opzichte van voorgaande jaren. Ook wel het ‘ravijn’ benoemd. Het is nog steeds wachten op concrete plannen vanuit het Rijk hoe gemeenten deze inkomstendaling (deels) kunnen opvangen. De gepresenteerde begroting van het gemeentefonds op Prinsjesdag heeft hier geen uitsluitsel op gegeven. In deze begroting daarom geen sluitende begroting in 2026; ook als signaal richting het Rijk. We verwachten van het Rijk dat zij met structurele oplossingen komt voor het ‘ravijn’ vanaf 2026, zodat de maatregelen die wij vanaf de kadernota 2023 moeten gaan treffen om tot een sluitende meerjarige begroting te komen realistisch en draagbaar zijn. Wel wordt in deze begroting gekozen om alvast een buffer op te bouwen voor investeringen die we komende jaren in gang zetten, maar waarvan de extra lasten na 2026 zullen vallen.

Hoe ziet het financieel beeld er na de kadernota uit?

Doordat het Rijk incidenteel flinke extra inkomsten bij de meicirculaire 2022 heeft toegekend, ziet het beeld er op de korte termijn goed uit. In de septembercirculaire zijn er bovendien nog extra bedragen voor de jaren 2023 tot en met 2025 bij gekomen. Ook het ‘ravijnjaar’ 2026 is incidenteel iets gecompenseerd door het Rijk. Maar het jaar 2026 is nog steeds flink negatief. Dat betekent dat nieuwe investeringen of projecten die leiden tot structurele uitgaven niet kunnen zonder dat daar ook structurele dekking tegenover staat. Het tekort in 2026 loopt daardoor immers op. Voor het beeld dat daarbij hoort: in onderstaande grafiek staat welke bedragen er via het gemeentefonds voor onze gemeente gelden.

Daaruit blijkt dat er tussen 2025 en 2026 ruim € 10 miljoen minder aan inkomsten binnenkomen. Daar bovenop komt er in 2027 nog eens bijna € 7,5 miljoen minder binnen.

Dat betekent dat er door de gemeente strategische keuzes gemaakt moeten worden om voor de jaren 2026 en verder een sluitende begroting te krijgen. Dus dat de uitgaven in evenwicht zijn met de inkomsten. Initiatieven met een structureel financieel gevolg leiden direct tot een verslechtering van het financiële beeld vanaf 2026.

Begrotingsresultaat 2023 t/m 2026

tabel 1 saldo van de begroting (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	2023	2024	2025	2026
Startpunt begrotingssaldo Begroting 2023	10.645	10.047	8.949	-1.611
A: Noodzakelijke bijstellingen	3.089	1.362	-818	-3.840
B: Nieuw beleid	-1.808	-1.964	-2.089	-1.685
C: Aanvullende bijstellingen en/of nieuw beleid	-2.389	-2.232	-1.413	-1.258
D: Buffer voor grote projecten	-5.000	-5.000	-4.000	
D: Buffer verbeteren financieel beeld	-3.500	-1.500		
E Gevolgen van amendementen	-215			
Begrotingssaldo na septembercirculaire	**822**	**713**	**629**	**-8.395**

De veranderingen tussen de Kadernota 2022 en het startpunt van de berekening worden toegelicht in een aparte bijlage.

A: Noodzakelijke bijstellingen

Na de kadernota zijn er verschillende onderdelen van de begroting nader onderzocht. Dat onderzoek leidt tot enkele bijstellingen van de bedragen die eerder zijn verwerkt of voorgesteld. Onder andere door de aanpassing

van indexen die bij de kadernota zijn gebruikt. De onderwerpen worden onder de tabel kort toegelicht.

tabel 2 noodzakelijke bijstellingen (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	2023	2024	2025	2026
Prijsindex (2,5% actuele CPB raming)	-1.100	-1.100	-1.100	-1.100
Hogere baten OZB (van 2,2% naar 2,5%)	57	57	57	57
Loon en prijs indexatie subsidies - 2022 structureel maken	-123	-123	-123	-123
Loon en prijs indexatie subsidies - 2023 (3,14%)	-435	-435	-435	-435
Doorrekening indexatie investeringsplafonds (4,8% i.p.v. 2,5%)		-15	-24	-33
Bijstelling looncompensatie (van 3,6% naar 3,3%, actuele raming CPB)	145	145	145	145
Aanpassen opleidingsbudgetten (2% v.d. loonsom)	-48	-48	-48	-48
Indexatie omgevingsdienst NHN	-34	-34	-34	-34
Hogere uitgaven belastingen voor eigen panden (OZB)	-94	-94	-94	-94
Hogere uitgaven verzekeringen (taxaties en premies)	-50	-50	-50	-50
Stijging rente + hogere aan te trekken geldleningen	211	-1.012	-2.947	-3.844
Stijgende gasprijs (nieuwe prijzen vanaf 2023)	-360	-600	-300	-300
Aanpassen stelpost bouwkosten (aanvullend op € 0,35 miljoen)	-25	-200	-200	-200
Zesde wethouder en ondersteuning	-251	-251	-251	-125
BTW investeringen sport	54	54	54	54
Vervallen incidentele stelpost 2023	450			
Correctie grondzaken t.b.v. reserve		497	417	
Gevolgen uit septembercirculaire 2022	4.624	4.503	4.047	2.222
Netto-effect noodzakelijke bijstellingen	**3.089**	**1.362**	**-818**	**-3.840**

Toekennen prijsindex (2,5% actuele CPB raming)
Bij de Kadernota 2022 is voorgesteld de budgetten in de begroting 2023 te indexeren. Het enige voorbehoud dat werd gemaakt was dat het indexpercentage nog kon wijzigen. De index is de geharmoniseerde prijsindex. Deze was op het moment van de kadernota 2,2%. De actuele stand van de index is 2,5%. Het voorstel is daarom dat laatste percentage te gebruiken om de budgetten 2023 structureel te indexeren.

Hogere baten leges en tarieven (van 2,2% naar 2,5%)
Ook is bij de Kadernota 2022 besloten de OZB en de leges en tarieven trendmatig te verhogen met 2,2%. Het effect daarvan was voor het aandeel OZB al verwerkt, maar nog niet voor alle overige leges. In deze begroting zijn de leges en tarieven daarom met 2,5% verhoogd en de opbrengst OZB bijgesteld met 0,3% (van 2,2 naar 2,5%). Door de bijstelling van het percentage is de meeropbrengst € 57.000.

Loon en prijs indexatie subsidies - 2022 structureel maken
Bij de Begroting 2022 is via amendement besloten dat de subsidies worden geïndexeerd met 1,4% voor de loon- en prijsontwikkeling. Die indexatie is incidenteel verwerkt in 2022 met de opdracht om te beoordelen of een structurele indexatie (financieel) mogelijk en gewenst was. Het amendement was mede ingestoken door het feit dat er al jaren geen loon- en prijsontwikkeling was toegerekend aan de subsidies.

De indexatie is beoordeeld. Onze eigen inkomstenstroom (voornamelijk het gemeentefonds) wordt ook geïndexeerd voor een loon- en prijsontwikkeling. Daarom wordt voorgesteld de indexatie 2022 structureel te maken.

Loon en prijs indexatie subsidies - 2023 (3,14%)
De verhouding tussen het loon- en het prijsdeel van de indexatie is 80/20. Die index komt voor 2023 uit op 3,14%. Dat is het percentage dat wordt vergoed. Het voorstel is de subsidies vanaf 2023 ook voor dat percentage te indexeren.

Doorrekening indexatie investeringsplafonds (4,8% i.p.v. 2,5%)
Bij de Kadernota 2022 is besloten de plafonds voor vervangingsinvesteringen te indexeren met de prijsontwikkeling bruto overheidsinvesteringen (IBOI). Bij de kadernota stond deze index op 2,5%. De index is bijgesteld naar 4,8%. Daarom wordt voorgesteld die laatste index te gebruiken bij de indexatie voor 2023 en verder.

Bijstelling looncompensatie (van 3,6% naar 3,3%)
Bij de Kadernota 2022 is voorgesteld de loonontwikkeling voor de cao gemeenteambtenaren 2023 te berekenen op de loonvoet sector overheid. Deze stond op dat moment op 3,6% en is nu aangepast naar de actuele index van 3,3%.

Let wel: er worden op dit moment nieuwe cao's afgesloten met hogere percentages. Hoe dat precies uitpakt voor de gemeentelijke cao is nog onduidelijk. Wij stellen toch voor om de index te gebruiken die officieel is gepubliceerd. Dat past binnen het consistent begrotingsbeleid waar de gemeenteraad bij de kadernota ook aandacht voor heeft gevraagd. Voor de andere indices gebruiken we immers ook de gepubliceerde cijfers. Een hoger % is wel als risico meegenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Aanpassen opleidingsbudgetten (2% v.d. loonsom)
Dit betreft een reguliere aanpassing van het opleidingsbudget. Afspraak is dat de opleidingsbudgetten gelijk zijn aan 2% van de loonsom. Die aanpassing wordt nu verwerkt.

Indexatie omgevingsdienst NHN
Bij de Kadernota 2022 is verzuimd de indexatie 2023 van de omgevingsdienst Noord-Holland Noord te verwerken. Daarom is deze alsnog opgenomen.

Hogere uitgaven belastingen voor eigen panden (OZB)
Door de verhoging van de tarieven OZB worden ook onze eigen panden hoger belast.

Hogere uitgaven verzekeringen (taxaties en premies)
De premies voor de verzekeringen stijgen ieder jaar en deze stijging valt buiten de reguliere prijscompensatie. Daarnaast zijn enkele panden opnieuw getaxeerd, wat heeft geleid tot een hoger bedrag aan verzekeringskosten. Beide ontwikkelingen zijn nu verwerkt voor 2023 en verder.

Stijging rente
De komende periode stijgt de rente. Daarnaast investeert de gemeente fors meer dan in het (recente) verleden. Dus moeten er hogere

geldleningen per jaar worden aangetrokken. Beide ontwikkelingen zorgen ervoor dat de rentekosten stijgen.

Stijgende gasprijs
De energiekosten stijgen en daarmee ook de energiekosten van de gemeentelijke panden. Het voorstel is om dit in de begroting te verwerken. Daarbij gaan wij er wel van uit dat er in de komende periode maatregelen getroffen kunnen worden om de gemeentelijke panden energiezuiniger te maken. Daarom stellen wij voor om na een eerste stijging de energiekosten in latere jaren weer te laten dalen.

Aanpassen stelpost bouwkosten
Na de eerste inventarisatie bij de Kadernota 2022 blijkt nu dat de kosten nog steeds stijgen. Daarom is het verstandig rekening te houden met een extra stijging. Met de genoemde bedragen kunnen de (kapitaallasten van de) gestegen bouwkosten worden gedekt.

Zesde wethouder en ondersteuning
In de begroting was rekening gehouden met vijf wethouders. De raming wordt nu aangepast inclusief de ondersteuning die daarvoor nodig is. Daarnaast zijn de bijbehorende verzekeringskosten aangepast.

Stelpost BTW investeringen sport vervalt
Vanaf 2018 was de BTW op sportinvesteringen niet meer te compenseren bij het BTW Compensatiefonds. Het Rijk heeft dit later via een regeling gerepareerd. Dit is in positieve zin gecorrigeerd.

Vervallen incidentele stelpost 2023
In de begroting stond een incidentele post onderuitputting voor het jaar 2023 van € 450.000. Deze kan vervallen.

Correctie grondzaken t.l.v. reserve
Het aandeel van grondzaken op de algemene dienst mag maximaal € 990.000 zijn. In 2024 en 2025 stond dit hoger begroot, omdat de onttrekking aan de reserve plankosten nog niet was begroot. Dit is gecorrigeerd, waardoor een incidenteel voordeel ontstaat in 2024 en 2025.

Septembercirculaire 2022
Een meer inhoudelijke bespreking van de septembercirculaire leest u in de paragraaf Algemene uitkering.

In de volgende tabel staat kort welke gevolgen er zijn voor Hoorn door de septembercirculaire 2022.

tabel 3 verandering uitkeringen gemeentefonds (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	2023	2024	2025	2026
Jeugdzorg 100% meenemen i.p.v. 75% (t/m 2026)		326	305	-407
Vrijval eigen behoedzaamheid: accres	2.195	3.562	4.487	
Extra bijdrage aan accres 2026 rijk (€ 1 miljard landelijk)				3.948
Overige veranderingen	2.449	664	-847	-1.413
Claims/te corrigeren	-20	-49	102	94
Netto-effect voor begroting	**4.624**	**4.503**	**4.047**	**2.222**

Jeugdzorg compensatie voor 100% meenemen
De Nederlandse gemeenten mogen de compensatie voor jeugdzorg volgens uitspraak van de arbitragecommissie voor 100% in hun begroting meenemen. Die afspraak is gemaakt tussen het rijk en de VNG. De

afspraak geldt tot en met 2026. Tot nu toe mochten de gemeenten tot 75% meenemen. Er zitten wel haken en ogen aan: het rijk heeft voor zichzelf de uitgaven nog niet geraamd, dus blijft er onzekerheid of de gemeenten het geld daadwerkelijk krijgen. Daarnaast geldt de afspraak niet structureel. Het jaar 2026 moest daarnaast worden gecorrigeerd door een systeemfout in de Begroting, vandaar het negatieve bedrag.

Bijstelling Accres
Kort over de accressen: bij de kadernota is er een voorbehoud gemaakt voor de hoge accressen die aan de gemeenten werden toebedeeld. Het leek onwaarschijnlijk dat het rijk al dat geld uit zou kunnen geven. Na de kadernota (eigenlijk: meicirculaire) heeft de VNG echter een deal met het rijk gesloten over het volumedeel van het accres. Dat is bevroren voor 2022 tot en met 2025. Dat betekent dat het rijk dus wel die hoge accressen afrekent met de gemeenten. Ofwel: het voorbehoud dat is gemaakt, kan vervallen. Daarnaast heeft het rijk eenzijdig besloten het accres in 2026 met € 1 miljard te verhogen. Dat verzacht enigszins de vrije val in inkomsten die in 2026 de gemeenten 'overkomt', maar is nog lang niet genoeg. Beide ontwikkelingen van het accres worden in tabel 3 weergegeven.

In de paragraaf Algemene uitkering worden de verschillen nader toegelicht.

B. Nieuw Beleid 2022-2026
Het nieuwe beleid is een financiële vertaling van het coalitieakkoord 2022-2026. Voor een inhoudelijke beschrijving van de onderwerpen verwijzen wij u naar het coalitieakkoord. Voor nu volstaat een tabel met de verschillende onderwerpen en de op dit moment geschatte kosten daarvan. Deze bedragen worden opgenomen in de Begroting 2023.

tabel 4 nieuw beleid (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	2023	2024	2025	2026
Opwaarderen park Risdam-Noord			-59	-59
Oplossing voor fiets parkeren in de binnenstad	-128	-128	-128	-128
• Exploitatiebudget (amendement B2021)	50	50	50	50
• Bestaande dekking (lijst ruimtevragers)	25	25	25	25
Versnellen Kansen voor de Kersenboogerd/uitvoeringscapaciteit	-350	-350	-350	-350
Kansen voor de Kersenboogerd/aanvullende kapitaallasten		-36	-101	-167
Opstellen en uitvoeren beweegprogramma voor de jeugd	-100	-100	-100	-100
Extra buitengewone opsporingsambtenaren (Boa's)	-218	-218	-218	-218
Onderzoek naar en besluit over een volwaardig poppodium	-60			-500
Achterstallig onderhoud openbare ruimte	-200	-400	-400	-200
Reiniging en onkruidbestrijding openbare ruimte	-185	-185	-185	-185
Knip in het havenkwartier en een autovrije Roode Steen	-60	-60	-27	-27
Niet bezuinigen op inkomensondersteuning en armoederegelingen	-363	-363	-363	-363
Aanleg wijkpark Bangert en Oosterpolder		-30	-65	-65
Aanpak netcapaciteit	-50	-50	-50	-50

	2023	2024	2025	2026
• Dekkingsoptie Rijksmiddelen Duurzaamheid/klimaat	50	50	50	50
Investeren in de lokale economie	-120	-120	-120	-120
Extra geld voor het sneller verbeteren van schoolgebouwen primair onderwijs (IHP)			p.m.	p.m.
Geld voor inclusie (waaronder Safestreets)	-50	-50	-50	-50
Bouw tijdelijke woningen op terrein van voormalige gevangenis in Zwaag		p.m.	p.m.	p.m.
Verbeteren afvalverwerking, waaronder ondergrondse containers in binnenstad	-50	-192	-192	-192
• Dekking uit afvalstofheffing	50	192	192	192
Realisatie nieuwe toegangsweg + ontvlechten Keern-Zuid (storting in reserve Parkeren en infrastructuur	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Onderzoek naar stadsdistributie	-50			
Dekking uit Algemene reserve				770
Netto-effect voor begroting (-=nadeel)	**-1.808**	**-1.964**	**-2.089**	**-1.685**

De volgende onderwerpen zijn incidenteel verwerkt voor deze bestuursperiode:

- Versnellen Kansen voor de Kersenboogerd/uitvoeringscapaciteit;
- Opstellen en uitvoeren beweegprogramma voor de jeugd;
- Achterstallig onderhoud openbare ruimte;
- Aanpak netcapaciteit, inclusief dekking;
- Investeren in de lokale economie;
- Onderzoek naar stadsdistributie

Na 2026 moet daarover een nieuw besluit genomen worden of deze onderwerpen worden doorgezet. Dan wordt ook een besluit genomen over de financiële gevolgen.

C. Aanvulling bijstellingen en/of nieuw beleid

Diverse ontwikkelingen binnen de gemeente leiden ertoe dat de begroting aangepast moet worden. In de volgende tabel staan die onderwerpen en onder de tabel worden deze kort toegelicht.

tabel 5 aanvulling bijstellingen en/of nieuw beleid (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	2023	2024	2025	2026
Voortzetting bijdrage WOW aanpak	-110	-110	-110	-55
Dierenwelzijn: structurele middelen voor opvang en vervoer	-25	-25	-25	-25
Diversen inclusiebeleid: ontwikkeling standbeeld JP Coen, onderzoek naar Slavernijverleden en viering 150 jaar afschaffing slavernij (Keti Koti)	-100			
Bobeldijkerweg: uitbreiding standplaatsen. Stijging procedurekosten op tweede brugontsluiting	-50			
Monumenten: verhogen subsidieregeling voor restauratie en onderhoud	-50	-50	-50	
Beheersmaatregel subsidies: subsidieregister + visitaties	-60	-60	-60	-60
Afronden van de bestuursopdracht beheersmaatregelen Sociaal Domein	-410	-410	-410	-410
Sportaccommodatie - HSV sport verbouwing		-18	-18	-18

	2023	2024	2025	2026
Initiatievenmarkt: Skatepark	-50		-32	-32
Programma Binnenstad en Waterfront (werkbudget)	-100	-100		
Intensiveren Cameratoezicht	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Verhogen budget voor functiewaardering (2e fase)	-400	-400	-400	-400
Versneld digitaliseren archief stadhuis	-125	-125	-50	
Aanpassen reiskostenregeling (schrappen drempel 10 km)	-123	-123	-123	-123
Stagecoördinator	-46	-46	-46	-46
Traineepool 2023-2024	-740	-740		
Uitbreiding Rayon IJsselweg (2023/2024)		-12	-12	-12
Verlagen snelheid Westerdijk naar 50 km/u			-64	-64
Aanleg laadinfrastructuur i.v.m. verduurzamen wagenpark 2023		-13	-13	-13
Netto-effect voor begroting (-=nadeel)	**-2.389**	**-2.232**	**-1.413**	**-1.258**

Voortzetting bijdrage WOW aanpak (Wonen-Opleiden-Werken)
Het college zet de WOW-aanpak voort in deze bestuursperiode.

Dierenwelzijn: structurele middelen voor opvang en vervoer
De gemeente heeft een wettelijke taak in het opvangen en vervoeren van wilde dieren en huisdieren. Zij doet dit in samenwerking met partners. De vergoeding voor deze partners ten aanzien van vervoer en opvang wilde dieren is nog niet structureel geborgd in onze begroting. Met dit voorstel wordt dit geregeld.

Diversen inclusiebeleid
Deze middelen wenden we aan voor drie zaken. 1) Er komt een onderzoek naar de rol van het gemeentebestuur in de tijd van de slavernij. 2) We gaan verder het gesprek aan met de stad over inclusie en het standbeeld van JP Coen. 3) In 2023 wordt de feitelijke afschaffing van slavernij in Nederland, 150 jaar geleden, grootser herdacht tijdens Keti Koti.

Bobeldijkerweg: uitbreiding standplaatsen. Stijging procedurekosten
Voor de nieuw te realiseren uitbreiding van de standplaatsen woonwagencentrum Bobeldijk is (extra) inzet/capaciteit nodig. De kosten hiervan zijn meegenomen in deze begroting. Daarnaast moet nog een verkeersontsluiting op het woonwagencentrum worden gerealiseerd tussen het bestaande oude deel en een eerdere uitbreiding.

Monumenten: verhogen subsidieregeling voor restauratie en onderhoud
De huidige regeling is € 50.000 per jaar en is ontoereikend voor het aantal aanvragen. Het college stelt voor de regeling de komende drie jaar te verhogen met € 50.000 om meer restauraties mogelijk te maken en zo het in stand houden van het erfgoed te ondersteunen.

Beheersmaatregel subsidies: subsidieregister + visitaties
De ondersteuning van de verbeterde subsidieorganisatie vraagt om overzicht over verstrekte subsidies, inzicht in de afgesproken en bereikte resultaten en goede hulpmiddelen om de processen beheerst en rechtmatig uit te voeren. Het huidige informatiesysteem biedt onvoldoende mogelijkheden hiervoor. Daarnaast zijn extra middelen noodzakelijk voor het inzetten van visitatie.

Afronden van de bestuursopdracht beheersmaatregelen Sociaal Domein
Omdat bijna alle maatregelen zijn afgerond en geborgd in de organisatie wordt de bestuursopdracht ‘tekorten in het sociaal domein’ afgerond. Enkele jaar overstijgende maatregelen, zoals de versterking van de samenwerking met de huisartsen, loopt nog door tot eind 2022/2023. De kwalitatieve opbrengsten van de getroffen beheersmaatregelen zijn merkbaar en zichtbaar. Zowel intern bij een verbetering van (digitale) werkprocessen als op maatschappelijk effecten door de verbetering van samenwerking met onder andere zorgaanbieders, zorgverzekeraars en de huisartsen. Door niet- beïnvloedbare kostenontwikkelingen in de Wmo en Jeugdhulp en een optimistische inschatting van de opbrengsten is het tekort niet zodanig teruggedrongen dan vooraf werd verwacht.

Sportaccommodatie - HSV sport verbouwing
De kosten van de renovatie van de accommodatie van HSV Sport, onderdeel van renovatie vitaal sportpark Risdam Noord, vallen hoger uit. Het betreft een combinatie van hogere marktprijzen en een aanpassing aan het ontwerp als gevolg van de participatie bij het ontwerp.

Initiatievenmarkt: Skatepark
Voor de participatie en de voorbereiding wordt incidenteel een bedrag gevraagd. Daarnaast moet nog veel uitgewerkt worden. De schatting is dat het skatepark € 750.000 kost, wat leidt tot € 32.000 kapitaallasten.

Programma Binnenstad en Waterfront (werkbudget)
Het betreft het werkbudget voor het (vierjarig) programma om de slagvaardigheid binnen het programma te vergroten. Gelijk aan de werkwijze van het programma Innovatieve stad. Aan de hand van een uitvoeringsagenda worden activiteiten in gang gezet.

Intensiveren Cameratoezicht
Er wordt een voorstel voorbereid om het cameratoezicht te intensiveren. Daarbij zijn verschillende keuzes te maken: zelf camera’s kopen of huren, zelf de beelden uitkijken of uitbesteden, real-time (live) de beelden uitkijken of achteraf, aantal locaties, etc. De gemeenteraad krijgt de keuzes voorgelegd en aan de hand van die keuzes worden de financiële gevolgen inzichtelijk gemaakt. Vooralsnog blijft de post op p.m. staan.

Verhogen budget voor functiewaardering (2e fase)
Bij de kadernota is een eerste indicatie van de kosten van functiewaardering en noodzakelijke aanpassingen in het loongebouw verwerkt in de begroting. De afgelopen periode is gebleken dat die kosten onvoldoende zijn. Daarom wordt voorgesteld het budget te verhogen.

Versneld digitaliseren archief stadhuis
In gebouw C ligt nog een flink archief. Wij willen voorkomen dat er in het gerenoveerde deel van gebouwdelen A en B extra archiefruimte moet worden gebouwd. Daarom stelt het college voor het archief uit gebouw C versneld te digitaliseren, zodat geen extra ruimte nodig is. En we voldoen aan de wettelijke eisen van het archief.

Aanpassen reiskostenregeling (schrappen drempel 10 km)
Om als werkgever aantrekkelijk te zijn en blijven is voorgesteld de reiskostenregeling aan te passen. Daarmee zijn reiskosten geen belemmering om in Hoorn te (komen) werken. Voorstel is het schrappen van de drempel van 10 kilometer afstand van het stadhuis waarboven iemand in aanmerking komt voor een reiskostenvergoeding.

Stagecoördinator
In aansluiting op de WOW aanpak voor de stad, is het voor de werkgever Hoorn van groot belang een pro actief stagebeleid te voeren. We hebben een voorbeeldrol als gemeentelijke organisatie om jonge mensen kansen

te bieden op de arbeidsmarkt. Voor de regie op de uitvoering van het stagebeleid is capaciteit nodig binnen HR (0,5 fte).

Traineepool 2023-2024
De traineepool 2021/2022 is beoordeeld als zeer positief. Trainees hebben een belangrijke bijdrage geleverd in projecten in vraagstukken binnen teams en zijn ingestroomd op openstaande vacatures. Effect en resultaat maakt dat er ook voor 2023/2024 gestart wordt met een nieuwe traineepool met 6-8 young professionals.

Uitbreiding Rayon IJsselweg (2023/2024)
De wijk Bangert en Oosterpolder groeit. Er zijn daarom meer machines etc. nodig voor onderhoud van deze wijk. De rayonpost moet worden verbouwd om deze machines veilig te stallen. Daarom wordt een krediet gevraagd van € 200.000, wat leidt tot € 12.000 aan kapitaallasten.

Verlaging snelheid Westerdijk naar 50 km per uur
In het bestemmingsplan stadsstrand is de ambitie uitgesproken om de maximumsnelheid tussen de Galgenbocht en schouwburg Het Park op de Westerdijk te verlagen naar 50 km per uur. Meerdere omwonenden hebben gevraagd om een verdere verlaging naar 30 km per uur.

Het college heeft de mogelijkheden onderzocht om de maximumsnelheid te verlagen naar 50 km per uur en naar 30 km per uur. Uit het onderzoek blijkt dat verlaging naar 30 km per uur verkeerstechnisch niet uitvoerbaar is. De weg kan niet zo worden ingericht dat het voldoet aan de wettelijke regels en richtlijnen. De politie geeft een sterk negatief advies voor 30 km per uur op dit deel van de dijk.

Voor een verlaging naar 50 km per uur zijn wel mogelijkheden. De juridische voorwaarde voor de verlaging naar 50 km per uur is dat dit deel van de dijk binnen de bebouwde komt te vallen. Het college stelt voor om de maximale snelheid tussen Galgenbocht en Schouwburg Het Park te verlagen naar 50 km per uur en hierop de weginrichting aan te passen.

De kosten worden geschat op € 850.000 en worden in 15 jaar afgeschreven. De kapitaallasten zijn dan € 64.000. Vooralsnog wordt er van uitgegaan dat de weginrichting in 2024 wordt aangepast, na de plaatsing van de bruggen.

Aanleg laadinfrastructuur i.v.m. verduurzamen wagenpark 2023
Bij het verduurzamen van het wagenpark moet er ook een laadinfrastructuur (laadpalen, etc.) worden aangelegd. Daarover wordt overleg gepleegd met Liander over de (on)mogelijkheden. Verwachting is dat er een investering nodig is van ongeveer € 175.000, wat leidt tot € 13.000 kapitaallasten.

D. Opbouwen van buffers

Buffer voor grote projecten (€ 20,2 miljoen)
De gemeenteraad is kortgeleden bijgepraat over de grote projecten. De Poort van Hoorn is daarbij aan de orde geweest en ook de toegangsweg tot de binnenstad. Gebleken is dat er de komende periode nog flink wat geld bij moet. Dat komt deels doordat de kosten zijn gestegen en er nog wordt gesleuteld aan de definitieve plannen. Deels komt het ook doordat er in de begroting financieel nog geen rekening is gehouden met de toegangsweg.

Het voorstel van het college is daarom om een buffer aan te leggen voor die grote projecten. Daartoe wordt geld in de reserve Poort van Hoorn gestort, zodat er alvast wordt gespaard voor de toekomst. Het gaat om de volgende bedragen die in totaal oplopen tot € 20,2 miljoen. Ook in 2022 wordt voorgesteld om € 6,25 miljoen in de reserve te storten.

tabel 6 buffer voor grote projecten (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	2022	2023	2024	2025	2026
Buffer voor grote projecten	*-6.250*	-5.000	-5.000	-4.000	-
Netto-effect voor begroting	***-6.250***	**-5.000**	**-5.000**	**-4.000**	**-**

Bij de Najaarsbijstelling 2022 wordt beoordeeld of de storting in 2022 ook daadwerkelijk kan worden gedaan. De gemeenteraad behandelt deze in december 2022.

Buffer verbeteren financieel beeld (€ 5 miljoen)
Zoals al eerder geschreven zijn de jaren 2026 en verder zwaar negatief. Dat wordt vooral veroorzaakt doordat het rijk een andere financiële verhouding met de gemeenten wil aangaan. Het rijk onderkent het flinke financiële nadeel en geeft als tip aan de gemeenten om alvast te sparen voor die jaren. Het sparen is dan incidenteel een oplossing en dat is in strijd met het uitgangspunt van een reëel en structureel sluitende begroting.

Er moeten dus nadere afspraken gemaakt worden tussen rijk en gemeenten over de financiële verhouding vanaf het jaar 2026. Duidelijkheid daarover is er nog niet. Zodra er wat duidelijk is, wordt de gemeenteraad daarover ingelicht via de cyclusdocumenten.

Wel kan de nu te creëren buffer worden gebruikt voor maatregelen om structureel in evenwicht te komen. Welke maatregelen dat precies zijn, is nog ongewis. Wel is het belangrijk om een buffer te hebben. Daarom stelt het college voor in totaal € 5 miljoen in de algemene reserve te storten.

tabel 7 buffer verbeteren financieel beeld (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	2023	2024	2025	2026
Buffer verbeteren financieel beeld	-3.500	-1.500		
Netto-effect voor begroting (-=nadeel)	**-3.500**	**-1.500**		

E. Gevolgen van amendementen
Er zijn twee amendementen aangenomen. Die hebben financiële gevolgen. De volgende tabel geeft die gevolgen weer.

tabel 8 gevolgen amendementen (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	2023	2024	2025	2026
Verkeersveiligheid	-150			
Evaluatie horecabeleid	-65			
Netto-effect voor begroting (-=nadeel)	**-215**			

Het dictum van de amendementen is als volgt:

Amendement C Verkeersveiligheid
De gemeenteraad besluit:

1. Voor 2023 incidenteel een bedrag van € 150.000 beschikbaar te stellen (niet gebruikt budget valt weer terug in de algemene reserve) aan het college binnen het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat om de verkeersveiligheid waar nodig gedurende het jaar (sneller) te verbeteren en het opstellen van verkeersveiligheid beleid, te dekken uit het begrotingsresultaat.
2. Bij de Kadernota 2023 een aanvullend voorstel te doen voor een meer structureel budget voor de jaren erna, inclusief dekking voor de jaren 2024, 2025, 2026,

Amendement E Starten evaluatie horecabeleid
De gemeenteraad besluit een extra besluit toe te voegen:

1. het college te verzoeken om in 2023 te starten met de evaluatie van het horecabeleid, waarbij gebruik wordt gemaakt van externe inhuur als blijkt dat deze evaluatie niet past binnen de huidige ambtelijke capaciteit.
2. Voor deze evaluatie een bedrag beschikbaar te stellen van 65.000 euro en dit te dekken uit het begrotingsresultaat 2023.

Ruimtevragers

De ruimtevragers zijn niet aangepast ten opzichte van de Kadernota 2022. Het enige dat is veranderd, is besluitvorming van de gemeenteraad over het onderwerp Omgevingswet. Voor het jaar 2022 worden die lasten in de begroting verwerkt.

tabel 9 ambities/prioriteiten/ruimtevragers (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	2023	2024	2025	2026
ruimtevragers begroting 2023	-294	-681	-1.099	-1.253
onderuitputting	80	151	281	294
totaal	**-214**	**-530**	**-818**	**-959**

Het instrument ‘ruimtevragers’ wordt nader onderzocht. Bij de Kadernota 2023 komen wij met een voorstel. De ruimtevragers zijn niet verwerkt in de cijfers van de begroting zelf, maar er wordt wel rekening gehouden met het financiële beslag op het begrotingssaldo.

Voor elke ruimtevrager moet een apart besluit (van de gemeenteraad of van het college) komen om het onderwerp in de begroting te verwerken. Dat brengt veel onduidelijkheid met zich mee, omdat in principe de raad met de vaststelling van de lijst al heeft aangegeven dat zij akkoord is met het verwerken van het onderwerp in de begroting.

Bij het voorstel bij de kadernota wordt ook meegenomen welke ruimtevragers er direct in de begroting verwerkt kunnen worden.

Weerstandvermogen

De beschikbare weerstandcapaciteit in de algemene reserve, overige risicoreserves en onbenutte belastingcapaciteit is iets gestegen ten opzichte van de cijfers bij de begroting 2022. De combinatie van deze ontwikkelingen daarvan maakt dat de weerstandscapaciteit voor 2023 uitkomt op 1,5.

Dit valt binnen de door de raad vastgestelde bandbreedte van 1 tot 1,5. Meer over de risico’s, de weerstandscapaciteit en overige financiële kengetallen leest u in de paragraaf Weerstandvermogen.

Structureel begrotingsevenwicht

Achtergrond Financieel Toezicht
De gemeenteraad moet ervoor zorgen dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is, of dat dit in de eerstvolgende jaren tot stand wordt gebracht (artikel 189 van de Gemeentewet). Structureel en reëel in evenwicht betekent dat de begroting voldoet aan bepaalde eisen. De belangrijkste daarvan is dat voor het betreffende begrotingsjaar de structurele lasten zijn gedekt door structurele baten.

Preventief toezicht wordt ingesteld wanneer de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is en de meerjarenraming niet aannemelijk maakt dat

er een herstel van het evenwicht komt. Als er preventief toezicht is ingesteld moeten de begroting en alle besluiten met begrotingswijzigingen gedurende het jaar vooraf ter goedkeuring aan Gedeputeerde Staten worden voorgelegd.

Oordeel begrotingsjaar 2023
Om voor de provincie te beoordelen of de structurele lasten voor het jaar 2023 zijn gedekt door structurele baten wordt de meerjarenbegroting “opgeschoond” met alle incidentele lasten en baten.

tabel 10 structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	2023	2024	2025	2026
saldo baten en lasten (A)	822	713	629	-8.395
waarvan incidentele baten en lasten (saldo) (B)	-12.115	-8.210	-1.577	1.685
Structureel begrotingssaldo (A) - (B)	**12.937**	**8.923**	**2.206**	**-10.080**

Conclusie:
Rekening houdend met onze ambities en na aftrek van incidentele baten en lasten is er sprake van een sluitend begrotingssaldo tot en met 2025. Voor het sluitend maken van 2026 en verder worden bij de Kadernota 2023 nadere plannen voorgelegd.

De komende periode verwachten we vanuit het rijk meer helderheid over structurele (deel)oplossingen van dit ‘ravijn’ en gaan we daarna verder werken aan financieel herstel. Hierbij wordt een inventarisatie gemaakt van mogelijke besparingen op kosten en het vermeerderen van inkomsten. Bij de Kadernota 2023 wordt de gemeenteraad hier verder in meegenomen.

Invulling plafonds voor vervangingsinvesteringen

In de Kadernota 2019 heeft de gemeenteraad onder meer besloten om:

1. bij de kadernota van enig jaar de bedragen van de verschillende plafonds voor het daarop volgende jaar vast te laten stellen, inclusief de indexatie zoals genoemd in het besluit van 29 januari 2019;
2. bij de kadernota van enig jaar een indicatieve lijst op te nemen voor de invulling van die plafonds, maar die voor kennisgeving aan te nemen;
3. het college opdracht te geven de plafonds in te vullen met investeringen die zich gedurende het volgende jaar voordoen en daarbij binnen de kaders van de gemeenteraad te blijven.

Het investeringsplafond is vastgesteld op € 431.000. Kapitaallasten van vervangingsinvesteringen moeten passen binnen dit bedrag.

De gemeenteraad stelt de investeringen voor het investeringsplafond 2023 in deze Begroting 2023 vast. Uit oogpunt van inkoop en aanbesteding zijn geen specifieke investeringsbedragen per investering en kapitaallasten opgenomen, maar de totalen.

tabel 11 invulling investeringsplafonds 2023 (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Investeringsbedrag	Kapitaallasten
Categorie Openbare Ruimte		
Fietspaden 2023		
Wegen 2023		
Vervangen OV armaturen en meetverdeelkasten 2023		

	Investeringsbedrag	Kapitaallasten
Vervangen OV lichtmasten 2023		
GRP 2023: rioleringen (kapitaallasten tlv exploitatie Riolering)		
GRP 2023: rioleringen (ineens tlv voorziening Riolering)		
Fiets/Voetgangersbruggen 2023		
Beschoeiingen 2023		
Vervanging verkeerslicht Oostergouw-IJsselweg-Westerblokker-Lingeweg		
Speelplekken (toestellen en vloeren) 2023		
Totaal Openbare Ruimte	**13.870**	**199**
Waarvan gedekt door voorziening riolering of exploitatie riolering	**-8.781**	
Categorie Sport		
Honkbalveld + hekwerk Urbanus		
V.V. Blokkers kunstgrasveld + onderlaag		
Asfalt wielerbaan HR&TC		
Sportinventaris sporthallen		
Totaal Sport	**629**	**80**
Categorie Gebouwen		
Vervangingsinvesteringen gebouwenbeheer		
Totaal Gebouwen	**1.000**	**53**
Categorie Bedrijfsvoering		
Vervangen voertuigen duurzaam wagenpark		
Vervangen perscontainers (3 stuks)		
Totaal Bedrijfsvoering	**874**	**88**
Totaal categorieën	**7.592**	**419**
Restant (ruimte binnen investeringsplafond)		**12**

Bestuur en ondersteuning

Hoofddoelstelling

Onze inwoners en ondernemers kunnen bouwen op een besluitvaardige, betrouwbare, transparante en klantgerichte gemeente. Een gemeente die de verbinding met de stad zoekt en initiatieven de ruimte geeft. Een gemeente die meedenkt en inwoners en ondernemers helpt om hun plannen waar te maken. En een bestuur dat midden in de gemeente staat en oog en oor heeft voor wat er leeft en speelt.

Samen doen is ons uitgangspunt. In de stad en dorpen, met onze inwoners, ondernemers, instellingen en verenigingen. Voor een sterke regio in het Pact van Westfriesland, met onze buurgemeenten. En in voor onze stad zo belangrijke netwerken, waaronder Noord-Holland Noord, de Metropool Regio Amsterdam en het G40-stedennetwerk.

Beleidsvelden

Relatie inwoners en bestuur

Publieke dienstverlening

Bestuurlijke samenwerking

Financiering en algemene baten en lasten

Dit programma heeft een verbinding met alle programma's en de Paragraaf bedrijfsvoering.

Verbonden partijen
Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking Westfriesland.

Financieel overzicht

tabel 12 financieel overzicht programma Bestuur en ondersteuning (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening		Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 lasten	2023 baten	2023 saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
relatie inwoners en bestuur	-3.229	-4.179	-4.090	0	-4.090	-4.046	-4.047	-3.941
publieke dienstverlening	-828	-1.534	-2.272	763	-1.509	-1.178	-1.236	-1.195
bestuurlijke samenwerking	-320	-150	-465	382	-83	-80	-81	-81
financiering en algemene baten en lasten	5.997	-1.320	-3.845	998	-2.847	-4.854	-5.415	-7.152
totaal saldo van baten en lasten	**1.718**	**-7.183**	**-10.672**	**2.143**	**-8.529**	**-10.158**	**-10.779**	**-12.369**
toevoeging reserves	0	-277	0	0	0	0	0	0
onttrekking reserves	43	497	0	31	31	0	0	770
	1.761	**-6.963**	**-10.672**	**2.174**	**-8.498**	**-10.158**	**-10.779**	**-11.599**

Het verschil bij beleidsveld ‘Financiering en algemene baten en lasten’ tussen rekening 2021 en begroting 2022 is dat de Wmo uitkering vanaf 2022 onderdeel is van de algemene uitkering. Dat onderdeel wordt verantwoord onder de ‘Algemene dekkingsmiddelen’.

Beleidsveld Relatie inwoners en bestuur

Wat willen we bereiken?

Doelstelling

Als gemeentebestuur willen we vaker en beter verbinding zoeken met de mensen in onze stad. In Hoorn wonen veel initiatiefrijke, creatieve en ondernemende mensen die activiteiten organiseren en hun kennis en ervaring inzetten voor de stad. Inwoners, ondernemers, verenigingen en instellingen kunnen dan ook actief meedoen en -denken bij nieuwe plannen en ontwikkelingen. Participatie is de standaard, net als duidelijke en begrijpelijke communicatie. We geven nadrukkelijk ruimte aan initiatieven vanuit de stad en dorpen.

Resultaten

1. Inwoners en samenleving zijn actief en direct betrokken bij de ontwikkeling van plannen en beleid van de gemeente.
2. Inwoners en ondernemers voelen zich gehoord, gezien en verbonden met hun gemeentebestuur.
3. Inwoners en ondernemers zijn goed op de hoogte van de ontwikkelingen in hun gemeente.
4. De gemeente is goed op de hoogte van wat leeft en speelt in de stad.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

1. Bij nieuwe plannen en beleid wordt het participatiestappenplan met bijbehorende communicatie toegepast om te komen tot een passende en innovatieve vorm van participatie.
2. In college- en raadsvoorstellen wordt expliciet toegelicht op welke manier belanghebbenden hebben meegedaan of meegedacht, wat de inbreng of opbrengst was en wat daarmee is gedaan.
3. We doen onderzoek naar de informatie- en participatiebehoefte van inwoners en de tevredenheid over de huidige communicatiemiddelen. Met de resultaten optimaliseren we de communicatiestrategie en het participatiestappenplan.
4. Het Stadspanel wordt uitgebreid en zetten we regelmatig in bij nieuwe gemeente brede plannen en ontwikkelingen.
5. Op basis van de toekomstvisie voor Hoorn wordt een nieuwe positionering van Hoorn uitgewerkt. Dit geeft richting aan de communicatieboodschap richting (nieuwe) inwoners, (nieuwe) ondernemers, bezoekers (zie ook beleidsveld Toerisme) en (nieuwe) werknemers.
6. De raad gaat, in samenwerking met het college en de organisatie, vanuit het bestuursakkoord door met intensieve inwonersparticipatie op een selectie van grote gemeentelijke opgaven.

Wat mag het kosten?

tabel 13 financieel overzicht Relatie inwoners en bestuur (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	rekening	begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-3.229	-4.179	-4.090	89	-4.046	-4.047	-3.941
baten	0	0	0	0	0	0	0
totaal saldo van baten en lasten	**-3.229**	**-4.179**	**-4.090**	**89**	**-4.046**	**-4.047**	**-3.941**
toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
onttrekking reserves	59	387	31	-356	0	0	0
	-3.170	**-3.792**	**-4.059**	**-267**	**-4.046**	**-4.047**	**-3.941**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2022

tabel 14 verklaring verschillen Relatie inwoners en bestuur (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De doorbelasting van personeelslasten verandert ieder jaar. Het is afhankelijk van diverse oorzaken, onder andere de focus op werkzaamheden komend jaar en de overheadkosten. Gekeken over de hele begroting is er geen verschil, per beleidsveld kan er wel een verschil zijn. Een negatief bedrag betekent dat er meer uren worden toegerekend dan in 2022.	-58			

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
In 2022 is incidenteel een storting gedaan in de voorziening Appa om de wethouders-pensioenen op peil te brengen. Deze storting is ten laste van de algemene reserve gebracht.	398			-387
Vanaf 2023 is het college uitgebreid met één wethouder en ondersteuning	-211			
In 2022 is een incidenteel budget geraamd voor het organiseren van bijeenkomsten voor en communicatie over de gemeenteraadsverkiezingen.	50			
In 2022 is incidenteel budget geraamd voor een onafhankelijk onderzoek naar de aanbestedingsprocedure en de gunning van een toeristisch informatiepunt in pand Hoofd 2B.	40			
Hogere verzekeringskosten door uitbreiding college.	-40			
Het wachtgeld voor voormalig bestuurders wordt ieder jaar opnieuw berekend. Daardoor ontstaan verschillen tussen jaren. De nieuwe berekening leidt tot hogere kosten in 2023 ten opzichte van 2021.	-35			
Eenmalige uitkering aan oud-wethouder vanwege pensionering in 2023. Deze uitkering is ten laste van de algemene reserve gebracht.	-31			31
Overige verschillen	-24			
totaal	**89**	**0**	**0**	**-356**

Beleidsveld Publieke dienstverlening

Wat willen we bereiken?

Doelstelling
We scoren een 8 op onze dienstverlening. Onze dienstverlening sluit aan bij wat onze inwoners en ondernemers van ons vragen. Digitaal waar het kan en persoonlijk waar dat nodig is. Met de feedback van onze inwoners, bedrijven en organisaties werken we continu aan verbetering.

Resultaten

1. Onze inwoners geven ons minimaal een 8 voor onze dienstverlening. Ook tijdens de tijdelijke huisvesting bieden we de inwoners dezelfde kwaliteit van dienstverlening.
2. Onze medewerkers zijn dienstverlenend en communiceren in Helder Hoorns en op tijd met onze inwoners en ondernemers.
3. Onze inwoners en ondernemers krijgen digitaal meer inzicht in bijvoorbeeld hun eigen gegevens en aanvragen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

1. We meten continu de klanttevredenheid op alle dienstverleningskanalen. De andere Westfriese gemeenten gebruiken dezelfde methodiek. Daarom vergelijken we onze scores ook met deze gemeenten.
2. We verbeteren minimaal 5 processen op basis van feedback van inwoners en ondernemers.
3. Op basis van steekproeven onderzoeken we de kwaliteit van Helder Hoorns. We monitoren de dienstverlening op basis van onze afspraken op tijdigheid. Naar aanleiding van de resultaten gaan we actief aan de slag met teams en collega's.
4. We verbeteren de digitale dienstverlening voor producten en diensten waaronder de zoekfunctie op de website. De website is toegankelijk voor al onze inwoners.
5. We zorgen ervoor dat inwoners en ondernemers hun eigen gegevens en voortgangsinformatie kunnen inzien en wijzigingen doorgeven in een veilig 'MijnHoorn' portaal.

Wat mag het kosten?

tabel 15 financieel overzicht Publieke dienstverlening (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	rekening	begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-1.807	-2.462	-2.272	190	-2.693	-2.616	-2.684
baten	979	928	763	-165	1.515	1.380	1.489
totaal saldo van baten en lasten	**-828**	**-1.534**	**-1.509**	**25**	**-1.178**	**-1.236**	**-1.195**

	rekening	begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
onttrekking reserves	158	64	0	-64	0	0	0
	-670	-1.470	-1.509	-39	-1.178	-1.236	-1.195

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2022

tabel 16 verklaring verschillen Publieke dienstverlening (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De doorbelasting van personeelslasten verandert ieder jaar. Het is afhankelijk van diverse oorzaken, onder andere de focus op de werkzaamheden komend jaar en de overheadkosten. Gekeken over de hele begroting is er geen verschil, per beleidsveld kan er wel een verschil zijn. Een negatief bedrag betekent dat er meer uren worden toegerekend dan in 2022.	77			
Het aantal aanvragen voor reisdocumenten, rijbewijzen en andere waarde-documenten verschilt per jaar. De legesopbrengst en de daarbij behorende afdrachten aan het rijk verschillen hierdoor ook per jaar.	82	-165		
Niet bestede middelen 2021 voor het Programma Innovatieve Stad zijn via de reserve diverse incidentele bestemmingen doorgeschoven naar 2022.	64			-64
In 2023 is incidenteel budget geraamd voor aanschaf inventaris en materialen voor verkiezingen.	-25			

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
Overige verschillen	-8			
totaal	**190**	**-165**	**0**	**-64**

Beleidsveld Bestuurlijke samenwerking

Wat willen we bereiken?

Doelstelling

Hoorn is centrumgemeente van Westfriesland en is sterk verbonden met de regio. Binnen en buiten het Pact van Westfriesland werken we met onze buurgemeenten samen aan een sterke en vitale regio en aan onze gezamenlijke opgaven en ambities. Dat doen we niet alleen. Ook onze partners vanuit het bedrijfsleven, onderwijs en de zorg doen en denken actief mee. Als regio kennen we onze grote opgaven en kansen en treden we samen op om onze belangen te behartigen. Daarnaast zoeken we als gemeente ook actief de samenwerking met grotere netwerken en strategische allianties. Zo kunnen we de ambities van Hoorn waarmaken en onze stad en regio vooruit helpen. Voorbeelden zijn onder meer de regio Noord-Holland Noord, de Metropool Regio Amsterdam (MRA) en het G40 stedennetwerk.

Resultaten

1. Het Pact van Westfriesland wordt meer gericht op de belangrijkste opgaven, om sneller meer resultaat te kunnen boeken. Daarnaast werken we meer en beter samen met bedrijfsleven, onderwijs en zorg meer vorm.
2. De samenwerking in Westfriesland is door het Pact van Westfriesland versterkt.
3. Het eigenaarschap van de raden bij het Pact van Westfriesland is versterkt.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

1. Westfriesland onderzoekt de kansen voor een Regio Deal.
2. Het uitvoeringsprogramma Pact van Westfriesland wordt samen met partners uitgevoerd.
3. Versterken van de regionale samenwerking door:
   - De organisatie van de samenwerking tussen gemeenten onderling en met partners zoals bedrijfsleven, zorg, onderwijs en collega gemeenten/regio's, verder vorm te geven.
   - Het eigenaarschap van raden versterken door het door ontwikkelen van de regionale raadsledenbijeenkomsten. In Westfriesland vinden vijf regionale raadsledenavonden per jaar plaats, waarbij de maatschappelijke opgaven en ambities uit het Pact van Westfriesland centraal staan.
4. Doorontwikkeling regionale raadsledenbijeenkomsten, samen met o.a. de Pact Ambassadeurs van Hoorn en de Westfriese griffiers.

5. In regioverband voorbereiden en invoeren van de wijziging in de Wet gemeenschappelijke regelingen.
6. Actieve samenwerking en lobby met en binnen relevante netwerken en strategische allianties, om de kansen voor agendering, subsidies en cofinanciering voor maatschappelijke opgaven van Hoorn en de regio optimaal te benutten.

Wat mag het kosten?

tabel 17 financieel overzicht Bestuurlijke samenwerking (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	rekening	begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-654	-587	-465	122	-462	-463	-463
baten	334	437	382	-55	382	382	382
totaal saldo van baten en lasten	**-320**	**-150**	**-83**	**67**	**-80**	**-81**	**-81**
toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
onttrekking reserves	22	40	0	-40	0	0	0
	-298	**-110**	**-83**	**27**	**-80**	**-81**	**-81**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2022

tabel 18 verklaring verschillen Bestuurlijke samenwerking (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De doorbelasting van personeelslasten verandert ieder jaar. Het is afhankelijk van diverse oorzaken, onder andere de focus op de werkzaamheden komend jaar en de overheadkosten. Gekeken over	33			

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
de hele begroting is er geen verschil, per beleidsveld kan er wel een verschil zijn. Een negatief bedrag betekent dat er meer uren worden toegerekend dan in 2022.				
De jaarrekening 2021 van de gemeenschappelijke regeling Openbaar bestuurlijke samenwerking Westfriesland sloot met een positief resultaat. De bijdrage voor de gemeente Hoorn is als resultaatbestemming overgeheveld naar 2022 via de reserve diverse incidentele bestemmingen.	84	-55		-29
Niet bestede middelen 2020 voor de organisatie van het VNG congres is via de reserve diverse incidentele middelen doorgeschoven naar 2022.	11			-11
Overige verschillen	-6			
totaal	**122**	**-55**	**0**	**-40**

Beleidsveld Financiering en algemene lasten en baten

Wat willen we bereiken?

Doelstelling
Hoorn is financieel gezond en belast de inwoners en ondernemers niet zwaarder dan voor de gemeentelijke financiële huishouding nodig is. In deze bestuursperiode leggen we extra nadruk op de volgende doelstellingen en uitgangspunten:

- De leges en tarieven zijn in principe kostendekkend.
- We zoeken actief naar externe financieringsbronnen voor het realiseren van de ambities voor Hoorn.
- Nieuwe (medebewinds-) taken van het Rijk voeren we uit voor maximaal het geld dat we ervoor krijgen.
- Het weerstandsvermogen blijft voldoende om de risico's op te kunnen vangen.

Resultaten
De meerjarenbegroting is structureel en reëel in evenwicht.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

1. We spreken het Rijk actief aan om gemeenten voldoende te compenseren en financiële zekerheid te bieden op de lange termijn.
2. Afhankelijk van de financiële vooruitzichten worden zowel mogelijke kostenbesparingen binnen de lopende begroting (oud voor nieuw) als het genereren van extra inkomsten geïnitieerd.
3. Rechtmatigheidsverantwoording door het college.
   Door een wetswijziging komt er vanaf 2023 een rechtmatigheidsverantwoording van het college in de jaarstukken. Meer informatie hierover staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

Wat mag het kosten?

tabel 19 financieel overzicht Financiering en algemene laten en baten (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	rekening	begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-1.397	-2.375	-3.845	-1.471	-5.852	-6.413	-8.151
baten	7.394	1.055	998	-57	998	998	998
totaal saldo van baten en lasten	**5.997**	**-1.320**	**-2.847**	**-1.527**	**-4.854**	**-5.415**	**-7.153**
toevoeging reserves	-287	-277	0	277	0	0	0
onttrekking reserves	286	7	0	-7	0	0	770
	5.996	**-1.590**	**-2.847**	**-1.257**	**-4.854**	**-5.415**	**-6.383**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2022

tabel 20 verklaring verschillen Financiering en algemene lasten en baten (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De doorbelasting van personeelslasten verandert ieder jaar. Het is afhankelijk van diverse oorzaken, onder andere de focus op werkzaamheden komend jaar en de overheadkosten. Gekeken over de hele begroting is er geen verschil, per beleidsveld kan er wel een verschil zijn. Een negatief bedrag betekent dat er meer uren worden toegerekend dan in 2022.	-195			
In 2020 is een pand verkocht en de opbrengst is op dit beleidsveld verwerkt door de stelpost onderuitputting te verlagen. In 2023 is de stelpost weer lager, waardoor er een voordeel ontstaat ten opzichte van 2022.	249			
De stelpost kapitaallasten is opnieuw berekend. Hierop wordt de onderuitputting van de investeringsplafonds geraamd. De onderuitputting van voorgaande jaren wordt gecorrigeerd (is nadelig) en de nieuwe berekende onderuitputting wordt geraamd (is voordelig). Dit levert een voordeel op.	135			
Stelpost nieuw beleid: in 2022 is het budget voor stadsmarketing gebruikt. Dat bedrag is voor 2023 nog niet gebruikt en verschilt daarmee van 2022. Er zijn hogere lasten in 2023 en dus is het nu een nadeel.	-112			
In 2022 is meer ontvangen voor reclamebelasting. In 2023 staat de raming van de inkomsten weer op de structureel geraamde inkomsten. Die is lager dan de opbrengst in 2023, dus een nadeel.		-56		
In 2022 is het niet gebruikte exploitatiebedrag van de investeringsagenda Stadsstrand gestort in de reserve Parkeren. In 2023 is die storting er niet, waardoor er op dit product een voordeel ontstaat.			277	

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
Diverse onderwerpen nieuw beleid leiden ten opzichte van 2022 tot een nadeel.	-1.528			
Overige verschillen	-20	-1		-7
totaal	**-1.471**	**-57**	**277**	**-7**

Openbare orde en veiligheid

Hoofddoelstelling

Hoorn is een veilige stad om in te verblijven en te wonen. Onze inzet is gericht op personen en gebieden. Het gaat om zichtbare en onzichtbare veiligheidsproblemen. Om de veiligheid te verhogen wordt samengewerkt met partners, betrokkenen en belanghebbenden.

Inzet van partners als politie en OM is beperkt. Er wordt daardoor steeds meer een beroep op de gemeente gedaan. Dit heeft gevolgen voor de gemeentelijke organisatie en capaciteit. Met het oog op de groei van Hoorn worden extra bijzondere opsporingsambtenaren (Boa's) aangetrokken. Het werven en behouden van professionele Boa's is een uitdaging door de grote vraag en krapte op de arbeidsmarkt.

Met de Veiligheidsambitie is de aanpak geagendeerd van complexe veiligheidsproblemen en van de oorzaken die hieraan ten grondslag liggen. Met deze aanpak worden goede resultaten geboekt. Het ligt daarom voor de hand de ingezette koers de komende jaren voort te zetten. Voor de komende jaren ligt er een stevige ambitie: behouden wat is bereikt, maar ook verdieping en verbinding in de aanpak van 'nieuwe' problemen. Met een goede balans tussen preventie en repressie. Er is een verschuiving van zichtbare en enkelvoudige problemen naar meer onzichtbare en meervoudige veiligheidsproblemen, zoals jeugdcriminaliteit, cybercrime, mensenhandel en radicalisering/ polarisatie. Met onzichtbare problematiek worden niet problemen bedoeld waar niemand last van heeft of die niemand ziet. Het zijn problemen die zich niet per se in de openbaarheid manifesteren, maar zich meer afspelen in het verborgene of achter de voordeur.

We proberen meer aan de voorkant te komen. Zo nemen we de ontstaansfactoren van veiligheidsvraagstukken weg. Onveiligheid is vaak

een uitingsvorm van achterliggende problemen. Dit uitgangspunt staat centraal in de persoonsgerichte aanpak en bij de gebiedsgerichte aanpak.

Eind 2022 wordt de nieuwe Veiligheidsambitie (2023-2026) ter besluitvorming aan de gemeenteraad aangeboden. Wij baseren ons hierbij op onder andere de uitgevoerde veiligheidsscan en de input van partners.

Beleidsvelden

Veiligheidsregio NHN en crisisbeheersing

Veiligheidsambitie

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Financieel overzicht

tabel 21 financieel overzicht programma Openbare orde en veiligheid (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening		Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 lasten	2023 baten	2023 saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
veiligheidsregio Noord-Holland Noord en crisisbeheersing	-4.600	-4.601	-4.928	28	-4.900	-4.899	-4.899	-4.899
veiligheidsambitie	-2.423	-2.769	-3.040	252	-2.788	-2.769	-2.740	-2.740
totaal saldo van baten en lasten	**-7.023**	**-7.370**	**-7.968**	**280**	**-7.688**	**-7.668**	**-7.639**	**-7.638**
toevoeging reserves	-15	0	0	0	0	0	0	0
onttrekking reserves	100	1	0	1	1	1	1	1
	-6.938	**-7.369**	**-7.968**	**281**	**-7.687**	**-7.667**	**-7.638**	**-7.637**

Beleidsveld Veiligheidsregio Noord-Holland Noord en crisisbeheersing

Wat willen we bereiken?

Doelstelling
Het verkleinen van risico's en het beperken van leed en schade bij incidenten.

Deze algemene doelstelling is geformuleerd door het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, die voor het grootste deel verantwoordelijk is voor de uitvoering hiervan. Het college van Burgemeester en Wethouders is in het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Noord Holland-Noord (NHN) vertegenwoordigd.

Resultaten
Samenwerken binnen de Veiligheidsregio Noord Holland-Noord en daar sturen op doelen en middelen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

Verkleinen van de risico's.
De Veiligheidsregio werkt langs de volgende lijnen aan het verkleinen van risico's en het beperken van leed en schade bij incidenten:

1. Analyseren risico's;
2. Zorgen voor gedragsverandering;
3. Adviseren en controleren;
4. Opleiden en oefenen;
5. Plannen maken met partners;
6. Paraat staan;
7. Alarmeren;
8. Coördineren;
9. Burgers betrekken bij hulpverlening.

Monitoring en verantwoording.
Sturing op en monitoring van de specifieke resultaten van de Veiligheidsregio NHN gebeurt bij de behandeling van hun cyclusdocumenten begroting, kaderbrief, jaarrekening in de gemeenteraad.

Wat mag het kosten?

tabel 22 financieel overzicht Veiligheidsregio Noord-Holland Noord en crisisbeheersing (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	rekening	begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-4.638	-4.819	-4.928	-109	-4.927	-4.927	-4.926
baten	38	218	28	-190	28	28	28
totaal saldo van baten en lasten	**-4.600**	**-4.601**	**-4.900**	**-299**	**-4.899**	**-4.899**	**-4.898**
toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	-4.600	**-4.601**	**-4.900**	**-299**	**-4.899**	**-4.899**	**-4.898**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2022

tabel 23 verklaring verschillen Veiligheidsregio Noord-Holland Noord en crisisbeheersing (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De Veiligheidsregio heeft over 2021 geld overgehouden. Het Algemeen Bestuur besloot een deel van het positieve resultaat in 2022 terug te storten aan deelnemende gemeenten. In 2023 is die inkomst er niet, waardoor er een nadelig verschil is.		-190		
De gemeenschappelijke regelingen krijgen voor 2023 en verder een indexatie van 2,3%. Dat betekent dat de Hoornse bijdrage aan de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord wordt verhoogd.	-99			

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
Overige verschillen.	-10			
totaal	**-109**	**-190**	**0**	**0**

Beleidsveld Veiligheidsambitie

Wat willen we bereiken?

Doelstelling
Het Hoornse veiligheidsbeeld is de afgelopen jaren stabiel (totaal aantal incidenten) en dat moet zo blijven. Personen die de grootste onveiligheid veroorzaken worden uit de anonimiteit gehaald en gebieden in de stad waar de meeste onveiligheid is, pakken we gericht en integraal aan.

Resultaten
1. Borgen van de Top X jongvolwassenen en Top X minderjarigen aanpak.
2. Het in kaart brengen van groepen en personen zoals motorclubs, Hoornse zedenkaart, radicalisering en mensenhandel.
3. Ondermijningssignalen pakken we met partners op via het RIEC NH (hennep, witwassen, illegaal gokken).
4. We hebben passende bestuursrechtelijke barrières georganiseerd in de Hoornse havens, plan RIEC NH.
5. We blijven op ambtelijk en bestuurlijk niveau werken aan een weerbare organisatie tegen ondermijnende beïnvloeding.
6. De verbinding zorg en openbare orde en veiligheid blijft actueel. Personen die zorgen voor overlast en onveiligheid hebben vaak GGZ problematiek of andere zorgproblemen (‘zorgmijders’). De negatieve effecten merken we in het Hoornse veiligheidsbeeld; het wegnemen van de oorzaken ligt vaak bij de zorgkant.
7. Overlastlocaties pakken we direct op (Julianapark, Rondeelstraat). Indien nodig en opportuun maken we gebruik van (flexibel) cameratoezicht. Het structureel inzetten van flexibel cameratoezicht wordt (financieel) geregeld bij de kadernota.
8. In Westfriesland werken we samen aan het veiliger maken van bedrijventerreinen.
9. Het Hoornse en Westfriese veiligheidsbeeld maakt onderdeel uit van het Integraal Meerjaren Beleidsplan op de schaal Noord-Holland.
10. We stellen de nieuwe Veiligheidsambitie 2023-2026 op en bespreken deze met de gemeenteraad. Daarna voeren we de nieuwe Veiligheidsambitie uit.

Wat gaan we daar voor doen?

Prestaties in 2023
1. Bijeenkomsten Programma Kansen voor de Kersenboogerd spoor 5 veiligheid.
2. Aanpak Top X van 10 jongvolwassenen en 10 minderjarigen voortzetten.

3. We voeren regie op de aanpak van ondermijning zoals motorclubs, Hoornse zedenkaart, radicalisering en mensenhandel.
4. Samenwerken met onze partners zoals belastingdienst, UWV, woningcorporaties, politie en het Regionaal Expertise en Informatiecentrum aan ondermijningscasussen.
5. Door het opzetten van een dashboard ‘Veilig Hoorn’ op basis van data-analyse zijn we aanwezig op die plaatsen waar het nodig is en kunnen we trends en ontwikkeling vroegtijdig signaleren en aanpakken.
6. Wij hebben een actueel Hoorns ondermijningsbeeld.
7. Samen met Meld Misdaad Anoniem geven we voorlichtingsbijeenkomsten voor Westfriese ondernemers tegen ondermijning.
8. We werken aan een weerbare gemeentelijke organisatie en geven uitvoering aan het bewustwordingsprogramma.
9. Aan de hand van de evaluatie een visie vaststellen voor (flexibel) cameratoezicht.
10. Uitvoeren van de nieuwe Veiligheidsambitie voor de komende vier jaar.
11. Het aantrekken van extra Boa’s. De eerste fase van het stadsstrand wordt opgeleverd in het eerste kwartaal van 2023. Er is nog geen toezicht op het water geregeld. Hier moeten Boa’s domein 2 voor aangetrokken worden.

Wat mag het kosten?

tabel 24 financieel overzicht Veiligheidsambitie (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	rekening	begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-2.776	-3.019	-3.040	-21	-3.021	-2.992	-2.992
baten	353	250	252	2	252	252	252
totaal saldo van baten en lasten	**-2.423**	**-2.769**	**-2.788**	**-19**	**-2.769**	**-2.740**	**-2.740**
toevoeging reserves	-15	0	0	0	0	0	0
onttrekking reserves	100	1	1	0	1	1	1
	-2.338	**-2.768**	**-2.787**	**-19**	**-2.768**	**-2.739**	**-2.739**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2024

tabel 25 verklaring verschillen Veiligheidsambitie (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De doorbelasting van personeelslasten verandert ieder jaar. Het is afhankelijk van diverse oorzaken, onder andere de focus op de werkzaamheden komend jaar en de overheadkosten. Gekeken over de hele begroting is er geen verschil, per beleidsveld kan er wel een verschil zijn. Een negatief bedrag betekent dat er meer uren worden toegerekend dan in 2022.	-99			
Voor aanpak Top X minderjarigen is incidenteel budget geraamd in 2022.	100			
Overige verschillen.	-22	2		
totaal	**-21**	**2**	**0**	**0**

Verkeer, vervoer en waterstaat

Hoofddoelstelling

Bereikbaarheid *van* en *in* de stad is een belangrijke randvoorwaarde voor het functioneren van onze stad in ontwikkeling. Ook de komende jaren zetten wij ons in voor een goed bereikbare stad, over land en over water.

Een aantrekkelijke en kwalitatief goede openbare ruimte is in onze stad van groot belang, juist bij intensiever gebruik en bebouwing van de ruimte. De openbare ruimte is schoon, heel, veilig en goed toegankelijk voor iedereen, met een vlotte doorstroming van het verkeer.

Beleidsvelden

Wegen, straten en pleinen

Verkeer en vervoer

Parkeren

Water- en havenbeheer

Het beheer van openbaar groen en speelplaatsen valt onder Cultuur en recreatie, inclusief sport. Er ligt een nauwe relatie met Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting; de aanpak van de woonomgeving (wijkaanpak) en het project Poort van Hoorn.

Financieel overzicht

tabel 26 financieel overzicht programma Verkeer, vervoer en waterstaat (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening		Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 lasten	2023 baten	2023 saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
wegen, straten en pleinen	-7.701	-7.816	-9.455	379	-9.076	-9.180	-9.226	-9.025
verkeer en vervoer	-1.209	-1.572	-1.970	7	-1.963	-1.796	-1.791	-1.792
parkeren	2.825	2.410	-2.070	4.580	2.510	1.784	1.942	1.939
water- en havenbeheer	-244	-56	-884	700	-184	-175	-162	-155
totaal saldo van baten en lasten	**-6.329**	**-7.034**	**-14.379**	**5.666**	**-8.713**	**-9.367**	**-9.237**	**-9.033**
toevoeging reserves	-2.833	-3.799	-2.671	0	-2.671	-1.945	-2.103	-2.100
onttrekking reserves	543	1.136	0	907	907	901	888	888
	-8.619	**-9.697**	**-17.050**	**6.573**	**-10.477**	**-10.411**	**-10.452**	**-10.245**

Beleidsveld Wegen, straten en pleinen

Wat willen we bereiken?

Doelstelling
Hoorn ontwikkelt de komende jaren verder. Er komen veel nieuwe woningen en voorzieningen bij. Juist bij intensiever gebruik van de ruimte in onze stad zijn bereikbaarheid en een aantrekkelijke en kwalitatief goede openbare ruimte van groot belang. We gaan door met de kwaliteitsslag in de wijken. Dit leidt tot een openbare ruimte die niet alleen schoon, heel en veilig is, maar ook klaar voor de toekomst. Duurzaam denken en doen bij inrichting en beheer van de openbare ruimte, is de standaard.

Wegen
Een goed onderhouden, schoon en goed ingericht wegennet dat veilig en comfortabel is. We willen onze stad mooi houden. Na de explosieve groei sinds de jaren ’70 komen de woonwijken meer en meer op leeftijd. Groot

onderhoud en vervangingen van wegen zijn nodig om de stad aantrekkelijk, veilig, bereikbaar en toegankelijk te houden.

Daar komt bij dat een kwaliteitsslag nodig is om de openbare ruimte klaar te maken voor de eisen van nu en de ontwikkelingen van de toekomst. Duurzaam denken en doen is standaard bij de inrichting en het beheer van de openbare ruimte. Tijdens het uitvoeren van onderhoud aan de wegen beperken we de tijdelijke hinder voor bewoners en bedrijven tot een minimum.

Resultaten

1. Inzicht voor de komende vijf jaren waar groot onderhoud en vervangingen nodig zijn.
2. Onderhoud is integraal afgewogen met overig onderhoud en projecten in de stad.
3. De hoofdwegen, hoofdfietspaden en schoolzones zijn (tijdens vorstperiodes) veilig te gebruiken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

1. We voeren een constructief onderzoek uit voor de wegen die in de komende vijf jaren groot onderhoud nodig hebben. Hiermee krijgen we in beeld wat de technische restlevensduur van de weg is.
2. Er worden jaarplannen voor onderhoud en vervanging opgesteld voor 2023 en 2024. Daarnaast is er een onderhoudsprognose voor de jaren 2026 – 2028. De jaarplannen zijn afgestemd met gepland onderhoud aan de riolering, bomen, verlichting, civiele kunstwerken en woningbouwontwikkelingen.
3. Diverse wegen en paden worden opnieuw aangelegd waaronder Westerblokker (ten westen van kruising Kloosterhout), Het Erf, fietspad Rijweg (ten noorden van Dorpsstraat) en de Nieuwe Noord tussen Duinsteeg en Nieuwsteeg.
4. Groot onderhoud aan het asfalt wordt uitgevoerd op De Strip ten zuiden van de Bangert en IJsselweg nabij De Strip.
5. Wegprofielen en bestrating worden aangepast aan klimaatverandering. Bijvoorbeeld straatprofielen in het Venenlaankwartier en het vervangen van tegels voor groen op pleintjes in Mercuriushof, Saturnushof en Jupiterhof.
6. Schuifelroutes worden voor het toegankelijk maken van de openbare ruimte nagelopen en waar nodig verbeterd.

Openbare ruimte
Naast de onderdelen wegen, straten en pleinen kennen we:

1. *Civiele kunstwerken*. Goed functionerende civiele kunstwerken, waarbij het onderhoud gericht is op het optimaliseren van de levensduur tegen zo laag mogelijke kosten.
2. *Openbare verlichting*. Het mede waarborgen van verkeers- en sociale veiligheid bij duisternis. Dat bereiken we door ervoor te zorgen dat eenieder, via een goed verlichte weg, bij de voordeur kan komen. Daartoe wordt planmatig onderhoud gepleegd.
3. *Gladheidsbestrijding*. Bevorderen van een veilige en vlotte afwikkeling van het verkeer in winterse omstandigheden.
4. *Onkruidbestrijding*. Het onderhouden en beheren van verhardingen door het onkruidvrij maken ervan. Er wordt ingezet op extra reiniging / bestrijding van onkruid.
5. *Graffiti.* Het verwijderen van graffiti op openbare plaatsen, muren, kasten e.d. Hiervoor worden middelen vrijgemaakt om de stad schoner te krijgen en te houden.

De diverse opgaven bij het intensiever gebruik van de openbare ruimte en ondergrond worden in kaart gebracht. Het gaat daarbij om de integrale samenhang tussen fysieke inrichting en sociale functies van de openbare

ruimte, zoals leefbaarheid, gezondheid, toegankelijkheid en toegankelijkheid en inclusieve samenleving. Dit in samenhang met de opgaven voor de wijken in de vernieuwing van de riolering, wegen en ontwikkelingen op gebied van klimaatadaptatie en energietransitie. Er wordt een 'Opgavennotitie Openbare Ruimte' gemaakt waarmee we het gesprek aangaan met de gemeenteraad.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

1. Uitvoeren inspecties aan vaste bruggen, tunnels en steigers.
2. Uitvoeren vervangingsinvesteringen.

Openbare verlichting

1. Vernieuwen verlichting wijken Zwaag en Blokker.
2. Vervangen kofferarmaturen met lichtpunthoogte 6 meter in Grote Waal, Risdam en Kersenboogerd.
3. Verbeteren verlichting vrij liggende fietspaden.
4. Vernieuwen meet-verdeelkasten binnenstad.
5. Werk met werk maken: vervangen straatverlichting Nieuwe Noord, vervangen openbare verlichtingskabel Baatland.

Gladheidsbestrijding
Gemiddeld wordt er per jaar dertig keer gestrooid.

Wat mag het kosten?

tabel 27 financieel overzicht Wegen, straten en pleinen (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	rekening	Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-8.624	-8.196	-9.455	-1.259	-9.559	-9.605	-9.404
baten	923	379	379	0	379	379	379
totaal saldo van baten en lasten	**-7.701**	**-7.817**	**-9.076**	**-1.259**	**-9.180**	**-9.226**	**-9.025**
toevoeging reserves	0	-1.072	-51	1.021	-51	-51	-51
onttrekking reserves	235	374	490	116	484	472	471
	-7.466	**-8.515**	**-8.637**	**-122**	**-8.747**	**-8.805**	**-8.605**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2022

tabel 28 verklaring verschillen Wegen, straten en pleinen (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De doorbelasting van personeelslasten verandert ieder jaar. Het is afhankelijk van diverse oorzaken, onder andere de focus op de werkzaamheden komend jaar en de overheadkosten. Gekeken over de hele begroting is er geen verschil, per beleidsveld kan er wel een verschil zijn. Een negatief bedrag betekent dat er meer uren worden toegerekend dan in 2022.	-286			
Voor de aansluiting van de wijk Grote Waal op de Westfriese Omringdijk en het stadsstrand is in 2022 incidenteel een bedrag gestort in de reserve kapitaallasten investeringen.			1.021	
Diverse kapitaallasten binnen dit beleidsveld worden gedekt door de reserve kapitaallasten investeringen. De kapitaallasten in 2023 zijn hoger door vervangingsinvesteringen 2022. Daar tegenover staat ook een hogere onttrekking aan de reserve kapitaallasten investeringen.	-424			116
Voor het verbeteren van de openbare ruimte is vanaf 2023 meer budget in de begroting geraamd.	-385			
In 2023 is voor de exploitatiebudgetten een prijscompensatie van 2,5% toegepast.	-99			
Vanaf 2023 zijn de beheers- en onderhoudskosten voor het stadsstrand geraamd in de begroting.	-76			
Er wordt in 2023 minder toegerekend voor tractie dan in 2022.	20			
Overige verschillen.	-9			
totaal	**-1.259**	**0**	**1.021**	**116**

Beleidsveld Verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken?

Doelstelling

Goede bereikbaarheid van en in de stad op een veilige en comfortabele manier.

Goede bereikbaarheid is essentieel voor de toekomst van onze stad en regio. Daarom maken wij ons blijvend hard voor de bereikbaarheid van Hoorn met de auto, met de fiets, voor voetgangers (inclusief mensen met een beperking) en met het openbaar vervoer. Wij willen dat iedereen zich in alle delen van de stad veilig en comfortabel kan verplaatsen. We hebben hierbij oog voor de ontwikkelingen in de samenleving en op het gebied van mobiliteit. Het gaat om vervoermiddelen (toename elektrische auto's en (elektrische) fietsen, deelauto's), de vraagstelling vanuit de klimaattafels, de vraagstukken op het gebied van leefbaarheid waaronder vergrijzing en het groeien van de stad. Hierbij gebruiken wij de vastgestelde Mobiliteitsvisie als houvast. Hiervoor wordt een uitvoeringsprogramma geschreven.

We zetten ons in, samen met de Westfriese gemeenten en de gemeenten langs de 'Hoornse lijn' en Noord-Holland Noord, voor de bereikbaarheid van Hoorn en de regio via het spoor, het bovenregionale netwerk en het water. Wij gaan door op de huidige koers van de Poort van Hoorn, als mobiliteitsknooppunt voor Hoorn en de regio. In het programma 'Bereikbare Steden' werken we aan een samenhangende stedelijke ontwikkeling en bereikbaarheid van de steden in en rond de Metropoolregio Amsterdam.

Resultaten

1. Goede doorstroming, een bereikbare, verkeersveilige en leefbare stad, waaronder de ontvlechting van Keern-Zuid.
2. Vastgesteld uitvoeringsprogramma Mobiliteitsvisie.
3. Een vastgesteld uitvoeringsplan fiets parkeren binnenstad.
4. Een vastgestelde fietsnota 2040 met daarin de ambities voor het fietsnetwerk.
5. Vastellen beleid voor toegankelijkheid.
6. Onderzoek naar mogelijke snelheidsverlaging inclusief maatregelen op de Westerdijk in relatie tot verleggen bebouwde kom grens.
7. Onderzoek en uitwerking maatregelen knip oost - west in de binnenstad.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

1. De Mobiliteitsvisie wordt uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma met bijbehorende investeringen en financieringsopties.
2. Voorbereiding besluitvorming n.a.v. Planstudie Ontvlechting Keern-Zuid.
3. Evaluatie elektrische laadinfrastructuur.
4. Uitwerken en aanzet aanpak kruispunt Maasweg – IJsselweg.
5. Uitwerking Zero Emissie zone (onderdeel onderzoek stadsdistributie in 2023).

Met deze activiteiten dragen wij bij aan diverse regionale en provinciale projecten zoals Lobby AZ corridor, MIRT, Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV), Regionaal (WF) verkeersveiligheidsplan,

Regionaal Mobiliteitsplan (RMP) klimaattafels, Mobiliteitsvisie Holland Boven Amsterdam, Agenda mobiliteit (Provincie NH), SBaB: programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid, Ontwikkelagenda Hoornse lijn, Pact van Westfriesland, OV toekomstbeeld provincie Noord-Holland.

Wat mag het kosten?

tabel 29 financieel overzicht Verkeer en vervoer (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	rekening	begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-1.228	-1.580	-1.970	-390	-1.804	-1.798	-1.799
baten	19	7	7	0	7	7	7
totaal saldo van baten en lasten	**-1.209**	**-1.573**	**-1.963**	**-390**	**-1.797**	**-1.791**	**-1.792**
toevoeging reserves	-5	-5	-5	0	-5	-5	-5
onttrekking reserves	281	547	354	-193	353	352	354
	-933	**-1.031**	**-1.614**	**-583**	**-1.449**	**-1.444**	**-1.443**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2024

tabel 30 verklaring verschillen Verkeer en vervoer (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De doorbelasting van personeelslasten verandert ieder jaar. Het is afhankelijk van diverse oorzaken, onder andere de focus op de werkzaamheden komend jaar en de overheadkosten. Gekeken over	-411			

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
de hele begroting is er geen verschil, per beleidsveld kan er wel een verschil zijn. Een negatief bedrag betekent dat er meer uren worden toegerekend dan in 2022.				
Voor de uitvoering van de toegang tot de binnenstad is in 2022 budget geraamd. De kosten worden gedekt uit de reserve Poort van Hoorn.	200			-200
Diverse kapitaallasten binnen dit beleidsveld worden gedekt door de reserve kapitaallasten investeringen. De kapitaallasten in 2023 zijn hoger door nieuwe investeringen in 2022. Daar tegenover staat een hogere onttrekking aan de reserve kapitaallasten investeringen.	-23			7
De raad heeft bij het vaststellen van de begroting 2023 incidenteel voor 2023 een budget van € 150.000 beschikbaar gesteld om de verkeersveiligheid gedurende het jaar (sneller) te verbeteren en het opstellen van verkeersveiligheid beleid.	-150			
Overige verschillen.	-6			
totaal	**-390**	**0**	**0**	**-193**

Beleidsveld Parkeren

Wat willen we bereiken?

Doelstelling
De ambities en ontwikkelingen van de stad vragen om voortdurende aandacht voor de juiste balans tussen gebruik van vervoersmiddelen en functie, kwaliteit en het gebruik van de beschikbare ruimte. We doen dit om de bereikbaarheid en de verblijfskwaliteit goed samen te laten gaan

Daarom reguleren we het parkeren en onderzoeken we hoe we elke doelgroep de juiste parkeermogelijkheden kunnen bieden.

De belangrijkste uitgangspunten voor het parkeren in en rond de binnenstad zijn benoemd in de 'Integrale visie voor de binnenstad' en de ‘Uitgangspunten Poort van Hoorn'. Hierbij wordt rekening gehouden met de ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit en parkeren. Dit biedt nieuwe kansen om slim en efficiënt met ruimte om te gaan.

Een goede uitvoering van het parkeerbeleid en het toezicht (handhaving) hierop is essentieel. We streven naar een hoge kwaliteit en gebruikersvriendelijkheid. Dit kunnen we alleen bereiken door de uitvoering zo efficiënt en duurzaam in te richten.

Resultaten

1. Goede parkeeroplossingen voor alle gebruikers.
2. Hoge betalingsgraad (= aantal mensen dat betaalt).
3. Minder overlast door foutparkeerders in de vergunningengebieden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

1. Nadere uitwerking parkeren Poort van Hoorn / Binnenstad / schil rond de binnenstad, in afstemming met planvormingsproces Poort van Hoorn (parkeren voor bewoners, parkeren voor werknemers).
2. Voortgaande vernieuwing parkeren binnenstad en aanpassing parkeersystemen / organisatie.
3. Bredere inzet van de scanauto.
4. Om de bezoekers van de stad te informeren waar nog voldoende parkeergelegenheid is, wordt er aan een plan van eisen voor een dynamisch parkeerverwijssysteem gewerkt. Dit bevordert de doorstroom door minder zoekverkeer.
5. Onderzoek naar en voorstel tot instellen gedeeld gebruik parkeren (vergunning- en betaald) in de binnenstad.
6. Vervolgstappen in digitaal handhaven om alle parkeerders te laten betalen.

Wat mag het kosten?

tabel 31 financieel overzicht Parkeren (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	rekening	begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-1.808	-2.071	-2.070	1	-2.426	-2.268	-2.271
baten	4.633	4.480	4.580	100	4.210	4.210	4.210
totaal saldo van baten en lasten	**2.825**	**2.409**	**2.510**	**101**	**1.784**	**1.942**	**1.940**

	rekening	begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
toevoeging reserves	-2.828	-2.722	-2.615	107	-1.889	-2.048	-2.045
onttrekking reserves	25	213	62	-151	62	62	62
	22	**-100**	**-43**	**57**	**-43**	**-44**	**-43**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2022

tabel 32 verklaring verschillen Parkeren (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
Hogere kapitaallasten door nieuwe investeringen in 2022.	-56		56	
Hogere parkeeropbrengst door stijging van het tarief met 2,5%.		100	-100	
In 2022 is incidenteel budget geraamd voor een tijdelijke fietsenstalling in de binnenstad. Hiervoor is een storting gedaan in de reserve parkeren, de kosten zijn gedekt door de reserve parkeren.	150		150	-150
Voor een oplossing voor het fietsparkeren in de binnenstad is vanaf 2023 extra budget geraamd.	-78			
Overige verschillen.	-15		1	-1
totaal	**1**	**100**	**107**	**151**

Beleidsveld Water- en havenbeheer

Wat willen we bereiken?

Doelstelling
Met de prachtige ligging aan het Markermeer en het historische decor van de binnenstad heeft Hoorn een uniek maritiem centrum. Van handel tot toerisme heeft de stad zich steeds weer herontdekt met het water als leidraad. Met de komst van het grote stadsstrand slaan we opnieuw een nieuwe richting in en wordt het water voor nog meer mensen toegankelijk. Naast de komst van het stadsstrand zijn de havens en watersportvoorzieningen aan een belangrijke vernieuwingsslag begonnen. Samenwerking is het grote motto waarbij de focus vooral ligt op een beter afgestemd regionaal toeristisch product.

We zetten actief in op verbinding over water en stimuleren de recreatieve ontwikkeling van Hoorn en de regio. Daarnaast zorgen we voor een schone, veilige en gezonde leefomgeving in en rond de havens in Hoorn.

Resultaten
1. Betere samenwerking tussen betrokken partijen in de haven.
2. Kwaliteitsverbetering van Hoorn voor charter- en pleziervaart en riviercruises met een meer kostendenkende exploitatie.
3. Het bereikbaar houden van de haven.

* zie ook hoofdstuk projecten, programma Waterfront.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023
1. Betere samenwerking tussen betrokken partijen in de haven.
   - Herinvoeren havenoverleg met de andere havens en participanten in de haven.
2. Kwaliteitsverbetering van de haven met een meer kostendekkende exploitatie.
   - Verbeteren havenfaciliteiten, waaronder afvalverwerking.
   - Evaluatie huidige problematiek riviercruiseschepen en bespreken met de raad.
3. Toegankelijk houden van de havens.
   - Gezamenlijke communicatie met de jachthavens over de bereikbaarheid van Hoorn in het vaarseizoen vanwege het fonteinkruid.
   - Coördineren van het maaien van fonteinkruid en voeren van een lobby richting het Rijk (zie programma Waterfront).

Wat mag het kosten?

tabel 33 financieel overzicht Water- en havenbeheer (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	rekening	begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-674	-741	-884	-143	-874	-862	-855
baten	430	685	700	15	700	700	700
totaal saldo van baten en lasten	**-244**	**-56**	**-184**	**-128**	**-174**	**-162**	**-155**
toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
onttrekking reserves	2	2	2	0	2	2	2
	-242	**-54**	**-182**	**-128**	**-174**	**-160**	**-153**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2022

tabel 34 verklaring verschillen Water- en havenbeheer (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De doorbelasting van personeelslasten verandert ieder jaar. Het is afhankelijk van diverse oorzaken, onder andere de focus op de werkzaamheden komend jaar en de overheadkosten. Gekeken over de hele begroting is er geen verschil, per beleidsveld kan er wel een verschil zijn. Een negatief bedrag betekent dat er meer uren worden toegerekend dan in 2022.	-64			
Vanaf 2023 zijn de beheers- en onderhoudskosten voor het stadsstrand geraamd in de begroting.	-60			

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
Overige verschillen.	-19	15		
totaal	**-143**	**15**	**0**	**0**

Economische zaken

Hoofddoelstelling

Een gezonde economie is de motor van een stad. Een aantrekkelijk vestigingsklimaat is dus van groot belang. We willen nieuwe ondernemers aantrekken en groeiende bedrijven meer ruimte geven. Samen met ondernemers en onderwijsinstellingen werken we aan opleidingsprogramma's en het programma Wonen, Opleiden en Werken (WOW-visie). Zo zorgen we voor voldoende opgeleid personeel en behouden we jongeren en jong talent voor de regio. Onze wijkwinkelcentra en het Hoornse winkelrondje vragen aandacht. We zoeken met de winkeliers naar oplossingen voor leegstand en zien kansen in de verdere verandering van de binnenstad van koopcentrum naar verblijfsplek.

Met een actieve werving van bedrijven werken wij aan een stad die zich ontwikkelt, talenten bindt en kansen biedt op een mooie loopbaan voor iedereen. Daarbij wordt ingespeeld op de steeds veranderende ontwikkelingen die effect hebben op het economische klimaat, zoals de congestie op het elektriciteitsnet, de stijgende energieprijzen het de nog steeds voortdurende gevolgen van de coronacrisis.

Beleidsvelden

Economische zaken en arbeidsmarktbeleid

Toerisme

Voor de horeca ligt er een nauwe relatie met Openbare orde en veiligheid (Alcoholwet, sluitingstijden).

Voor stadspromotie ligt er een nauwe relatie met Kunst, cultuur, sport en recreatie.

Voor regionale samenwerking ligt er een nauwe relatie met Bestuur en ondersteuning (Pact van Westfriesland), Cultuur en recreatie en Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.

Voor de binnenstadsvisie ligt er een relatie met Verkeer, vervoer en waterstaat en Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.

Voor dienstverlening ligt er een relatie met Bestuur en ondersteuning en het project Dienstverlening.

Voor onderwijs en arbeidsmarktbeleid ligt er een relatie met Onderwijs en Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening.

Voor duurzaam ondernemen ligt er een relatie met het programma Duurzaamheid.

Financieel overzicht

tabel 35 financieel overzicht programma Economische zaken (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening		Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 lasten	2023 baten	2023 saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
economische zaken en arbeidsmarktbeleid	-2.518	-2.452	-2.599	338	-2.261	-2.141	-2.132	-2.077
toerisme (financiën opgenomen in beleidsveld Sport en recreatie)								
totaal saldo van baten en lasten	**-2.518**	**-2.452**	**-2.599**	**338**	**-2.261**	**-2.141**	**-2.132**	**-2.077**
toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
onttrekking reserves	0	413	0	0	0	0	0	0
	-2.518	**-2.039**	**-2.599**	**338**	**-2.261**	**-2.141**	**-2.132**	**-2.077**

Beleidsveld Economische zaken en arbeidsmarktbeleid

Wat willen we bereiken?

Doelstelling

Hoorn is een ondernemende en levendige stad met groeiambities en een historisch hart aan het Markermeer. Hoorn heeft de potentie en de ambitie om zich verder economisch te ontwikkelen. De ambitie is om de werkgelegenheid te laten groeien naar minimaal 35.000 banen. Om deze en andere economische doelstellingen te halen, wordt er gewerkt via de actielijnen zoals die zijn opgenomen in de uitvoeringsagenda economie 2020-2024.

De beschikbare capaciteit in dit beleidsveld staat al langere tijd onder druk. Hierdoor kan niet alles opgepakt worden wat wenselijk is. Er moeten keuzes worden gemaakt. Hieronder de activiteiten die voor 2023 prioriteit krijgen.

Resultaten

Werken

1. Bevorderen van een toename van werkgelegenheid.
2. Borging van voldoende kwalitatieve kantoorruimte bij nieuwe ontwikkelingen, zoals de Poort van Hoorn en bij transformaties.
3. Toekomstbestendige werklocaties.
4. Voldoende ruimte voor ondernemers om te ondernemen.
5. Bepalen van de bouwstenen van het omgevingsplan voor de gefaseerde uitbreiding van Zevenhuis.

Energietransitie en circulaire economie (zie ook programma Duurzaamheid en Milieu)

1. Hoorn is energieneutraal in 2040.
2. De energietransitie levert nieuwe werkgelegenheid en innovatie op.
3. De gemeente is aanjager en voortrekker van van een circulaire economie.
4. Streven naar reductie van gebruik in grondstoffen en materialen.

Arbeidsmarkt en onderwijs

1. Faciliteren van leerwerkinitiatieven om aansluiting onderwijs op de vraag vanuit de arbeidsmarkt te verbeteren met prioriteit op de speerpuntsectoren zorg, Agri & Food, Techniek, ICT en duurzaamheid.
2. Met ondernemers, onderwijs- en woonpartners (WOW visie) het ontwikkelen van een programma om samenhangende arrangementen te creëren waarin werkgelegenheid, opleidingen en woonvormen samen komen, die specifiek gericht zijn op het binden en vinden van jongeren.
3. Doorontwikkeling van de Talentacademy Westfriesland onder meer in de vorm van een uitbreiding naar de energietransitie, voortzetting van het wijkleercentrum Zorg & Welzijn en verdere participatie in regionale en bovenregionale initiatieven op het raakvlak van arbeid en onderwijs.

Stad Hoorn

1. Het toevoegen van interessante verblijfsfuncties in de binnenstad.
2. Er is een proces in gang gezet om te komen tot een plan met ondernemers, eigenaren en inwoners om het winkelhart van de binnenstad compact, aantrekkelijk en vitaal te houden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

Werken

1. Optimaliseren van (digitale) informatievoorziening voor bestaande en nieuwe ondernemers.
2. Uitbouwen van de samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt (Wonen-Opleiden-Werken driehoek WOW) in de vorm van een Talentacademy voor energietransitie & verduurzaming in samenwerking met de Westfriese Bedrijvengroep.
3. Vastellen en start maken met realisatie van een projectplan Zevenhuis fase 2.
4. Inventarisatie maatregelen voor het revitaliseren van bedrijventerrein Gildenweg.

Ondernemers snel en efficiënt helpen met vragen over vergunningen, bestemmingsplannen of huisvesting. Energietransitie en circulaire economie (zie ook programma Duurzaamheid en Milieu)

1. Bewustwording onder bedrijfsleven verbeteren door landelijke en provinciale regelingen beter onder de aandacht te brengen.
2. Onderzoek naar de mogelijkheden voor circulaire buitenruimte op bedrijventerreinen en hoe bedrijven kunnen worden gestimuleerd tot circulaire bedrijfsvoering bij volgende fase Zevenhuis.
3. Samen met de Westfriese gemeentes uitvoering geven aan de Actieagenda Circulair Westfriesland (ketensamenwerkingen, regionaal platform voor Circulaire Economie en kennisontwikkeling over Circulaire Economie).
4. Een regionaal netwerk Circulair Westfriesland, waar ondernemers worden geïnspireerd, kennis wordt uitgewisseld en waar circulaire projecten worden uitgevoerd.

Arbeidsmarkt en onderwijs

1. Actief bevorderen sociaal ondernemerschap door als gemeente Hoorn een voortrekkersrol te vervullen in stageplekken om werkervaring te bevorderen.
2. Ondersteunen van bedrijven bij het "Leven lang ontwikkelen" van medewerkers.
3. Uitvoering geven aan de visie gericht op Wonen, Opleiden en Werken voor kansrijke sectoren zoals Zorg, Agro & Food, Techniek, ICT en duurzaamheid ('gouden driehoek').

Stad Hoorn

1. In samenwerking met ondernemers, eigenaren en inwoners komen tot een gebiedsagenda voor het vitaal houden van de binnenstad (programma binnenstad en Waterfront) en de bepaling van de omvang en invulling van het publiekshart.
2. Intensiveren van de leegstandsaanpak.
3. Aanscherping terrassenbeleid op het gebied van verruiming, winterterrassen en drijvende terrassen.
4. Evalueren van het Horecabeleid.
5. Onderzoek naar de mogelijkheden en invulling van stadsdistributie.
6. Verbeteren communicatie over en toegankelijkheid van toiletten.

Wat mag het kosten?

tabel 36 financieel overzicht Economische zaken en arbeidsmarktbeleid (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	rekening	begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-2.518	-2.838	-2.599	239	-2.479	-2.470	-2.415
baten	74	386	338	-48	338	338	338
totaal saldo van baten en lasten	**-2.444**	**-2.452**	**-2.261**	**191**	**-2.141**	**-2.132**	**-2.077**
toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
onttrekking reserves	214	413	0	-413	0	0	0
	-2.230	**-2.039**	**-2.261**	**-222**	**-2.141**	**-2.132**	**-2.077**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2022

tabel 37 verklaring verschillen Economische zaken en arbeidsmarktbeleid (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De doorbelasting van personeelslasten verandert ieder jaar. Het is afhankelijk van diverse oorzaken, onder andere de focus op de werkzaamheden komend jaar en de overheadkosten. Gekeken over de hele begroting is er geen verschil, per beleidsveld kan er wel een verschil zijn. Een negatief bedrag betekent dat er meer uren worden toegerekend dan in 2022.	-149			
Het programma arbeidsmarkt en onderwijs is tot en met 2022 in de begroting opgenomen. Verder is het restant budget 2021	317			-206

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
doorgeschoven naar 2022. Hierdoor ontstaat er een voordelig verschil in 2023.				
Voor voortzetting van bijdrage WOW is voor 2023 t/m 2026 budget geraamd.	-110			
In 2022 is er meer budget beschikbaar voor marketing/stadspromotie. Dit komt doordat het niet besteed budget 2021 is doorgeschoven naar 2022.	180			-180
In 2022 is er meer budget beschikbaar voor de Regionaal Economische agenda. Dit komt doordat het restant budget en de bijdrage van de regiogemeenten van 2021 zijn doorgeschoven naar 2022.	78	-51		-27
De bijdrage aan Stichting Lokaal Ondernemersfonds is in 2022 hoger. Hier staan hogere opbrengsten vanuit de reclamebelasting tegenover in beleidsveld 0.4.	56			
Voor onderzoek naar stadsdistributie is in 2023 budget geraamd.	-50			
Bij het vaststellen van de begroting 2023 heeft de raad besloten om voor de evaluatie van het horecabeleid incidenteel € 65.000 beschikbaar te stellen.	-65			
Overige verschillen.	-18	3		
totaal	**239**	**-48**	**0**	**-413**

Beleidsveld Toerisme

Wat willen we bereiken?

Doelstelling
Hoorn is een belangrijke toeristische bestemming en heeft een belangrijke culturele regiofunctie binnen Westfriesland. Hiervoor ontwikkelen we komend jaar een nieuw toeristisch beleid. We organiseren ons op verschillende niveaus: Hoorn (marketing van Hoorn), Regio Westfriesland en bovenregionaal via destinatiemarketing organisatie Holland boven Amsterdam (dmo HbA), die zich richt op het naar de regio halen van bezoekers.

Resultaten
1. Verder herstel van het aantal bezoekers en bezoeken, de verblijfsduur en uitgaven in Hoorn. Hier wordt aangesloten bij de doelstellingen van o.a. de dmo HbA met als doel dat zoveel mogelijk bewoners, bezoekers en ondernemers profiteren van waardevol toerisme.
2. Duidelijke positionering en profilering van Hoorn en de regio Westfriesland.
3. Kwaliteitsverbetering van Hoorn als aanloophaven voor charter- en pleziervaart en riviercruises.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

Bezoekers
1. We stellen een nieuw toeristisch beleid op. Daarmee brengen we de levendigheid en de leefbaarheid meer in balans.
2. De basisvoorzieningen verder op orde brengen (bewegwijzering, digitale toeristische informatie, verbeteren verbindingen tussen haven, stadscentrum en regio).
3. Inzichtelijk maken van kwantitatieve bezoekersgegevens.
4. Vanuit de marketing van Hoorn input leveren aan de dmo HbA om Hoorn en Westfriesland nog beter te promoten en in de markt te zetten.
5. In 2023 een definitieve keuze maken over hoe Hoorn vanaf 2024 met de dmo HbA verder wil gaan in de huidige vorm van samenwerking of dat een andere keuze moet worden gemaakt.

Positionering en profilering
1. Uitvoering geven aan de marketing van Hoorn als woon-, werk- en verblijfsstad, waaronder de promotie van Hoorn, de branding, het ontwikkelen van de bestemming, gastheerschap en andere marketingactiviteiten.
2. De lokale marketingorganisaties, gemeenten en bedrijven in Westfriesland werken samen aan de regionale promotie en productontwikkeling. Hiervoor wordt een promotieplan opgesteld met een beperkt uitvoeringsplan.
3. De viering van de Slag op de Zuiderzee (1573) benutten om het verhaal van Hoorn structureel te versterken.
4. Evalueren evenementenbeleid.
5. Onderzoeken alternatieve locatie voor evenementen

Kwaliteitsverbetering van de haven
Zie programma 2 Beleidsveld Water- en havenbeheer.

Wat mag het kosten?
De financiën van Toerisme zijn vastgelegd onder programma 5 Cultuur, recreatie en sport.

Onderwijs

Hoofddoelstelling
“Ieder kind heeft het recht om te leren, om zich optimaal te ontwikkelen en om volwaardig mee te doen" (Internationaal Verdrag Rechten van het kind, Salamanca).

Wij hebben de ambitie dat iedereen zich optimaal kan ontwikkelen, zoveel mogelijk in nabijheid, in een kwalitatief hoogwaardige omgeving en met een integraal aanbod.

1. Onderwijs wordt zoveel mogelijk ononderbroken aangeboden.
2. Een integraal onderwijs- en ontwikkelingsaanbod dat aansluit bij de behoeften van het kind en de jongere.
3. Een optimale ontwikkelingsloopbaan voor de Hoornse inwoners: iedere leerling en cursist ontwikkelt zoveel mogelijk zijn of haar talenten en behaalt, voor zover mogelijk, een startkwalificatie om te kunnen aansluiten op de (regionale) arbeidsmarkt.
4. Voldoende, goed toegeruste kind- en onderwijsvoorzieningen van een hoogwaardig niveau in de wijk.

Ambitie
De ambitie van het onderwijs gaat, zoals bij de hoofddoelstelling vermeld, verder dan alleen onderwijs. Wij streven ernaar om de talentontwikkeling in brede zin te stimuleren (Cultuur en recreatie, inclusief sport), de brede (school)ontwikkeling van het kind beter te laten aansluiten bij de (regionale) arbeidsmarkt (in Economische zaken), het kind/de jongere de ondersteuning te bieden die noodzakelijk is om zijn of haar talenten optimaal te ontwikkelen (Sociale voorzieningen en maatschappelijke ondersteuning) en het behoud van ons bestaande HBO onderwijs in Hoorn (Economische zaken).

Beleidsvelden

Primair onderwijs

Voortgezet onderwijs

Onderwijshuisvesting

Onderwijszaken

Dit programma staat niet op zich; er is een sterke samenhang met Sociale voorzieningen en maatschappelijke ondersteuning (bijvoorbeeld: participatie/volwasseneneducatie, jeugdbeleid, laaggeletterdheid).

Financieel overzicht

tabel 38 financieel overzicht programma Onderwijs (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening		Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 lasten	2023 baten	2023 saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
primair onderwijs	-482	-346	-358	0	-358	-356	-356	-356
voortgezet onderwijs	-136	-120	-135	5	-130	-105	-105	-105
onderwijshuisvesting	-6.161	-5.969	-6.721	772	-5.949	-5.992	-5.886	-5.793
onderwijszaken	-1.157	-1.235	-7.321	5.958	-1.363	-1.349	-1.342	-1.342
totaal saldo van baten en lasten	**-7.936**	**-7.670**	**-14.535**	**6.735**	**-7.800**	**-7.802**	**-7.689**	**-7.596**
toevoeging reserves	-302	-409	-474	0	-474	-580	-696	-790
onttrekking reserves	712	672	0	617	617	734	728	680
	-7.526	**-7.407**	**-15.009**	**7.352**	**-7.657**	**-7.648**	**-7.657**	**-7.706**

Beleidsveld Primair onderwijs

Wat willen we bereiken?

Doelstelling

Wij zetten ons in voor een goede samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp. Dit doen wij onder meer door de ontwikkeling van Integrale Kindcentra (IKC's) als belangrijke voorziening voor kinderen van 0 tot en met (vooralsnog) 12 jaar. Hierin wordt integraal en interdisciplinair gewerkt door onderwijs-, zorg-, welzijns- en kinderopvangprofessionals aan de ontwikkeling van kinderen. Bij de IKC-vorming hoort de bouw van passende huisvesting. Realisatie van nieuwe accommodaties wordt het komende jaar voortgezet.

Lokale samenwerking op het gebied van onderwijsvraagstukken wordt vormgegeven in de Lokale Educatieve Agenda (LEA). Voor regionale samenwerking is dit de Regionale Educatieve Agenda (REA). Daarnaast bestaat er in Hoorn een algemeen toegankelijk en kwalitatief uitstekend voorschools aanbod. Een belangrijke doelstelling binnen het voorschoolse aanbod is de bestrijding van (taal-)achterstanden. Wij zetten hier de komende jaren extra op in.

Resultaten

1. Een passend en toekomstbestendig onderwijsaanbod in de regio Westfriesland en een verbeterd ondersteuningsaanbod binnen het onderwijs, waardoor meer kinderen in staat zijn om in een reguliere onderwijssetting en binnen de eigen wijk, stad of regio onderwijs te volgen.
2. Totstandkoming van een integraal onderwijs- en ontwikkelingsaanbod dat aansluit bij de behoeften van de individuele leerling, zodat de leerling zich optimaal kan ontwikkelen en ontplooien binnen zijn of haar eigen mogelijkheden.
3. Jeugdhulp en onderwijsprofessionals werken integraal en multidisciplinair samen bij de zorg en ondersteuning van een kind.
4. Het terugdringen van het aantal kinderen met het risico op een onderwijsachterstand.
5. Het vastgestelde programma rondom IKC-vorming uitvoeren, in samenwerking met de betrokken partners: onderwijs, zorg, welzijn en kinderopvang.
6. Uitvoering geven aan het Integraal Huisvestingsplan, met inbegrip van verduurzaming van de onderwijsaccommodaties.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

1. Het uitvoeren van integrale samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp binnen onderwijszorgarrangementen.
2. Het uitvoeren van het vastgestelde programma rondom IKC-vorming (planning en concreet stappenplan), de verdere uitrol in samenwerking met de schoolbesturen, de besturen van kinderopvang, zorgpartners en de welzijnsorganisaties (versterken leercurve IKC aanpak bij onze partners), waarbij onder meer een plan van aanpak voor de binnenstad en Risdam.
3. Het intensiveren van cultuureducatie en beweegaanbod met ingang van het schooljaar 2023-2024 als onderdeel van het ontwikkelingsaanbod voor basisscholen.
4. De totstandkoming van een monitor onderwijs- en taalachterstanden in kaart brengt en die bijdraagt aan de bestrijding hiervan.
5. De totstandkoming van populatiebekostiging binnen het speciaal basisonderwijs (IKEC).

Wat mag het kosten?

tabel 39 financieel overzicht Primair onderwijs (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening	Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-482	-346	-358	-12	-356	-356	-356
baten	0	0	0	0	0	0	0
totaal saldo van baten en lasten	**-482**	**-346**	**-358**	**-12**	**-356**	**-356**	**-356**
toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
onttrekking reserves	0	4	4	0	4	4	4
	-4.82	**-342**	**-354**	**-12**	**-352**	**-352**	**-352**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2022
Er zijn geen grote verschillen.

Beleidsveld Voortgezet onderwijs

Wat willen we bereiken?

Doelstelling
Overgangen tussen de verschillende onderwijscategorieën worden zo soepel mogelijk vormgegeven. De overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt vraagt verbetering. De begeleiding voor jongeren met een zorgbehoefte wordt zo nodig zowel tijdens als na de schooltijd voortgezet. Om dit te bereiken wordt zoveel mogelijk zorg en onderwijsondersteuning in samenhang aangeboden.

Resultaten
1. Een passend en toekomstbestendig onderwijsaanbod in de regio Westfriesland en een verbeterd ondersteuningsaanbod binnen het onderwijs, waardoor meer kinderen in staat zijn om in een reguliere onderwijssetting en binnen de eigen wijk, stad of regio onderwijs te volgen. Deze is inmiddels tot uitbreiding gekomen in een uitbreiding van speciaal onderwijsvoorzieningen in Westfriesland.
2. Een integraal onderwijs- en ontwikkelingsaanbod dat aansluit bij de behoeften van de individuele leerling, zodat de leerling zich optimaal kan ontwikkelen en ontplooien binnen zijn of haar eigen mogelijkheden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023
Het uitvoeren geven aan de Regionale ontwikkelagenda met gezamenlijke opgaven op onderwijsgebied. Vraagstukken die hierbij aan de orde komen zijn:

1. de inrichting van het regionale onderwijsaanbod, met zoveel mogelijk voorzieningen in de buurt van het betreffende kind;
2. betere aansluiting van jeugdhulp en onderwijs (programma 6, Sociale voorzieningen en maatschappelijke ondersteuning);
3. betere aansluiting op vervolgonderwijs en de (regionale) arbeidsmarkt en zorg (programma 3, Economische zaken);
4. het verminderen van de instroom in het speciaal onderwijs;
5. Uitvoering van initiatieven vanuit het Nationaal Plan Onderwijs (NPO) om het welzijn van scholieren te verbeteren.

Wat mag het kosten?

tabel 40 financieel overzicht Voortgezet onderwijs (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening	Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-180	-125	-135	-10	-110	-110	-110
baten	44	5	5	0	5	5	5
totaal saldo van baten en lasten	**-136**	**-120**	**-130**	**-10**	**-105**	**-105**	**-105**
toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	-136	**-120**	**-130**	**-10**	**-105**	**-105**	**-105**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2022
Er zijn geen grote verschillen.

Beleidsveld Onderwijshuisvesting

Wat willen we bereiken?

Doelstelling
Het voorzien in een gezonde en duurzame leer- en ontwikkelomgeving waarin Hoornse kinderen en jongeren zich kunnen richten op hun ontwikkeling en waarin samenwerking tussen verschillende organisaties in het jeugdveld wordt gestimuleerd. Samen met het onderwijs realiseren wij IKC's waarbij de prioritering voortkomt uit de wijkbehoefte.

Onderwijshuisvesting is een integrale voorziening in nabijheid van de kinderen. Naast prioritering uit de wijkbehoefte vormt ook de kwalitatieve status van het gebouw aanleiding om het onderwijs te faciliteren in nieuwbouw of revitalisering. Doelstelling is dat alle onderwijsgebouwen in 2040 energieneutraal zijn.

Resultaten
1. Uitvoering geven aan het Integraal huisvestingsplan.
2. Voorzien in primair onderwijs in alle wijken van Hoorn.

3. Alle onderwijsgebouwen zijn energieneutraal in 2040.
4. Een integraal geografisch dekkingsplan voor onderwijs, kinderopvang, zorg en sport voortkomend uit de wijkbehoefte.
5. Gezonde scholen voor alle kinderen in Hoorn.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

1. Herziening van het Integraal Huisvestingsplan 2023-2030, op wijkniveau en vanuit een integraal perspectief (kinderopvang, zorg, beweging), waarin onder meer een voorzet wordt gedaan voor de inrichting van een projectorganisatie om de uitvoering van onderwijshuisvestingsprojecten te versnellen;
2. Uitvoering al gestarte projecten uit het Integraal Huisvestingsplan 2020-2025:
   - Realisatie van een Integraal Kind- en Expertisecentrum, ingebruikname gepland in 2024;
   - Voorbereiden van nieuwbouw VSO De Spinaker, ingebruikname gepland in 2024;
   - Voorbereiding renovatie van de Tandem, ingebruikname gepland in 2024;
   - Voorbereiding nieuwbouw IKC Binnenstad (Mariaschool & de Montessori), ingebruikname gepland in 2025;
   - Voorbereiding, uitbreiding, 2e verdieping Socrates, oplevering 2024-2025.
3. In 2023 wordt een Huisvestingsplan bewegingsonderwijs opgesteld, waarin opgenomen een routekaart tot verduurzaming van de gymzalen (gebouwenbeheer).
4. Onderwijs, opvang- en zorgpartners faciliteren om inhoudelijke concepten te ontwikkelen en een meer prominente rol te geven in de realisatie van de huisvesting.

Wat mag het kosten?

tabel 41 financieel overzicht Onderwijshuisvesting (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	rekening	Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-7.013	-6.741	-6.721	20	-6.764	-6.658	-6.565
baten	852	772	772	0	772	772	772
totaal saldo van baten en lasten	**-6.161**	**-5.969**	**-5.949**	**20**	**-5.992**	**-5.886**	**-5.788**

	rekening	Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
toevoeging reserves	-302	-409	-474	-65	-580	-696	-790
onttrekking reserves	712	668	612	-56	730	723	676
	-5.751	**-5.710**	**-5.811**	**-101**	**-5.842**	**-5.859**	**-5.907**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2022

tabel 42 verklaring verschillen Onderwijshuisvesting (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
In 2022 is budget geraamd voor het vervangen van het dak van basisschool De Tandem. De kosten zijn ten laste gebracht van de reserve onderwijshuisvesting PO en (V)SO.	105			-105
Er is in 2023 een hogere storting in de reserve onderwijshuisvesting PO en (V)SO door vrijvallende kapitaallasten onderwijsinvesteringen dan in 2022.			-65	
Hogere zakelijke lasten (belastingen en verzekeringen) voor schoolgebouwen in 2023.	-51			
Per saldo lagere kapitaallasten op dit beleidsveld. Een deel van de kapitaallasten van de nieuwe investeringen 2022 worden gedekt door een onttrekking aan een reserve.	3			49
In de begroting 2023 is rekening gehouden met groei van het aantal leerlingen van de Ida Gerhardt Academie. Daarom is ook een hogere bijdrage geraamd.	-29			

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
Overige verschillen.	-8			
totaal	**20**	**0**	**-65**	**-56**

Beleidsveld Onderwijszaken

Wat willen we bereiken?

Doelstelling
Minder leerlingen verlaten de school zonder startkwalificatie. Iedere jongere krijgt een onderwijs- en zorgaanbod dat past bij zijn of haar behoefte. Jongeren die hun schoolcarrière zonder startkwalificatie beëindigen, worden tijdelijk ondersteund om de voor hen beste startplek te vinden voor hun verdere (school)carrière. We bouwen voort op de behaalde resultaten van het regionaal uitvoeringsprogramma Voortijdig Schoolverlaten (VSV) en het Jongerenloket. Hierbij is een goede afstemming van het onderwijs op de arbeidsmarkt van belang. Daarnaast is het vormgeven van een kwalitatief goed leerlingenvervoer belangrijk bij het vormgeven van een passend onderwijsaanbod.

Resultaten
1. (Kwetsbare) Jongeren een passende plek bieden binnen onderwijs, werk of dagbesteding in samenwerking met de netwerkpartners binnen het sociaal en arbeidsdomein.
2. Preventieve inzet in het onderwijs om in een vroegtijdig stadium mentale/psychische problematiek te ondervangen wordt in samenwerking met de scholen en het samenwerkingsverband ingericht.
3. In Westfriesland zit geen enkel kind in de leerplichtige leeftijd langer dan drie maanden thuis zonder een passend aanbod van onderwijs en/of zorg (Thuiszitterspact Westfriesland), bijvoorbeeld door onderwijs/zorgarrangementen.
4. Versterkte samenhang tussen (regionale) onderwijs- en de (regionale) arbeidsmarkt (Economische zaken).
5. Het door leerlingenvervoer toegankelijk houden van onderwijsvoorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023
1. Tegengaan van verzuim en schooluitval in het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en MBO door de leerplichtambtenaar en het RMC door verzuimgesprekken en '1 gezin 1 plan'.
2. Uitvoering geven aan het regionaal uitvoeringsprogramma Voortijdig Schoolverlaten (VSV) 2021-2024 ‘Jij telt mee’ dat gericht is op het terugdringen van schooluitval in de regio Westfriesland volgens de taakstelling van het ministerie van OC&W. Specifieke inzet om de jongeren die geraakt zijn door de coronacrisis naar onderwijs of arbeid toe te leiden, bijvoorbeeld door doelgroepgerichte projecten zoals Back-On-Track en maatwerkarrangementen.

3. De naamsbekendheid en zichtbaarheid van het nieuwe Jongerenloket op de Noorderveemarkt vergroten met een hernieuwde strategie, verbeteren van de basiscommunicatie en een campagne om zo meer bezoeken te genereren.
4. De ‘Aanpak jeugdwerkloosheid 2022-2023’ uitvoeren (gecoördineerd vanuit het RPA).
5. Uitvoering geven aan het thuiszitterspact door een sluitende aanpak dat bestaat uit preventie, registratie en monitoring en maatwerkarrangementen. Acties omvatten onder meer het uitbreiden van maatwerktrajecten in onderwijs en de uitbreiding van onderwijs-zorgarrangementen. Dit wordt uitgevoerd door de gemeente samen met de samenwerkingsverbanden, scholen (IKC en IKEC), GGD en andere partners.
6. Verdere optimalisatie van de dienstverlening voor leerlingenvervoer door onder meer vereenvoudiging en digitalisering van het beschikkingenproces, zodat ouders snel zicht hebben op de toekenning dan wel afwijzing van een aangevraagde beschikking.
7. Voorbereiding voor de nieuwe aanbesteding doelgroepenvervoer in 2023 in de vorm van een regionaal projectplan en de afbakening van de aan te besteden taken.
8. Het programma arbeidsmarkt en onderwijs uitvoeren. Daarbij streven wij naar het versterken van de samenhang tussen het onderwijsaanbod en -inhoud en de (regionale) arbeidsmarkt (met extra aandacht voor techniek, agri, zorg en hospitality), het preventief ondersteunen van kwetsbare jongeren richting passend arbeid (zie beleidsveld Economische zaken en arbeidsmarktbeleid).
9. De totstandkoming van een toeleidingsroute vanuit het Voortgezet Speciaal Onderwijs naar vervolgopleiding, werk of dagbesteding
10. Werkafspraken tussen onderwijs en gemeente over preventieve inzet op school.

Wat mag het kosten?

tabel 43 financieel overzicht Onderwijszaken (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening	Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-6.073	-7.198	-7.321	-123	-7.238	-7.008	-7.008
baten	4.916	5.963	5.958	-5	5.889	5.666	5.666
totaal saldo van baten en lasten	**-1.157**	**-1.235**	**-1.363**	**-128**	**-1.349**	**-1.342**	**-1.342**
toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	-1.157	**-1.235**	**-1.363**	**-128**	**-1.349**	**-1.342**	**-1.342**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2022

tabel 44 verklaring verschillen Onderwijszaken (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De doorbelasting van personeelslasten verandert ieder jaar. Het is afhankelijk van diverse oorzaken, onder andere de focus op de werkzaamheden komend jaar en de overheadkosten. Gekeken over de hele begroting is er geen verschil, per beleidsveld kan er wel een verschil zijn. Een negatief bedrag betekent dat er meer uren worden toegerekend dan in 2022.	-100			

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
In de begroting is in 2022 en 2023 budget geraamd voor de voortzetting en gefaseerde uitbreiding van het project M@ZL. Het budget in 2023 is hoger dan 2022.	-31			
Overige verschillen.	8	-5		
totaal	**-123**	**-5**	**0**	**0**

Cultuur, recreatie en sport

Hoofddoelstelling
Hoorn is een levendige stad met een veelzijdig aanbod aan kunst, cultuur, sport, recreatie en erfgoed. Hoorn heeft verschillende musea, een aantrekkelijke binnenstad en een mooie historische haven door het rijke verleden. Dit zijn allemaal elementen die bijdragen aan een prettige woonomgeving en het aantrekken van bezoekers.

Hoorn is bij uitstek een gemeente van kunst en cultuur. Kunst en cultuur is een belangrijke pijler onder een aangename samenleving. We faciliteren en stimuleren de verregaande samenwerking tussen instellingen, om het brede aanbod te behouden en innovaties een kans te geven. Met het ondersteunen en faciliteren van culturele instellingen, evenementen en kunst in de wijken, talentontwikkeling en amateurkunst wordt een bijdrage geleverd aan het welbevinden van inwoners van Hoorn, Blokker en Zwaag.

Het behoud en versterken van de cultuurhistorische kwaliteiten van de linten draagt bij aan behoud van de identiteit van de dorpen.

Recreatie heeft een belangrijke en onmisbare plaats in het leven van onze inwoners. Recreatie maakt een stad aantrekkelijker. Daarom moet recreatie dichtbij, toegankelijk en veelzijdig zijn.

Sport en recreatie zijn goed voor je gezondheid en je sociale netwerken. Daarom handhaven we het brede aanbod aan sporten en houden we deze toegankelijk voor iedereen. Sportfaciliteiten moeten intensiever en efficiënter gebruikt worden door meer partijen. We stimuleren multifunctioneel gebruik.

We hechten grote waarde aan de ontwikkeling van kinderen op het gebied van muziek, sport en cultuur op school. Daarom stimuleren wij dat extra, bijvoorbeeld door inzet van combinatiefunctionarissen, cultuureducatie op

school, het toekennen van subsidies en het leggen van verbindingen tussen scholen en sportverenigingen.

Beleidsvelden
Kunst en cultuur
Cultureel erfgoed
Sport en recreatie
Groen

Verbonden partijen
Recreatieschap Westfriesland

Financieel overzicht

tabel 45 financieel overzicht programma Cultuur, sport en recreatie (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening		Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 lasten	2023 baten	2023 saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
kunst en cultuur	-6.831	-7.586	-9.169	1.468	-7.701	-7.531	-7.643	-7.547
cultureel erfgoed	-1.141	-1.231	-3.602	2.214	-1.388	-1.368	-1.364	-1.313
sport en recreatie	-5.786	-6.529	-9.278	2.676	-6.602	-6.538	-6.539	-6.509
groen	-4.164	-3.584	-3.941	33	-3.908	-3.828	-3.821	-3.825
totaal saldo van baten en lasten	**-17.922**	**-18.930**	**-25.990**	**6.391**	**-19.599**	**-19.265**	**-19.367**	**-19.194**
toevoeging reserves	-508	-149	-150	0	-150	-151	-151	-152
onttrekking reserves	1.159	793	0	386	386	383	370	370
	-17.271	**-18.286**	**-26.140**	**6.777**	**-19.363**	**-19.033**	**-19.148**	**-18.976**

Beleidsveld Kunst en cultuur

Wat willen we bereiken?

Doelstelling
De aanwezigheid van kunst en cultuur biedt bezoekers en inwoners van de stad plezier, ontspanning, zingeving en mentale uitdaging. Enerzijds draagt het bij aan maatschappelijke opbrengsten: culturele voorzieningen dragen bij aan beter onderwijs, kunnen positieve effecten hebben op de gezondheid, stimuleren een actieve deelname van burgers aan de samenleving of dragen bij aan de gemeenschapszin van (groepen) burgers. Anderzijds heeft kunst en cultuur ook een economische waarde: culturele voorzieningen in de buurt leiden tot meer opbrengsten in de horeca, hogere huizenprijzen of een aantrekkelijker vestigingsklimaat voor bedrijven. Samenvattend draagt kunst en cultuur bij aan het welzijn en de welvaart van inwoners en de gemeente als geheel.

Resultaten
1. Dat iedereen toegang heeft tot cultuur ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, inkomen en woonplaats.
2. Dat er een pluriform aanbod van cultuur is gegarandeerd, waarin het bestaande wordt gekoesterd en het nieuwe wordt omarmd.
3. Dat creatieve en kunstzinnige talenten kansen en mogelijkheden krijgen om zich artistiek te ontplooien.
4. Dat er een veilige haven is voor cultuur om te kunnen reflecteren op de samenleving en haar burgers, waarop ook kritiek geleverd kan worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023
In 2023 wordt een nieuwe beleidsnota Kunst en cultuur 2024-2028 ontwikkeld. De notitie baseert zich daarvoor op verkenningen en analyses van de positie van het cultuurklimaat in Hoorn en de regio Westfriesland en wordt in samenwerking met het culturele veld opgesteld;

- Oplevering beleidsnota Kunst en cultuur;
- De Slag op de Zuiderzee (1573) wordt op of nabij 11 oktober 2023 uitgebreid gevierd met zoveel mogelijk partijen en inwoners in de stad;
- Oplevering onderzoek naar een volwaardig poppodium;
- Oplevering van het onderzoek (0-metingen) naar de beleving en het effect van cultuureducatie in Hoorn. Hiermee bepalen we samen met het onderwijs en culturele instellingen of en hoe we het stimuleren van expressie, beweging en creativiteit vormgeven in het basisonderwijs;
- Besluitvorming over de nieuwe zendtijdtoewijzing van de komende vijf jaar;
- Oplevering van een voorstel voor verbetering van de kwaliteit en spreiding van artistieke kunstwerken in de openbare ruimte;
- Realisatie van enkele nieuwe artistieke kunstwerken in de openbare ruimte;
- Er wordt actief gemonitord of en welke mogelijke schade er in het culturele veld is door de coronacrisis; hier worden passende maatregelen voor genomen om de diversiteit van het aanbod te waarborgen.

Wat mag het kosten?

tabel 46 financieel overzicht Kunst en cultuur (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening	Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-8.613	-9.101	-9.169	-68	-8.999	-9.373	-9.277
baten	1.782	1.515	1.468	-47	1.468	1.730	1.730
totaal saldo van baten en lasten	**-6.831**	**-7.586**	**-7.701**	**-115**	**-7.531**	**-7.643**	**-7.547**
toevoeging reserves	-175	-25	-25	0	-25	-25	-25
onttrekking reserves	480	453	42	-411	42	42	42
	-6.526	**-7.158**	**-7.684**	**-526**	**-7.514**	**-7.626**	**-7.530**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2022

tabel 47 verklaring verschillen Kunst en cultuur (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De vernieuwing van het Westfries Museum leidt tot eenmalige kosten en inkomstenderving in 2022 t/m 2024. Deze kosten zijn in 2023 hoger dan in 2022, hierdoor ontstaat er een nadelig verschil.	-368	-47		
Het project kunstenplan Bangert en Oosterpolder loopt door zolang de wijk nog in ontwikkeling is. Per einde van elk jaar wordt het restant budget overgeheveld. Het kunstenplan is gedekt door een onttrekking aan de reserve beeldende kunst.	262			-262

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
In 2022 is incidenteel budget geraamd voor het organiseren van een alternatieve kunstaankoopronde. Deze aankoopronde was als steuntje in de rug voor kunstenaars om de effecten van de coronacrisis op te vangen. De kosten worden onttrokken aan de reserve stimuleringsmaatregelen coronacrisis.	60			-60
Voor onderzoek naar een volwaardig poppodium is in 2023 incidenteel budget geraamd.	-60			
Voor het project Hoorn slaat zijn slag! is in 2022 incidenteel subsidie verleend. De kosten worden gedekt binnen verschillende posten in de begroting. Op dit beleidsveld is hierdoor een voordelig verschil in 2023 ten opzichte van 2022.	50			-25
Hogere kapitaallasten.	-36			
In 2022 is incidenteel budget beschikbaar voor community art in de wijk Hoorn-Noord-Venenlaankwartier. Deze uitgaven werden gedekt door een onttrekking aan de reserve diverse incidentele bestemmingen.	35			-35
In 2022 worden kunstopdrachten uitgevoerd in de Siriusstraat en bij het Vredehof. De kosten worden gedekt door een onttrekking aan de reserve beeldende kunst.	29			-29
In 2023 is voor de exploitatiebudgetten een prijscompensatie van 2,5% toegepast.	-29			
Overige verschillen.	-11			
totaal	**-68**	**-47**	**0**	**-411**

Beleidsveld Cultureel erfgoed

Wat willen we bereiken?

Doelstelling

Hoorn wil een aantrekkelijke woon- en verblijfstad zijn. Duurzaam behoud en uitdragen van het cultureel erfgoed draagt in grote mate bij aan de identiteit en beleefbaarheid van de stad. Dit geldt voor de binnenstad maar ook voor de dorpen en wijken. De Erfgoedvisie 2017-2025 helpt dit doel te bereiken.

Het uiteindelijke doel is - ook op langere termijn - een aantrekkelijke en vitale binnenstad, wijken en dorpslinten te hebben waarin het authentieke karakter bewaard is gebleven.

Resultaten

1. Authentiek karakter van de stad behouden;
2. Beleving van historie en erfgoed stimuleren;
3. Duurzaam behoud van historische panden ondersteunen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

Het monumentale karakter van de stad en linten behouden en versterken, het behoud van monumentale waarden, het verhogen van de kwaliteit van de openbare ruimte, het versterken van de beleving van de historische binnenstad en monumenten, het inspireren van cultuurhistorische activiteiten en onderzoek en het vastleggen van cultuurhistorische waarden in het kader van de komende Omgevingswet.

1. Inzetten van energiescans bij religieus erfgoed.
2. Restaureren van historische stoepen en winkelpuien (subsidieregeling).
3. Aanlichten van monumenten Roode Steen en het Westfries Museum.
4. Samenwerken tussen de erfgoedkoepels Westfries Museum, Westfries Archief, Archeologie Westfriesland en team Erfgoed, met betrekking tot de voorbereiding van activiteiten Slag op de Zuiderzee (1573-2023).
5. Uitbreiden van de informatie in de kaartviewer en deze openbaar maken op de site www.erfgoedhoorn.nl.
6. Harmoniseren erfgoedbeleid binnen de Omgevingswet.
7. Opstellen van een visie voor Archeologie Westfriesland 2024-2034.

Wat mag het kosten?

tabel 48 financieel overzicht Cultureel erfgoed (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening	Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-3.177	-3.507	-3.602	-95	-3.601	-3.610	-3.559
baten	2.036	2.276	2.214	-63	2.233	2.246	2.246
totaal saldo van baten en lasten	**-1.141**	**-1.231**	**-1.388**	**-158**	**-1.368**	**-1.364**	**-1.313**
toevoeging reserves	-37	-37	-37	0	-37	-37	-37
onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	-1.178	**-1.268**	**-1.425**	**-158**	**-1.405**	**-1.401**	**-1.350**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2022

tabel 49 verklaring verschillen Cultureel erfgoed (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De doorbelasting van personeelslasten verandert ieder jaar. Het is afhankelijk van diverse oorzaken, onder andere de focus op de werkzaamheden komend jaar en de overheadkosten. Gekeken over de hele begroting is er geen verschil, per beleidsveld kan er wel een verschil zijn. Een negatief bedrag betekent dat er meer uren worden toegerekend dan in 2022.	-105			
In 2022 is incidenteel een budget geraamd voor de viering 450 jaar Nederland. Er wordt een bijdrage van diverse partijen ontvangen.	109	-86		

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De subsidieregeling voor restauratie en onderhoud monumenten is voor de jaren 2023 t/m 2025 verhoogd.	-50			
Door de lopende en verwachte opdrachten voor archeologie wordt er in 2023 een extra opbrengst verwacht. Dat levert ten opzichte van 2022 een voordelig verschil op.		23		
De gemeentelijke bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Westfries Archief is geïndexeerd in 2023.	-14			
Overige verschillen.	-35			
totaal	**-95**	**-63**	**0**	**0**

Beleidsveld Sport en recreatie

Wat willen we bereiken?

Doelstelling
Wij hebben de ambitie dat elke inwoner uit Hoorn de mogelijkheid heeft dagelijks voldoende te bewegen en leveren op deze wijze een bijdrage aan een gezonde en actieve leefstijl. Dat vertaalt zich naar een kwalitatief goede en toegankelijke infrastructuur van speel-, sport- en beweegactiviteiten, naar een breed en divers aanbod van sport- en beweegactiviteiten en ook het stimuleren van de talentontwikkeling van jongs af aan.

Resultaten
1. Bevorderen van de mogelijkheden om te kunnen sporten voor mensen met een beperking.
2. In stand houden van kwalitatief goede speel-, sport- en beweegvoorzieningen die laagdrempelig bereikbaar zijn (nabij en 'open').
3. Realiseren van een zo divers mogelijk sport- en beweegaanbod, waarbij we ons richten op de vitaliteit van maatschappelijke aanbieders.
4. Een stimulerende en positieve sportomgeving.
5. Het van jongs af aan stimuleren van de vaardigheid in bewegen (zie Onderwijs).

Dit doen we in samenwerking met andere instanties als sportaanbieders, welzijnsorganisaties, onderwijs en zorgaanbieders en andere beleidsvelden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

1. Het bevorderen van inclusief sport en bewegen:
   - Een communicatiecampagne gericht op mensen met een chronische beperking, ook is er extra aandacht voor armoede/inkomensondersteuning.
   - Organisatie van twee wijkgerichte programma's (beweegwijs, de fit-test en wandelprogramma in Hoorn-Noord/ Venenlaankwartier, Grote Waal en Kersenboogerd) gericht op ontmoeting en bewegen (zie ook programma 6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening).
   - Het uitvoeren van de 4-jaarlijkse Sportmonitor voor inzicht in de ontwikkeling van het beweeggedrag van inwoners.
2. Het in stand houden van een kwalitatief goede sportinfrastructuur:
   - Verdere uitwerking van het masterplan Buitensport Hoorn 2020, gericht op revitalisering van de buitensportaccommodaties, vitaliteit van de sportverenigingen, sporten en bewegen in de openbare ruimte (waaronder urban sports) en intensiever en efficiënter gebruik.
   - Uitvoering van het revitaliseringsplan voor sportpark “de Kromme Elleboog” binnen de mogelijkheden van de te huisvesten verenigingen, inclusief bijbehorende velden (kunstgrasveld en rugbyveld).
   - Realisatie van onder meer beachvelden en honk/softbalveld bij Urbanus.
   - Besluit over een nieuw skatepark.
   - Evaluatie met Optisport over het beheer en de exploitatie van de zwembaden en ijsbaan.
3. Het ondersteunen van maatschappelijke sport- en beweegaanbieders om de vitaliteit te bevorderen:
   - Uitvoeren van de 4-jaarlijkse Vitaliteitsscan onder sportverenigingen.
   - Organiseren van drie bijeenkomsten voor sportaanbieders gericht op samenwerking en kennisdeling samen met maatschappelijke partners.
   - Bij sportcomplexen met een gemeentelijke betrokkenheid (erfpacht/ verhuur), wordt d.m.v. een vitaliteitsscan ook gekeken naar de vitaliteit, nut en sociale noodzaak van de gebruikers.
4. Positieve sportcultuur:
   - Ondersteunen en informeren van sportverenigingen over rookvrije sportaccommodaties, inclusiviteit en diversiteit, alcohol en drugs voor een veilig en gezond sportklimaat.
5. Van jongs af aan vaardig in bewegen:
   - Alle basisscholen hebben voor schooljaar 2023-2024 een eigen vakwerkplan bewegen. Het plan beschrijft onder meer het dagelijks sport- en beweegaanbod, dat aansluit bij de beweegproblematiek van kinderen (tot 12 jaar) op de school.
   - Opstellen van een jeugd beweeg- en ontwikkelprogramma voor scholen om beweging, expressie en creativiteit te ontplooien.

Wat mag het kosten?

tabel 50 financieel overzicht Sport en recreatie (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening	Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-10.453	-9.281	-9.278	3	-9.214	-9.215	-9.184
baten	4.667	2.752	2.676	-76	2.676	2.676	2.676
totaal saldo van baten en lasten	**-5.786**	**-6.529**	**-6.602**	**-73**	**-6.538**	**-6.539**	**-6.508**
toevoeging reserves	-296	-87	-88	-1	-88	-89	-90
onttrekking reserves	679	339	344	5	341	328	328
	-5.403	**-6.277**	**-6.346**	**-69**	**-6.285**	**-6.300**	**-6.270**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2022

tabel 51 verklaring verschillen Sport en recreatie (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De doorbelasting van personeelslasten verandert ieder jaar. Het is afhankelijk van diverse oorzaken, onder andere de focus op de werkzaamheden komend jaar en de overheadkosten. Gekeken over de hele begroting is er geen verschil, per beleidsveld kan er wel een verschil zijn. Een negatief bedrag betekent dat er meer uren worden toegerekend dan in 2022.	-206			
In 2022 is incidenteel budget geraamd voor het aflossen van de geldlening bij het recreatieschap Westfriesland. Dit leidt tot een voordelig verschil in 2023 ten opzichte van 2022.	323			

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
Hogere kapitaallasten.	-193			
Het budget voor stadsmarketing is in 2022 geraamd op dit beleidsveld. Het budget voor 2023 en verder staat op de stelpost nieuw beleid in beleidsveld 0.4.	100			
Om de realisatie van wandel- en beweegroutes een impuls te geven is in 2022 incidenteel budget geraamd.	60			
De grondopbrengsten in 2022 zijn incidenteel hoger door herontwikkeling in de openbare ruimte.		-48		
Voor de lokale uitvoering van het landelijk sportakkoord heeft de gemeente in 2022 een specifieke uitkering ontvangen.	40	-40		
In 2023 is voor de exploitatiebudgetten een prijscompensatie van 2,5% toegepast.	-39			
Hogere zakelijke lasten (belastingen en verzekeringen) voor gemeentelijke sportaccommodaties in 2023.	-20			
In 2022 is vanuit dit beleidsveld bijgedragen aan het project Hoorn slaat zijn slag! Zie beleidsveld 5.1. Hierdoor zijn de lasten in 2023 hoger dan in 2022.	-20			
Overige verschillen.	-24	12	-1	5
totaal	**21**	**-76**	**-1**	**5**

Beleidsveld Groen

Wat willen we bereiken?

Doelstelling

Groen is belangrijk voor de woon- en leefkwaliteit in de gemeente. Het groen in de gemeente is een belangrijke voorziening voor recreatie en de aankleding van de stad. Het gemeentelijke groen wordt in toenemende mate ook van belang voor het behoud en het vergroten van biodiversiteit, voor het verwerken van grote regenbuien (klimaatadaptatie) en voor verkoeling bij hogere temperaturen (hittestress). De inrichting en kwaliteit van onze groenvoorziening moet dus voldoen aan deze veranderende behoeftes.

In 2019 heeft de gemeente Hoorn samen met de inwoners en andere belanghebbenden een Groenvisie opgesteld. De Groenvisie is door de gemeenteraad vastgesteld en heeft een looptijd van tien jaar. De komende jaren werken we de doelstellingen uit de Groenvisie uit in de inrichting en het onderhoud van het groen in Hoorn. Daarbij willen we de betrokkenheid van de inwoners en bedrijven vergroten. We werken aan het vergroten en verbeteren van de groenstructuur door in te zetten op de aanleg van het wijkpark Bangert & Oosterpolder en Risdam Noord.

Resultaten

1. Het openbare groen wordt biodiverser en kleurrijker en draagt bij aan klimaatadaptatie en verminderen van hittestress.
2. Bij de inrichting en het onderhoud van het openbare groen betrekken we meer de inwoners, verenigingen en stichtingen.
3. Het realiseren van het met de raad afgesproken onderhoudsniveau.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

1. Bij het beheer van de bloemrijke bermen houden we rekening met het bloeitijdstip en de afrijping van bloeiende kruiden. We zaaien extra bloemenmengsels in voor de bijenstand en beheren dit op een natuurvriendelijke manier. Een groot deel van het bloemrijke gras laten we begrazen door schapen.
2. Continuering van het onderhoud volgens het beleidsplan 'Kwaliteitsgestuurd beheren groen en reiniging'. Hierin wordt gestuurd op het basis onderhoudsniveau B volgens de CROW systematiek kwaliteitsgestuurd beheer. Toetsing en rapportage aan de hand van schouwmomenten door een extern bureau en via burgerschouw.
3. We onderzochten in 2022 de wijze waarop we extra onkruidbestrijding invullen en starten met de concrete uitvoering ervan in 2023.
4. Uitvoering van het uitvoeringsplan van de Groenvisie, waarin de concrete maatregelen die voortvloeien uit de Groenvisie voor de komende tien jaar staan beschreven. De Groenvisie heeft ook relatie met gebiedsgerichte programma's.
5. We planten extra bomen in de stad om hiermee bij te dragen aan de klimaatadaptatie en de hittestress te verminderen.
6. We stellen een plan op voor als bomen niet binnen het plangebied kunnen worden gerealiseerd, deze ergens anders geplaatst kunnen worden. Ook onderzoeken we alternatieve opties voor het klimaat zoals groene gevels, groene daken.
7. Voor het wijkpark Bangert en Oosterpolder moet besluitvorming plaatsvinden over ontwerp, financiering en realisatie van dit

project. In 2023 starten wij met het aanleggen van het park aan de oostzijde.

8. Voorbereiding aanleg wijkpark Risdam Noord wordt gestart na positieve besluitvorming sportpark De Kromme Elleboog.
9. Uitvoeren en afronden Dwaalpark Grote Waal.

Wat mag het kosten?

tabel 52 financieel overzicht Groen (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening	Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-4.272	-3.617	-3.941	-324	-3.860	-3.853	-3.858
baten	108	33	33	0	33	33	33
totaal saldo van baten en lasten	**-4.164**	**-3.584**	**-3.908**	**-324**	**-3.827**	**-3.820**	**-3.825**
toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	-4.164	**-3.584**	**-3.908**	**-324**	**-3.827**	**-3.820**	**-3.825**

Verklaring verschil saldo Begroting 2022 ten opzichte van Begroting 2023

tabel 53 verklaring verschillen Groen (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De doorbelasting van personeelslasten verandert ieder jaar. Het is afhankelijk van diverse oorzaken, onder andere de focus op werkzaamheden komend jaar en de overheadkosten. Gekeken over de hele begroting is er geen verschil, per beleidsveld kan er wel een verschil zijn. Een negatief bedrag betekent dat er meer uren worden toegerekend dan in 2022.	-242			
In 2023 is voor de exploitatiebudgetten een prijscompensatie van 2,5% toegepast.	-36			
Hogere kapitaallasten.	-25			
Hogere toerekening van tractie aan dit beleidsveld.	-17			
Overige verschillen.	-4			
totaal	**-324**	**0**	**0**	**0**

Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening

Doelstelling
Inwoners zijn zelf verantwoordelijk voor de zorg en ondersteuning die zij ontvangen of zelf organiseren binnen de eigen omgeving. De gemeente biedt passende ondersteuning als inwoners zelf geen of onvoldoende mogelijkheden hebben tot de juiste zorg en ondersteuning.

De ambities hierbij zijn:

1. snel en duurzaam effectieve hulp dichtbij;
2. professioneel handelen van de hulpverleners.

Beleidsvelden
Participatie

Maatschappelijke ondersteuning, welzijn en (gezondheids)zorg

Jeugd(hulp)

Verbonden partijen
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hollands Noorden

WerkSaam Westfriesland

Financieel overzicht

tabel 54 financieel overzicht programma Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening		Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 lasten	2023 baten	2023 saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
participatie	-6.168	-11.473	-34.416	25.274	-9.142	-9.059	-9.070	-9.070
maatschappelijke ondersteuning, welzijn en (gezondheids)zorg	-59.853	-59.481	-63.151	3.738	-59.413	-58.846	-58.102	-58.038
jeugd(hulp)	-23.232	-24.682	-25.483	87	-25.396	-25.385	-25.381	-25.381
totaal saldo van baten en lasten	**-89.253**	**-95.636**	**-123.050**	**29.099**	**-93.951**	**-92.290**	**-92.553**	**-92.489**
toevoeging reserves	-1.401	-558	-101	0	-101	-102	-103	-103
onttrekking reserves	6.884	2.383	0	91	91	85	85	87
	-83.770	**-93.811**	**-123.151**	**29.190**	**-93.961**	**-92.652**	**-92.571**	**-92.505**

Beleidsveld Participatie

Wat willen we bereiken?

Doelstelling

Iedereen in Hoorn hoort er bij, moet mee kunnen doen en verdient dezelfde kansen. Hoorn is een inclusieve gemeente. Wij vinden zelfredzaamheid belangrijk en we ondersteunen mensen die dit nodig hebben. We werken daarbij vanuit de visie één gezin, één plan, één aanspreekpunt en één budget. Inwoners die hulp nodig hebben bij rondkomen, krijgen hulp. Wij zorgen er via WerkSaam voor dat vanuit de bijstand meer mensen duurzaam aan het werk gaan. Aan mensen voor wie een traject gericht op participatie het hoogst haalbare is, bieden we ondersteuning in samenwerking met onze maatschappelijke partners. Wij bieden integraal maatwerk aan inwoners die een beroep doen op schuldhulpverlening, bijzondere bijstand, maatschappelijke begeleiding en participatie.

Resultaten

1. Gemeente Hoorn wordt inclusiever.
2. Inwoners kunnen zo goed mogelijk rondkomen.
3. Meer inwoners zijn taalvaardig en digitaal vaardig.

4. Meer inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt doen mee aan de samenleving of zijn aan het werk.
5. Meer maatwerkgerichte re-integratie en professionalisering van nazorg en jobcoaching.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

1. Opstellen en starten met uitvoering van lokale inclusieagenda.
2. Onderzoek naar het slavernijverleden en de rol van het bestuur van Hoorn.
3. Organiseren van stadsgesprekken over thema's als discriminatie, racisme en Jan Pieterszoon Coen.
4. Evaluatie en bijstellen van het beleid op rondkomen mede op basis van de uitkomsten van het onderzoek naar de armoedeval.
5. Maatregelen nemen om de bestaanszekerheid van inwoners te versterken en kansengelijkheid te vergroten.
6. Opstellen en uitvoeren van (lokale) aanpak laaggeletterdheid.
7. Intensiveren aanpak op bijstandsgerechtigden die binnen nu en vijf jaar niet ontwikkelbaar zijn naar werk.
8. Via leerwerkbedrijven gerichte inzet op het arbeidsfit maken van bijstandsgerechtigden waarbij de focus ligt op duurzame uitstroom met baangarantie.
9. De gemiddelde uitkeringsduur van re-integreerbare bijstandsgerechtigden is 10% lager dan in 2022.

Wat mag het kosten?

tabel 55 financieel overzicht Participatie (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening	Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-38.367	-39.221	-34.398	4.823	-34.315	-34.344	-34.344
baten	32.199	27.749	25.274	-2.475	25.274	25.274	25.274
totaal saldo van baten en lasten	**-6.168**	**-11.472**	**-9.124**	**2.348**	**-9.041**	**-9.070**	**-9.070**
toevoeging reserves	0	-205	-9	196	-9	-9	-9
onttrekking reserves	1.487	17	0	-17	0	0	0
	-4.681	**-11.660**	**-9.133**	**2.527**	**-9.050**	**-9.079**	**-9.079**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2022

tabel 56 verklaring verschillen Participatie (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De doorbelasting van personeelslasten verandert ieder jaar. Het is afhankelijk van diverse oorzaken, onder andere de focus op de werkzaamheden komend jaar en de overheadkosten. Gekeken over de hele begroting is er geen verschil, per beleidsveld kan er wel een verschil zijn. Een negatief bedrag betekent dat er meer uren worden toegerekend dan in 2022.	-126			
De uitgaven en inkomsten voor de BUIG zijn geactualiseerd. De Rijksbijdrage is naar beneden bijgesteld vanwege het landelijk lager aantal bijstandsgerechtigden. Voor Hoorn zijn de uitgaven geraamd op het te verwachten uitgavenniveau.	1.925	-3.175		
In 2022 zijn inwoners gecompenseerd voor de gestegen energielasten. Voor 2023 is daar vooralsnog niets voor begroot.	2.985			
De afgelopen jaren hield de gemeente geld over bij de BUIG. In 2021 is dat zelfs opgelopen tot ruim € 3 miljoen. De BUIG laat zich lastig voorspellen. Het is goed om dan terughoudend te zijn met het inrekenen van een voordeel. Bij de Kadernota 2022 is besloten om structureel € 0,7 miljoen in te rekenen.		700		
Voor de financiële hulp aan inwoners was in 2022 een uitvoeringsbudget van € 300.000 beschikbaar.	300			
De bijdrage aan de uitvoeringskosten van WerkSaam is voor 2023 geïndexeerd conform de uitgangspunten voor gemeenschappelijke regelingen.	-232			

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
In 2022 is een bedrag gestort in de reserve diverse incidentele bestemmingen voor extra lasten voor bijzondere bijstand en schuldenbeleid als gevolg van corona.			195	
Overige verschillen.	-29		1	-17
totaal	**4.823**	**-2.475**	**196**	**-17**

Beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning, welzijn en (gezondheids)zorg

Wat willen we bereiken?

Doelstelling

Iedereen in Hoorn hoort er bij, moet mee kunnen doen en verdient dezelfde kansen. Wij vinden een goede (gezondheids)zorg voor onze inwoners belangrijk. Wij vinden normalisatie en zelfredzaamheid belangrijk en we ondersteunen mensen die hulp nodig hebben. We werken daarbij vanuit de visie één gezin, één plan, één aanspreekpunt en één budget. Dit doen we zo dicht mogelijk bij huis, waarbij de inwoner centraal staat. In het bijzonder inwoners in een kwetsbare positie. We zetten de juiste preventieve en algemene voorzieningen in en we leveren maatwerk waar nodig. Hierbij hanteren we een domein overstijgende aanpak van zorg naar welzijn met de partners in de gezondheidszorg. Op die manier zijn wij een vitale stad.

Resultaten

1. Inwoners afhankelijk van (domein overstijgende) ondersteuning ervaren minder belemmeringen in de zorgketen bij zijn of haar hulpvraag met specifieke aandacht voor de afstemming van zorg-, onderwijs- en veiligheid.
2. Meer inwoners in een kwetsbare positie hebben een passende woonplek en/of passende ondersteuning met daarbij extra aandacht voor ouderen.
3. Het versterken van de veerkracht van inwoners met nadruk op preventie en normalisatie.
4. Meer inwoners dragen bij aan een inclusieve samenleving en kijken naar elkaar om.
5. Goede en bereikbare basis(zorg)voorziening in alle wijken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

1. Integraal meerjarig beleidsplan voor het sociaal domein voor de periode 2024-2028.

2. Voorstel voor een betere doorstroom en juiste hulp waaronder overgang 18-/18+ en uitstroom intramurale zorg.
3. Voorbereiding meerjarige inkoop Wmo waaronder de Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen.
4. Realiseren van prikkelarme woonplekken voor (psychisch) kwetsbare inwoners in samenwerking met de regio.
5. Aanzet tot een integraal plan op gebied van Wonen, Zorg en Welzijn met specifieke aandacht voor ouderen.
6. Uitvoering geven aan (extra) taken voor de (maatschappelijke) begeleiding van statushouders en Oekraïners.
7. Beleidsnotitie openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) en verslaving.
8. Evaluatie en een plan van aanpak op mantelzorg, dementie en eenzaamheid.
9. Evaluatie Taalboost met een voorstel over het vervolg.
10. Nota lokaal gezondheidsbeleid met aandacht voor de aanpak suïcidepreventie en jeugd, alcohol en drug (JAD) en mentale gezondheid.
11. Lokale vertaling van de bovenregionale samenwerkingsagenda met VGZ en daarbij betrekken we de samenwerkingspartners van Noord-Holland Noord Gezond.
12. Voorbereiding meerjarige prestatieafspraken welzijnswerk voor de periode 2024-2028.
13. Door ontwikkelen van de sociale basisinfrastructuur waarbij het versterken van basisvoorzieningen in de wijk centraal staat.

Wat mag het kosten?

tabel 57 financieel overzicht Maatschappelijke ondersteuning, welzijn en (gezondheids)zorg (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening	Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-63.853	-63.914	-63.151	763	-62.601	-60.638	-60.583
baten	4.000	4.433	3.738	-695	3.738	3.738	3.738
totaal saldo van baten en lasten	**-59.853**	**-59.481**	**-59.413**	**68**	**-58.863**	**-56.900**	**-56.845**
toevoeging reserves	-1.401	-331	-69	262	-70	-71	-71
onttrekking reserves	4.992	2.314	56	-2.258	51	51	50
	-56.262	**-57.498**	**-59.426**	**-1.928**	**-58.882**	**-56.920**	**-56.866**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2022

tabel 58 verklaring verschillen Maatschappelijke ondersteuning, welzijn en (gezondheids)zorg (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De doorbelasting van personeelslasten verandert ieder jaar. Het is afhankelijk van diverse oorzaken, onder andere de focus op de werkzaamheden komend jaar en de overheadkosten. Gekeken over de hele begroting is er geen verschil, per beleidsveld kan er wel een verschil zijn. Een negatief bedrag betekent dat er meer uren worden toegerekend dan in 2022.	-969			
Vanwege de afbouw van het Wsw bestand is er minder budget noodzakelijk voor het betalen van de Wsw'ers.	1.052			
In 2022 hebben de gemeenten extra geld ontvangen voor de implementatiekosten van de nieuwe wet Inburgering. Hier staan ook extra uitgaven tegenover. Verder is het restant budget 2021 overgeheveld naar 2022, via de reserve incidentele bestemmingen.	725	-489		-312
In 2022 is er een bedrag onttrokken uit de reserve Beschermd Wonen/ Maatschappelijke Opvang voor een extra impuls voor de dak- en thuislozenbestrijding. (resultaatbestemming)				-655
Vanwege de indexatie van de tarieven Wmo is er in 2023 meer begroot voor Wmo dan in 2022. In de huidige begroting wordt uitgegaan van een gelijkblijvend volume Wmo. Een toename van de Wmo is als risico opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen.	-582			
Vanwege de overgang van cliënten Beschermd Wonen naar de Wet Langdurige Zorg (WLZ) is de rijksuitkering verlaagd. Onze kosten nemen door deze overgang ook af.	476			

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
Vanuit het jaarrekeningresultaat 2021 is geld doorgeschoven naar het Transformatiefonds. Dit is via de reserve diverse incidentele bestemmingen gelopen.	452			-380
Bijna alle maatregelen van de bestuursopdracht 'beheersmaatregelen Sociaal Domein' zijn afgerond en geborgd in de organisatie. Door niet beïnvloedbare kostenontwikkelingen in de Wmo en Jeugdhulp en een optimistische inschatting van de opbrengsten, is het tekort niet zodanig teruggedrongen dan vooraf werd verwacht. De bestuursopdracht wordt afgerond en het geraamde voordeel wordt verlaagd. Hierdoor ontstaat er een nadeel voor de begroting.	-410			
Dit betreft de extra kosten in 2022 door het verhogen van de inkomensgrens naar 120%. Hier tegenover staat een onttrekking uit de reserve diverse incidentele bestemmingen.	363			-363
Het college wil niet bezuinigen op inkomensondersteuning en armoederegelingen en houdt de inkomensgrens op 120%. In de begroting was hier geen rekening mee gehouden, hierdoor ontstaat er een nadeel.	-363			
In 2022 zijn er bedragen onttrokken aan de reserve Incidentele bestemmingen voor verschillende projecten. O.a. Preventie van dementie, De bieb komt naar u toe, Welzijn op recept, Leefstijlinterventies en Lang Leve de Kunst. Ook is er uit deze reserve geld beschikbaar gekomen voor uitwerking van het preventieakkoord.	252			-233
Voor het uitvoeren van de financiële hulpverlening aan inwoners die getroffen zijn door de coronacrisis is in 2022 een bedrag onttrokken aan de reserve incidentele bestemmingen.				-300
In 2022 is een storting gedaan in de reserve incidentele middelen voor extra kosten voor bijstandsgerechtigden als gevolg van corona.			206	
In 2022 hebben de gemeenten extra geld ontvangen voor de Multi-Disciplinaire Aanpak (MDA++). Hiermee kreeg Veilig Thuis extra middelen voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Hier staan ook extra uitgaven tegenover.	170	-170		

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
In 2023 is voor de exploitatiebudgetten een prijscompensatie van 2,5% toegepast.	-130			
De bijdrage aan WerkSaam voor de uitvoering van de participatiekosten is in 2023 gestegen.	-88			
Vanwege toegekende loon- en prijscompensatie aan de gemeenschappelijke regelingen is de uitgave aan de GGD voor het uitvoeren van de Wvggz gestegen.	-65			
De ondersteuning van de verbeterde subsidieorganisatie vraagt om overzicht over de verstrekte subsidies, inzicht in de afgesproken en bereikte resultaten en goede hulpmiddelen om de processen beheerst en rechtmatig uit te voeren. Het huidige informatiesysteem biedt onvoldoende mogelijkheden hiervoor. Daarnaast is extra geld begroot voor het inzetten van visitatie.	-60			
Dit betreft de indexering in 2023 van de gemeentelijke bijdrage aan de GGD voor de jeugdgezondheidszorg.	-55			
In 2022 is een storting gedaan in de reserve diverse incidentele bestemmingen voor het project Gezond in de Stad.			39	
Overige verschillen.	-5	-36	17	-15
totaal	**763**	**-695**	**262**	**-2.258**

Beleidsveld Jeugd(hulp)

Wat willen we bereiken?

Doelstelling
Iedereen in Hoorn hoort er bij, moet mee kunnen doen en verdient dezelfde kansen. Wij vinden normalisatie en zelfredzaamheid belangrijk en ondersteunen jeugdigen en gezinnen die hulp nodig hebben. We werken daarbij vanuit de visie één gezin, één plan, één aanspreekpunt en één budget. Jeugdigen voelen zich thuis en veilig in de gemeente Hoorn. Jeugdigen hebben gelijke kansen om zich te ontwikkelen. We zetten in op weerbare jeugd waarbij het verergeren van problemen zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Resultaten

1. Jeugdigen en gezinnen afhankelijk van (domein overstijgende) ondersteuning ervaren minder belemmeringen in de zorgketen bij hun hulpvraag.
2. Jeugdigen en gezinnen ontvangen ondersteuning thuis en zo nabij mogelijk. De ondersteuning wordt integraal aangeboden aan het hele gezin.
3. Het versterken van de veerkracht van jeugdigen en gezinnen met de nadruk op preventie en normalisatie.
4. Jeugd groeit op in een gezonde, veilige en kansrijke omgeving waarin zij zich optimaal kunnen ontwikkelen en voelt zich gehoord.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

1. Opstellen van een doorstroomplan overgang 18-/18+ en uitstroom intramurale zorg.
2. Thuis en nabije jeugdhulp voortzetten via bovenregionale samenwerking Een Thuis voor Noordje.
3. Voorbereiding inkoop jeugdbescherming, jeugdreclassering en (specialistische) jeugdhulp.
4. Startnotitie hervormingsagenda met Hoornse uitgangspunten.
5. Vaststellen nota preventief jeugdbeleid.
6. Startnotitie Safe Streets gemeente Hoorn.
7. Door ontwikkelen bovenregionale aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling.
8. Actualiseren Actieplan Meld Geweld aan de hand van de wijkteamscan/kwaliteitskader VNG gebiedsteams.

Wat mag het kosten?

tabel 59 financieel overzicht Jeugd(hulp) (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening	Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-23.495	-24.868	-25.483	-615	-25.471	-25.471	-25.471
baten	263	186	87	-99	87	87	87
totaal saldo van baten en lasten	**-23.232**	**-24.682**	**-25.396**	**-714**	**-25.384**	**-25.385**	**-25.385**

	Rekening	Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
toevoeging reserves	0	-22	-22	0	-23	-23	-23
onttrekking reserves	405	53	35	-18	35	35	36
	-22.827	**-24.651**	**-25.383**	**-732**	**-25.372**	**-25.373**	**-25.372**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2022

tabel 60 verklaring verschillen Jeugd(hulp) (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
Vanwege de indexatie van de tarieven is er in 2023 meer begroot voor jeugdzorg dan in 2022. In de huidige begroting wordt uitgegaan van een gelijkblijvend volume Wmo. Een toename van de kosten voor jeugdzorg is als risico opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen.	-1.383			
De organisatiekosten voor jeugdzorg+ zijn voor 2023 e.v. aangepast naar de werkelijke kosten van de afgelopen jaren.	653			
Het budget voor persoonsgebonden budgetten voor jeugdzorg is naar beneden aangepast naar het niveau van het werkelijk gebruik in 2021.	145			
In 2022 is er een incidentele bijdrage geweest ter bestrijding van eetstoornissen.		-99		
Overige verschillen.	-30			-18
totaal	**-615**	**-99**	**0**	**-18**

Duurzaamheid en milieu

Doelstelling

Duurzaamheid
Het doel is om als stad in 2040 klimaatneutraal te zijn. Dit doen we door in te zetten op het realiseren van duurzame energie(projecten) bij energiebesparing en van het aardgas af te gaan waar het kan in de bestaande bouw, bij nieuwbouw en bedrijven. Mogelijkheden voor circulaire materialen en materialen die gemaakt zijn van hernieuwbare grondstoffen in de bouw worden verkend en toegepast. Slimme oplossingen worden gezocht om de energie infrastructuur te ontlasten. Wij willen het goede voorbeeld als gemeente geven en samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers plannen maken om stappen te maken voor een toekomstbestendig Hoorn. Daarvoor leveren we een bijdrage aan het groeien van de stad en geven we aan wat dit betekent vanuit de energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Begraven
Wij bieden voldoende mogelijkheden voor inwoners om in de eigen gemeente begraven te worden.

Riolering en afval
Wij zorgen voor voldoende voorzieningen voor het inzamelen van afvalwater, hemelwater en huishoudelijk afval.

Bevorderen dierenwelzijn en biodiversiteit
Wij willen dat de samenleving respectvol met dieren omgaat en stimuleren dit. Ook bevorderen we de biodiversiteit van de stadsnatuur.

Beleidsvelden

Duurzaamheid en milieu

Riolering en afval

Begraafplaatsen

Bevorderen dierenwelzijn en biodiversiteit

Verbonden partijen

Afvalbeheer Westfriesland (ABWF)

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Financieel overzicht

tabel 61 financieel overzicht programma Duurzaamheid en milieu (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening		Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 lasten	2023 baten	2023 saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
duurzaamheid en milieu	-2.058	-2.986	-2.999	0	-2.999	-3.009	-3.003	-3.003
riolering en afval	3.396	3.140	-14.627	17.592	2.965	3.019	3.084	3.192
begraafplaatsen	-79	-15	-298	275	-23	-22	-22	-19
bevorderen dierenwelzijn en biodiversiteit	-	-	-	-	-			
totaal saldo van baten en lasten	**809**	**139**	**-17.924**	**17.867**	**-57**	**-12**	**59**	**170**
toevoeging reserves	-726	-14	-14	0	-14	-14	-14	-14
onttrekking reserves	1.517	462	0	99	99	99	99	99
	1.600	**587**	**-17.938**	**17.966**	**28**	**73**	**144**	**255**

De financiën van beleidsveld 'Bevorderen dierenwelzijn en biodiversiteit' worden verantwoord onder beleidsveld Groen.

Beleidsveld Duurzaamheid en milieu

Wat willen we bereiken?

Doelstelling
Doel is een klimaat neutrale stad in 2040. Om dit doel te bereiken is een programma Duurzame stad opgezet bestaande uit drie pijlers:

1. Energietransitie,
2. Circulaire economie en
3. Klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Het programma wordt eind 2022 – begin 2023 herijkt met een aanpak voor de komende vier jaar.

Samenwerking op regionaal niveau is noodzakelijk om de juiste verbanden en maatregelen te treffen en tot realisatie over te gaan voor alle drie de pijlers van het programma Duurzame Stad. Uitgangspunt is lokaal starten en regionaal uitbouwen. Om voortgang te boeken en te versnellen wordt voor alle onderdelen zoveel mogelijk ingezet op collectiviteit. Vanuit deze gedachte loopt voor de pijler Energietransitie nu het regionale onderzoek “Westfriese samenwerking bij uitvoering klimaatakkoord taken”. Ook voor de pijlers Circulaire Economie en Klimaatadaptatie werken we als Westfriese gemeenten samen.

1. Energietransitie

De energietransitie bestaat uit vier onderdelen: besparing, duurzame opwek, warmte en mobiliteit. Gezamenlijk leiden de activiteiten op deze vier onderdelen tot een energieneutraal Hoorn in 2040. De afgelopen vier jaar is het fundament gelegd om de opgave te vertalen. De komende periode wordt ingezet op onderdelen die een bijdrage leveren aan het 'meer stad worden'. Focus ligt op energiebesparing en van het aardgas af.

Daarbij is samenwerking met bewoners, bedrijven, regiogemeenten en stakeholders als de woningbouwcorporatie Intermaris, HVC, HHNK, Liander, PWN en Provincie noodzakelijk.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Uitvoeren van het programma "Hoorn bespaart" gericht op de bestaande bouw.
2. Opstellen meerjarige energiebesparingsaanpak die aansluit bij de voorwaarden van het Nationaal Isolatieprogramma.
3. Uitvoering geven aan SPUK regeling voor de energiearmoede.
4. Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma Energieneutraal Westfriesland 2040 inclusief opstellen van voorstel voor Westfriese samenwerking uitvoering klimaatakkoord.
5. Uitvoering geven aan het realiseren van grootschalige duurzame opwek tot 0.7 TWh in Westfriesland (Regionale Energie Strategie).
6. Uitvoering geven aan de Green Deal Bedrijventerreinen Westfriesland.
7. Implementatie Handreiking duurzaamheid nieuwbouwontwikkeling.
8. Inzet op duurzame warmte zoals geothermie en aquathermie.

Resultaat 2023

1. Strategisch uitvoeringsplan Warmtetransitie Hoorn en wijkuitvoeringsprogramma warmte.
2. Start aanleg warmtenet centrumgebied Kersenboogerd.
3. Regionale Energiestrategie NHN 2.0 aangepast en vastgesteld.
4. Westfriese beleidskaders zon- en windenergie.
5. Regionale Transitievisie warmte vastgesteld.
6. Uitvoeringsplan Westfriese samenwerking klimaatakkoord.

2. Circulaire economie
Een volledig circulaire economie is een houdbaar economisch systeem waarin wordt voorkomen dat een grondstof afval wordt. De waarde van grondstoffen, materialen en producten blijft behouden door gesloten kringlopen. Dit levert niet alleen een besparing van grondstoffen op, het draagt ook bij aan minder CO2-uitstoot en stimuleert ketensamenwerking, werkgelegenheid en innovatie. Gewerkt wordt aan:

1. Een circulaire stad in 2040.
    a. 2021- 2024 Verlagen van de milieu impact bij gemeentelijk handelen, bedrijven en inwoners.
    b. 2021- 2024 Stimuleren van innovatie en hoogwaardige bedrijvigheid.
    c. 2021- 2024 Vergroten kennis en bewustwordingen bij gemeente, bedrijven en inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?
1. Voorbereiding Fase 1 basis op orde (procesvoorstel Gemeentelijk Grondstoffenplan), verbeteren gescheiden inzameling voor huishoudelijk afval (zie paragraaf afval).
2. Uitvoeren Circulair Hoorn 2021-2024.
3. Uitvoeren van vervolg Actieagenda Circulair Westfriesland 2023-2026.

Resultaat 2023
1. Vastgestelde Circulaire Inkooprichtlijnen.
2. Circulair beleid/richtlijnen voor bouw- en gebiedsontwikkeling.
3. Een regionaal platform voor Circulaire Economie waar ketensamenwerkingen zijn gevormd en de kennis over Circulaire Economie verder is ontwikkeld door kennisbijeenkomsten en leertrajecten bij ondernemers in Westfriesland.
4. Week van de Westfriese circulaire economie.
5. Greendeal Circulaire zorg.

3. Klimaatadaptatie en biodiversiteit
De basis voor het vormgeven van klimaatadaptatie is verankerd in het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. De thema's zijn wateroverlast, hittestress, droogte, overstromingen en bodemdaling. Gewerkt wordt aan een klimaatbestendig en water robuust ingericht Westfriesland in 2050.

Wat gaan we daarvoor doen?
1. Uitvoering geven aan het vastgestelde uitvoeringsprogramma Deltaplan Ruimtelijke Klimaatadaptatie.
2. Uitvoeren Groenvisie.

Resultaat 2023
1. Onderzoek naar archeologische rijksmonumenten en paalrot.
2. Hittestress onderzoeken bij scholen en verpleeghuizen.
3. Inventarisatie van de risico's vitale infrastructuur.
4. Communicatieacties richting bewoners zoals bijvoorbeeld (voorbeeld groene tuininrichtingen) en regentonactie.

Communicatie
1. Actieplannen op lokaal- en wijkniveau.
2. Herijkte participatie- en communicatiestrategie Duurzame Stad.
3. Inzetten op vergroten van kennis en betrokkenheid d.m.v. bewustwording en bieden van handelingsperspectief.
4. Wijkgerichte participatie- en communicatie.

Prestaties
1. Duurzaamheidscampagne op lokaal niveau.
2. Nieuwe duurzaamheidswebsite.

3. Onderwijsprogramma voor primair onderwijs in samenwerking met externe partijen / Schooldag van de duurzaamheid/Expeditie Duurzaam.
4. Bewonersinitiatieven van het aardgas af / duurzame opwek/buurtwarmte.
5. Hoornse energietour, promotietrailer.
6. Gluren bij duurzame buren Westfriesland.

4. Energie Infrastructuur

De problematiek met betrekking tot het energienet heeft de gemeente Hoorn ook bereikt. Dit betreft zowel de levering van energie voor ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld uitbreiding van bedrijven, als het terugleveren van energie uit bijvoorbeeld zonnepanelen. Het vastlopen van het net wordt mede veroorzaakt door een toenemende vraag naar energie door verduurzaming van de gebouwde omgeving, economische ontwikkelingen, mobiliteit etc.

Wat gaan we daarvoor doen?

De komende jaren lopen er drie trajecten op verschillende niveaus, te weten lokaal, Westfries en Noord-Holland Noord.

1. In beeld brengen van de toekomstige energievraag van de gemeenten vanuit de verschillende opgaven.
2. Inventariseren en analyseren capaciteit bestaande elektrische infrastructuur.
3. Realiseren uitbreiding van Westfries elektriciteitsnetwerk in samenwerking met Liander, gemeenten en provincie.
4. Prioriteren en programmeren van de toekomstige energievraag.
5. Ontwikkelen van slimme oplossingen als alternatief voor levering van energie bijvoorbeeld opslag etc.
6. Onderzoeken schaalvergroting energiesysteem Poort van Hoorn.

Resultaat 2023

1. Plan van Aanpak voor het realiseren van de E-onderstations in Hoorn en Westfriesland.
2. Energievraag en knelpunten van Hoorn in beeld.
3. Opgave van energie infrastructuur in openbare ruimte in beeld.

Wat mag het kosten?

tabel 62 financieel overzicht Duurzaamheid en milieu (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening	Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-2.811	-2.986	-2.999	-13	-3.009	-3.003	-3.003
baten	303	0	0	0	0	0	0
totaal saldo van baten en lasten	**-2.508**	**-2.986**	**-2.999**	**-13**	**-3.009**	**-3.003**	**-3.003**
toevoeging reserves	0	-14	-14	0	-14	-14	-14
onttrekking reserves	252	200	0	-200	0	0	0
	-2.256	**-2.800**	**-3.013**	**-213**	**-3.023**	**-3.017**	**-3.017**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2022

tabel 63 verklaring verschillen Duurzaamheid en milieu (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De doorbelasting van personeelslasten verandert ieder jaar. Het is afhankelijk van diverse oorzaken, onder andere de focus op de werkzaamheden komend jaar en de overheadkosten. Gekeken over de hele begroting is er geen verschil, per beleidsveld kan er wel een verschil zijn. Een negatief bedrag betekent dat er meer uren worden toegerekend dan in 2022.	-40			
In 2023 wordt er minder onttrokken aan de reserve stimuleringsmaatregelen duurzaamheid. Hierdoor ontstaat er ten opzichte van 2022 een nadelig verschil.				-200

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
Voor het uitvoeringsplan circulaire economie is in 2023 minder budget geraamd dan in 2022. Hierdoor ontstaat een positief verschil.	35			
De bijdrage aan de Omgevingsdienst NHN is geïndexeerd conform de financiële uitgangspunten voor gemeenschappelijke regelingen.	-34			
De bijdrage aan de Omgevingsdienst NHN is vanaf 2023 lager doordat de kosten voor het ICT herstelplan van de omgevingsdienst dalen.	22			
Voor communicatie Duurzame stad is vanaf 2023 minder budget geraamd. Hierdoor ontstaat een positief verschil.	20			
Overige verschillen.	-16			
totaal	**-13**	**0**	**0**	**-200**

Beleidsveld Riolering en afval

Wat willen we bereiken?

Doelstelling

Riolering
Een goed functionerend rioleringssysteem, gericht op de duurzame bescherming van de volksgezondheid.

Afval
Een goed functionerend inzamelsysteem voor huishoudelijk afval, gericht op preventie van afval, het beter scheiden van afval en hergebruik van waardevolle grondstoffen. Daarnaast beperken van zwerfafval door voldoende goede inzamelpunten.

Resultaten

Riolering
Uitvoeren gemeentelijk rioleringsplan 2022-2027.

Afval
Voorbereiding Fase 1 basis op orde (procesvoorstel Gemeentelijk Grondstoffenplan).

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties 2023

Riolering

1. 42 km rioolreiniging.
2. 42 km rioolinspectie.
3. 6 km rioolvervanging, in afstemming met de wijk- en gebiedsgerichte programma's.

Afval

1. Voorbereiding Fase 1 basis op orde (procesvoorstel Gemeentelijke Grondstoffenplan)
    a. In 2023 voorbereiden gescheiden afvalinzameling in de binnenstad en bij hoogbouw: locatie onderzoek voor restafval, GFT.
    b. Inzetten afvalcoaches, promotruck, communicatie.
2. Opstellen grondstoffenplan en uitvoeringsplan.
3. Zwerfafvaleducatie en –opruimacties op scholen in samenwerking met MAK Blokweer continueren.
4. Stimuleren afvalscheiding bij scholen in samenwerking met HVC.

Wat mag het kosten?

tabel 64 financieel overzicht Riolering en afval (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening	Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-12.843	-14.151	-14.627	-476	-14.791	-14.950	-15.575
baten	16.239	17.291	17.592	301	17.810	18.034	18.767
totaal saldo van baten en lasten	**3.396**	**3.140**	**2.965**	**-175**	**3.019**	**3.084**	**3.192**
toevoeging reserves	-726	0	0	0	0	0	0
onttrekking reserves	1.265	262	99	-163	99	99	99
	3.935	**3.402**	**3.064**	**-338**	**3.118**	**3.183**	**3.291**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2022

tabel 65 verklaring verschillen Riolering en afval (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De doorbelasting van personeelslasten verandert ieder jaar. Het is afhankelijk van diverse oorzaken, onder ander de focus op de werkzaamheden komend jaar en de overheadkosten. Gekeken over de hele begroting is er geen verschil, per beleidsveld kan er wel een verschil zijn. Een negatief bedrag betekent dat er meer uren worden toegerekend dan in 2022.	359			
De kapitaallasten zijn aangepast aan het GRP. De lasten zijn in 2023 lager dan in 2022, wat een voordelig verschil oplevert.	226			
In 2023 is de storting in de voorziening GRP hoger dan in 2022. Dat levert een nadelig verschil op.	-839			
In 2023 zijn er hogere rioolopbrengsten.		301		
Het saldo van het product riolering wordt, na aftrek van de BTW en de doorbelaste overhead, verrekend met de reserve riolering. Voor 2022 is er een hogere onttrekking aan de reserve geraamd dan in 2023. Hierdoor ontstaat een nadelig verschil.	-229			-163
In 2023 is voor de exploitatiebudgetten een prijscompensatie van 2,5% toegepast.	-27			
Overige verschillen.	34			
totaal	**-476**	**301**	**0**	**-163**

Beleidsveld Begraafplaatsen

Wat willen we bereiken?

Doelstelling
Hoorn heeft voldoende aanbod voor begraven en as bestemming op de gemeentelijke begraafplaatsen. Begraven is een voorziening die betaalbaar blijft voor inwoners. Het begraafplaatsbeheer is klantvriendelijk, met variabele uitgiftetermijnen van graven en urnenbewaarplaatsen. Er is ruime keuzevrijheid voor het aanbrengen van grafbedekking. Hoorn streeft ernaar deze situatie ook in de toekomst te garanderen.

Resultaten
Verbeterde informatieverstrekking op de begraafplaatsen over status van verlopen grafrechten

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023
1. In stand houden van het huidige voorzieningen- en onderhoudsniveau.
2. Mogelijkheden onderzoeken voor uitbreiding of verbetering van onze dienstverlening op locatie Zuiderveld.
3. Verdere uitvoering geven aan het opknappen van begraafplaats Keern.

Wat mag het kosten?

tabel 66 financieel overzicht Begraafplaatsen (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening	Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-341	-290	-298	-8	-297	-297	-297
baten	262	275	275	0	275	275	275
totaal saldo van baten en lasten	**-79**	**-15**	**-23**	**-8**	**-22**	**-22**	**-22**
toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	-79	**-15**	**-23**	**-8**	**-22**	**-22**	**-22**

Verklaring verschil saldo Begroting 2022 ten opzichte van Begroting 2023
Er zijn geen grote verschillen tussen de raming 2023 en 2022.

Beleidsveld Bevorderen dierenwelzijn en biodiversiteit

Wat willen we bereiken?

Doelstelling
Dieren zijn in veel opzichten afhankelijk van mensen. Daarom verdienen zij het dat de gemeente bewust met hun leefomgeving en hun welzijn omgaat.

In juli 2017 is de Nota Dierenwelzijn 2017 - 2021 vastgesteld. Doel van deze nota is om, met de instrumenten die de gemeente Hoorn ter beschikking staat, de samenleving te stimuleren respectvol met dieren om te gaan.

In de Groenvisie is (zie ook Cultuur en recreatie, inclusief sport) het bevorderen van biodiversiteit integraal meegenomen. Onder biodiversiteit verstaan we alle soorten leven die we in onze gemeente hebben. Naast de

verscheidenheid aan soorten omvat biodiversiteit ook verschillende leefgebieden waar die soorten voorkomen. Voorbeelden zijn parken, bermen, vijvers en watergangen.

Tot slot omvat biodiversiteit ook de genetische variatie binnen soorten. Bijvoorbeeld de varianten binnen een boomsoort of de verschillende ondersoorten van een bepaald dier. We kunnen niet zonder biodiversiteit. Soorten en ecosystemen zorgen voor de productie van zuurstof, afbraak van dode dieren en planten, bestuiving van planten en het beheersen van plagen.

Resultaten

1. Professionaliseren van de opvang en het vervoer van dieren conform de Nota Dierenwelzijn.

Wat mag het kosten?

De budgetten worden verantwoord in beleidsveld Groen.

2. Uitvoeringsplan Groenvisie waarin concrete acties staan om de biodiversiteit te bevorderen.

Wat gaan we daarvoor doen

Prestaties 2023

1. Actualiseren van de Nota Dierenwelzijn en het starten van een inkooptraject voor opvang en vervoer van dieren. Inclusief het verkennen van de mogelijkheden om dit op regionale schaal te doen.
2. Uitvoeren onderdeel biodiversiteit Groenvisie.

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Hoofddoelstelling
Een toekomstbestendige, complete stad met een evenwichtige demografische, economische en sociaal-maatschappelijke samenstelling. Hoorn blijft ontwikkelen met oog voor kwaliteit, duurzaamheid en leefbaarheid. Een belangrijke opgave is het toevoegen van een divers woningaanbod waarbij de prioriteit ligt bij starters en ouderen.

Beleidsvelden
Ruimtelijke ordening

Volkshuisvesting

Wijkgericht werken

Grondzaken

Dit programma kent een sterke relatie met de inhoudelijke programma's en projecten, waaronder de programma's Omgevingswet, Duurzaamheid, Poort van Hoorn, Waterfront, Hoorn-Noord/Venenlaankwartier, Bangert en Oosterpolder en Kansen voor de Kersenboogerd.

Voor langer zelfstandig wonen ligt er een relatie met Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening en met de gebiedsprogramma's.

Verbonden partijen
Exploitatiemaatschappij Zevenhuis B.V. en Zevenhuis C.V.

Businesspark Zevenhuis Hoorn BV

Financieel overzicht

tabel 67 financieel overzicht programma Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening		Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 lasten	2023 baten	2023 saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
ruimtelijke ordening	-2.174	-1.785	-2.667	674	-1.993	-1.970	-1.963	-1.963
volkshuisvesting	-1.717	-2.843	-5.264	3.011	-2.253	-2.788	-3.243	-3.079
wijkgericht werken	-1.573	-1.665	-1.491	0	-1.491	-1.481	-1.482	-1.482
grondzaken	-5.362	279	-11.915	12.051	136	129	129	74
totaal saldo van baten en lasten	**-102**	**-6.014**	**-21.337**	**15.736**	**-5.601**	**-6.110**	**-6.559**	**-6.450**
toevoeging reserves	-6.518	-599	-5.524	0	-5.524	-5.525	-4.532	-493
onttrekking reserves	868	1.903	0	504	504	505	506	507
	-5.752	**-4.710**	**-26.861**	**16.240**	**-10.621**	**-11.130**	**-10.585**	**-6.436**

Beleidsveld Ruimtelijke ordening

Wat willen we bereiken?

Doelstelling
We werken de opgaven uit de Omgevingsvisie uit en vertalen deze in Omgevingsplannen. We voeren regie op de ontwikkeling van onze stad. Dit vertaalt zich in een aantrekkelijke stad voor jong en oud. Dit betekent prettig werken, ondernemen, wonen en leven. De kwaliteiten van Hoorn benutten we steeds meer en beter. De gemeente realiseert stedelijke woonmilieus waarin wonen, werken en verblijven samenkomen. De gemeente stimuleert initiatieven vanuit de samenleving die bijdragen aan onze ambities. In samenwerking met ontwikkelaars en corporaties (Woningmakers) brengen we initiatieven tot ontwikkeling en versnellen daarmee de woningbouwplannen. Samen met de andere Westfriese gemeenten willen we tot de meest aantrekkelijke en ambitieuze regio's van Nederland behoren. We verbinden onze opgaven met de opgaven op

grotere schaal in het stedelijk netwerk, zoals het Programma Bereikbare Steden (MRA), de Ontwikkelagenda Hoornse Lijn en de ambities in de regio Noord-Holland Noord. We voeren de Omgevingswet uit en werken verder aan de transitie die hieruit voortvloeit.

Resultaten

1. Bijdrage leveren aan de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Hoorn door het stimuleren en faciliteren van initiatieven.
2. Het bieden van een actueel ruimtelijk kader.
3. Een sterke economische, sociale en ruimtelijke structuur binnen Westfriesland.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

1. De Omgevingsvisie uitwerken in een Ruimtelijke Agenda en Gebiedsagenda's.
2. Het vaststellen van het Omgevingsplan voor bestaande woonwijken.
3. Verder werken aan het Omgevingsplan voor de hele stad.
4. We creëren en/of faciliteren nieuwe vestigingsmilieus waarin wonen, werken en beleven samenkomen.

Wat mag het kosten?

tabel 68 financieel overzicht Ruimtelijke ordening (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening	Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-3.589	-2.452	-2.667	-215	-2.244	-2.237	-2.237
baten	1.415	667	674	7	274	274	274
totaal saldo van baten en lasten	**-2.174**	**-1.785**	**-1.993**	**-208**	**-1.970**	**-1.963**	**-1.963**
toevoeging reserves	0	0	-5.000	-5.000	-5.000	-4.000	0
onttrekking reserves	0	0	8	8	8	8	8
	-2.174	**-1.785**	**-6.965**	**-5.200**	**-6.962**	**-5.955**	**-1.955**

Verklaring verschil saldo Begroting 2023 ten opzichte van Begroting 2024

tabel 69 verklaring verschillen Ruimtelijke ordening (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
Voor het aanleggen van een buffer voor de Poort van Hoorn, wordt in 2023 t/m 2025 incidenteel geld in de reserve Poort van Hoorn gestort.			-5.000	
De doorbelasting van personeelslasten verandert ieder jaar. Het is afhankelijk van diverse oorzaken, onder andere de focus op de werkzaamheden komend jaar en de overheadkosten. Gekeken over de hele begroting is er geen verschil, per beleidsveld kan er wel een verschil zijn. Een negatief bedrag betekent dat er meer uren worden toegerekend dan in 2022.	-298			
In 2022 is incidenteel een voorbereidingsbudget voor fase 2 Zevenhuis geraamd. Zie ook beleidsveld grondzaken.	100			
Overige verschillen.	-17	7		
totaal	**-215**	**7**	**-5.000**	**0**

Beleidsveld Volkshuisvesting

Wat willen we bereiken?

Doelstelling

Hoorn is een aantrekkelijke woonstad. Hoorn werkt aan gemengde, evenwichtig opgebouwde wijken waarin mensen prettig en gezond samen kunnen leven. We leveren een bijdrage aan de opvang van (Oekraïense) vluchtelingen en statushouders. We sluiten aan bij de regionale aanpak voor huisvesting van buitenlandse werknemers en bieden ruimte voor kwetsbare inwoners.

De vraag naar woningen is groot. Daarom zet Hoorn in op groei van het aantal woningen voor de gewenste doelgroepen, zowel op nieuwe locaties als binnen bestaande buurten (‘inbreiden’ en verdichten). Om jongeren aan onze stad en regio te binden, bouwt Hoorn extra woningen voor

jongeren, studenten en ‘young professionals’ uit Hoorn en Westfriesland (“Meer stad worden"). Dit is onderdeel van het programma Wonen-Opleiden-Werken (WOW). Ook de woningvraag bij senioren en eenpersoonshuishoudens vraagt om een passend woning- en voorzieningenaanbod.

Met woningcorporaties maken we prestatieafspraken over onder andere de uitbreiding van het aantal sociale huurwoningen, verkoop onder sociale koopconstructie, het verduurzamen van de woningvoorraad en het bieden van zorgvastgoed.

Resultaten

1. In Hoorn is het aantal extra woningen op basis van de Woonvisie gerealiseerd (gemiddeld 500 woningen per jaar).
2. Een aantrekkelijk en vernieuwend woningaanbod om specifieke groepen inwoners aan te trekken (jongeren, hoger opgeleiden en jonge gezinnen, doorstroming senioren).
3. Bijdrage aan een evenwichtige balans (differentiatie) in de wijk bij nieuwbouw of transformatie van gebouwen.
4. Prestatieafspraken met de woningcorporaties zijn uitgevoerd (realisatie van de voorraad huurwoningen 2023).
5. Doorlopen ruimtelijke procedure voor het uitbreiden van het woonwagencentrum.
6. Regionale plan van aanpak huisvesting buitenlandse werknemers in uitvoering.
7. Initiatieven voor bijzondere woonvormen gestimuleerd en gefaciliteerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

1. We zetten in op maximale versnelling van de woningbouwproductie, samen met de Woningmakers.
2. We onderzoeken of een verschuiving van woningcategorieën 30% goedkoop, 30% middelduur en 40% duurdere woningen naar 30-40-30 wenselijk en haalbaar is.
3. We benutten actief kansen om ‘Meer Stad’ te worden en richten ons in het bijzonder op jongeren en doorstroommogelijkheden voor senioren.
4. We actualiseren jaarlijks de prestatieafspraken met Intermaris en Woonzorg Nederland.
5. Het voorbereiden van uitbreiding van de woonwagenlocatie in Hoorn.
6. We sluiten aan bij de regionale aanpak van huisvesting voor buitenlandse werknemers in de regio.
7. Het implementeren van de resultaten uit het onderzoek naar andere woonmogelijkheden zoals woningsplitsen, woningdelen en kamerverhuur.
8. We onderzoeken nieuwe wettelijke mogelijkheden om de woningvoorraad te verdelen.

Wat mag het kosten?

tabel 70 financieel overzicht Volkshuisvesting (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening	Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-5.648	-5.636	-5.264	372	-5.244	-5.295	-5.138
baten	3.931	2.794	3.011	217	2.456	2.052	2.059
totaal saldo van baten en lasten	**-1.717**	**-2.842**	**-2.253**	**589**	**-2.788**	**-3.243**	**-3.079**
toevoeging reserves	-424	-318	-355	-37	-362	-368	-374
onttrekking reserves	581	947	494	-453	495	497	498
	-1.560	**-2.213**	**-2.114**	**99**	**-2.655**	**-3.114**	**-2.955**

Verklaring verschil saldo Begroting 2022 ten opzichte van Begroting 2023

tabel 71 verklaring verschillen Volkshuisvesting (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De doorbelasting van personeelslasten verandert ieder jaar. Het is afhankelijk van diverse oorzaken, onder andere de focus op de werkzaamheden komend jaar en de overheadkosten. Gekeken over de hele begroting is er geen verschil, per beleidsveld kan er wel een verschil zijn. Een negatief bedrag betekent dat er meer uren worden toegerekend dan in 2022.	-115			
Hogere kapitaallasten.	-36			

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
In 2023 zijn de inkomsten uit bouwleges incidenteel hoger vanwege legeskosten voor de renovatie van het stadhuis. Hiertegenover staat een uitgave op de investering, daarom per saldo budgettair neutraal.		547		
Niet besteed budget voor onderhoud gemeentelijk vastgoed 2021 is overgeheveld naar 2022. Dit budget is er in 2023 niet, zodat er een voordelig verschil ontstaat.	319			-319
In 2022 is een woning aan het Pelmolenpad verkocht.		-221		
In 2019 is het programma Omgevingswet gestart. Dat programma zorgt ervoor dat de Omgevingswet op tijd wordt ingevoerd. Het gaat dan om beleid en regelgeving, organisatie, medewerkers en informatisering, plus het voldoen aan de ambitie van de raad. Hieraan is een programmabudget verbonden. Het restant budget 2021 is overgeheveld naar 2022. Deze budgetoverheveling loopt via de reserve diverse incidentele bestemmingen.	150			-150
Het regionaal project woonakkoord loopt tot en met 2022.	62	-58		
In 2023 is voor de exploitatiebudgetten een prijscompensatie van 2,5% toegepast.	-46			
In 2022 is er budget geraamd voor het regionaal project Lekker blijven wonen.	42	-30		
Via de septembercirculaire 2022 is geld beschikbaar gesteld voor uitvoering van de Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb). Dit bedrag is in de reserve diverse incidentele bestemmingen gestort.			31	
Overige verschillen.	-4	-21	-6	16
totaal	**372**	**217**	**-37**	**-453**

Beleidsveld Wijkgericht werken

Wat willen we bereiken?

Doelstelling

De kwaliteit van de wijken uit fysiek en sociaal oogpunt behouden en verbeteren. De saamhorigheid in de buurt vergroten met en door bewoners. Geïnventariseerd wordt wat de wensen zijn op het gebied van de leefbaarheid. Bekeken wordt wat de verschillende bewoners kunnen en willen doen voor elkaar. Hierbij worden zaken aan elkaar gekoppeld die kunnen leiden tot nieuwe kleine of grote initiatieven. Waar nodig en mogelijk wordt een initiatief gefaciliteerd door menskracht of middelen, binnen het budget.

Het samenbrengen van bewoners buurten of straten kan mogelijk gemaakt worden door gemeentelijke initiatieven. Voorbeelden hiervan zijn het gezamenlijk adopteren van gemeentelijk groen, het project Steenbreek, het organiseren van wijkschouwen met bewoners en informatieavonden over veiligheid, zorg, etc.

Intern worden de geluiden uit de wijken naar voren gebracht in diverse overleggen. Extern wordt het gevormde beleid uitgelegd in de verschillende overleggen met bewoners. De meldingen van overlast op straat worden multidisciplinair behandeld. Met de politie, jongerenwerkers en Intermaris wordt gezamenlijk bekeken hoe een overlastsituatie effectief kan worden weggenomen.

Resultaten

1. Er zijn netwerken van bewoners en gebruikers in elke wijk. Vanuit het netwerk halen we initiatieven op.
2. Bewoners worden actief betrokken bij het klimaatadaptiever maken van openbare en private ruimte.
3. De gemeente wordt door initiatiefnemers meer gezien als meedenkende partner bij uitwerking van plannen.
4. Overlast op straat wordt adequaat aangepakt.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

1. We ondersteunen bewonersoverleggen en maken wijkbewoners enthousiast om hierbij aan te sluiten.
2. We experimenteren met nieuwe vormen van bewonersoverleg.
3. We nemen deel aan de Operatie Steenbreek: tegels eruit, planten erin.
4. Stimuleren van adoptie van openbaar groen door mee te denken met bewoners en het adopteren van groen gemakkelijker te maken.

Wat mag het kosten?

tabel 72 financieel overzicht Wijkgericht werken (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening	Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-1.628	-1.665	-1.491	174	-1.481	-1.482	-1.482
baten	55	0	0	0	0	0	0
totaal saldo van baten en lasten	**-1.573**	**-1.665**	**-1.491**	**174**	**-1.481**	**-1.482**	**-1.482**
toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
onttrekking reserves	267	856	1	-855	1	1	1
	-1.306	**-809**	**-1.490**	**-681**	**-1.480**	**-1.481**	**-1.481**

Verklaring verschil saldo Begroting 2022 ten opzichte van Begroting 2023

tabel 73 verklaring verschillen Wijkgericht werken (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De doorbelasting van personeelslasten verandert ieder jaar. Het is afhankelijk van diverse oorzaken, onder andere de focus op de werkzaamheden komend jaar en de overheadkosten. Gekeken over de hele begroting is er geen verschil, per beleidsveld kan er wel een verschil zijn. Een negatief bedrag betekent dat er meer uren worden toegerekend dan in 2022.	-463			
Hogere kapitaallasten.	-20			

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
De uitgaven voor het programma Hoorn-Noord/Venenlaankwartier verschillen per jaar. Vanuit 2021 is het restant budget overgeheveld naar 2022 via de reserve diverse incidentele bestemmingen.	492			-492
Het restant budget 2021 van het programma Kansen voor de Kersenboogerd is overgeheveld naar 2022, via de reserve diverse incidentele bestemmingen.	363			-363
In 2023 t/m 2026 is incidenteel budget geraamd voor uitvoeringscapaciteit om het programma Kansen voor de Kersenboogerd te versnellen.	-350			
Bij de begroting 2021 is besloten om het budget voor wijkgericht werken vanaf 2023 te verlagen. Hierdoor ontstaat er een voordelig verschil ten opzichte van 2022.	126			
Overige verschillen.	26			
totaal	**174**	**0**	**0**	**-855**

Beleidsveld Grondzaken

Wat willen we bereiken?

Doelstelling
Grondzaken faciliteert ruimtelijke ontwikkelingen om meer stad te worden. Hierbij is een nauwe relatie met onder andere stedenbouw en ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en economische zaken.

Resultaten
1. Een geactualiseerd beleid op het gebied van locatie-ontwikkeling, grondprijzen en kostenverhaal dat aansluit bij de ambitiesprong om te groeien als stad
2. De ambities van de stad krijgen een plek in de verschillende ontwikkelingsgebieden door het creëren van fysieke ruimte voor woningen, (zorg)voorzieningen, scholen en voor bedrijven op bedrijventerreinen.
3. Kostenverhaal wordt toegepast bij het faciliteren van ontwikkelingen op gronden van derden.

4. Het ondersteunen van structuurbepalende stedelijke ontwikkelingsprojecten voor de lange termijn, zoals bij de Poort van Hoorn.
5. Een meerjarenperspectief grondexploitaties.
6. Voorkomen van onveilige, niet praktische of illegale situaties doordat particulieren gemeentegrond in gebruik nemen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties in 2023

1. Voorstel voor een herziene nota grondbeleid, grondprijsbeleid en kostenverhaal.
2. Het opstellen van een nieuwe nota bovenwijkse voorzieningen.
3. Voor de uitgifte van bouwgrond voor ontwikkelingen worden gronden bouw- en woonrijp gemaakt, verkoopgesprekken gevoerd en overeenkomsten opgesteld en gesloten.
4. Voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein Zevenhuis monitoren we de al gesloten samenwerkingsovereenkomst inclusief de opstart van de ontwikkeling van bedrijventerrein Zevenhuis fase 2.
5. Ter ondersteuning van structuurbepalende stedelijke ontwikkelingsprojecten worden onder andere haalbaarheidsstudies uitgevoerd.
6. Voor het faciliteren van ontwikkelingen op gronden van derden worden overeenkomsten gesloten met ontwikkelende partijen.
7. De voortgang van de grondexploitaties en de risico’s binnen lopende projecten wordt jaarlijks inzichtelijk gemaakt, gepresenteerd en gerapporteerd via het meerjarenperspectief grondexploitaties.
8. Inventarisatie oneigenlijk gebruik gemeentegrond.
9. Wij inventariseren waar en in welke mate particulieren gemeentelijke grond in gebruik hebben genomen. Op basis van de inventarisatie wordt gekeken of en welke aanpak nodig is.

Wat mag het kosten?

tabel 74 financieel overzicht Grondzaken (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Rekening	Begroting					
	2021 saldo	2022 saldo	2023 saldo	te verklaren saldo	2024 saldo	2025 saldo	2026 saldo
lasten	-13.204	-9.815	-11.915	-2.101	-7.872	-9.040	-1.042
baten	18.566	10.093	12.051	1.958	8.001	9.168	1.116
totaal saldo van baten en lasten	**-5.362**	**278**	**136**	**-143**	**129**	**128**	**74**
toevoeging reserves	-6.094	-281	-168	113	-164	-164	-119
onttrekking reserves	20	100	0	-100	0	0	0
	-712	**97**	**-32**	**-130**	**-35**	**-36**	**-45**

Verklaring verschil saldo Begroting 2022 ten opzichte van Begroting 2023

tabel 75 verklaring verschillen Grondzaken (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
Lasten en baten verband houdende met grondexploitatie worden in de exploitatie verantwoord en via een tegenboeking (onderhandenwerk) naar de balans gemuteerd. Dit verschilt per jaar.	-2.216	2.148		
De overige kosten (o.a. plankosten) zijn in 2023 lager, omdat een deel van de voorbereiding van de andere delen van fase 5 van Bangert & Oosterpolder in 2022 is uitgevoerd.	287			
De opbrengst grondverkopen en de bijdragen van derden is in 2023 hoger ten opzichte van 2022. Er wordt in 2023 een hogere bijdrage		-181		

	lasten	baten	toevoeging reserves	onttrekking reserves
vanuit de EWF (exploitatiebijdrage) en OMH (bijdrage sloop en saneringskosten) en vanuit grondverkopen verwacht.				
De kosten bouw- en woonrijp maken zijn in 2023 hoger dan in 2022, omdat andere delen van fase 5 van Bangert & Oosterpolder in ontwikkeling zijn genomen.	-165			
In 2022 is een voorbereidingsbudget Zevenhuis fase II geraamd ten laste van de algemene bedrijfsreserve grondzaken. Zie ook beleidsveld ruimtelijke ordening.				-100
In 2022 is de tussentijdse winstneming Zevenhuis gestort in de algemene bedrijfsreserve grondzaken gestort.			100	
Overige verschillen	7	-9	13	
totaal	**-2.101**	**1.958**	**113**	**-100**

Overzicht programma's

Programma’s waarover een positief besluit is genomen, zijn opgenomen in het projectenportfolio van de gemeente Hoorn. In dit onderdeel van de begroting worden deze programma’s toegelicht. Programma’s zijn gericht op het behalen van doelstellingen, en hiervoor worden voor een periode van meerdere jaren middelen ter beschikking gesteld.

Per programma wordt de (meerjarige) doelstelling toegelicht. Ook wordt beschreven welke activiteiten in 2023 worden uitgevoerd en welke concrete resultaten in 2023 worden verwacht.

Hoorn-Noord/Venenlaankwartier

Doelstelling
Het doel van dit programma is de kwaliteit van de wijk behouden, waar nodig vergroten en het samenleven bevorderen. Dit doen we in samenwerking met de wijk vanuit de kracht van de wijk, dit alles op fysiek, economisch en sociaal terrein.

Wat gaan we voor het programma doen?
Voor het programma is samen met Intermaris de wijkvisie 2017-2037 “Samen voor resultaat” opgesteld. Vanuit de wijkvisie is het eerste programmaplan 2017-2021 samengesteld, met daarin de benodigde onderzoeken en uitvoeringsmaatregelen.

Evaluatie
Het eerste programmaplan zou in 2021 worden afgerond met een evaluatie. Door vooral de COVID-19 maatregelen is de evaluatie verplaatst naar 2022. De programmamanager heeft vanaf maart tot en met de zomer 2022 de crisisopvang van de Oekraïense ontheemden aangestuurd, waardoor de evaluatie is vertraagd. De verwachting is dat de evaluatie van het eerste programma-/uitvoeringsplan én de opzet van het tweede programma-/uitvoeringsplan voor de periode 2024-2028 in het tweede kwartaal 2023 worden afgerond.

De in de wijkvisie opgenomen thema’s zijn aan de hand van de uitvoeringsmaatregelen onder te verdelen in drie sporen: inrichting openbare ruimte, stedelijke ontwikkeling en sociale aanpak.

Spoor 1: Inrichting openbare ruimte

Project vervangen riolering Hoorn-Noord/Venenlaankwartier
Doel van dit project is de wijk te voorzien van een nieuwe riolering, die integraal wordt voorbereid en uitgevoerd vanuit de aspecten riolering, klimaatontwikkeling en energietransitie. Ook wordt de openbare ruimte heringericht daar waar de riolering wordt vervangen. De voorbereidingen en de aanbesteding van het eerste deelproject zijn in 2022 afgerond. Onderdeel van de voorbereiding van het tweede deelproject is het opstellen van het ontwerp met participatie in de buurt.

Wat gaan we daarvoor doen?
1. Uitvoering van de eerste fase, deelproject V01: Draafsingel, Venenlaan, Boelisstraat, Van Beijerenstraat, Willemsweg en Julianaplein.
2. Voorbereiding en start uitvoering van de tweede fase, deelproject H02: Johannes Poststraat, Adriaen Boomstraat, Tyrasstraat, Jan Willemszstraat, Pater Bleijstraat, Loniusstraat, Eenhuizenstraat en Sint Laurentiusstraat.

Speelvoorziening Johannes Poststraat
Doel is de groenstrook langs de Johannes Postraat her in te richten tot een speelvoorziening voor alle leeftijden. Tevens is aandacht voor hittestress en waterberging.

Wat gaan we daarvoor doen?
1. Uitvoering van de speelvoorziening inclusief een opslag- en infiltratievoorziening voor hemelwaterberging en retentie (wadi).

Spoor 2: Stedelijke ontwikkeling

Project Holenkwartier
Doel is het herstructureren van de voormalige Philips-locatie tot een innovatieve woon- en werkbuurt met circa 400 woningen, waarbij tot 2025 circa 100 woningen per jaar worden opgeleverd.

Wat gaan we daarvoor doen?
1. Fase 1A, bestaat uit 36 woningen. In 2022 is het woonrijp maken grotendeels afgerond.
2. Fase 1B, bestaat uit 66 woningen verdeeld over studio's, eengezinswoningen, lofts en penthouses. De bouw is gestart in 2022. De bouwperiode loopt geheel 2023 door en oplevering is gepland in 2024.
3. Fase Intermaris, bestaat uit 60 appartementen. De bouw is gestart in het 4^{e} kwartaal 2022. De bouwperiode loopt door in 2023.
4. Fase 2A, bestaat uit circa 100 woningen, waarvan 10% in het goedkope segment. De bouw is gestart in het vierde kwartaal 2022. De bouwperiode loopt door in 2023.

Project De Vrijheid Hoorn
Doel is een woningbouwprogramma met 133 appartementen op de locatie Holenweg 6, 8 en 10. Daarbij sluit het woningbouwprogramma kwantitatief en kwalitatief aan op het Holenkwartier en op de behoefte van woningzoekenden in Hoorn.

Wat gaan we daarvoor doen?
1. Afronden van de ruimtelijke procedure. De procedure is eind 2022 gestart en wordt halverwege 2023 afgerond.
2. De ontwikkelaar start met de voorbereidingen van de bouw van 133 appartementen en inrichting van de openbare ruimte.

Project herontwikkeling schoollocaties Venenlaankwartier
Het doel is de volgende deelprojecten te realiseren:

1. Integraal kindcentrum (IKC) Montessori basisonderwijs aan de Johan Messchaertstraat.
2. IKC Rooms Katholiek basisonderwijs aan de Eikstraat.
3. Woningen met parkeervoorziening op de resterende kavels aan de Abbingstraat, Wilhelminalaan en Eikstraat / RAC locatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Opstellen van een nota van uitgangspunten voor alle locaties.
2. Markt interesseren voor ontwikkeling woningen en parkeren.
3. Begeleiden van de schoolbesturen bij de uitwerking van hun ontwerp voor de IKC's.
4. Opstellen van stedenbouwkundig plan voor de locaties.
5. Organiseren van een participatietraject rondom de uitwerking van plannen met de werkgroep omwonenden en, samen met de scholen en een ontwikkelaar voor de woningbouw, voor de hele omgeving.

Project herontwikkeling Jan Willemszstraat 18
Doel is een woningbouwprogramma met 29 middeldure en dure koopappartementen.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Opstarten van de ruimtelijke procedure.
2. Start bouw eind 2023.

Projecten Noord van Noord en Hart van Noord (Intermaris)
Doel is het herstructureren van de sociale woningbouwlocaties van Intermaris in Sint Jozefstraat (Noord van Noord) en Vijandstraat en omgeving (Hart van Noord), door intensivering van de woningbouw in combinatie met een kwalitatief hoogwaardige openbare ruimte.

Wat gaan we daarvoor doen?
In samenwerking met Intermaris worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

1. Opstellen van een nota van uitgangspunten voor beide locaties.
2. Opstellen van een stedenbouwkundig plan voor beide locaties.
3. Organiseren van participatietraject met de buurt bij de uitwerking van de uitgangspunten en stedenbouwkundige plannen.

Spoor 3: Sociale aanpak
Doel is het herijken en herstarten van de initiatieven en projecten, zoals WIJKKIJK, Goed ouder worden in de wijk en Gezondheidscheck.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Onderzoeken hoe het gedachtegoed van het Wijkkijk festival (community art) kan worden geborgd.
2. Monitoring en nazorg van Netwerk en Partnerschap (in 2022 geborgd bij afdeling wijkzaken gemeente Hoorn en stichting Netwerk).
3. Herijking project Goed ouder worden in de wijk naar actuele (beleids-)ontwikkelingen.
4. Uitvoeren gezondheidscheck eerste kwartaal 2023 en borgen in lijnorganisatie.
5. Ondersteunen van buurtkamer Praethuys 't Slot bij het professionaliseren van de organisatie en het opzetten van buurtactiviteiten.

Het programma heeft een relatie met de volgende onderdelen van de beleidsbegroting:

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Onderwijs

Kunst en Cultuur

Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening en

De beheerprogramma’s.

Diverse beleidsvelden en het gebiedsgerichte programma worden op elkaar afgestemd, zodat beleid én wat in het programma naar voren komt leidt tot een gerichte uitvoering in de wijk.

Toelichting incidentele baten en lasten
De resterende budgetten van de projecten worden doorgezet naar 2023.

Poort van Hoorn

De hoofddoelen van de Poort van Hoorn zijn:

- Het realiseren van een aantrekkelijk stedelijk woon- en verblijfsmilieu met onderscheidende woningcategorieën en een hoogwaardige inrichting van de openbare ruimte.
- Het realiseren van een onderscheidend gebied binnen Hoorn en de regio dat bezoekers en gebruikers verwelkomt in de stad.
- Het realiseren van een goed functionerend multimodaal knooppunt voor de regio Westfriesland/Noord-Holland Noord.

Voor het realiseren van deze doelstelling:

- creëren we aan de noordzijde van het spoor een Stationskwartier met een mix van wonen, werken, cultuur, voorzieningen, reizen en parkeren voor de binnenstad;
- sluiten we de zuidzijde van het Stationsgebied goed aan op de historische binnenstad met expliciete aandacht voor de groene singelstructuur;
- geven we de traverse over het spoor naast een functionele verbinding tussen de noord- en zuidzijde ook een verblijfsfunctie als ‘Podium’;
- ontwikkelen we de locatie Pelmolenpad-Prisma tot een duurzame en gezonde stadswijk tussen de binnenstad, wijk de Grote Waal en het stadsstrand;
- richten we het gebied rondom het station opnieuw in zodat de reiziger zich optimaal kan oriënteren en comfortabel kan overstappen tussen de verschillende modaliteiten (fiets, bus, auto en trein).

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Maken en vaststellen van een inrichtingsplan voor het openbaar gebied Pelmolenpad;
2. Uitwerking en supervisie 1e fase bouwplanontwikkeling Pelmolenpad;
3. Voorbereiden en start 1e fase bouwrijp maken Pelmolenpad;
4. Uitwerking en voorbereiding investeringsbesluit verplaatsing rayonpost Stadsbeheer;
5. Uitwerken voorkeursvariant(en) binnenstadontsluiting en voorbereiden tracé- en investeringsbesluit;
6. Herijking businesscase Stationsgebied en vaststellen grondexploitatie en bestemmingsplan Stationsgebied incl. beeldkwaliteitsplan;
7. Selectie partner(s) voor gebiedsontwikkeling Stationsgebied en in samenhang daarmee aanpassen ambtelijke projectorganisatie;
8. Nadere afspraken maken over het ontwerp, realisatie, exploitatie en beheer van de parkeergarage met de NS, voor de fietsparkeervoorzieningen met ProRail en NS en voor de Traverse met ProRail, de NS en de Provincie;
9. Uitvoering geven aan de overeenkomst spoorse zaken met Museumstoomtram en ProRail zoals het verplaatsen van het onderstation en voorbereiden besluitvorming relaishuis, railinzetplaats en versmalling spoorbundel;
10. Faciliteren verplaatsing busremise.

Om de herontwikkeling van het Stationsgebied en de aanleg van de binnenstadontsluiting financieel mogelijk te maken stelt het college voor een extra storting te doen in de reserve Poort van Hoorn.

Waterfront/Binnenstad

Het programma Waterfront is gestart in 2013 en loopt nu dus bijna 10 jaar. De meeste van de voorgenomen ambities en activiteiten zijn gerealiseerd of naderen hun afronding. Een aantal aspecten is inmiddels achterhaald. Tegelijkertijd zien we dat er verschillende ambities en opgaven zijn in onze binnenstad, gelegen aan het water. In de binnenstad en het havengebied is weinig ruimte, maar komt veel samen en gebeurt er veel. Daarom wordt het programma Waterfront komend jaar afgerond en een nieuw gebiedsprogramma Binnenstad en Waterfront opgestart. Hierin worden onder meer de opgaven ten aanzien van winkelgebieden, horeca en terrassen, kunst en cultuur, evenementen, havens en waterfront, bereikbaarheid en mobiliteit, fiets- en autoparkeren in samenhang opgepakt.

Doelstelling

Het doel van het programma Waterfront is het nog beter benutten van de ligging van Hoorn aan het water en het verbeteren van de bereikbaarheid over het water.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Programma Binnenstad & Waterfront opstarten
    a. Evalueren en afronden Programma Waterfront;
    b. Gebiedsagenda en programmaplan vaststellen voor programma Binnenstad en Waterfront;
    c. Inzetten van Boa domein 2 voor handhaving op het water.
2. Stadsstrand
    a. Gedeeltelijke opening stadsstrand in juli 2023;

   b. Start realisatie 3 bruggen samen met Provincie Noord-Holland;
   c. Selectieproces horeca stadsstrand, selectie en aanbesteding in 2023;
   d. Betrekken inwoners bij sport en spel in uitvoeringsontwerp;
   e. Voortzetting proces monitoren zwemwater en voorbereidingen zwemwaterprofielen om per 2023 de kwalificatie “Zwemwater” te mogen voeren bij het stadsstrand;
   f. Nemen verkeersbesluiten strand & Westerdijk.
3. Water
   a. Ruimtelijk voorbereiden van mogelijke toeristische ontwikkelingen in Marina Kaap Hoorn;
   b. Coördineren van het maaien van fonteinkruid in het Markermeer. We doen dit samen met het Rijk, provincies, 10 deelnemende gemeenten en private partijen (watersportverbonden, commerciële en verenigingshavens). Zie ook Water- en havenbeheer.

Er is een relatie met Openbare Orde en Veiligheid, Verkeer, vervoer en waterstaat (beleidsveld Water- en havenbeheer) en Economie (beleidsveld Toerisme).

Kansen voor de Kersenboogerd

Doelstelling
Het doel van dit programma is de verbetering van de leefbaarheid en het toekomstbestendig maken van centrumgebied Kersenboogerd.

Wat gaan we daarvoor doen?
We gaan verder met de (voorbereiding van de) uitvoering van de toekomstvisie via de 5 sporen aanpak, zoals die is vastgesteld door de gemeenteraad op 8 december 2020. Dit gebeurt in samenwerking met Intermaris. Hierna worden de activiteiten van de gemeente Hoorn genoemd.

Activiteiten en resultaten per spoor in 2023

Spoor 1: Kwaliteitsimpuls/verduurzaming openbare ruimte en huurwoningen, aansluiting op warmtenet

1. Kwaliteitsimpuls openbare ruimte vormgeven volgens de door de raad in september 2022 vastgestelde aanpak. Voor elke buurt wordt een schetsontwerp gemaakt als onderlegger voor participatie met de buurt. Huidige planning: start schetsontwerp buurt 1 (Patio Pergola Prieel) en deel buurt 4 (Betsy Perk) in 2022, definitief ontwerp 2023; start schetsontwerp buurt 3 (Groef Stijl Messing) in 2023. Na een definitief ontwerp volgt het inrichtingsplan. Voor elke buurt zijn bestemmingsplanwijzigingen nodig.
2. Begeleiden en faciliteren aansluiting warmtenet HVC.
3. Begeleiden en faciliteren verduurzaming en esthetische aanpak woningen Intermaris.

Spoor 2: Woondifferentiatie, inbreiding en herinrichting binnenterreinen Intermaris

1. Opstellen plan van aanpak op basis van de in september 2022 door de raad vastgestelde richtlijnen. De woningdifferentiatie komt hierbij tot stand via concrete projecten voor centrumgebied Kersenboogerd en via (prestatie)afspraken met Intermaris.
2. Faciliteren van afsluiting hoven wooncomplexen Intermaris.

Spoor 3: Openbaar vervoersknooppunt Kersenboogerd, winkelcentrum en voorzieningen

1. Vaststellen van het in 2022 opgestelde Masterplan station- en winkelgebied (planning Q1).
2. Opstellen van een uitvoeringsplan voor het Masterplan station- en winkelgebied.

Spoor 4: Sociale aanpak

1. Door ontwikkelen en verdere uitvoering integrale, meerjarige sociale aanpak met onder andere een gebiedsgerichte armoedeaanpak, aandacht voor jongeren, inzet op ontmoeting, gezondheid en bewegen, stimuleren en faciliteren van bewonersinitiatieven.
2. Aanleg Olga Commandeurplein bij Betsy Perk.

Spoor 5: Veiligheid

1. Samenwerking – zowel intern als met partners - voor een veilige woon-, werk- en leefomgeving op basis van de vastgestelde veiligheidsambitie.
2. Wijkgerichte aanpak als thema in nieuwe Veiligheidsambitie (2026).

Financieel

In de gemeenteraad van september 2022 is besloten tot een voorbereidingskrediet van € 850.000, te dekken uit de nog beschikbaar te komen uitvoeringskredieten. Deze worden via een separaat voorstel aan de raad voorgelegd. Daarnaast is in de gemeenteraad van september 2022 besloten om bij de behandeling van de begroting 2023 een incidenteel programmabudget beschikbaar te stellen van € 350.000 ten laste van het begrotingsresultaat voor een periode van 4 jaar, ter dekking van de benodigde programmacapaciteit; gelijkelijk verdeeld over 10 jaar.

Wanneer overige onderdelen van de uitvoering van het programma vragen om een (extra) investering, wordt dit voorgelegd aan de gemeenteraad.

Er is een relatie met de volgende onderdelen van de beleidsbegroting:

Openbare Orde en Veiligheid, Verkeer, vervoer en waterstaat, Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening, Duurzaamheid en Milieu, en Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting.

Duurzaamheid

Zie beleidsveld 7.2 Duurzaamheid en Milieu.

Omgevingswet

Doelstelling
Implementatie van de Omgevingswet in Hoorn, inclusief de bijbehorende rol-, werk- en benaderingswijzen, bijvoorbeeld o.a. “Ja, mits...” -benadering van initiatieven.

Wat gaan we daarvoor doen?
Met de inwerking treden van de Omgevingswet op 1 juli 2023 staat 2023 in het teken de transitie naar de nieuwe wet en ervaring opdoen met nieuwe werkwijze

Naar verwachting is dit voor iedereen wennen – van initiatiefnemer tot raadslid tot ambtenaar - en leidt het regelmatig tot onduidelijkheid. De echte veranderopgave krijgt dan het effect en dat kan nog het nodige van ons vragen. Het programma Implementatie Omgevingswet houdt de regie maar waar mogelijk vloeien producten naar de lijnorganisatie. Daardoor leidt de veranderopgave niet tot een verlaagd dienstverleningsniveau, het overschrijden van termijnen en conflicten.

Per pijler wordt gewerkt aan:

1. Omgevingsplannen:
   Alle vigerende bestemmingsplannen worden bij de ingangsdatum van de wet omgezet naar tijdelijke omgevingsplannen. Daarnaast is er in 2023 een omgevingsplan voor de bestaande stad dat verder uitgewerkt wordt naar het gemeente dekkend omgevingsplan.
2. Proces voor initiatieven:
   In 2023 wordt er gewerkt met de Intake-en Omgevingstafel.

Innovatieve stad

Het programma Innovatieve stad liep tot en met 2022. Het programma is geëvalueerd en de pijlers dienstverlening, datagedreven sturing en stadskracht worden voortgezet en geborgd. Op basis van een verkenning wordt gekeken op welke manier deze onderwerpen het beste kunnen worden aangepakt. En wordt ook afgewogen of een nieuwe programmatische aanpak nodig is. Hierover wordt een apart besluit genomen.

Vernieuwing Westfries Museum

Doelstelling
het realiseren van renovatie en restauratie, funderingsherstel, verduurzaming, verbeterde toegankelijkheid, uitbreiding van de panden van het Westfries Museum en museale vernieuwing van het Westfries Museum, zodat gebouwen én museum klaar zijn voor de toekomst. In het jaar 2023 wordt gestart met de grootschalige verbouwing. In 2024 wordt de verbouwing vervolgd en wordt een nieuwe vaste tentoonstelling voorbereid. In 2025 heropent het museum

Wat gaan we ervoor doen?
- Noodzakelijk en ingrijpend funderingsherstel vanwege verzakking van de panden.
- Noodzakelijke renovatie en restauratie (leeftijd van de panden, verzakkingen).
- Verduurzaming conform doelstellingen gemeente.
- Het monument aan de Roode Steen 15 wordt onderdeel van het museum.
- Het funderingsherstel wordt gecombineerd met onderkeldering, zodat er ruimte is voor wisselexposities, een presentatiezaal en faciliteiten.
- Door verplaatsing van de huidige ruimte voor wisselexposities naar de kelder wordt de publieksrouting en de toegankelijkheid van de entree en het museum verbeterd.
- Vernieuwde routing en opzet met beleving en meerstemmigheid als uitgangspunten.

Prestaties 2023
- De aannemer voor de verbouwing wordt begin 2023 gecontracteerd.
- Aansluitend starten we in het eerste kwartaal van 2023 met het noodzakelijk en ingrijpend funderingsherstel vanwege verzakking van de panden. Dat proces wordt vervolgens in 2024 voortgezet en afgerond.
- In het eerste kwartaal van 2023 start de renovatie, restauratie en verduurzaming van de panden. De renovatie, restauratie en verduurzaming worden in 2024 voortgezet en in 2025 afgerond.
- In 2023 wordt een tentoonstellingsontwerp gemaakt voor de nieuwe museale inrichting.
- In 2023 worden externe middelen geworven voor de museale inrichting.

Overzicht projecten

Projecten waarover een positief besluit is genomen, zijn opgenomen in het projectenportfolio van de gemeente Hoorn. In dit onderdeel van de begroting worden deze projecten toegelicht. Projecten zijn gericht op een concreet resultaat. De voorbereiding en realisatie hiervan vindt meestal plaats in meerdere jaren. Projecten die onderdeel uitmaken van een programma, worden onder het betreffende programma toegelicht.

Per project wordt de (meerjarige) doelstelling toegelicht. Ook wordt beschreven welke activiteiten in 2023 worden uitgevoerd en welke concrete resultaten in 2023 worden verwacht.

Voor een aantal beleidsvelden zijn projecten in voorbereiding (onderwijshuisvesting, volkshuisvesting, verkeer, vervoer en waterstaat). Deze voorbereidingen worden in de betreffende beleidsvelden verder toegelicht.

Bangert en Oosterpolder

Doelstelling
Het doel van dit project is het voorzien in de woningbehoefte met bijbehorende voorzieningen die behoren bij een nieuwbouwwijk van deze omvang.

Meer concreet houdt dit in dat de komende jaren deze nieuwbouwwijk wordt afgerond. In totaal worden in de komende jaren nog circa 800 woningen opgeleverd, waaronder 100 sociale huurwoningen.

Wat gaan we daarvoor doen
1. In fase 5B noord bouwt Intermaris een appartementengebouw met 20 woningen waar de gemeente na oplevering het openbaar gebied afrondt.
2. In fase 5A Noord worden de woningen in deelgebied 1 en 2 gebouwd en realiseert de gemeente de openbare ruimte. In deze fase bouwt Prebo een appartementencomplex die in 2024 wordt opgeleverd. Wij onderzoeken hoe het aan te leggen kloosterpark al deels kan worden gerealiseerd tijdens de bouw van het in het park gelegen appartementengebouw. De woningen in deelgebied 3 en 4 worden door de diverse partijen gebouwd. Na oplevering richt de gemeente ook hier de openbare ruimte in.
3. In fase 5A Zuid start de ontwikkelaar met de voorbereidingen voor het bouwrijp maken en start de bouw van de 94 woningen.
4. In fase A West worden de gronden door de gemeente in het voorjaar bouwrijp geleverd aan de ontwikkelaars waarna de woningen gebouwd kunnen worden. Het gaat om 20 appartementen en 53 projectmatige woningen en 4 kavels die door de gemeente worden verkocht. In het

centrum van het plangebied wordt een park gerealiseerd dat een ook een functie heeft voor de omliggende woningen.

5. In fase 5B Zuid start de planologische procedure die de bouw van de ruim 150 woningen mogelijk moet maken. Op basis van een integrale stedenbouwkundige schets start met betrokken eigenaren en omwonenden het participatietraject.
   Met de verschillende grondeigenaren worden afspraken vastgelegd in overeenkomsten voor de aankopen van de grond.
6. Fase A Zuid is het slotstuk van de ontwikkeling van woningen in de Bangert en Oosterpolder. Naast het opstellen van een verkavelingsplan start ook de planologische procedure voor dit deelgebied. Hier worden circa 120 woningen in diverse categorieën gebouwd.
7. De Strip wordt verder ingericht. Daarbij verbetert de doorvaarbaarheid van de woongebieden door het aanbrengen van een aantal vaarduikers. Na realisatie zijn de woongebieden ter weerszijden van De Strip per boot bereikbaar en aangesloten op het regionale vaarroutenetwerk.

Herontwikkeling locatie Oude Hockeyvelden

Doelstelling
Het bouwen van 80 sociale huurwoningen en 60 middeldure huurwoningen in een groene en kwalitatief hoogwaardige omgeving met voldoende parkeergelegenheid voor bewoners en gebruikers. Het realiseren van een bouwrijpe kavel voor het IKEC en bijbehorende sporthal.

Wat gaan we ervoor doen?

1. Verzorgen planologische procedures, w.o. opstellen nieuw bestemmingsplan;
2. Opstellen inrichtingsplan openbare ruimte;
3. Opstellen bouwenveloppen voor de woongebouwen;
4. Bouwrijp maken plangebied, kappen van bomen, aanleggen kabels en leidingen, aanleggen duikers en bouwwegen, etc.;
5. Verzorgen tender voor de verkoop van de gronden voor woningbouw (voor twee partijen, sociaal en middelduur);
6. Verkoop van de gronden;
7. Woonrijp maken van het gebied, in twee fasen voor IKEC en later woningbouw.

Begin 2023 start het bouwrijp maken van de gronden voor het IKEC.

De bouw van het IKEC en de sporthal start dan in het najaar 2023, zie hiervoor “project Realisatie IKEC”.

Realisatie Integraal Kind- en Expertisecentrum

Doelstelling
Gemeente Hoorn ontwikkelt samen met de partners van het speciaal basisonderwijs (Stichting Trigoon), kinderopvang (Stichting Kinderopvang Hoorn, onderdeel SCIO groep) en een zorgpartner het Integraal Kind- en Expertisecentrum (IKEC). De ambitie van het IKEC is om alle expertise te bundelen en daarmee de pedagogische omgeving voor jonge kinderen van 0 tot en met 12 jaar in Hoorn en de regio te versterken.

Specifiek voor 2022 is het doel voorbereidingen treffen om te starten met de bouw van het IKEC.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Verzorgen planologische procedures, waaronder het verlenen van de omgevingsvergunning voor de bouw van het IKEC, begin 2023;
2. Op basis van het DO, afronden van de TO fase (het bestek) voor de bouw van het IKEC, in het eerste kwartaal;
3. Afronden gunningsfase aannemer voor de bouw van het IKEC, in het eerste kwartaal;
4. De start bouw van het IKEC en de sporthal is voorzien, in het najaar 2023.

Begin 2023 wordt de aanvraag gedaan voor vrijgave van het uitvoeringskrediet voor het IKEC.

Het bouw- en woonrijp maken van de kavel voor het IKEC volgt vanuit het project herontwikkeling Oude Hockeyvelden, Nieuwe Steen 9.

Modernisering stadhuis

Doelstelling
Het realiseren van een modern, duurzaam en op de toekomst ingerichte huisvesting voor bezoekers, de organisatie en het bestuur. De gemeenteraad heeft in september 2020 besloten het stadhuis te renoveren. Daarbij zijn de lasten door de gemeenteraad opgenomen in de begroting. De architect, aannemer en installateurs zijn gecontracteerd.

Het definitief ontwerp is gereed, en de tijdelijke huisvesting is klaar voor gebruik. De leidraad voor het project is het technische en functioneel programma van eisen en de vastgestelde begroting.

Wat gaan we daarvoor doen

1. Geheel 2023 wordt gebruikt voor renovatie, medio 2024 wordt het gerenoveerde stadhuis in gebruik genomen. In het bouwteam worden samen met de gebruikers de laatste details van de inrichting bepaald.
2. De inkoop van meubilair wordt Europees aanbesteed.
3. Eind 2023 wordt de voorbereiding opgestart voor de verhuizing naar het gerenoveerde stadhuis medio 2024.

Uitbreiding woonwagenlocatie Bobeldijkerweg / Zomervaart

Doelstelling
Het uitbreiden van de woonwagenlocatie met kavels en standplaatsen.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Het doorlopen van de bestemmingsplanprocedure voor uitbreiding van de woonwagenlocatie met standplaatsen. De voorbereiding hiervan heeft in 2022 plaatsgevonden.
2. Het nog aanleggen van een verkeersverbinding / ontsluiting tussen het oude deel en de eerdere uitbreiding.
3. Uitvoering geven aan toewijzingsverordening (inschrijving, verwerking, toewijzing inzake wachtlijst).

Zie ook onderdeel wonen.

Knarrenhof Dovenetel Risdam-Noord

Doelstelling
Het doel van dit project is een huisvesting voor ouderen in een Knarrenhof met 25-28 woningen aan de Dovenetel in Risdam-Noord. Centraal hierbij staan zowel de levensloopbestendigheid van de woningen als het samen met de bewoners uiteindelijk vormen van een sociale gemeenschap. De gemeenschappelijke ruimtes zoals de binnentuin en het hofhuis beogen hieraan bij te dragen.

Wat gaan we voor het project doen?

1. Afronden van de intentiefase door het informeren van de directe omgeving.
2. Opstarten van de ontwerpfase van de gebouwen, binnentuin en aansluiting op het openbaar gebied.
3. Opstellen van de anterieure overeenkomst.
4. Opstellen van de grondexploitatie aan de hand van het definitieve programma.
5. Opstarten van de ruimtelijke procedure.

Het huidige schoolgebouw aan de Dovenetel wordt voor de periode september 2022-september 2024 tijdelijk in gebruik genomen door De Spinaker in afwachting van de bouw van hun nieuwe schoolgebouw.

In deze periode vindt samen met initiatiefnemers de verdere planvoorbereiding voor de Knarrenhof plaats. Het tijdpad voor de uiteindelijke realisatie van een Knarrenhof aan de Dovenetel na september 2024 is een verantwoordelijkheid van de initiatiefnemers. Dit tijdpad hangt samen met de financiële haalbaarheid van het plan.

Het voorbereiden en uitvoeren van de ruimtelijke procedure is een verantwoordelijkheid van de gemeente. Hiervoor wordt in 2023 een voorstel voor een voorbereidingskrediet aan de raad voorgelegd. Dit is vooruitlopend op het voorstel tot vaststellen van de grondexploitatie aan de hand van het definitieve programma.

Ontwikkeling Zevenhuis fase 2

Doelstelling
Het op een duurzame wijze realiseren en inrichten van bedrijventerrein Zevenhuis fase 2, groot 31 ha. Het beschikbaar komen van uitgeefbare gronden leidt ertoe dat lokale/ regionale bedrijven zich op dit terrein kunnen (her)huisvesten.

Wat gaan we ervoor doen?
1. Uitwerken projectopdracht tot een door de gemeenteraad vast te stellen projectplan;
2. Uitwerken van de bouwstenen voor het omgevingsplan en de samenwerking met grondeigenaren.

Paragraaf Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat de volgende onderdelen:

1. Uitgangspunten voor de belastingtarieven
2. Invloed Corona op inkomsten Lokale heffingen 2023
3. Gemeentelijke belastingdruk
4. De geraamde inkomsten
5. Een overzicht van soorten belastingen
6. Vergelijkingen woonlasten gemeentelijke belastingen
7. Het kwijtscheldingsbeleid
8. Een overzicht kostendekkendheid

Uitgangspunten

Hoorn hanteert voor de bepaling van belastingtarieven drie uitgangspunten:

1. Hoornse burgers en bedrijven worden niet zwaarder belast dan voor de gemeentelijke financiële huishouding noodzakelijk is;
2. Tarieven van gemeentelijke belastingen worden jaarlijks trendmatig verhoogd.
3. Tarieven van leges en retributies zijn kostendekkend, tenzij er maatschappelijke argumenten zijn dat niet te doen.

Omstandigheden die van invloed kunnen zijn op de lokale heffingen

De afgelopen jaren heeft de coronacrisis een sterke invloed op de lokale economie en toerisme gehad. Ondanks dat het economische herstel zich begin 2022 leek door te zetten, zijn er (wereldwijde) onzekerheden ontstaan. Deze zijn van invloed op de lokale economie, het welzijn en de welvaart in 2023.

De inflatie is in 2022 sterk toegenomen doordat met name energie- en grondstofprijzen fors zijn gestegen. Niet alleen de inwoners en bedrijven van Hoorn voelen dit, het geldt ook voor de gemeente zelf. Of corona van invloed blijft, is moeilijk in te schatten. Het is dan ook niet ondenkbaar dat het in 2023 opnieuw noodzakelijk is de lokale lasten voor burger en bedrijfsleven te verlichten.

Gemeentelijke belastingdruk

De geraamde inkomsten voor de gemeentelijke heffingen worden met 2,5% trendmatig verhoogd. In 2023 zijn de totale inkomsten uit gemeentelijke belastingen geraamd op € 41,4 miljoen. Dit is ongeveer 14,7% van de totale geraamde inkomsten van de gemeente. De gemeente is voor de uitvoering van haar taken en bestuurlijke wensen steeds meer afhankelijk van het genereren van eigen inkomsten.

Hoorn heft vrijwel alle belastingen die wettelijk zijn toegestaan. Geen van de nog resterende gemeentelijke belastingen leiden tot een aanzienlijke verhoging van eigen inkomsten. Als de gemeente de eigen inkomsten van de gemeentelijke belastingen wil verhogen, dan kan dat alleen door bestaande tarieven te verhogen van de algemene belastinginkomsten.

Geraamde inkomsten

De opbrengst uit gemeentelijke belastingen wordt voor 2023 geraamd op € 41,4 miljoen. In onderstaande tabel staat de geraamde opbrengst per belasting aangegeven.

tabel 76 opbrengst lokale heffingen (bedragen x € 1.000)

	inkomsten 2023	inkomsten 2022
OZB eigenaren woningen	10.037	9.671
OZB eigenaren niet-woningen	3.187	3.095
OZB gebruikers niet-woningen	1.927	1.856
Afvalstoffenheffing	10.529	10.529
Rioolheffingen	6.184	5.882
Hondenbelasting	202	269
Reclamebelasting	900	956
Parkeerbelastingen	4.091	3.991
Precariobelasting	320	315
Marktgeld (precariobelasting)	119	117
Toeristenbelasting	451	440
Rechten en retributies		
Leges	2.649	2.257
Begraafrechten	275	275
Havengeld	608	593
totaal	**41.479**	**40.246**

Soorten belastingen

De onroerende zaakbelasting (OZB), hondenbelasting en precariobelasting zijn *algemene belastingen*. Dit betekent dat er geen direct verband is met gemeentelijke uitgaven van beleid.

De opbrengsten zijn in beginsel vrij te besteden. Dit betekent overigens niet dat de gemeente geen kosten maakt om een bepaald beleid uit te kunnen voeren.

De opbrengst van de reclamebelasting, rioolheffing, parkeerbelastingen en afvalstoffenheffing zijn voor een specifiek doel en worden aangemerkt als *bestemmingsheffingen*.

Retributies en rechten zijn vergoedingen voor een persoonlijke dienst of product, denk daarbij aan leges die je betaalt voor je paspoort, rijbewijs of een omgevingsvergunning.

Onroerende zaakbelasting (OZB)

De OZB wordt geheven van eigenaren van woningen en eigenaren en gebruikers van bedrijfspanden. De opbrengst van de OZB vloeit naar de algemene kas van de gemeente. De gemeente houdt rekening met uitbreiding door nieuwbouw voor de bepaling van de hoogte van de begrote opbrengst OZB.

In de meerjarenraming wordt structureel de areaaluitbreiding voor 5 jaar vastgesteld. Als de areaaluitbreiding naar verwachting hoger uitvalt, dan wordt de begrote opbrengst OZB bijgesteld. Voor 2023 wordt geen extra areaaluitbreiding toegepast.

Ontwikkelingen WOZ-waarde

De WOZ-waarde van woningen blijven sterk doorstijgen. Bij de bepaling van de tarieven OZB wordt rekening gehouden met prijsveranderingen. Ook voor het belastingjaar 2023 wordt verwacht dat de WOZ-waarde van een woning met ongeveer 14% stijgt.

Bereken tarief OZB
Bij de berekening van de tarieven voor de onroerende zaakbelastingen (OZB) wordt rekening gehouden met de totale WOZ-waarde van alle woningen en alle niet-woningen.

Als de totale WOZ-waarde verandert, wordt eerst het tarief OZB aangepast zodat de opbrengst OZB hetzelfde blijft. Daarna wordt de (trendmatige) tariefstijging toegepast.

Afvalstoffenheffing
HVC (Huis Vuil Centrale) haalt voor de Westfriese gemeenten het huisvuil op. Dit bedrijf berekent de kosten door aan de gemeente. Sinds 2019 is een nieuwe overeenkomst gesloten. De kosten voor de gemeente worden daarbij gedeeltelijk gebaseerd op de hoeveelheid van de verschillende soorten opgehaalde afval. Via de afvalstoffenheffing worden deze kosten doorberekend aan de huishoudens in Hoorn.

In Hoorn gelden verschillende tarieven voor één- en meerpersoonshuishoudens. Onderzocht wordt of een andere vorm van tarifering kan leiden tot afname van de hoeveelheid aangeboden afval, of het afval beter wordt gescheiden en of daardoor meer hergebruikt kan worden.

Rioolheffing
Via de rioolheffing worden de kosten voor het riool verhaald op eigenaren en gebruikers van panden. De eigenaar betaalt de kosten van de infrastructuur, zoals vervanging en renovatie. De gebruiker betaalt de kosten van het dagelijks functioneren van de riolering, zoals schoonhouden en zuigen van straat- en trottoirkolken.

Over een periode van 50 jaar moet 100% kostendekking worden gerealiseerd. In het Programma stedelijk water en riolering 2022-2027 is vastgelegd dat de tarieven voor 2023 de rioolheffingen jaarlijks 2,8% stijgen. Dit is nodig om de investeringen voor de komende jaren volledig kostendekkend te kunnen uitvoeren.

In het programma Duurzaamheid en milieu staat meer informatie over de rioleringen.

Hondenbelasting
De gemeenteraad heeft besloten de hondenbelasting vanaf 2022 in 5 jaar af te schaffen. Voor 2023 worden de tarieven voor de tweede keer met 20% verlaagd.

Precariobelasting
Precariobelasting wordt betaald voor het gebruik van openbare grond, denk daarbij aan het plaatsen van terrassen, zonneschermen, uitstallingen of bouwmateriaal. Hieronder vallen ook de marktgelden. Reclamevoorwerpen worden belast met reclamebelasting en niet ook aangeslagen voor de precariobelasting.

Reclamebelasting
De reclamebelasting is ingevoerd om de Hoornse economie en het ondernemersklimaat te versterken. De opbrengsten worden gestort in de Voorziening Stimulering Economie Hoorn (het lokaal ondernemersfonds). Uit het lokaal ondernemersfonds wordt een subsidie verstrekt aan de ondernemersverenigingen. Het fonds wordt gebruikt voor activiteiten op het gebied van park- en binnenstadmanagement en promotie van (economisch) Hoorn.

Parkeerbelasting
In het kader van de parkeerregulering wordt parkeerbelasting geheven van motorvoertuigen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen betaald

parkeren en parkeren voor vergunninghouders. De baten van het parkeren worden gestort in de reserve Parkeren.

Leges
Leges betaal je voor een persoonlijke dienst of product die je van de gemeente ontvangt. Denk daarbij aan het voltrekken van een huwelijk of het afgeven van een paspoort of het aanvragen van een vergunning.

Omgevingswet
Vanaf 1 juli 2023 treedt de Omgevingswet in werking, hierdoor moet de legesverordening 2023 op gebied van de omgevingsvergunningen worden aangepast.

Toeristenbelasting
Als je geen inwoner van Hoorn bent en overnacht in een hotel of in een haven verblijft, dan moet je toeristenbelasting betalen. De ondernemer die de overnachting mogelijk maakt, rekent de toeristenbelasting door aan zijn klant en draagt die af aan de gemeente.

Havengeld
Een gebruiker betaalt havengeld om af te meren in de gemeentelijke havens. Het belastingbedrag is afhankelijk van de tijdsduur en de lengte van het vaartuig.

Begraafrechten
Begraafrechten worden betaald voor het begraven en begraven houden van overleden personen.

Ontwikkeling belastingtarieven

Hieronder staan de belangrijkste belastingtarieven in een tabel.

tabel 77 belangrijkste belastingtarieven (bedragen in euro, - = nadeel)

omschrijving belasting	tarief 2023	tarief 2022	tarief 2021
OZB	***% WOZ-waarde***	***% WOZ-waarde***	***% WOZ-waarde***
eigenaar woning	0,0943%	0,1035%	0,09284%
eigenaar niet-woning	0.2280%	0,2225%	0,17586%
gebruiker niet-woning	0,1495%	0,1478%	0,14425%
Rioolheffingen	**€**	**€**	**€**
eigenaar	118,90	115,67	112,52
gebruiker	48,65	47,32	46,03
Afvalstoffenheffing			
eenpersoonshuishouden	274,81	259,29	226,76
meerpersoonshuishouden	375,56	351,30	306,07
Parkeervergunningen			
bewoner centrum	65,50	63,90	63,05
bewoner overig	25,20	24,60	24,20
bedrijf centrum	336,30	328,10	323,55

Vergelijking woonlasten lokale belastingen met Westfriese gemeenten

Uit onderstaande tabel blijkt dat Hoorn – gemeten over 2022 – nu op plek 5 staat wat betreft de hoogte van woonlasten in Westfriesland. Dit komt doordat vanaf 2022 de lasten voor de OZB zijn gestegen door de wegenoverdracht van het Hoogheemraadschap.

tabel 78 vergelijking Hoornse woonlasten met Westfriese gemeenten (bedragen in euro, - = nadeel)

gemeente	OZB	afval huishouden > 1 persoon	rioolheffing	totale woonlast	positie 2021	positie 2022
Koggenland	243,97	379,14	98,40	721,51	1	1
Enkhuizen	261,65	410,00	171,83	843,48	5	2
Drechterland	289,95	408,29	171,35	869,59	4	3
Medemblik	304,24	393,26	199,57	897,07	3	4
Hoorn	**390,15**	**351,30**	**162,99**	**904,44**	**2**	**5**
Stede Broec	404,63	396,50	150,70	951,83	6	6
Opmeer	422,50	419,00	180,45	1.021,95	7	7

Ook in de lijst van de middelgrote Noord-Hollandse gemeenten geldt dat Hoorn nu op de vijfde plek is terug te vinden.

tabel 79 vergelijking met andere grotere Noord-Hollandse gemeenten (bedragen in euro, - = nadeel)

gemeente	OZB	afval huishouden > 1 persoon	rioolheffing	totale woonlast	positie 2021	positie 2022
Alkmaar	194,11	320,63	156,46	671,20	1	1
Dijk en Waard*	220,97	283,75	261,79	766,51	3	2
Den Helder	220,25	455,40	130,00	805,65	4	3
Purmerend	258,74	369,24	192,36	820,34	5	4

gemeente	OZB	afval huishouden > 1 persoon	rioolheffing	totale woonlast	positie 2021	positie 2022
Hoorn	**390,15**	**351,30**	**162,99**	**904,44**	**2**	**5**
Zaanstad	283,30	338,69	284,41	906,40	6	6

* Per 1 januari 2022 zijn de gemeenten Heerhugowaard en Langedijk gefuseerd tot gemeente Dijk en Waard.

Kwijtscheldingsbeleid

Wie een inkomen rond het sociale minimum heeft, kan voor zijn woonlasten een verzoek indienen om kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen.

Bij de beoordeling van het verzoek om kwijtschelding kijkt de gemeente naar:

1. de hoogte van het inkomen;
2. het vermogen (spaartegoed, overwaarde eigen woning, waarde auto).

In de Verordening Kwijtschelding is bepaald dat kwijtschelding kan worden verleend voor OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Een groot deel van de burgers ontvangt geautomatiseerd kwijtschelding. Van het Inlichtingenbureau[1] krijgt de gemeente gegevens waaruit blijkt dat een persoon geautomatiseerde kwijtschelding kan krijgen.

Sinds 2017 kunnen ondernemers die op een sociaal minimum ondernemen, kwijtschelding aanvragen.

Overzicht kostendekkendheid leges en tarieven 2023

Volgens de gemeentewet mogen de geraamde baten van rechten en leges niet hoger zijn dan de geraamde lasten. Of: de gemeente mag geen ‘winst’ maken op de diensten en producten die worden aangeboden. Kruissubsidiering tussen tarieven is wel toegestaan. Dit houdt in dat de meeropbrengst van de ene dienst de lasten deels dekt van andere dienst(en). De mate van kostendekkendheid van leges en tarieven is aangegeven in de onderstaande tabellen.

[1] Het Inlichtingenbureau is een organisatie voor gemeenten en andere overheidsorganisaties. Zij helpen gemeenten te bepalen op welke ondersteuning burgers recht hebben. Denk bijvoorbeeld aan een bijstandsuitkering, bijzondere bijstand, een geautomatiseerde kwijtscheldingstoets voor gemeentelijke heffingen.

Kostendekkendheid van de leges

Tabel 80 kostendekkendheid van de leges Algemeen (bedragen in euro)

onderwerp legesverordening Algemeen	Directe kosten	Loon kosten	Overhead	Opbrengst	Kosten dekkendheid
Titel 1 - Algemene dienstverlening					
Hoofdstuk 1 - Burgerlijke stand	77.045	96.496	64.942	194.654	81,6%
Hoofdstuk 2 – Reisdocumenten	136.670	101.547	68.341	240.741	78,5%
Hoofdstuk 3 – Rijbewijzen	90.661	149.343	100.508	245.985	72,2%
Hoofdstuk 4 - Verstrekkingen uit de Basisadministratie Persoonsgegevens	27.115	26.509	17.841	70.110	98,1%
Hoofdstuk 5 - Overige publiekszaken	25.625	6.725	4.526	30.750	83,4%
Hoofdstuk 9 – Leegstandswet	0	163	110	246	90,3%
Hoofdstuk 11 – Kansspelen	0	821	552	1.188	86,5%
Hoofdstuk 12 - Kabels en leidingen	18.963	12.458	8.384	52.531	132%
Hoofdstuk 13 - Verkeer en vervoer	44.690	12.905	8.685	59.160	89,3%
Hoofdstuk 14 - Leges Milieu, verontreiniging en bodeminformatie	0	153	103	240	93,3%
Hoofdstuk 15 – Haven	0	483	325	766	94,8%
Totaal titel 1	**420.768**	**407.603**	**274.317**	**896.369**	**81,3%**
Titel 2 - Europese dienstenrichtlijn					
Hoofdstuk 1 – Horeca	4.600	54.836	36.905	89.405	92,8%
Hoofdstuk 2 - Organiseren evenementen of markten	0	18.771	12.633	27.607	87,9%
Hoofdstuk 3 – Prostitutiebedrijven	0	974	656	320	19,6%
Hoofdstuk 5 - In deze titel niet benoemde aanvraag of afgifte	0	4.506	3.033	7.675	101,8%

onderwerp legesverordening Algemeen	Directe kosten	Loon kosten	Overhead	Opbrengst	Kosten dekkendheid
Totaal titel 2	**4.600**	**79.087**	**53.225**	**125.006**	**91,3%**

Tabel 81 kostendekkendheid van de leges Fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning (bedragen in euro)

onderwerp legesverordening fysieke leefomgeving & omgevingsvergunning	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengst	Kostendek kendheid
Titel 1 - Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunningen					
Hoofdstuk 2 - Schetsplan/beoordeling conceptaanvraag	0	741	499	803	64,7%
Hoofdstuk 3 - Omgevingsvergunning	117.744	579.494	389.999	1.075.494	98,9%
Totaal titel 1	**177.744**	**580.235**	**390.498**	**1.076.296**	**98,9%**

Kostendekkendheid van de heffingen/retributies

Tabel 82 kostendekkendheid van de heffingen/retributies (bedragen in euro)

onderdeel van de legesverordening	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	BTW	Opbrengst	Kostendekkendheid
Havengeld	287.278	231.838	156.498	0	907.776	90,0%
Marktgeld	7.886	128.635	86.442	0	119.413	53,6%
Begraafrechten	190.302	104.626	70.420	0	274.653	75,2%
Afvalstoffenheffing	10.723.287	0	0	599.823	11.323.110	100,0%
Rioolheffing	4.177.261	701.733	629.000	675.772	6.183.766	100,0%

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De gemeente kent een grote diversiteit aan beleidsterreinen, zoals het sociale en fysieke domein, grondexploitatie, vastgoed, sport en veiligheid. Aan het realiseren van de doelstellingen voor de beleidsterreinen zijn voor de gemeente onvermijdelijk risico's verbonden. Hiertegen zijn diverse maatregelen te treffen, zoals verzekeren (overdragen van risico's) en voorzien in interne beheersmaatregelen (voorkomen en beheersen van het risico). Voor de resterende risico's is het nodig middelen vrij te houden om eventuele financiële schade op de vangen.

Deze paragraaf geeft inzicht in de mate waarin onze gemeente risico's met financiële gevolgen kan opvangen, zonder dat hiervoor direct het beleid aangepast moet worden. Door de financiële risico's te beheersen en de weerstandscapaciteit hierop af te stemmen, voorkomt de gemeente dat elk risico dat zich voordoet direct dwingt tot bezuinigen of lastenverzwaring.

Daarnaast bevat deze paragraaf een aantal verplichte financiële kengetallen op grond van het BBV, dat erop is gericht om inzicht te geven in financiële positie van de gemeente.

Weerstandsvermogen

Onder het weerstandsvermogen wordt verstaan het vermogen van de gemeente om financiële risico's (tegenvallers) op te kunnen vangen zodat taken voortgezet kunnen worden en doelen bereikbaar blijven. Dit weerstandsvermogen wordt bepaald door een relatie te leggen tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (middelen die beschikbaar zijn om niet begrote kosten te dekken) en de benodigde weerstandscapaciteit (de risico's die de gemeente loopt waarvoor geen voorzieningen getroffen zijn).

De weerstandscapaciteit wordt gevormd door de middelen die beschikbaar zijn om risico's op te vangen. Voor de gemeente Hoorn gelden op begrotingsbasis de volgende posten als beschikbare weerstandscapaciteit:

- Algemene reserve
- Stille reserve
- Onbenutte belastingcapaciteit
- Post onvoorzien

De *weerstandsratio* geeft aan in hoeverre de gemeente Hoorn in staat is risico's op te vangen. De gemeenteraad heeft bij de begroting 2021 besloten dat de weerstandsratio tussen de bandbreedte 1,0 en 1,5 moet zijn.

Risico's

In deze paragraaf staan de risico's die mogelijk van invloed zijn op de financiële positie van de gemeente. Gebeurtenissen die regelmatig voorkomen en voorzienbaar zijn horen hier niet bij. Voor die gebeurtenissen staan namelijk op de balans toereikende voorzieningen, zijn verzekeringen afgesloten of verbetermaatregelen getroffen. Het risicoprofiel van de gemeente bestaat uit een verzameling van risico's waarvan de financiële gevolgen in beeld zijn gebracht. Deze risico's worden geregistreerd in Naris, een softwareprogramma voor risicomanagement.

In deze paragraaf volgt eerst een toelichting op de risico's binnen de grondexploitaties. Deze risico's zijn niet in Naris opgenomen, omdat de gemeente voor de grondexploitaties een aparte risicosimulatie uitvoert. Daarna volgt een toelichting op de overige risico's.

Risico's grondexploitaties

Aan grondexploitaties zijn onlosmakelijk risico's verbonden. Voor de projecten 'Bangert en Oosterpolder' en 'Zevenhuis' wordt jaarlijks een risicoanalyse gemaakt, inclusief de mogelijke beheersmaatregelen. Daarnaast wordt periodiek gerapporteerd over risico-ontwikkelingen binnen het project.

De risicoanalyse van Bangert en Oosterpolder maakt integraal onderdeel uit van de jaarlijkse exploitatieherziening en wordt verantwoord in het meerjarenperspectief grondexploitaties. Daarbij worden ook nader te treffen beheersmaatregelen voorgesteld. De meest gevoelige elementen daarbij zijn de uitvoering- en plankosten, de grondopbrengsten en de opbrengsten door mogelijke prijsontwikkelingen. Een onderdeel van de risicoanalyse is daarom de gevoeligheidsanalyse. In deze analyse wordt de invloed in beeld gebracht van een mogelijke wijziging in parameters als rente over kosten en opbrengsten, kosten- en opbrengstenstijgingen en fasering. De risico's binnen de vastgestelde grondexploitaties zijn berekend op € 2,9 miljoen. Wanneer de gemeente besluit nieuwe grondexploitaties te openen voor nieuwe ontwikkelingen, wordt alles opnieuw beschouwd, inclusief het noodzakelijke weerstandsvermogen. Hierbij valt te denken aan ontwikkelingen in de Poort van Hoorn, ontwikkelingen op vrijkomende schoollocaties, ontwikkelingen op de hockeyvelden langs de Nieuwe Steen. Dit zijn allemaal locaties waar de gemeente zelf een grondpositie heeft en een gemeentelijke grondexploitatie te zijner tijd niet ondenkbaar is. Wanneer deze allemaal plaatsvinden kan het benodigd weerstandsvermogen substantieel stijgen. Hiervoor zijn dan nieuwe risicobuffers noodzakelijk. In het MPG 2022 is een doorkijk van de ontwikkelingen van het weerstandvermogen en de Algemene bedrijfsreserve grondzaken voor de komende vijf jaar gegeven.

Financiële risico's Naris

In onderstaande tabel staan de belangrijkste risico's die naast de grondexploitatie de grootste (procentuele) invloed hebben op de benodigde weerstandscapaciteit. De omvang van de top 10 risico's bepaalt voor 59% de benodigde weerstandscapaciteit.

tabel 83 buiten grondexploitaties de 10 belangrijkste risico's van de gemeente

Betreft	Risicobeschrijving	Risicogebied	Mogelijke gevolgen	Beheersmaatregelen	% invloed
Het risico bestaat dat vanaf 2026 een extra korting op het gemeentefonds gaat voordoen.	Gemeenten worden steeds afhankelijker van de inkomsten van het Rijk. Veranderingen binnen het gemeentefonds hebben hierdoor direct effect op de financiën van de gemeente. Zoals het er nu naar uit ziet daalt de landelijke gemeentefondsuitkering in 2026 substantieel. Het is nog onduidelijk hoe de algemene uitkering vanaf dat jaar wordt bepaald en in hoeverre sprake wordt van een verruiming van de eigen belastingcapaciteit.	Financieel risico	Lagere inkomsten met de noodzaak tot het nemen van maatregelen.	Aan de hand van de circulaires en andere ontwikkelingen in de omgeving wordt dit risico gemonitord. Landelijk sluit Hoorn zich aan bij initiatieven die erop gericht zijn om een stevig signaal af te geven aan het Rijk over de manier waarop de kortingen direct op gemeenten worden afgewenteld. Daarnaast bouwt Hoorn een buffer op om de tekorten in 2026 op te vangen.	10%
Het risico bestaat dat door de ontwikkeling op de kapitaalmarkt een verhoging van rente voor langlopende geldleningen optreedt.	Als meer rente betaald moet worden dan begroot, leidt dit tot een structureel nadeel in de begroting.	Renterisico	Door oplopende rente moet er mogelijk meer rente betaald worden dan begroot, waardoor dit leidt tot een nadeel in de begroting.	De kapitaalmarkt wordt nauwlettend in de gaten gehouden. Bij een stijgende rente kan hierop worden geanticipeerd door eerder een langlopende lening af te sluiten.	9%
Het risico bestaat dat de vraag naar Wmo-voorzieningen stijgt.	De verwachting is dat het aantal cliënten en daarmee de kosten in de Wmo blijven toenemen.	Sociaal domein	Hogere kosten, waardoor de gemeente niet meer	De financiële ontwikkeling scherp in de gaten houden en alleen inzet van	7%

Betreft	Risicobeschrijving	Risicogebied	Mogelijke gevolgen	Beheersmaatregelen	% invloed
	Onder andere door vergrijzing, langer thuis blijven wonen en de invoering van het abonnementstarief voor de eigen bijdrage.		uitkomt met de huidige budgetten.	de benodigde zorg, door de juiste professional, op het juiste moment.	
Het risico bestaat dat het resultaat gestuurd werken ten aanzien van zorgaanbieders kosten opdrijvend werkt.	Het risico is dat structureel een te hoge intensiteit en daarmee een te hoog tarief wordt ingeschat. Voor zorgaanbieders is er namelijk een prikkel om hier 'veilig' op in te zetten, zodat zij zeker weten voldoende betaald te krijgen.	Sociaal domein	Hogere kosten, waardoor de gemeente niet meer uitkomt met de huidige budgetten.	Monitoring van voortgang trajecten en financiële uitnutting van de budgetten.	6%
Het risico bestaat dat naar aanleiding van cao-onderhandelingen de meerkosten voor de loonsom 1% of hoger uitkomen.	Door ontwikkelingen en een trend in de markt kan een forse procentuele loonsverhoging tijdens cao-onderhandelingen overeengekomen worden. Dit kan (fors) hoger zijn dan begroot.	Financieel	Financieel van invloed op de begroting	De ontwikkelingen volgen.	6%
Het risico bestaat dat de gemeente te maken krijgt met cyberaanvallen.	Het risico kan in verschillende vormen optreden: 1. Een kwaadaardige en opzettelijke poging van een persoon of organisatie om in te breken in ons informatiesysteem.	ICT	Impact op de organisatie door uitval van systemen/websites en grote financiële schade tot gevolg.	Netwerk beveiliging, cyber beveiliging, cloud beveiliging, hardware beveiliging. Het informatiebeveiligings- en privacy beleid bevat de kaders, verantwoordelijkheden en afspraken die binnen de organisatie gevolgd	5%

Betreft	Risicobeschrijving	Risicogebied	Mogelijke gevolgen	Beheersmaatregelen	% invloed
	2. Een persoon of organisatie legt voor een (langdurige) periode een of meerdere systemen/websites plat. 3. Aanvalsmethode van e-mail phishing.			moeten worden op het gebied van informatiebeveiliging en privacy. Creëren van bewustwording onder medewerkers over wat datalekken zijn en hoe je deze kunt voorkomen.	
Het risico bestaat dat gemeenten niet gecompenseerd worden voor zorgkosten n.a.v. de toeslagenaffaire.	De regeling voor hulp aan gedupeerden van de toeslagenaffaire verstrekt op basis van de gemaakte kosten door gemeenten. Ondanks de toezegging van het Rijk dat alle kosten worden vergoed is er het risico dat een deel als “niet gerelateerd aan de toeslagaffaire”. wordt beoordeeld.	Sociaal domein	Ingerekende compensatie vanuit het rijk komt niet volledig naar de gemeente, waardoor een financieel nadeel ontstaat.	In gesprek met het rijk blijven om te bewaken dat de gemaakte kosten wel vergoed worden.	4%
Het risico bestaat dat inwoners/ondernemers niet meer rond kunnen komen vanwege stijgende kosten.	De kosten van onder andere het levensonderhoud en energie stijgen sterk. Het risico is dat meer mensen in financiële problemen komen en een beroep moeten doen op inkomensregelingen van de gemeente.	Sociaal domein	Hogere kosten, waardoor de gemeente niet meer uitkomt met de huidige budgetten.	Huishoudens met een laag inkomen krijgen een extra eenmalige energietoeslag vanuit het rijk. Het maatschappelijk veld dat kort op betalingsachterstanden zit.	4%
Het risico bestaat dat een lening wordt opgeëist.	Een geldverstrekker eist een lening op waar	Treasury	Financieel	Strikt naleven beleidskaders voor garantstellingen.	4%

Betreft	Risicobeschrijving	Risicogebied	Mogelijke gevolgen	Beheersmaatregelen	% invloed
	gemeentegarantie op is afgegeven (na wanbetaling/faillissement van de geldlener).				
Het risico bestaat dat de gemeente niet uitkomt met het beschikbare BUIG-budget door stijgende klantenbestand.	Grotere belasting op rijksuitkering voor inkomensgerechtigden door een toename van het aantal uitkeringsgerechtigden	Sociaal domein	Hogere kosten waardoor gemeente niet meer uitkomt met het huidige budget.	WerkSaam om ervoor te zorgen dat cliënten passend werk vinden en monitoren van het budget.	4%

Risico's Sociaal Domein

De afgelopen jaren zijn de kosten binnen het Sociaal Domein fors gestegen. Zeker binnen jeugdhulp is deze stijging aanzienlijk geweest. Daar waar de kosten voor jeugdhulp zich nu lijken te stabiliseren nemen de kosten binnen de Wmo verder toe. Dit wordt o.a. veroorzaakt door het abonnementstarief en de vergrijzing van de bevolking. Het is en blijft een risico dat de kosten in het sociaal domein verder toenemen. Dit geldt niet alleen voor jeugdhulp en Wmo, maar bijvoorbeeld ook voor de gebundelde uitkering (BUIG) en armoedebestrijding. Door de sterk gestegen kosten van het levensonderhoud dreigen meer mensen in de financiële problemen te komen.

Inkomsten vanuit het Rijk
Een arbitragecommissie heeft uitgesproken dat het Rijk de gemeenten extra tegemoet dient te komen voor de tekorten op de jeugdzorg. Het kabinet heeft voor 2022 € 1,3 miljard extra beschikbaar gesteld aan gemeenten, bovenop de eerder beschikbaar gestelde € 0,3 miljard. Voor de jaren na 2022 is besluitvorming overgelaten aan het nieuwe kabinet. De laatste afspraak is dat gemeenten 100% van de door de arbitragecommissie genoemde bedragen mogen meenemen in hun begroting. Het is een risico dat dit in werkelijkheid toch lager wordt.

Onzekerheid over ontwikkeling kosten jeugdhulp en Wmo
Na jaren van stijging lijken de kosten voor jeugdzorg zich te stabiliseren. Het invoeren van beheersmaatregelen heeft duidelijk een positief effect op de kosten gehad. Maar we zien ook dat die deels tenietgedaan zijn door autonome kostenstijgingen, zoals indexering van tarieven.

In 2022 stijgen de Wmo kosten. Door indexatie van de tarieven, maar ook door stijging van cliëntenaantallen. Deze is voornamelijk toe te schrijven aan de invoering van het abonnementstarief voor de eigen bijdrage Wmo en de vergrijzing van de bevolking. Daarnaast is er, voor zowel jeugdzorg als Wmo, het risico dat zorg is uitgesteld tijdens de coronacrisis, wat later tot een toename van de kosten kan leiden. Vandaar dat de huidige

kostenontwikkeling enorm onzeker is. Hierdoor is en blijft het een risico dat ondanks de genomen beheersmaatregelen, het volume en daarmee de kosten voor jeugdhulp en Wmo toenemen.

Ontwikkeling cliëntenbestand bijstandsuitkeringen
Het aantal bijstandsuitkeringen is in de loop van 2021 onder de 1700 gedaald. De daling zet in 2022 verder door. De na-effecten van corona blijven moeilijk in te schatten op het aantal uitkeringen. Het risico van faillissementen, en daarmee ontslagen medewerkers, omdat uitgestelde betalingsverplichtingen niet kunnen worden voldaan, blijft aanwezig. Daarom is dit ook als risico opgenomen.

Gestegen kosten van levensonderhoud
De komende tijd wordt een groter beroep op inkomensregelingen verwacht. Huishoudens kunnen door de gestegen energieprijzen en overige kosten van levensonderhoud in de financiële problemen komen. De beschikbare budgetten zijn wellicht niet toereikend om dit op te vangen. Vandaar dat ook hiervoor een risico is opgenomen.

Invloed herverdelingseffecten
Behalve onzekerheid over hoeveel de uitvoering van de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet in de komende jaren gaat kosten, is ook de hoogte van de budgetten onzeker. Hoewel de budgetten grotendeels over zijn gegaan naar de Algemene Uitkering, kunnen herverdelingseffecten door de herijking en nieuwe verdeelmodellen gevolgen hebben voor de middelen die de gemeente ontvangt. Daarbij kampen veel gemeenten in Nederland met oplopende tekorten en is de VNG voortdurend in gesprek met het Rijk over aanvullende middelen.

Weerstandscapaciteit

Benodigde weerstandscapaciteit
Op basis van de risico's die in Naris staan, is een risicosimulatie uitgevoerd. De simulatie wordt uitgevoerd, omdat risico's niet allemaal in hun maximale omvang optreden. Hierdoor hoeft niet de som van alle risico's te worden gereserveerd.

Er wordt een zekerheidspercentage van 80% gehanteerd.

tabel 84 benodigde weerstandcapaciteit (bedragen x € 1.000)

benodigde weerstandscapaciteit	bedrag
Risico’s excl. grondexploitatie (Naris, 80% zekerheid)	20.700
Risico's grondexploitatie	2.900
totaal	**23.600**

De risicosimulatie is een momentopname op basis van het huidige risicoprofiel. Nieuwe projecten of onverwachte situaties kunnen leiden tot een wijziging van de benodigde weerstandscapaciteit.

Aanwezige weerstandscapaciteit
De aanwezige weerstandscapaciteit heeft een structureel en een incidenteel deel. Het incidentele deel is het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te vangen. Dit is zonder dat het invloed heeft op het voortzetten van de taken op het huidige niveau.

De structurele weerstandscapaciteit zijn de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de bestaande taken.

tabel 85 weerstandcapaciteit (bedragen x € 1.000)

		Bedrag 2023
Algemene reserve	incidenteel	18.819
Afdelingsreserves	incidenteel	630
Algemene bedrijfsreserve grondbedrijf	incidenteel	9.379
Stille reserves grondbedrijf	incidenteel	2.572
Egalisatiereserve plankosten grondexploitaties	incidenteel	1.703
Overige stille reserves	incidenteel	1.640
Onvoorzien (budget 2023)	incidenteel	150
Onvoorzien (budget 2023)	structureel	24
Onbenutte belastingcapaciteit	structureel	272
totaal		**35.189**

Conclusie Weerstandsvermogen

De verhouding tussen de aanwezige weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit bepaalt of het weerstandsvermogen voldoende is. Dit is voldoende als het verhoudingsgetal minimaal 1 is. De gemeenteraad heeft bij de begroting 2020 besloten dat de ratio van het weerstandsvermogen tussen de 1 en 1,5 moet zijn.

Uit onderstaande berekening blijkt dat de ratio nu 1,5 is. Bij de jaarrekening 2021 was het verhoudingsgetal 2,1. De teruggang van de ratio komt door het opnemen van nieuwe risico's voor stijging van rente, bouwkostenstijgingen en energie- en prijsstijgingen. Ook zijn bestaande risico's geactualiseerd.

Het weerstandsvermogen is voldoende, maar kan vooral door allerlei macro-economische ontwikkelingen onder druk komen te staan.

tabel 86 weerstandvermogen Begroting 2023

onderdeel	Waarde
Aanwezige weerstandscapaciteit	35,2
Benodigde weerstandscapaciteit	23,6
weerstandsvermogen	**1,5**

Kengetallen

Vanaf het begrotingsjaar 2020 vereist het BBV dat gemeenten naast het weerstandsvermogen nog zes financiële kengetallen opnemen in de Begroting en de Jaarstukken. Deze kengetallen geven globaal inzicht in onze financiële positie. De kengetallen zijn vooral in onderlinge samenhang informatief. Het is belangrijk om te kijken naar ontwikkelingen en trends over een langere periode en naar het onderliggende risicoprofiel.

Kengetallen	Verloop kengetallen						VNG-normen	
	Jaarstukken 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Norm voldoende	Norm onvoldoende
Netto schuldquote	55%	61%	80%	75%	70%	76%	< 100%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	36%	42%	62%	57%	52%	56%	< 100%	> 130%
Solvabiliteitsratio	27%	25%	25%	26%	25%	23%	> 30%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	5%	2,6%	-3%	-3%	-3%	-3%		
Grondexploitatie	-3%	-1%	8%	6%	3%	-4%		
Belastingcapaciteit	86%	90%	100%	100%	100%	100%		

Definitie en toelichting kengetallen

Netto schuldquote
De netto schuldquote wordt berekend door de netto schuld te delen door het begrotingstotaal. Om te zien in hoeverre het gaat om doorlenen, geven we de netto schuldquote weer zonder en met correctie voor verstrekte leningen. De VNG-uitgave Houdbare gemeentefinanciën noemt een schuld lager dan 100% van het begrotingstotaal 'voldoende'. Een schuld hoger dan 130% van het begrotingstotaal is 'onvoldoende'. Onze geschatte netto schuldquote voor 2023 is met 80% volgens de VNG-norm voldoende.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio wordt berekend door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. De solvabiliteitsratio is een maatstaf voor kredietwaardigheid.

De VNG-uitgave Houdbare gemeentefinanciën noemt een solvabiliteitsratio hoger dan 30% 'voldoende' en lager dan 20% 'onvoldoende'. Onze solvabiliteitsratio voor 2023 is met 25% volgens de VNG-norm redelijk.

Structurele exploitatieruimte
De structurele exploitatieruimte laat zien in hoeverre de structurele lasten gedekt worden door de structurele baten. Het cijfer geeft de verhouding weer tussen het structurele saldo en het begrotingstotaal. Het is belangrijk dat de begroting structureel in evenwicht is, dat wil zeggen dat in de laatste jaren van de meerjarenperiode een evenwicht wordt bereikt. Zie ook het hoofdstuk over het financiële beeld voor meer informatie over structureel evenwicht.

Grondexploitatie
Dit percentage geeft informatie over de boekwaarde van de 'Bouwgronden in exploitatie' in verhouding tot onze totale baten.

Er is geen VNG-norm voor de hoogte van deze ratio. In de regel geldt: hoe lager de ratio des te minder investeringen in grondexploitaties hoeven we terug te verdienen. En daarmee hoe lager ons financieel risico. Hoorn heeft een percentage van 8%, dat op basis van de huidige informatie in meerjarenperspectief daalt.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit wordt bepaald aan de hand van de hoogte van de gemiddelde lasten per meerpersoonshuishouden voor:

1. OZB;
2. Rioolheffing;
3. Afvalstoffenheffing.

De gemiddelde lasten per meerpersoonshuishouden in Hoorn zijn € 904 in 2022. De gemiddelde lasten in 2022 per meerpersoonshuishouden in Nederland zijn € 904. Dit betekent een ratio van 100%. De definitieve tarieven voor 2023 worden eind 2022 door de gemeenteraad vastgesteld.

Bron: Atlas van de lokale lasten van het Coelo.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf beschrijft de beleidskaders van de kapitaalgoederen en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties. De kapitaalgoederen bestaan uit de volgende onderdelen: wegen (verhardingen), civiele kunstwerken, riolering, water, groen en gebouwen.

Het onderhoudsniveau van de kapitaalgoederen wordt bepaald aan de hand van de kwaliteit die de raad heeft vastgesteld. Op basis van dat kwaliteitsniveau worden beheerplannen gemaakt. Deze beheerplannen geven inzicht in de werkzaamheden en kosten die nodig zijn om de kapitaalgoederen op het vastgestelde onderhoudsniveau te houden.

Algemeen

We hebben de concrete beheerplannen van civiele kunstwerken, riolering en gebouwenbeheer op dit moment goed op orde. In 2023 starten we met het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte. Hiermee wordt ook voorzien in beheerplannen voor afvalinzameling, begraafplaatsen, groen, openbare verlichting, spelen, verkeersregelinstallaties en verhardingen. Voor verhardingen, civiele kunstwerken en gebouwen stelt het college jaarlijks jaarplannen vast.

Verhardingen

Verhardingen zijn alle wegen, straten, pleinen, fiets- en voetpaden die de gemeente beheert. Het onderhoud wordt uitgevoerd op basis van het in 2001 vastgestelde Beleidsplan Verhardingen waarbij de onderhoudsnorm ‘basisniveau’ van het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de grond, Water- en wegenbouw (CROW) van toepassing was.

Begin 2023 wordt een nieuw Beleidsplan Wegen aan de gemeenteraad aangeboden. In dit Beleidsplan wordt voorgesteld om kwaliteitsniveau ‘B’ van de wegbeheersystematiek van de CROW vast te stellen als minimum acceptabel niveau voor al het areaal wegverhardingen.

De kwaliteit van de wegen in Hoorn is goed: 95% van het areaal asfaltverharding heeft de kwaliteit B of hoger. Voor elementenverhardingen is dit 79%.

Zijn de budgetten in de begroting voldoende om het beleid uit te kunnen voeren?

Hoewel de huidige kwaliteit van de wegen nog goed is, daalt voor de elementenverhardingen de kwaliteit geleidelijk. Op basis van de meest recente inspecties is duidelijk geworden dat er achterstallig onderhoud aan de elementenverharding is ontstaan. De hoeveelheid onderhoud die in 2023 nodig is, is groter dan met de huidig beschikbare budgetten uitgevoerd kan worden. Hiervoor is in de begroting een incidenteel bedrag opgenomen om een inhaalslag te kunnen uitvoeren.

Het exploitatiebudget voor onderhoud wegen moet met circa 20% verhoogd worden. De prijzen voor onderhoud aan asfaltwerkzaamheden zijn door de enorme stijging van de gasprijs met ruim 50% toegenomen in 2022. Dit komt terug in het nieuwe beleidsplan verhardingen.

Het budget voor vervanging van wegen is voldoende groot om de komende vijf jaar de wegen die einde levensduur zijn, te vervangen. Subsidies van de provincie dragen bij aan de dekking om de wegen die vervangen moeten worden ook gelijk verkeersveiliger in te richten.

Voor de langere termijn is afgesproken het niveau te blijven monitoren en daar waar nodig bij te sturen en bij te stellen. Door de leeftijd van de gemeente als voormalige groeikern wordt verwacht dat op de langere termijn de vervangingsbudgetten moeten groeien.

Vastgesteld onderhouds- en kwaliteitsniveau
Het beleidskader is vastgelegd in het Beleidsplan Verhardingen (2001). Algemeen uitgangspunt is de richtlijn van het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de grond, Water- en wegenbouw (CROW). In deze richtlijn zijn de normen aangegeven voor een veilig gebruik van de wegen, straten en pleinen, fiets- en voetpaden. Het Beleidsplan Verhardingen wordt geactualiseerd en in het eerste kwartaal van 2023 vastgesteld.

Voor Hoorn is dat de norm 'basisniveau'. Het beheer van de verhardingen richt zich op twee typen maatregelen: groot onderhoud en reconstructies. Bij groot onderhoud worden maatregelen toegepast die de levensduur van bestaande verhardingen verlengen, bijvoorbeeld een nieuwe laag asfalt op een bestaande asfaltweg. Reconstructie vindt plaats als de verhardingsconstructie aan het eind van de levensduur is en opnieuw wordt aangelegd.

Beheerplan
Op basis van het beleidsplan worden beheerplannen jaarlijks financieel doorgerekend en naar aanleiding van inspecties bijgesteld. Voor de langere termijn is afgesproken het niveau te blijven monitoren en daar waar nodig bij te sturen en bij te stellen.

Civiele kunstwerken

Vastgesteld onderhouds- en kwaliteitsniveau
De verschillende civiele kunstwerken worden onderhouden op het door de raad in 2009 vastgesteld onderhoudsniveau. Er zijn actuele beheer- en onderhoudsplannen voor bijna alle civiele kunstwerken. Actualisatie van het beleidsplan is voorzien in 2024.

In 2023 wordt de benodigde beheerdata op peil gebracht voor beschoeiingen, duikers en overige kunstwerken. Hiermee worden deze arealen meerjarig inzichtelijk. Dit vormt de basis voor het in 2024 op te stellen nieuw beleidsplan.

Zijn de budgetten in de begroting voldoende om het beleid uit te kunnen voeren?
In de begroting worden de uitgaven voor groot onderhoud geraamd op grond van de vastgestelde beheer-en onderhoudsplannen.

Beheerplan
Op basis van het vastgestelde beleidsplan uit 2009 worden jaarplannen voor beheer en onderhoud opgesteld. In 2024 wordt het beleidsplan geactualiseerd.

Riolering

Vastgesteld onderhouds- en kwaliteitsniveau
In het Gemeentelijke Rioleringsplan 2022-2027 (GRP) is het onderhouds- en kwaliteitsniveau opgenomen waarop de verschillende rioleringsobjecten worden onderhouden. Daarnaast zijn de maatregelen bepaald die nodig zijn om de kwaliteit en capaciteit van het Hoornse rioolstelsel binnen het wettelijke kader op peil te houden tegen zo gering mogelijke kosten.

Het GRP wordt dit jaar vastgesteld. In het GRP worden de gevolgen van de klimaatverandering (hevige regenbuien en langdurige droogte) meegenomen voor het rioolsysteem en rioolheffing.

Zijn de budgetten in de begroting voldoende om het beleid uit te kunnen voeren?
De maatregelen uit het GRP zijn opgenomen in de begroting. Het gaat om de aanleg van voorzieningen bij nieuwbouw en het beheer van bestaande

voorzieningen: planvorming, gegevensbeheer en onderzoek, onderhoud, vervangingen/renovaties, verbeteringen en vervanging materieel. De kosten worden gedekt uit de voorziening toekomstige investeringen riolering en de reserve riolering, de exploitatie (planvorming) en grondexploitaties (nieuwe aanleg). De voorziening toekomstige investeringen riolering en de egalisatievoorziening riolering worden gevoed uit de rioolheffing.

De budgetten in de begroting zijn voldoende om het beleid uit te kunnen voeren.

Beheerplan
Elk jaar wordt er op grond van het Gemeentelijk Rioleringsplan een Jaarplan Rioleringen opgesteld met de bedoeling om dit plan verder uit te werken, de voortgang van de uitvoering ervan te bewaken en zo nodig bij te sturen. Het jaarplan wordt vastgesteld door het college en ter informatie voorgelegd aan de gemeenteraad.

Water

Vastgesteld onderhouds- en kwaliteitsniveau
De gemeente beheert de havens en is verantwoordelijk voor het in stand houden van de vastgestelde nautische diepten. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier beheert het overige stedelijke water.

Eens in de tien jaar worden de havens gebaggerd. De laatste keer dat de havens gebaggerd zijn, was in 2017. In het jaar voorafgaand aan het baggeren wordt er een baggerplan opgesteld op basis waarvan het voor het baggeren benodigde budget wordt bepaald en geraamd.

Zijn de budgetten in de begroting voldoende om het beleid uit te kunnen voeren?
In 2023 zijn er geen planmatige baggerwerkzaamheden gepland.

Beheerplan
De havens worden eens in de tien jaar gebaggerd. Omdat er geen andere water-gerelateerde onderhoudswerkzaamheden zijn, is er geen apart beheerplan water.

Groen

Vastgesteld onderhouds- en kwaliteitsniveau
De beleidskaders zijn het Groenbeleidsplan Hoorn (2004), het Bomenbeleidsplan Hoorn (2009), het Beleidsplan Kwaliteitsgestuurd Beheren Groen en Reiniging (2012) en de Groenvisie (2019).

In het beleidsplan 'Kwaliteitsgestuurd Beheren Groen en Reiniging' is afgesproken dat het groen wordt onderhouden op het basis onderhoudsniveau B volgens de CROW systematiek. Toetsing en rapportage worden gedaan aan de hand van schouwmomenten door een extern bureau en via burgerschouw.

Zijn de budgetten in de begroting voldoende om het beleid uit te kunnen voeren?
De begroting van het groen is gebaseerd op de maatregelen die in het beheersysteem zijn opgenomen. Er is geen structureel budget aanwezig voor groot onderhoud en vervanging aan bomen en groen. Het vervangen van groen wordt meestal gecombineerd met de uitvoering van grote projecten. Er zijn plekken in de stad waar het groen aan het einde van de technische levensduur is en waar geen groot onderhoud in de planning staat.

In de begroting is een bedrag opgenomen om het beheer en onderhoud te verbeteren inclusief onkruidbestrijding.

Beheerplan
Een integraal beheerplan voor het groen wordt in 2024 opgesteld.

Gebouwen

Vastgesteld onderhouds- en kwaliteitsniveau
Voor het gemeentelijk vastgoed zijn de beleidskaders in de basis vastgesteld door de raad. Er wordt gewerkt met een Meerjarig Onderhoudsprogramma (MJOP). Op basis daarvan worden jaarplannen gemaakt en voor besluitvorming voorgelegd aan het college. We koppelen het beheer en onderhoud waar mogelijk aan energiebesparings- en opwekmogelijkheden.

De planning is om het Strategisch Vastgoedbeleid in het eerste kwartaal van 2023 ter besluitvorming aan de gemeenteraad aan te bieden. Hierin wordt inzicht gegeven waarom wij vastgoed bezitten, welk vastgoed dat is, hoe we er mee omgaan en hoe we dat transparant maken.

Per 1 januari 2023 hebben alle gemeentelijke gebouwen, met deels een kantoorfunctie, een energielabel C of beter. Voor monumentale gebouwen en af te stoten objecten is er uitstel. Voor 2030 dient het vastgoed 'gemiddeld' label A te hebben en in 2040 is er een energie neutrale omgeving.

Zijn de budgetten in de begroting voldoende om het beleid uit te kunnen voeren?

In de begroting worden de uitgaven voor groot onderhoud geraamd op grond van de vastgestelde beheer- en onderhoudsplannen. Voor de uitvoering van vervangingsinvesteringen aan het gemeentelijk vastgoed is een meerjarenprogramma opgenomen waarvan het jaarplan 2023 past binnen het investeringsplafond.

De wetgeving verandert. We verwachten dat er op korte termijn aangescherpte richtlijnen komen voor ventileren van maatschappelijke gebouwen. De financiële gevolgen hiervan zijn nog niet bekend.

Beheerplan
Op basis van het MJOP worden jaarlijks plannen voor beheer en onderhoud gemaakt en voor besluitvorming aan het college voorgelegd.

Paragraaf Financiering

De paragraaf Financiering beschrijft het beleid voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.

Daarnaast beschrijft de paragraaf de financieringsbehoefte en de ontwikkeling van de schuldpositie.

Wettelijk kader

1. Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido)

Beleidskaders

2. Treasurystatuut
3. Uitvoeringsregels garantie en lening

Financieringsbeleid

Hoorn moet geld lenen om uitgaven te kunnen doen. Er zijn weliswaar inkomsten, maar die hebben een ander ritme dan de uitgaven. De gemeente leent alleen geld binnen de kaders van de wet Fido en het Treasurystatuut.

Er is sprake van totaalfinanciering. Totaalfinanciering houdt in dat de gemeente alle uitgaven en investeringen van de gemeente gezamenlijk financiert. Hoorn leent niet voor specifieke projecten. Deze wijze van financiering leidt tot eenvoud en efficiency. De gemeente gebruikt voor de financiering geen ingewikkelde financiële producten, zoals derivaten.

Het financieringsbeleid is erop gericht om uitgaven zo lang mogelijk met kort geld (kasgeld) te financieren. Kort lopende geldleningen hebben een lager rentepercentage dan lang lopende geldleningen en worden voor slechts enkele dagen of weken afgesloten. Daarna wordt beoordeeld of opnieuw voor enkele dagen of weken moet worden geleend. Deze methode past Hoorn al meerdere jaren toe. In de wet FIDO staat dat deze methode niet steeds opnieuw gedaan mag worden. Er geldt een zogenaamde kasgeldlimiet: de gemeente mag maximaal twee opeenvolgende kwartalen kasgeld lenen (kort lopende geldleningen) boven deze limiet. Leent de gemeente twee opeenvolgende kwartalen meer dan de kasgeldlimiet, dan moet de gemeente een langlopende geldlening aantrekken.

De kasgeldlimiet is wettelijk bepaald op 8,5% van het totaal van de begroting. Voor Hoorn is dit € 23,9 miljoen in 2023. Er wordt een langlopende geldlening afgesloten zodra het totaal van de kortgeldleningen voor een derde opeenvolgende kwartaal boven de kasgeldlimiet uitkomt. Ook dit is wettelijk bepaald. Met het afsluiten van een langlopende geldlening worden de kortlopende geldleningen afgelost.

Financieringsbehoefte

De financieringsbehoefte wordt bepaald door het verloop van inkomsten en uitgaven in de exploitatie, maar ook door de uitvoering van geplande investeringen. Daarnaast moeten huidige (aflopende) geldleningen worden geherfinancierd.

Alle lang lopende geldleningen bij elkaar opgeteld (de leningenportefeuille) is naar verwachting € 196 miljoen in 2023. De langlopende geldleningen worden jaarlijks lineair afgelost. Naar verwachting wordt er in 2023 een nieuwe vaste geldlening van € 40 miljoen aangetrokken.

Of het nodig is om een langlopende geldlening aan te trekken is afhankelijk van de investeringsbeslissingen. Dit komt doordat de financieringsbehoefte zich anders ontwikkelt dan dekking in de begroting.

In de begroting worden de lasten van een investering gespreid over de gebruikersjaren; dat is de jaarlijkse afschrijving. De uitgaven moeten echter meteen en volledig in het investeringsjaar betaald worden. Daarvoor is externe financiering nodig.

De volgende investeringen leiden in ieder geval tot een hogere financieringsbehoefte: renovatie stadhuis, renovatie Westfries Museum, bouw IKEC, revitalisering sportpark Risdam-Noord. Bovendien starten in de nabije toekomst de werkzaamheden aan de Poort van Hoorn. Ofwel: de komende periode moeten er veel projecten worden gefinancierd.

Op basis van de werkelijke (investerings)uitgaven en de (verwachte) renteontwikkelingen wordt in 2023 beoordeeld op welk moment het aantrekken van een langlopende geldlening nodig is. Afhankelijk van het investeringsritme wordt beoordeeld of er een tweede geldlening nodig is.

Schuldpositie

Om te meten of de gemeente een gezonde schuldpositie heeft, wordt de 'netto schuld' gebruikt. Hierbij wordt de totale schuld van de gemeente verminderd met alle geldelijke bezittingen die (tijdelijk) niet zijn ingezet voor de publieke taak. Hierbij kan gedacht worden aan het geld op de bankrekening of het geld dat tijdelijk geparkeerd is in het schatkistbankieren.

De hoogte van deze 'netto schuld' kan per inwoner worden uitgedrukt, maar kan ook worden afgezet tegen de inkomsten van de gemeente. Dat heet de schuldquote. Inkomsten bepalen namelijk de mate waarin een gemeente in staat is om zijn schulden te voldoen. De ontwikkeling van deze schuldenquote op de middellange termijn is een goede indicator van de financiële gezondheid van de gemeente.

De provincie is de toezichthouder op de financiën. De provincie beschouwt gemeenten met een schuldquote van meer dan 130% als zeer risicovol. Tussen de 90% en 130% gaat het om gemiddeld risicovol. Onder de 90% wordt beschouwd als het minst risicovol. De netto schuldquote van Hoorn is naar verwachting 80% eind 2023. Hiermee valt Hoorn in de categorie van minst risicovol.

De schuldenlast die feitelijk op de exploitatie drukt, is lager omdat in de netto schuldquote ook de in het verleden doorgeleende gelden aan woningbouwverenigingen zijn verwerkt. Bij de uitgeleende gelden wordt door de gemeente de rente doorberekend. Met de aflossingen op deze uitgeleende gelden kunnen de schulden op hun beurt worden afgelost. Als de berekening hiervoor wordt gecorrigeerd dan is de schuldenlast, die feitelijk op de exploitatie rust, 62% van de jaarlijkse inkomsten eind 2023.

De netto schuldquote 2023 komt uit de houdbaarheidstest gemeentefinanciën van de VNG. Deze wordt jaarlijks ingevuld.

Renteontwikkeling

De oude geldleningen zijn tegen hogere rentetarieven aangetrokken dan die in het recente verleden. Door alle leningen jaarlijks lineair af te lossen, vervallen oude (dure) leningen geleidelijk en worden nieuwe (goedkopere) leningen toegevoegd.

Al diverse jaren is sprake van lage marktrentes. Recent heeft de ECB, de Europese Centrale Bank, de rentepercentages echter flink verhoogd. Dat hebben ze gedaan om tegen de oplopende inflatie te vechten. Verwacht wordt dat de rente dit jaar nogmaals wordt verhoogd en dat die verhoging niet de laatste is. Dat betekent dat nieuwe geldleningen tegen hogere rente moeten worden aangetrokken.

De gemiddelde rente over de gehele lening portefeuille (excl. woningbouw) is afgenomen van 3,16% in 2013 naar 1,17% begin 2023. De ontwikkeling van dit gemiddelde is afhankelijk van de marktrente van de vaste geldlening(en) op de kapitaalmarkt.

In 2023 wordt bij het aantrekken van nieuwe leningen in de begroting rekening gehouden met een rentepercentage van 3,00%. Ook in de meerjarenbegroting wordt rekening gehouden met dit rentepercentage.

Renterisico(norm)

Het renterisico beschrijft het risico dat de rentelasten van de gemeente ineens fors stijgen als nieuw aan te trekken leningen een hogere rente hebben dan de (oude) leningen die worden afgelost. Om dit risico te beperken is er in de wet Fido en het Treasurystatuut een renterisiconorm vastgesteld.

De renterisiconorm stelt dat de aflossing per jaar maximaal 20% van de begrote lasten mag zijn. De gemeente voldoet ruimschoots aan deze norm.

Doordat de gemeente iedere vaste geldlening jaarlijks lineair aflost, werkt een stijging of daling van de marktrente slechts geleidelijk door in de lening portefeuille.

Renteomslag

Het rente omslagpercentage is een rekenrente. Het is een methode om de financieringslasten van de gemeente te verdelen over alle investeringen.

Het rente omslagpercentage wordt bepaald door de netto rentelasten te delen door de te financieren boekwaarde van de investeringen. Ieder jaar wordt in de begroting het rente omslagpercentage beoordeeld op actualiteit.

De omslagrente komt in 2023 afgerond uit op 0,3%. In de begroting 2022 was de omslagrente 0,2%. Deze bijstelling heeft een klein effect op de rentelasten in de begroting en de onttrekkingen uit en stortingen in de reserves. De verwachting is dat de omslagrente de komende jaren stijgt tot ongeveer 1,5% in 2026.

Volgens het advies van de commissie BBV wordt met onderstaand schema inzicht gegeven in de rentelasten, renteopbrengsten en het bedrag dat naar de taakvelden verdeeld wordt.

tabel 87 renteschema (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

onderdeel		bedrag
de externe rentelasten over de korte en lange financiering	-3.218	
de externe rentebaten (idem)	2.494	
saldo rentelasten en rentebaten		*-724*
de rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-15	
de rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-	
		-15
aan taakvelden toe te rekenen externe rente		**-739**
rente over het eigen vermogen	0	
rente over voorzieningen	0	
totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente		*0*
de aan taakvelden toegerekende rente (via renteomslag)		715
renteresultaat op het taakveld treasury		**-24**

In 2023 wordt op basis van de (afgeronde) omslagrente van 0,3% minder rente toegerekend aan de taakvelden dan dat er aan werkelijke rente begroot is.

Beleggingen en schatkistbankieren

Sinds de invoering van het verplichte schatkistbankieren is het wettelijk verboden om overtollig geld uit te lenen. Al het geld boven 2% van het begrotingstotaal (gemiddeld per kwartaal) moet bij het Ministerie van Financiën worden geparkeerd. Dit wordt 'schatkistbankieren' genoemd. Het betekent dat het grensbedrag 2% van € 282 miljoen is, ofwel afgerond € 5,9 miljoen. Als Hoorn dus op enig moment meer geld over heeft, moet dat naar de schatkist worden overgeheveld. Het geld blijft wel van Hoorn en kan er op elk moment weer afgehaald worden.

Hoorn heeft geen structureel overtollig geld.

Garantstellingen

In het Treasurystatuut en in de ‘Uitvoeringsregels garantie en lening’ staan regels om onder bepaalde voorwaarden een gemeentegarantie te verstrekken voor instellingen binnen de gemeente. Enkele voorwaarden zijn dat de instelling verbonden is aan de gemeente, een publieke taak uitvoert en aantoonbaar zelfstandig geen geldlening kan aantrekken.

Een garantstelling houdt in dat de instelling zelf een geldlening aantrekt bij een bank, waarbij de gemeente het kredietrisico van de bank overneemt door garant te staan. Alleen als met een gemeentegarantie geen gunstige geldlening bij een bank kan worden aangetrokken, kan de gemeente besluiten om zelf een geldlening te verstrekken.

Het voordeel van een gemeentegarantie ten opzichte van uitlenen door de gemeente is dat gemeentegarantie geen kasstroom voor de gemeente is. Bij garantstellingsverzoeken die voldoen aan de criteria, weegt het college af of de maatschappelijke voordelen opwegen tegen het financiële risico.

Het college geeft de raad vooraf inlichtingen over het verstrekken van garanties en geldleningen indien de raad daarom verzoekt, of indien de garantie c.q. geldlening ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente.

Het financiële risico van de huidige garantstellingsportefeuille is opgenomen in het weerstandsvermogen.

Paragraaf Bedrijfsvoering

De opgaven van de stad en de regio vereisen een organisatie die daarop ingezet kan worden. De bedrijfsvoering en dienstverlening voegen meerwaarde toe aan het realiseren van die opgaven, door de organisatie en bedrijfsprocessen proactief te versterken, te faciliteren, verder te professionaliseren en datagedreven te organiseren. In deze paragraaf staan de belangrijkste ontwikkelingen en activiteiten voor het jaar 2023.

Organisatieontwikkeling #Hoorn2025

De organisatieontwikkeling richting 2025 staat in het teken van het vorm en inhoud geven aan een organisatie die in staat is de toekomstige ambities van en voor de stad waar te maken.

De ambtelijke organisatie is sinds 2016 een matrixorganisatie met een hiërarchische lijn en daarnaast opgaven-, programma- en projectsturing. Deze structuur heeft zeker meerwaarde bewezen in de verbinding met de stad en het bestuur en in het opgavegericht werken.

In de praktijk bleek echter ook dat de uitvoering van dit organisatiemodel beperkingen met zich meebrengt. In 2022 is de werking van het organisatiemodel door een extern bureau onderzocht. De conclusies en aanbevelingen zijn opgepakt. In het najaar 2022 is gestart met het omvormen van het organisatiemodel naar een directiemodel, in 2023 wordt dit voortgezet.

HR 2023

Het HR-programmaplan 2019 – 2023 beschrijft hoe de gemeente Hoorn werkt aan het realiseren van de HR-doelen. De gekozen thema’s in het organisatieontwikkelingsprogramma #Hoorn2025 raken diverse onderwerpen van het HR-programma. Eén van de prominente ontwikkelingen is de actuele krapte op de arbeidsmarkt in bepaalde functiegroepen. Dit lijkt structureel te worden en heeft invloed op de werving & selectie, inhuur van extern personeel en op het behoud van kwalitatief goed personeel. De gemeenteraad wordt geïnformeerd als capaciteitsproblemen op personeelsgebied gevolgen hebben voor de tijdige uitvoering van werkzaamheden.

Wat willen we bereiken?
De gemeente Hoorn is en blijft een aantrekkelijke werkgever: in 2025 staan wij in de top 20 van beste (publieke) werkgevers.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

- Vergroten en borgen van een gezonde en plezierige werkomgeving door o.a. “waar je werkt beleid” en renovatie van het stadhuis.
- Stimuleren van een leercultuur, leiderschap- en talentontwikkeling.
- Realiseren van een betere aansluiting van het loongebouw (boven schaal 10A) en de arbeidsmarkt: herijken van het functiehuis, met een implementatie in 2023.
- Inspelen op de arbeidsmarkt waar dat kan, employer branding en moderne werving met inzet van recruitment.
- Aantrekken van jonge medewerkers door kwalitatief goede leerwerkplekken voor studenten, een traineepoule 2023-2025 en het versterken van stagebeleid met het aanstellen van een stage-coördinator.

- Borgen van kennis van medewerkers die de gemeentelijke organisatie verlaten.
- Werken aan diversiteit en inclusie in de organisatie: een afspiegeling van de bevolkingssamenstelling van de gemeente Hoorn; en een organisatie waar iedere medewerker voelt dat hij/zij erbij hoort.
- In 2023 gaan we door met het Management Ontwikkelprogramma. Pijlers in dit programma zijn: versterken van onderlinge verbinding, versterken van leiderschap, verbeteren van planvorming en sturing en gezamenlijk eigenaarschap voor de organisatieontwikkeling. Begin 2023 wordt de organisatie en uitvoering van het programma 2023-2024 via aanbesteding ingekocht.
- In 2023 wordt het HR-programmaplan 2019-2023 geëvalueerd.

Ontwikkeling personele capaciteit en loonsom

De salarislasten stijgen door autonome salaris- en premieverhogingen op grond van de cao.

tabel 88 loonsom en inhuur (bedragen x € 1.000)

onderdeel	prognose 2022	begroting 2023
salariskosten personeel	52.998	55.000
prognose externe inhuur	12.000	12.500
externe inhuur als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur	18,5%	18,5%

Wat willen we bereiken?

1. Als organisatie zijn we in control op de loonsom en capaciteitsvraagstukken.
2. De inzet van formatie en capaciteit is integraal getoetst aan de opgaven, het concernbelang en de bedrijfsvoering.

Externe inhuur

Een visie op inhuur en een actueel beleidskader voor externe inhuur is vastgesteld in 2020. Noodzaak en keuzes om in te huren verschillen per situatie, beleidsveld en omgevingsdynamiek. Vier motieven zijn leidend bij de keuze om in te huren: kwaliteit, kwantiteit, kwetsbaarheid en kosten. Externe inhuur en een flexibele schil zijn in een goede bedrijfsvoering noodzakelijk en onvermijdelijk.

Ondanks de actuele krapte op de arbeidsmarkt, de vraag naar expertise en de vele projecten die er op ons afkomen, verwachten we in 2023 een stabilisatie van de indicator externe inhuur op het niveau van 18,5% (externe inhuur/(loonsom + externe inhuur)).

Wat willen we bereiken?

1. Het juiste evenwicht tussen externe inhuur en vaste formatie: een stabiele en wendbare organisatie.
2. Externe inhuur stabiliseren op 18,5% (niveau 2022).

De Auditcommissie heeft bij de jaarstukken 2021 de gemeenteraad geadviseerd om de doelstelling van jaarlijks 2% reductie op inhuur tijdelijk buiten werking te stellen. Dit gegeven de huidige ontwikkelingen en krapte op de arbeidsmarkt. Ook wil de gemeente diverse grote projecten juist afronden in deze bestuursperiode.

Gezondheid

Door de verbouwing van het stadhuis blijft een groot deel van de medewerkers de komende 1,5 jaar veel vanuit huis werken. Er zijn risico's qua fysieke en mentale gezondheid:

1. Onvoldoende tijd voor beweging en ontspanning tussen het werk door;
2. De werk- en privébalans;
3. De inrichting van de thuiswerkplek;
4. Sociale binding tussen mensen en teams.

Wat willen we bereiken?

1. Duurzaam inzetbare medewerkers;
2. Ziekteverzuim van maximaal 4,5%;
3. Bewustwording en persoonlijk leiderschap m.b.t. een gezonde en veilige werkplek en verantwoordelijkheid voor de eigen duurzame inzetbaarheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Vanaf 1 januari 2023 werken we met een nieuwe arbodienst, nieuwe bedrijfsarts en aangescherpte processen tussen management-Arbodienst-HR. Hiermee pakken we de knelpunten op het gebied van langdurig verzuim aan.
- Verder ontwikkelen van preventief gezondheidsbeleid.
- Beleid en praktijk rondom hybride werken monitoren en zo nodig aanpassen.
- Inzetten veiligheidskundige bij renovatie stadhuis en Westfries Museum.
- Vanuit de 6 expedities #Hoorn2025 wordt een bijdrage geleverd aan de gezonde en plezierige werkomgeving.
- De buitendienst maakt een slag op het gebied van veilig werken d.m.v. inhaalslag scholing/training en aanpassen werksituaties om incidenten te voorkomen.

Leren en ontwikkelen

Het werk, de context waarin dit plaatsvindt en de vraag van inwoners en ondernemers aan de gemeente veranderen steeds sneller. Deze ontwikkelingen doen een groot beroep op het vermogen van medewerkers om zich steeds aan te passen en daarbij waarde te blijven toevoegen. Een leven lang leren, duurzame inzetbaarheid en zelfregie zijn dan ook belangrijk.

De Westfriesland Academie werkt regionaal. De medewerkers van de Academie werken samen in dit netwerk en verbinden beschikbare kennis en kunde met de opgaven van Hoorn.

Wat willen we bereiken?

1. Een positief leerklimaat, waarin medewerkers proactief kwaliteiten ontwikkelen en collectief en informeel leren;
2. Persoonlijk leiderschap;
3. Kwaliteit van medewerkers en beroepsexpertise op goed niveau (domein specifieke kennis en vaardigheden).

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

- Ontwikkelaanbod op maat (o.a. leeratelier, persoonlijk leiderschap, ontwikkeling van eigen digitale leervormen (e-learnings) en lesmateriaal, gamification als leervorm);
- In kaart brengen van talent en koppelen aan ontwikkelaanbod, afgestemd op #Hoorn2025;
- Een train-de-trainer-programma;
- Versterken samenwerking met de regio;
- Opleidingsprogramma voor het sociaal domein en ruimtelijk domein, dat ook regionaal.

Informatieveiligheid en privacy

De inwoner moet erop kunnen vertrouwen dat we zorgvuldig en veilig met gegevens omgaan.

Wat willen we bereiken?
De gemeente gaat zorgvuldig en veilig om met gegevens.

Privacy
Op het gebied van privacy zijn we bewust, zetten we de juiste en wettelijk verplichte privacy-instrumenten in en treffen we beheersmaatregelen als dat nodig is.

Informatieveiligheid
Continu werken we aan verbetering van de informatieveiligheid op basis van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid.

Wat gaan we hiervoor doen?

1. We sturen binnen de teams op verantwoordelijkheid, inzet van instrumenten en veilig werken. Managers leggen hierover verantwoording af en we monitoren de voortgang
2. We blijven zorgen voor voldoende kennis en bewustzijn binnen de organisatie.
3. Vanaf 2023 is er een adviseur persoonsgegevens (privacy-officer). Deze adviseert en ondersteunt de organisatie bij een zorgvuldige behandeling van persoonsgegevens en veilig werken.

Rechtmatigheidsverantwoording college

Vanaf het verslagjaar 2023 wordt het wettelijk verplicht dat het college een rechtmatigheidsverantwoording opneemt in de jaarrekening. Voorheen gaf de accountant een oordeel over de rechtmatigheid in de accountantsverklaring.

Met de rechtmatigheidsverantwoording legt het college zelf verantwoording af aan de raad over de naleving van de regels die relevant zijn voor het financiële reilen en zeilen van de gemeente. Bijvoorbeeld over de naleving van de voorwaarden voor subsidies en Europese aanbestedingen, maar ook over de mate waarin uitgaven passen binnen door de raad gestelde kaders (overschrijding van baten en lasten op programmaniveau).

De accountant controleert vervolgens of de verantwoording van het college een getrouw beeld geeft van de werkelijkheid. Zodra de wetswijziging van kracht is, stelt de raad het controleprotocol, de controleverordening en de verantwoordingsgrens vast.

De Auditcommissie is nauw betrokken bij de voorbereidingen van de implementatie.

ICT

De toenemende digitalisering en technologische veranderingen in de maatschappij stellen andere eisen aan de inrichting en het gebruik van ICT. De sterk toenemende hoeveelheid data binnen en buiten onze organisatie biedt kansen.

Met de ICT-visie en strategie van 2019 is hiervoor de koers bepaald. Het realiseren hiervan is een langlopend proces dat ook in 2023 doorloopt. Hierbij richten we ons op 4 speerpunten:

1. Digitalisering.
2. Data gedreven organiseren.
3. Informatieveiligheid en privacy.
4. Blijvende vernieuwing van ICT voorzieningen.

Vernieuwen ICT visie
In overeenstemming met de aanbeveling uit het onderzoek van de rekenkamercommissie over Digitale dienstverlening in 2021 betrekken we in 2023 de raad bij het evalueren en vernieuwen van de visie en de waarde die digitalisering moet leveren voor de stad en haar inwoners.

Digitalisering
Sociaal

- Sport- en Cultuurstrippenkaart:
  De huidige papieren variant wordt vervangen door een passysteem. Hiermee zetten we in op een vergroting van het gebruik en op een efficiëntere werkwijze.
- Doelgroepenvervoer:
  We richten het proces opnieuw in en digitaliseren dit. Daarmee krijgen we een uniforme werkwijze in Westfriesland en wordt een aanvraag sneller afgehandeld.

Ruimtelijk/Fysiek

- Omgevingswet:
  De komende jaren staan in het teken van de Omgevingswet-transitie. Tijdens deze overgangsfase vormen we het tijdelijke deel van het omgevingsplan om tot één omgevingsplan voor de hele gemeente. Deze komt digitaal beschikbaar via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). We richten ook de digitale dienstverlening in. Voor de interne processen richten we de betreffende ICT in om efficiënter te werken en te kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen zoals WOO, AVG en Archiefwet.
- Veiligheid en toezicht:
  We richten de systemen in om Boa's beter te ondersteunen bij het integraal toezicht en te voldoen aan wettelijke verplichtingen, zoals de Wet Politiegegevens (WPG).
- Verordening leegstand binnenstad:
  Op initiatief van de raad is met ingang van 2022 in onze gemeente een leegstandsverordening van kracht. In 2023 worden de processen die hiermee te maken hebben gedigitaliseerd. Een voorbeeld hiervan is dat een digitaal formulier gemaakt wordt voor het melden van leegstand.

Bedrijfsvoering

- Herinrichting uitgaande subsidies:
  Het proces van uitgaande subsidies wordt opnieuw georganiseerd. Hierbij wordt gefocust op een centraal subsidieregister en bijbehorend systeem.
- Wet Open Overheid:
  In deze wet is geregeld dat naast passieve openbaarmaking (Woo-verzoek) ook proactief overheidsinformatie openbaar wordt gemaakt. Dit gebeurt gefaseerd over de komende jaren. Wij passen de komende jaren onze informatiesystemen aan op de nieuwe eisen. Naast het wettelijk minimum wordt de raad in 2023 betrokken om aan te geven wat het ambitieniveau is voor openbaarmaking en transparantie van overheidsinformatie. Het uitgangspunt is dat we dit binnen de financiële middelen doen die het rijk beschikbaar stelt.
- Digitalisering archieven:
  Vanaf 2023 worden de meest geraadpleegde archieven gedigitaliseerd. Hiermee zetten we een belangrijke stap vooruit naar toegankelijke overheidsinformatie.
- e-Depot:
  In 2023 wordt het e-Depot verder ontwikkeld en dragen we gedigitaliseerde bestanden over.
- Het WOZ uitvoeringsproces wordt in 2023 verbeterd. De bevindingen uit de rapportage van de waarderingskamer zijn hierbij leidend.

- We bereiken in 2023 het A-label voor de website www.hoorn.nl en zorgen ervoor dat andere websites van de gemeente tenminste het B-label hebben. Bij grote wijzigingen of nieuwbouw van een website is een A-label het doel.

Data
Afgelopen periode is een stevige basis voor data gedreven monitoring gerealiseerd en zijn er veel verschillende dashboards en monitoringsinstrumenten ontstaan. In 2023 bouwen we hierop door, waarbij de nadruk ligt op het ondersteunen van onderzoek.

Concrete voorbeelden van dataproducten in 2023:

- Binnenstadsmonitor;
- Dataplatform Veilig Hoorn;
- Dashboard I&A;
- Doorontwikkeling kaartlagen;
- Wijkenmonitor;
- Realtime koppeling Big Belly's op de kaart.

Verantwoord werken met data
Het gebruik van data-modellen en algoritmes bij het nemen van besluiten over beleid en uitvoering van processen groeit. Het risico daarvan kan zijn een afnemende transparantie en het onbewust toepassen van vooroordelen. We ontwikkelen daarom de benodigde kennis, organisatie en instrumenten zodat publieke waarden en grondrechten verankerd zijn bij het gebruik van dataproducten en algoritmes.

Informatieveiligheid en privacy

Platform voor kennismanagement en digitaal samenwerken (Microsoft365)
We gebruiken het platform voor digitaal samenwerken (Microsoft365) steeds intensiever. Door de mogelijkheden hiervan wordt het eenvoudiger en efficiënter om digitaal samen te werken en kennis te delen. Door het succes hiervan verwerken en bewaren we een steeds grotere hoeveelheid informatie. Om te kunnen voldoen aan de eisen van wetgeving en beleid en aan de rechten van personen moeten we meer toezicht en beheer op dit platform inrichten. Ook is het belangrijk om de grenzen voor gebruik goed in acht te nemen. In 2023 voldoen we aan de relevante wettelijke verplichtingen zoals WOO, AVG en Archiefwet.

Dataclassificatie
In 2023 gaan we door met classificeren van de data binnen onze applicaties en verbeteren we de beveiligingsmaatregelen binnen deze applicaties.

Blijvende vernieuwing van ICT voorzieningen

Uitbesteding ICT diensten
De interne ICT dienstverlening van de organisatie is eind 2022 uitbesteed aan een externe ICT dienstverlener. We borgen hiermee de continuïteit en verleggen de focus van beheer van de ICT infrastructuur naar andere taken, zoals informatiemanagement, data analyse en functioneel beheer. Hierdoor creëren we ruimte in de ICT organisatie, voor ontwikkeling van de organisatie met betrekking tot digitalisering en data gedreven organiseren. We evalueren continu de gemaakte afspraken en de geleverde dienstverlening.

Vergroten innovatievermogen
Na de uitbesteding ICT dienstverlening en de inrichting van de regieorganisatie is meer ruimte om de randvoorwaarden in te vullen voor succesvolle vernieuwing en innovatie. De aanpak werken we uit bij het vernieuwen van de ICT visie en -beleid.

Cloudmigratie zaaksysteem
In 2023 verplaatsen we het zaaksysteem naar de cloud. Het zaaksysteem gebruiken we breed in de organisatie voor het ondersteunen en de vastlegging van dienstverlening, correspondentie en bedrijfsprocessen. Met de cloudmigratie borgen we werking en continuïteit van dit primaire systeem met eenvoudiger beheer.

Paragraaf Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Bij bestuurlijk belang gaat het om een plaats in het bestuur of het hebben van stemrecht. Het financieel belang is dat de gemeente middelen ter beschikking stelt. Bij een faillissement of bij financiële problemen van de verbonden partij is verhaal op de gemeente mogelijk. Een gesubsidieerde instelling is geen verbonden partij.

Bestuursleden van een verbonden partij hebben de plicht zich te verantwoorden (gevraagd en ongevraagd) naar hun college of gemeenteraad.

In deze paragraaf staan de partijen waar Hoorn aan verbonden is. Er zijn verschillende vormen: verbonden partijen met een centrumgemeenteconstructie, verbonden partijen met een eigen bestuur en vennootschappen.

Beleidskaders gemeenschappelijke regelingen

Uitgangspunten Gemeenschappelijke regelingen
Op 26 maart 2019 heeft de gemeenteraad de 'Uitgangspunten Gemeenschappelijke regelingen 2019' vastgesteld. Hierin zijn op de schaal van Noord-Holland Noord de financiële uitgangspunten vastgesteld voor Gemeenschappelijke regelingen.

Westfriese 5
In 2010 zijn de 'Westfriese 5' opgesteld. Dit zijn vijf uitgangspunten voor de samenwerking tussen de Westfriese gemeenten. Deze vijf punten vormen ook een kader voor alle vormen van samenwerking.

1. Alle zeven gemeenten zijn eigenaren van de regio Westfriesland.
2. Samenwerken is niet vrijblijvend, maar gaat over bindende en afdwingbare afspraken: afspraak is afspraak.
3. Het maatschappelijk doel van een samenwerkingsverband moet SMART zijn.
4. De samenwerking is transparant. We brengen in kaart met wie we samenwerken, gedurende welke tijd. En, we stellen samenwerkingsverbanden open voor andere partners.
5. We leggen jaarlijks verantwoording af over de staat van onze samenwerking, naar elkaar, maar ook intern naar de eigen colleges en raden.

Hoornse 10
In 2008 hebben de Westfriese gemeenten de 'Hoornse 10' vastgesteld: spelregels voor gemeenschappelijke regelingen.

1. Tijdige, juiste en volledige informatiestroom. Informatieprotocol is van toepassing.
2. College is bestuurlijk verantwoordelijk.
3. Hoorn streeft naar zitting in het dagelijks bestuur.
4. Iedere regeling heeft een verantwoordelijk collegelid en ambtenaar.
5. Tweemaal per jaar worden de regelingen actief geagendeerd in de raad.
6. Planning en control cycli worden op elkaar afgestemd.
7. Beslis voor vier jaar over toegestane/vereiste solvabiliteit.
8. Stel duidelijke en simpele meerjarenkaders die SMART te verantwoorden zijn.
9. Voer als dagelijks bestuur een actief personeelsbeleid.
10. Gemeentelijke rekenkamercommissies hebben dezelfde bevoegdheden en verplichtingen als rekenkamers.

Wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen

Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. Deze gewijzigde wet versterkt de kaders stellende en controlerende rol van gemeenteraden, bijvoorbeeld door het recht om een zienswijze in te dienen (onder meer bij het treffen van een regeling en bij besluiten) en het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie voor raadsleden. Verder worden de participatiemogelijkheden van burgers en belanghebbende bij de besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen (GR-en) vergroot. GR-en hebben tot 1 juli 2024 de tijd om het wetsvoorstel te implementeren en de regelingen aan te passen.

Het voorbereiden en invoeren van de wijziging in deze wet doet Hoorn in regionaal verband.

Gemeenschappelijke regelingen met een centrumconstructie

Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking Westfriesland

Website	-
Vestigingsplaats	Hoorn
Openbaar belang	Hoorn is dienstverlenende gemeente voor een aantal regiotaken. Deze gemeenschappelijke regeling is deels in de plaats gekomen van het SOW (opgeheven in 2005). Onder deze regeling vallen de taken: ondersteuning bestuurlijke samenwerking, administratie leerlingenvervoer, secretariaat urgentiecommissie en bezwarencommissie huisvesting en coördinatie regionaal jeugdbeleid en sinds 2020 ook de coördinatie en communicatie van het Pact 7.1.
Bestuurlijk belang	Hoorn is centrumgemeente
Risico's	Geen
Risicoprofiel	Laag

De totale bijdrage per inwoner voor 2023 is geraamd op € 3,65. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

- € 2,87 per inwoner voor regiozaken algemeen, het Pact 7.1, de bezwarencommissie woningtoewijzing en de urgentiecommissie huisvesting;
- € 0,78 per inwoner voor de taken rondom de organisatie en afstemming van het leerlingenvervoer.

Archeologie Westfriese gemeenten

Website	-
Vestigingsplaats	Hoorn
Openbaar belang	De regeling draagt bij aan de slagvaardigheid van de gemeente bij gebiedsontwikkeling en ruimtelijke ordeningsprocessen. Ook versterkt het de cultuurhistorische identiteit.
Bestuurlijk belang	Hoorn is centrumgemeente
Risico's	Geen
Risicoprofiel	Laag

De deelnemende gemeenten dragen bij in de totale kosten op basis van een in de gemeenschappelijke regeling opgenomen verdeelsleutel.

Gemeenschappelijke regelingen met eigen bestuur

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hollands Noorden

Website www.ggdhollandsnoorden.nl

Vestigingsplaats Alkmaar

Openbaar belang Bevorderen, bewaken en beschermen van de gezondheid van de inwoners van de regio's Westfriesland, Kop van Noord-Holland en Noord-Kennemerland.

Bestuurlijk belang Wethouder M v.d. Ven is lid van het dagelijks bestuur.

Risico's

1. Begrotingsoverschrijding door meer personeelsinzet voor het programma 'Doorontwikkeling JGZ';
2. Hoog ziekteverzuim, dit heeft een negatieve impact op de productiviteit en leidt tot hogere kosten;
3. Ontwikkeling digitaal dossier JGZ:GGID. Uiteindelijke kostenplaatje en planning is onzeker;
4. Hogere instroom Veilig Thuis. Een toe- of afname van 5% van de Veilig Thuis diensten leidt tot een afwijking van € 300.000.
5. Informatiebeveiliging en privacybescherming voldoen nog niet aan de aangescherpte regelgeving;
6. Algemene kostenstijgingen;
7. Taakstellingen op aanvullende diensten JGZ;
8. Aanvullende diensten medische arrestantenzorg en gezondheidsbevordering publieke gezondheidszorg asielzoekers wordt na aanbesteding niet aan GGD gegund;
9. Mate van compensatie inkomstenderving als gevolg van COVID-19 door het rijk.

Risicoprofiel Gemiddeld

tabel 89 financiële gegevens (x € 1.000)

	Begin 2023	Eind 2023
Eigen vermogen	1.398	955
Vreemd vermogen	26.601	26.601
Resultaat		180

Bijdrage GGD algemeen per inwoner: € 19,96. Voor Hoorn komt dat op een bijdrage van € 1,478 miljoen.

Bijdrage JGZ per 0-4 jarige: € 365,67. Voor Hoorn komt dat op een bijdrage van € 1,065 miljoen.

Bijdrage JGZ per 12-18 jarige: € 12,90. Voor Hoorn komt dat op een bijdrage van € 68.000.

In de begroting 2023 van de GGD is een duidelijk onderscheid gemaakt in de taken voor de gemeenschappelijke regeling en de taken voor de aanvullende dienstverlening.

De bovengenoemde bijdragen zijn bestemd voor taken die binnen de gemeenschappelijke regeling worden uitgevoerd. Voor aanvullende dienstverlening (waaronder Veilig Thuis) wordt afzonderlijk bijgedragen.

Afvalbeheer Westfriesland (ABWF)

Website	-
Vestigingsplaats	Hoorn
Openbaar belang	De activiteiten zijn direct verbonden aan het beheer van de voormalige stortplaats en het zorgdragen voor intergemeentelijke afstemming met betrekking tot het afvalstoffenbeleid en -uitvoering, DVO- en aandeelhouderszaken.
Bestuurlijk belang	Wethouder D. Bennis is lid van het dagelijks bestuur.
Risico's	Nazorg stortplaats Westwoud (bodem)
Risicoprofiel	Gemiddeld

tabel 90 financiële gegevens (x € 1.000)

	Begin 2023	Eind 2023
Eigen vermogen	4	10
Vreemd vermogen	1.561	1.509
Resultaat		6

Bijdrage per inwoner: € 0,25. Voor Hoorn komt dit op een bijdrage van € 18.577.

WerkSaam Westfriesland

Website	www.werksaamwf.nl
Vestigingsplaats	Hoorn
Openbaar belang	Uitvoeren van de Participatiewet.
Bestuurlijk belang	Wethouder A. Boomgaars is lid van het dagelijks bestuur.
Risico's	▪ Externe factoren en economische ontwikkelingen; ▪ Ontwikkeling toegevoegde waarde Hogere directe kosten (verloning); ▪ Bijdrage GR sluit niet aan op ontwikkeling gemeentefonds; ▪ Uitvoeringstaken Wet inburgering.
Risicoprofiel	Gemiddeld

tabel 91 financiële gegevens (x € 1.000)

	Begin 2023	Eind 2023
Eigen vermogen	8.117	6.976
Vreemd vermogen	18.028	17.246
Resultaat		0

De kosten voor bedrijfsvoering worden met een verdeelsleutel over de deelnemende gemeenten verdeeld. Voor 2023 is de bijdrage vanuit de gemeente Hoorn begroot op € 6,014 miljoen.

Voor uitvoering van de Participatiewet en de WSW ontvangt zij het budget dat de gemeente Hoorn hiervoor ontvangt in de algemene uitkering. De BUIG, Bbz en uitvoeringkosten worden op basis van de werkelijke uitgaven en inkomsten afgerekend.

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Website www.vrnhn.nl

Vestigingsplaats Alkmaar

Openbaar belang Verkleinen van risico's en het beperken van leed en (gezondheids)schade bij incidenten.

Bestuurlijk belang Burgemeester J. Nieuwenburg is lid van het dagelijks bestuur.

Risico's

1. Brandweervrijwilligers gaan van rechtswege over naar deeltijdwerk;
2. BTW plicht over activiteiten van de Meldkamer Noord-Holland aan de VRNHN;
3. Langdurige uitval;
4. Tekort ambulanceverpleegkundigen;
5. IT-dreigingen (bijv. virus, cyberaanval enz.);
6. Materiële en personele schade bij omvangrijke incidenten;
7. Aanbestedingsclaim.

Risicoprofiel Laag

tabel 92 financiële gegevens (x € 1.000)

	Begin 2023	Eind 2023
Eigen vermogen	5.474	5.484
Vreemd vermogen	47.592	48.023
Resultaat		0

De totale gemeentelijke bijdrage is € 4,511 miljoen.

Recreatieschap Westfriesland

Website www.recreatieschapwestfriesland.nl

Vestigingsplaats Stede Broec

Openbaar belang Behartigt voor Westfriese gemeenten de belangen van de openluchtrecreatie, de natuur en het landschap: inzet voor een rijkere, gevarieerdere natuur met meer recreatiemogelijkheden, beheer en onderhoud van de terreinen en voorlichting.

Bestuurlijk belang Wethouder D. Bennis is lid van het dagelijks bestuur.

Risico's

- Langdurige afwezigheid van een werknemer door ziekte;
- Beëindigen overeenkomst door verhuurders en/of verpachters;
- Het uittreden van één van de gemeenten uit de gemeenschappelijke regeling;
- Imagoschade;
- Gevolgen van klimaatverandering.

Risicoprofiel Gemiddeld.

tabel 93 financiële gegevens (x € 1.000)

	Begin 2023	Eind 2023
Eigen vermogen	1.854	1.801
Vreemd vermogen	1.156	1.110
Resultaat		18

Bijdrage per inwoner: € 6,27. Voor Hoorn komt dit op een bijdrage van € 466.000.

Westfries Archief

Website www.westfriesarchief.nl

Vestigingsplaats Hoorn

Openbaar belang Zorg, bewaren en beheer van archiefbescheiden en bevorderen van lokaal en regionaal beoefenen van geschiedenis van Westfriesland.

Bestuurlijk belang Burgemeester J. Nieuwenburg is lid van het dagelijks bestuur.

Risico's

1. Omvang algemene reserve
2. Ontoereikende depotruimte
3. Continuïteit digitale dienstverlening

Risicoprofiel Gemiddeld.

tabel 94 financiële gegevens (x € 1.000)

	Begin 2023	Eind 2023
Eigen vermogen	204	124
Vreemd vermogen	386	386
Resultaat		0

Bijdrage per inwoner: € 8,60. Voor Hoorn komt dat op een bijdrage van € 633.099.

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Website www.odnhn.nl

Vestigingsplaats Hoorn

Openbaar belang Ondersteunen van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Bestuurlijk belang Wethouder A. Helling is lid van het dagelijks bestuur.

Risico's

1. Aansprakelijkheid door verwijtbaar handelen
2. Datalek van geregistreerde gegevens
3. Aanbestedingsrisico's
4. Projecten ten lasten van het rekeningresultaat
5. Pandemie
6. Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet
7. Bijdrage voor wettelijke taken niet geheel gedekt via gemeentelijke bijdrage.

Risicoprofiel Gemiddeld.

tabel 95 financiële gegevens (x € 1.000)

	Begin 2023	Eind 2023
Eigen vermogen	1.056	1.056
Vreemd vermogen	5.000	5.000
Resultaat		0

De totale Hoornse bijdrage is € 1,508 miljoen.

Vennootschappen

Exploitatiemaatschappij Zevenhuis B.V. en Zevenhuis C.V.

Website	www.zevenhuis.nl
Vestigingsplaats	Wognum
Openbaar belang	Ontwikkeling van deze gronden tot een industrieterrein.
Bestuurlijk belang	De gemeente Hoorn is volledig aandeelhouder van Businesspark Zevenhuis Hoorn BV. Samen met Scholtens Projecten BV en Steenveste II BV is exploitatiemaatschappij Zevenhuis BV opgericht. Businesspark Zevenhuis BV is in deze gezamenlijke BV voor 43,75% aandeelhouder. Businesspark Zevenhuis B.V. is in deze gezamenlijke B.V. en C.V. voor 43,75% aandeelhouder.
Risico's	Er zijn geen risico's bekend voor 2023.
Risicoprofiel	Gemiddeld.

tabel 96 financiële gegevens (x € 1.000)

	Begin 2023	Eind 2023
Eigen vermogen	2.260	2.260
Vreemd vermogen	2.889	2.889
Resultaat		

De cijfers voor het Eigen Vermogen en het Vreemd Vermogen zijn overgenomen uit de jaarrekening 2021. Eindstanden zijn opgenomen als beginstand 2023 en tevens als eindstand 2023. Dit is de meest actuele informatie. Er is geen verwacht resultaat voor 2023 bekend.

Businesspark Zevenhuis Hoorn BV

Website	www.zevenhuis.nl
Vestigingsplaats	Hoorn
Openbaar belang	Verwerven en het direct verkopen van kavels behorende tot het bestemmingsplan Zevenhuis (Fase I) en het inleggen van financiële middelen in Exploitatiemaatschappij Zevenhuis BV.
Bestuurlijk belang	Volledig aandeelhouder met een nominale waarde van € 10.000.
Risico's	Er zijn geen risico's bekend voor 2023.
Risicoprofiel	Gemiddeld

tabel 97 financiële gegevens (x € 1.000)

	Begin 2023	Eind 2023
Eigen vermogen	3.860	3.860
Vreemd vermogen	987	987
Resultaat		

De cijfers voor het Eigen Vermogen en het Vreemd Vermogen zijn overgenomen uit de jaarrekening 2021. Eindstanden zijn opgenomen als beginstand 2023 en tevens als eindstand 2023. Dit is de meest actuele informatie. Er is geen verwacht resultaat voor 2023 bekend.

Paragraaf Grondbeleid

Grondbeleid is voor de raad om twee redenen van belang. In de eerste plaats vanwege de relatie met de doelstellingen van de gemeentelijke programma's en in de tweede plaats vanwege het financiële belang en de risico's die daarmee gepaard gaan. In deze paragraaf staat de visie op het gemeentelijk grondbeleid, de uitvoering daarvan, de financiële resultaten en de risico's.

Visie

In de Omgevingsvisie en diverse beleidsnota's is uitgewerkt hoe de stad verder wordt ontwikkeld. Elke gebiedsontwikkeling heeft zijn specifieke kenmerken en daarom wordt maatwerk toegepast. Bij de start van een ontwikkeling wordt de gewenste rol van de gemeente en het in te zetten instrumentarium benoemd. De gemeente kan bijvoorbeeld een actieve rol nemen wanneer de gemeentelijke doelstellingen door derden niet gerealiseerd (kunnen) worden. Of wanneer de gemeente op voorhand al een grote grondpositie (eigendom) heeft in het te ontwikkelen gebied. Bij een actieve rol wordt vooraf altijd een risico- en financiële analyse gemaakt.

In de begroting 2022 is de actualisatie van de Nota Grondbeleid aangekondigd. In de loop van 2023 volgt de algehele actualisatie van het grondbeleid. De doelstellingen en concrete activiteiten in 2023 binnen de grondexploitaties staan in beleidsveld Grondzaken.

Wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert

Binnen de twee hoofdvormen van grondbeleid (actief en faciliterend) zijn nuances aan te brengen. Het komt voor dat een gemeente niet volledig actief of niet volledig faciliterend betrokken is. De gemeente is dan in een andere vorm betrokken.

Bij faciliterend grondbeleid heeft de gemeente zelf geen grond in haar bezit. De grondexploitatie wordt in deze gevallen voor rekening en risico van een private initiatiefnemer gevoerd.

Prognose financiële eindresultaten grondexploitaties

De onderstaande overzichten geven de verwachte eindresultaten van de verschillende grondexploitaties weer. Gebaseerd op het Meerjarenperspectief Grondexploitaties 2022 (MPG). Volgens de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet de presentatie van de financiële eindresultaten gebeuren op een 'eindwaarde'. Dit is de waarde inclusief de jaarlijkse prijsstijgingen en rentelasten.

tabel 98 voorlopig resultaat eindwaarde (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

complex (grondexploitatie)	prognose einddatum 1 januari	positief	negatief
Bangert en Oosterpolder	2026	4.879	0
Zevenhuis	2026	6.119	0

Resultaten op eindwaarde zijn niet vergelijkbaar wanneer deze eindresultaten in een verschillend jaar worden behaald. Door inflatie vertegenwoordigt een euro in 2023 een andere waarde dan een euro in 2022.

Om eindresultaten van projecten met een verschillende einddatum toch met elkaar te kunnen vergelijken, is een correctie nodig. Hiervoor worden alle zogenaamde 'eindwaardes' teruggerekend naar een 'contante waarde' op 1 januari van het huidige jaar. Volgens het BBV is de disconteringsvoet

die hiervoor gebruikt wordt voor alle gemeenten gelijk en gebaseerd op de beoogde inflatie binnen de Eurozone. In onderstaande tabel staan de verwachte eindresultaten op contante waarde.

tabel 99 voorlopig resultaat contante waarde (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

complex (grondexploitatie)	prognose einddatum 1 januari	positieve grondexploitaties per 1 januari 2022	negatieve grondexploitaties per 1 januari 2022
Bangert en Oosterpolder	2026	4.507	0
Zevenhuis	2026	6.653	0
Totaal		**10.160**	**0**

Prognose boekwaarde

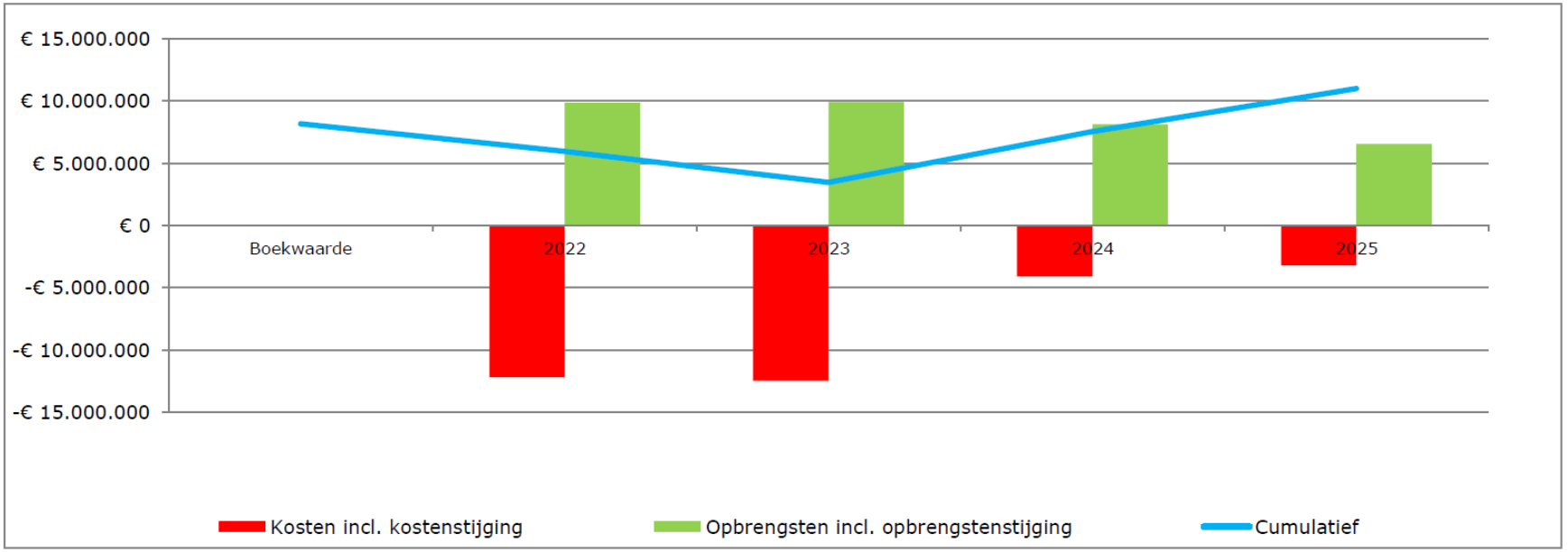
De boekwaarde is het saldo van alle investeringen en opbrengsten van alle grondexploitaties. Dit saldo moet minimaal terugverdiend worden met grondverkopen en andere inkomsten om geen verlies in de grondexploitaties te lijden.

De verwachting is dat de investeringen in 2023 hoger zijn dan de inkomsten, vooral in de Bangert en Oosterpolder. Hierdoor neemt de boekwaarde in 2023 toe.

De gemeente streeft naar een minimaal neutrale grondexploitatie. De opbrengsten dekken minimaal alle kosten. Er wordt kritisch gekeken naar de cashflow. Uitgaven worden zo lang mogelijk uitgesteld (bijvoorbeeld aankoop van gronden) zolang geen opbrengsten worden verwacht.

In grafiek 99 wordt naast de verwachte kosten en opbrengsten ook de ontwikkeling van de boekwaarde weergegeven van alle gemeentelijke grondexploitaties.

grafiek 100 verwachting verloop boekwaarde komende jaren

Bouwgronden in voorbereiding - boekwaarde
De boekwaarde van de bouwgronden in voorbereiding worden onder de immateriële vaste activa (IMVA) verantwoord. Onder andere ontwikkelingen in de Poort van Hoorn, ontwikkelingen op vrijkomende schoollocaties, of ontwikkelingen op de hockeyvelden langs de Nieuwe Steen. Gelijktijdig met de vaststelling van het bestemmings- c.q. wijzigingsplan kan de grondexploitatie door de raad worden vastgesteld. Bij vaststelling kan de boekwaarde worden opgenomen in de te openen grondexploitatie. De verwachting is dat binnen één jaar voor deze plannen een grondexploitatie geopend wordt. De raad heeft voor deze plannen een voorbereidingsbudget beschikbaar gesteld. De boekwaarde voor deze plannen wordt per 1 januari 2023 geraamd op € 1,1 miljoen.

Voorziening verliesgevende complexen
Voor de grondexploitaties met een verwacht negatief resultaat is het verplicht een voorziening te treffen die gelijk is aan het voorzienbare tekort. Het BBV schrijft voor dat deze voorziening getroffen moet worden op het moment dat dit bekend is. In het MPG 2022 zijn de specificaties opgenomen van de lopende grondexploitaties. Er zijn geen vastgestelde verliesgevende grondexploitaties.

Risico's

Aan planontwikkelingen zijn risico's verbonden. De risico's zijn over het algemeen bij actief grondbeleid hoger dan bij faciliterend grondbeleid. Voor nieuwe grondexploitaties maken we een risicoanalyse. Voor de Bangert en Oosterpolder en Zevenhuis is deze opgesteld inclusief mogelijke beheersmaatregelen.

De algemene bedrijfsreserve grondzaken is voor het afdekken van risico's en opvangen van voorzienbare tekorten op korte en middellange termijn. Om mogelijke tegenvallers op te kunnen vangen moet, zoals opgenomen in het MPG 2022, een weerstandscapaciteit van € 2,9 miljoen worden aangehouden. De aanwezige weerstandscapaciteit is € 16,8 miljoen. Dit is inclusief de stille reserves van het grondbedrijf.

Als de gemeente besluit een grondexploitatie te openen voor een nieuwe ontwikkeling wordt het benodigde weerstandsvermogen opnieuw berekend. Door de voorgenomen projecten die hetzij weerstandscapaciteit vragen of waarvoor een verliesvoorziening moet worden getroffen, wordt de huidig beschikbare weerstandscapaciteit in stand gehouden. Zie ook paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Overige zaken en ontwikkelingen

Marktontwikkelingen en gevolgen

De markt voor gebiedsontwikkeling is de afgelopen periode ingrijpend veranderd, mede door de oorlog in Oekraïne en beleid van de overheden. De effecten van de oorlog en de ingevoerde Rusland-boycot hebben flinke gevolgen voor de Nederlandse economie. Onder andere stijgende energiekosten, schaarste in bouwmaterialen en leveringsproblemen leiden tot hoge kosten voor grond, weg en waterbouw en woningbouw. Als gevolg van de hoge inflatie (energielasten, brandstofprijzen en levensmiddelen) en de gestegen hypotheekrente zijn de maandlasten van huishoudens in korte tijd enorm gestegen. Dit zet de betaalbaarheid van woningen onder druk. Deze ontwikkelingen hebben ook effect op de gebiedsontwikkeling en grondexploitaties van de gemeente Hoorn. De woningmarkt in Hoorn is nog steeds in trek. Het is nog onduidelijk wat de gevolgen van benoemde marktontwikkelingen voor de gemeente betekenen.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Verwacht wordt dat de komende jaren geen structurele winsten worden behaald op de grondexploitaties. Jaarlijks wordt op basis van het MPG door middel van een Quick scan beoordeeld of de gemeente Vpb plichtig is.

Op basis van de quick scan 2022 hoeft er geen Vpb te worden afdragen. Omdat de belastinginspecteur hierover nog geen standpunt heeft ingenomen, is dit nog een risico.

Winstneming

Winstneming gebeurt pas als de exploitatie van een complex eindigt of wanneer tussentijds is vast te stellen dat er winst wordt gemaakt. Het BBV schrijft voor dat bij tussentijdse winstneming de Percentage of Completion (POC) methode moet worden toegepast. Dit betekent dat voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd er tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst moet worden genomen.

De winstneming is opgenomen in het MPG 2022 en wordt bijgesteld via de tussentijdse rapportage grondexploitaties.

Erfpacht

Erfpachters kunnen de grond onder het gebouw kopen. Wanneer dit wordt afgekocht, heeft dit een positief incidenteel financieel effect. De gemeente past erfpacht alleen toe bij bijzondere projecten, zoals bij

volkstuincomplexen, sportcomplexen, woonwagencomplexen en benzineverkooppunten.

Stille reserve

Van een stille reserve is sprake als de waardering van een perceel grond op de balans lager is dan de marktwaarde. De stille reserves van het grondbedrijf zijn onderdeel van het weerstandsvermogen van de gemeente, zie ook de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Er is sprake van een stille reserve door de herziening van de erfpachtcanon van de gronden in voortdurende erfpacht. Een erfpachtcanon is de periodieke vergoeding van de pandeigenaar aan de eigenaar van de grond waarop het pand staat. Dit doet zich bijvoorbeeld voor bij afkoop van de erfpacht bij de Huesmolen, Korenbloem en winkelcentrum Kersenboogerd. De waarde wordt bepaald als er bereidheid is om de erfpachtcanon af te kopen.

In totaal is een geraamde stille reserve aanwezig van circa € 2,6 miljoen. Deze stille reserve mag worden toegerekend aan het weerstandsvermogen van het grondbedrijf.

Paragraaf Algemene uitkering

Septembercirculaire 2022

Doordat de onderhandelingen van het kabinet over onder andere het steunpakket tot maandagavond voor Prinsjesdag duurden, kon het ministerie niet alles meteen verwerken. Daarom is de septembercirculaire iets later gepubliceerd. De uitkomst van de septembercirculaire staat in deze paragraaf.

Accressen

Via de normeringsystematiek ‘samen trap op en samen de trap af’ wordt de algemene uitkering van het gemeentefonds geïndexeerd. Die index wordt het accres genoemd. Sinds de meicirculaire 2022 is het accres gesplitst in een volume- en een nominaal deel. Het nominale deel wordt gebruikt voor de loon- en prijsstijging. Het volumedeel wordt gebruikt voor bevolkingstoename en reëel accres. Vervolgens zijn in de septembercirculaire 2022 de accressen vanaf 2023 bijgewerkt. Voor alle jaren vanaf 2023 stijgt het nominale deel voor loon- en prijsstijgingen. De veranderingen ten opzichte van de meicirculaire 2022 zijn als volgt:

tabel 101 verandering accressen (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

per jaar	Accres	cumulatief
2023	389.000	389.000
2024	90.000	479.000
2025	44.000	523.000
2026	60.000	583.000
2027	-82.000	501.000

Elk accres (per jaar) werkt tot en met 2025 structureel door. Vanaf 2026 wordt de normeringsmethodiek aangepast.

Sinds de meicirculaire is de normeringssystematiek gewijzigd:

- Er is een splitsing in een volume- en een nominaal deel op basis van de standen bij de Startnota en de loon- en prijsontwikkeling (lpo) uit de Macro Economische Verkenning (MEV) 2022 van het CPB. Het jaarlijkse volumedeel (in euro) staat vast en het lpo-deel beweegt mee met de CPB-ramingen die bij de meicirculaire en septembercirculaire worden aangepast.
- Het volume-accres voor de jaren 2022 tot en met 2025 is bevroren.
- Vanaf 2026 wordt het gemeentefonds niet langer via de normeringssystematiek geïndexeerd. Er wordt geen volume-accres meer verstrekt, alleen nog maar een nominaal accres voor de loon- en prijsontwikkeling. Ofwel: de gemeenten worden niet meer gecompenseerd voor het feit dat er meer huizen komen, of meer inwoners.

De index voor loon-prijsontwikkeling is een berekening op basis van de CPB-raming van de loonvoet sector overheid, index materiele overheidsconsumptie en overheidsinvesteringen. Hierbij wordt een verdeling van 60% loonontwikkeling, 20% consumptie en 20% investeringen aangehouden.

De verandering van werkwijze leidt tot een grillig verloop van de accressen voor Hoorn. De loon- en prijsontwikkeling wordt aangepast en daarnaast is er een verandering (actualisatie) van aantallen. Er ontstaat een dip in 2025, waarna 2026 weer stijgt door de eenmalige bijdrage van het rijk.

Omdat het volume-accres is bevroren voor 2022 tot en met 2025 kan de behoedzaamheid voor dit onderdeel in de Hoornse berekeningen

vervallen. Bij de meicirculaire bleek een enorm groot accres beschikbaar. Omdat werd getwijfeld aan de mogelijkheid van het rijk om dat accres ook werkelijk uit te kunnen geven, is een behoedzaamheid ingebouwd. We gingen er van uit dat het accres in werkelijkheid lager zou zijn. Nu weten we zeker dat we het volume-accres krijgen, dus kan die behoedzaamheid vervallen. Het financiële beeld voor Hoorn voor 2024 verbetert daardoor met € 2,1 miljoen, voor 2025 met € 3,6 miljoen en voor 2026 met € 4,5 miljoen. Hoe dat wordt voor 2027 en verder, is nog onbekend. De afspraken met het rijk gelden tot en met 2026.

BTW Compensatiefonds (BCF)
Het BCF-plafond is € 3,7 miljard voor alle gemeenten samen in 2022. Als de declaraties van alle gemeenten samen onder het plafond blijven, wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Als er boven het plafond wordt gedeclareerd, moet het verschil worden betaald uit het gemeentefonds. Het plafond verandert ieder jaar met het accrespercentage.

Door de bevriezing van het accres in het gemeentefonds in 2022 tot en met 2025 is het plafond van het BTW Compensatiefonds in die jaren ook gefixeerd. In het systeem is opgenomen dat jaarlijks bij de septembercirculaire een voorschot wordt verstrekt op de verwachte onderschrijding van dat kalenderjaar. In de meicirculaire volgend op het kalenderjaar volgt dan de afrekening. In deze septembercirculaire is het voorschot voor het jaar 2022 € 320,9 miljoen, dat wordt verrekend via de uitkeringsfactor. Voor Hoorn is dit ongeveer € 1,4 miljoen en dat wordt in 2022 aan de gemeente overgemaakt. Bij de meicirculaire 2023 wordt definitief afgerekend. Het kan dan dus zijn dat we nog wat moeten terugbetalen.

Eenmalige rijksbijdrage
Vanaf 2026 komt er een nieuwe manier waarop het rijk de gemeenten financiert. In aanloop daarnaartoe stelt het kabinet eenmalig € 1 miljard extra in 2026 beschikbaar. Een deel gaat via de algemene uitkering: € 924 miljoen, voor Hoorn is dat € 3,9 miljoen. Het andere deel (€ 76 miljoen) wordt in het BTW Compensatiefonds gestort.

Sociaal domein
Het rijk, de VNG en het IPO hebben afgesproken dat de gemeenten voor de jaren 2024, 2025 en 2026 zowel de extra rijksbijdragen voor de jeugdzorg als de geplande bezuinigingen voor 100% in de begroting 2023 mogen opnemen. In de begroting 2022 mochten de gemeenten nog 75% opnemen. Voor de jaren na 2026 blijft onduidelijk of gemeenten 100% mogen ramen of 75%, aangezien deze jaren nog niet opgenomen zijn in de richtlijnen van de provinciaal toezichthouder.

Er is landelijk een extra besparing in het jeugddomein ingerekend van in 2024 € 100 miljoen, oplopend naar € 500 miljoen in 2025 en 2026, en structureel € 511 miljoen vanaf 2027. De besparing is een verantwoordelijkheid van het rijk. Het rijk is aan zet om de besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen als aanvulling op de beoogde Hervormingsagenda. Het gaat om maatregelen waarbij gemeenten minder middelen nodig hebben of waarbij alternatieve inkomsten gegenereerd worden. Enkele provinciaal toezichthouders vragen wel om nu al het gemeentelijk aandeel in de € 511 miljoen te vertalen in een verlaging van de uitgaven voor Jeugd. Een indicatie: voor Hoorn betekent dit een besparing in 2024 van ongeveer € 430.000 die moet worden behaald.

Overige onderwerpen sociaal domein

- Uitvoeringskosten SVB PGB Trekkingsrechten

Met ingang van 2023 wordt structureel € 27,2 miljoen uit de algemene uitkering genomen, waarvan € 20 miljoen uit Wmo en € 7,2 miljoen uit Jeugd. Dit is voor de uitvoeringskosten van de SVB aan de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).
Gezien de onzekerheid over de kostenontwikkeling evalueren de VNG en het ministerie van VWS deze afspraak na vier jaar (in 2026), op basis van de werkelijke uitvoeringskosten van de SVB voor de Jeugdwet en de Wmo. Op basis van de evaluatie kan besloten worden om de structurele verlaging van het gemeentefonds naar boven of beneden bij te stellen.

- Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang
  De verdeling over de gemeenten is ten opzichte van de meicirculaire 2022 veranderd door het gebruik van actuelere aantallen van de maatstaven.

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen
In de septembercirculaire zijn zes nieuwe decentralisatie-uitkering opgenomen:

- DU Invoeringskosten Omgevingswet € 150,9 miljoen in 2022, voor Hoorn ongeveer € 470.000;
  De gemeenten ontvangen een bijdrage voor transitiekosten die zijn gemaakt in aanloop naar de invoering van de Omgevingswet. Er volgt nog een stelselevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten in kaart worden gebracht.
- DU Wet kwaliteitsborging bouw € 24,7 miljoen in 2022 (Hoorn: € 77.000) en voor 2023-2026 € 10 miljoen, voor Hoorn ongeveer € 30.000;
  De gemeenten ontvangen in 2022 een bijdrage voor de noodzakelijke voorbereiding die de gemeenten nog moeten treffen tot de inwerkingtreding van de wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) vanaf 1 januari 2023. Daarnaast ontvangen de gemeenten na inwerkingtreding een jaarlijkse bijdrage (tot en met 2026) voor het uitvoeren van de Wkb-taken.
- DU Leerlingenvervoer Oekraïne € 9,2 miljoen in 2022, voor Hoorn is dat ongeveer € 20.000.

Taakmutaties
In de septembercirculaire 2022 zijn de volgende 7 taakmutaties opgenomen:

- Energietoeslag € 550 miljoen eenmalig in 2022. De compensatie aan huishoudens is daarmee verhoogd van € 800 naar € 1.300.
- Diverse kleinere veranderingen.

Financieel overzicht
De veranderingen in 2022 worden nader toegelicht en verwerkt in de begroting via de Najaarsbijstelling 2022. De andere veranderingen zijn verwerkt in de Begroting 2023.

tabel 102 financieel overzicht septembercirculaire 2022 (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

Onderwerp	2023	2024	2025	2026
Uitkomst bij meicirculaire 2022 (=raming)	**168.139**	**164.688**	**166.258**	**157.088**
Taakmutaties				
Asiel (inburgering)	186	147		
Participatie IPS Regeling	-43			
Uitvoeringskosten SVB PGB Trekkingsrechten	-113	-118	-121	-113
Bijdrage centrale financiering GDI	-32	-34	-35	-33
Subtotaal:	**-2**	**-5**	**-156**	**-146**
IU/DU/SU				
Maatschappelijke opvang en OGGz	-13	-13	-13	-13
Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)	31	31	31	31
Subtotaal:	**18**	**18**	**18**	**18**
3 D's in het sociaal domein				
Beschermd wonen	-29			
Subtotaal:	**-29**	**0**	**0**	**0**
Stelpost				
Gevolgen accressen, aanpassing hoeveelheden, uitkeringsfactor en afrondingen	2.461	649	-710	2.662
Onderuitputting accressen meicirculaire 2022 vervalt	2.195	3.562	4.487	0
Subtotaal:	**4.656**	**4.211**	**3.777**	**2.662**
Totaal verschil	**4.643**	**4.224**	**3.639**	**2.534**
Berekening eindstand (*)	**172.783**	**168.914**	**169.899**	**159.624**

(*) De tellingen kunnen door afronding niet helemaal sluiten.

In de volgende tabel staan de claims waar we rekening mee houden: onderwerpen waar de gemeente mee aan de slag moet en waarvoor we geld krijgen. Dat geld wordt apart gehouden en gebruikt voor dat onderwerp.

tabel 103 claims septembercirculaire 2022 (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	2023	2024	2025	2026
Verschil door septembercirculaire uit vorige tabel				
Claims (die gaan dus van de opbrengst af)				
Asiel (inburgering)	-186	-147		
Participatie IPS Regeling	43			
Uitvoeringskosten SVB PGB Trekkingsrechten	113	117	121	113
Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	13	13	13	13
Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)	-31	-31	-31	-31
Beschermd Wonen (IU)	29			
totaal claims en corona	**-20**	**-19**	**102**	**94**
Netto gevolgen voor de Begroting 2023				
Totaal verschil uit vorige tabel	4.643	4.224	3.639	2.534
Af: claims	-20	-49	102	94
Netto gevolgen voor de Begroting 2023	**4.623**	**4.175**	**3.741**	**2.628**

Vanaf 2023 kan het sociaal domein niet meer uit de algemene uitkering worden berekend.

Bijlagen

Kerngegevens

tabel 104 kerngegevens

	peildatum: 1 januari	Begroting 2023	Begroting 2022
A	**Inwoneraantal en bevolkingsopbouw**		
	Aantal inwoners	75.730	73.900
	- waarvan jongeren (tot 18 jaar)	14.424	14.300
	aantal bijstandscliënten	1.457	1.527
B	**fysieke structuur**		
	oppervlakte gemeente (hectare)	5.346	5.346
	- waarvan land (hectare)	2.027	2.027
	- waarvan buitenwater (hectare)	3.198	3.198
	- waarvan binnenwater (hectare)	120	119
	- waarvan historische stads- of dorpskern (hectare)	46	46
	aantal woonruimten (exclusief bijzondere woongebouwen)	34.634	33.983
	historische woningen	3.299	3.299
C	**financiën (bedragen x € 1.000)**		
	uitgaven (inclusief stortingen reserves)	281.156	260.876
	inkomsten (inclusief onttrekkingen reserves)	282.192	266.607

peildatum: 1 januari	Begroting 2023	Begroting 2022
resultaat begroting	**1.036**	**5.732**
uitsplitsing inkomsten:		
algemene uitkering	*114.642*	*89.352*
uitkering sociaal domein inclusief Wmo	*58.141*	*67.429*
specifieke uitkeringen	*27.085*	*30.230*
belastingen en retributies	*38.291*	*39.731*
onttrekkingen reserves	*5.412*	*6.437*
overige baten	*38.621*	*33.428*

Mutaties na Kadernota 2022

Uitgangspunt is het laatst bekende begrotingssaldo wat via de Kadernota 2022 met de raad gedeeld is. Hierna hebben begrotingsmutaties na de raad van juli en autonome wijzigingen gevolgen gehad voor het uiteindelijke begrotingssaldo voor de Begroting 2023.

Het verschil tussen die 2 saldi wordt in onderstaande tabel verklaard.

tabel 105 veranderingen na Kadernota 2022 (bedrag x € 1.000, - = nadeel)

	2023	2024	2025	2026
Saldo van de Kadernota 2022	10.654	10.087	8.964	-1.571
Saldo Begroting 2023	10.620	10.047	8.924	-1.611
Verschil	**-34**	**-40**	**-40**	**-40**
Verklaring verschillen				
Bijdrage aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij	-36	-42	-42	-42
Kleine afrondingsverschillen	2	2	2	2
Totaal	**-34**	**-42**	**-42**	**-42**

Toelichting van de grootste verschillen:
Betreft een technische correctie in de Begroting. De bijdrage was al weggehaald bij de ruimtevragers, maar nog niet verwerkt in het begrotingsresultaat. Dat is bij de Kadernota 2022 geregeld. Het betekent dat er een nadelig effect is.

Ambities/prioriteiten/ruimtevragers

Bij de Kadernota 2022 zijn onderwerpen geïnventariseerd, die de komende periode uitgevoerd gaan worden. Het leidt tot de volgende lijst. Let wel: met de lasten van deze ambities houden we wel rekening, maar ze zijn nog niet in de begroting verwerkt. Om ze in de begroting te krijgen (en er dus mee aan de slag te kunnen gaan) moet er nog een college- of raadsvoorstel gemaakt worden.

tabel 106 ambities/prioriteiten/ruimtevragers (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

Onderwerp	2023	2024	2025	2026
Top X jongeren		p.m.	p.m.	p.m.
Programma Kersenboogerd	-30	-60	-90	-120
Programma Kersenboogerd dekking		p.m.	p.m.	p.m.
Eerste inrichting nieuwe groepen onderwijs 2022	-3	-3	-3	-3
Eerste inrichting nieuwe groepen onderwijs 2023		-3	-3	-3
Intensivering onderwijshuisvesting en IKC ontwikkeling Risdam-Noord		-146	-145	-144
IKEC Nieuwe Steen: grondkosten, realisatie en sportveld		-115	-454	-454
Werkbudget Economische Zaken	-35	-35	-35	-35
Uitvoeringsagenda economie	-41	-41		
Aanpak waterplantenoverlast Markermeer	-15	-15	-15	-15
Grote (sport)evenementen en lokale uitwerking sportakkoord	-50	-50	-50	-50
Overgang contracten sportverenigingen naar Stichting Onderwijshuisvesting Hoorn	-8			
Groenzone N307	-20	-20	-20	-20
Sportpark De Kromme Elleboog: parkeren	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Omgevingswet	-33	-34		
Top X aanpak minderjarigen	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Herijking IHP Onderwijs en (Voorgezet) Speciaal onderwijs		-125	-250	-375

Onderwerp	2023	2024	2025	2026
Exploitatie 12 standplaatsen Bobeldijkerweg	-25			
Jongerenpanel Hoorn	-34	-34	-34	-34
Veronderstelde onderuitputting (25%)	80	151	281	294

Financieel

Overhead

tabel 107 berekening overhead (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

Onderdeel	bedrag	%
saldo Human resources, Planning & control, Bestuurszaken en -secretariaat, Inkoop, Juridische zaken en Communicatie	3.290	
saldo Informatievoorziening, inclusief automatisering	3.299	
saldo Facilitaire zaken	502	
saldo Huisvesting	2.393	
overige overhead dat niet wordt toegerekend aan producten	1.703	
salarissen overhead	14.008	
totale overhead	**25.194**	

Onderdeel	bedrag	%
salarissom totale gemeente begroting	55.987	
minus salarissom dat wordt gerekend als overhead	-14.008	
salarissom waarover opslag overhead wordt berekend	**41.979**	
percentage overhead wordt dan		**60,0**

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

tabel 108 algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien (bedragen in x € 1.000, - = nadeel)

		2023	2024	2025	2026
a	**Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is:**				
	OZB - gebruikers niet-woningen	1.927	1.937	1.947	1.947
	OZB - eigenaren woningen	10.037	10.092	10.147	10.147
	OZB - eigenaren niet-woningen	3.187	3.202	3.217	3.217
	Hondenbelasting	202	135	67	0
	Precariobelasting	320	320	320	320
	Toeristenbelasting	451	451	451	451
b	**Algemene uitkeringen (inclusief septembercirculaire 2021):**				
	Algemene uitkering gemeentefonds (na claims)	114.534	110.880	112.131	101.426
	Algemene uitkering onderdeel Sociaal Domein	58.141	63.278	61.188	59.968
c	**Dividend**				
	Opbrengst beleggingen	153	153	153	153
d	**Saldo van de financieringsfunctie**				
	Rentelast over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening-courant	-2.277	-3.438	-4.703	-5.596
	Ontvangen rentebaten over de uitzettingen	2.482	2.419	1.749	1.747
	Berekende rente eigen investeringen	-	-	-	-

		2023	2024	2025	2026
e	**overige algemene dekkingsmiddelen**				
	n.v.t.	-	-	-	-
	Saldo algemene dekkingsmiddelen	**189.157**	**189.429**	**186.668**	**173.780**
	Overzicht onvoorzien (lasten)				
a	Incidenteel	-150	-150	-150	-150
b	Structureel	-24	-54	-80	-105
	Totaal onvoorzien	**-174**	**-204**	**-230**	**-255**

Uitgangspunten
De uitgangspunten voor de Begroting 2023 zijn bij de Kadernota 2022 vastgesteld. Dit onder het voorbehoud dat de indices mogelijk veranderden door de roerige tijden waarin we leven. Voorstel is de meest recente indices te verwerken. Dat zijn:

Prijscompensatie en trendmatige veranderingen

Leges en tarieven
Uitgangspunt van beleid is dat de gemeentelijke leges en tarieven voor inwoners, bedrijven en bezoekers niet meer dan trendmatig worden verhoogd. De index die hiervoor wordt gebruikt, is de geharmoniseerde consumenten prijsindex (hicp). Dit percentage is volgens de meest recente publicatie van het CPB 2,5% in 2022.

Belastingen
Hiervoor geldt dezelfde index als bij de leges en tarieven. De geharmoniseerde consumentenprijsindex (cpi): 2,5%.

Daarnaast worden de tarieven gecorrigeerd voor de ontwikkeling van de WOZ waarden, zodat de opbrengststijging gelijke tred houdt met de inflatie.

Prijscompensatie budgetten
De index die hiervoor wordt gebruikt, is de geharmoniseerde consumenten prijsindex (hicp). Dit percentage is volgens de meest recente publicatie van het CPB 2,5% in 2023.

Loonindexatie cao
De huidige cao voor gemeenteambtenaren loopt van 1 januari 2021 tot en met 1 januari 2023. De nieuwe cao-afspraken zijn nog niet bekend. Het

Centraal Planbureau kent geen specifiek indexcijfer voor de loonontwikkeling van gemeenteambtenaren, daarom wordt de index ‘loonvoet sector overheid’ gevolgd. Het percentage volgens de meest recente publicatie van het CPB is 3,3% in 2023.

Investering(splafond) 2023 en verder
Ook de investeringsplafonds worden geïndexeerd. Hiervoor geldt het indexcijfer overheidsinvesteringen (iboi) voor 2023. Dat is 4,8%.

Verder zijn de volgende belangrijke aantallen aangehouden. Deze aantallen worden o.a. gebruikt in de meerjarige berekening van de algemene uitkering:

jaar	inwoners	woonruimten
2023	75.730	34634
2024	77.670	35.504
2025	78.870	36.058
2026	80.070	36.603

Let op: er is in het meerjarige beeld een bepaalde veiligheidsmarge opgenomen bij de aantallen. Vooral bij woonruimten is het precieze aantal per jaar moeilijk aan te geven, omdat in Hoorn de woningbouw afhankelijk is van inbreilocaties. Daar gelden andere voorbereidingsprocedures voor, die vaak langer duren dan vooraf is geschat.

Overzicht baten en lasten
In onderstaand overzicht staat per programma de lasten, baten en saldo van de Jaarrekening 2021, de bijgestelde Begroting 2022 en de Begroting 2023.

tabel 109 overzicht lasten en baten per programma (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

		Rekening 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0	Bestuur en ondersteuning	-7.087	8.707	1.620	-9.603	2.420	-7.183	-10.672	2.143	-8.529
1	Openbare orde en veiligheid	-7.414	391	-7.023	-7.838	468	-7.370	-7.968	280	-7.688
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	-12.335	6.006	-6.329	-12.586	5.552	-7.034	-14.380	5.666	-8.714
3	Economische zaken	-2.518	74	-2.444	-2.838	386	-2.452	-2.599	338	-2.261

		Rekening 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
4	Onderwijs	-13.747	5.812	-7.935	-14.410	6.740	-7.670	-14.535	6.735	-7.800
5	Cultuur en recreatie	-26.515	8.593	-17.922	-25.506	6.576	-18.930	-25.991	6.390	-19.601
6	Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	-125.715	36.462	-89.253	-128.004	32.368	-95.636	-123.050	29.099	-93.951
7	Duurzaamheid en milieu	-15.995	16.804	809	-17.426	17.565	139	-17.924	17.867	-57
8	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	-24.069	23.967	-102	-19.568	13.554	-6.014	-21.338	15.736	-5.602
96	Onvoorzien	0	0	0	-169	0	-169	-174	0	-174
97	Heffing voor de vennootschapsbelasting	-1	0	-1	-39	0	-39	-39	0	-39
98	Overhead	-21.760	1.590	-20.169	-25.904	1.351	-24.553	-25.415	1.091	-24.324
99	Algemene dekkingsmiddelen	-2.421	165.192	162.771	-2.600	184.745	182.145	-2.278	191.435	189.157
Totaal saldo van baten en lasten		**-259.577**	**273.599**	**14.022**	**-266.491**	**271.725**	**5.234**	**-266.363**	**276.780**	**10.417**
Mutaties reserves		-33.158	29.430	-3.728	-22.904	25.353	2.449	-14.793	5.412	-9.381
Primitieve begroting		**-292.735**	**303.029**	**10.294**	**289.395**	**297.078**	**7.683**	**-281.156**	**282.192**	**1.036**

De bedragen kunnen afwijken van andere overzichten door afronding.

Incidentele baten en lasten

Gemeenten zijn verplicht om een meerjarig overzicht van incidentele lasten en baten in hun begroting op te nemen. Het onderscheid tussen de begrippen 'structureel' en 'incidenteel' is in het BBV niet vastomlijnd gedefinieerd. In het BBV staat wel als hulpmiddel opgenomen dat bij de nadere invulling van het begrip 'incidenteel' gedacht kan worden aan baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

De commissie BBV heeft in augustus 2018 een vernieuwde notitie ‘incidentele baten en lasten‘ vastgesteld. Volgens deze notitie betreffen Incidentele baten en lasten die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben.

Stellige uitspraak in deze notitie is dat voor de in het overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen posten een nadere toelichting is vereist.

tabel 110 incidentele lasten en baten (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

Prg.	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026
0	Appa pensioenuitkering: eenmalige uitkering voormalig wethouder (dekking onttrekking algemene reserve)	-31	32						
0	Voorbereiding en participatie Skatepark	-50							
0	Werkbudget programma binnenstad en Waterfront	-100		-100					
0	Traineepool 2023 - 2024	-740		-740					
0	Onttrekking algemene reserve voor dekking nieuw beleid 2023 t/m 2026								770
0	Inclusiebeleid	-100							
2	Incidenteel budget voor (sneller) verbeteren verkeersveiligheid en opstellen verkeersveiligheid beleid	-150							
3	Onderzoek naar stadsdistributie	-50							
3	Evaluatie horecabeleid	-65							
4	Subsidie IKC	-25							
4	Convenant VSV 2020 – 2024	-223	223	-223	223				
4	Nationaal Programma Onderwijs	-69	69						
5	Vernieuwing Westfries Museum	-575		-485		-73			
5	Onderzoek naar een volwaardig poppodium	-60							
5	Verhoging subsidieregeling voor restauratie en onderhoud monumenten	-50		-50		-50			
6	Coördinatiekosten personen verward gedrag	-72							
6	Kansrijke Start (dekking onttrekking aan reserve diverse incidentele bestemmingen)	-9	9						
8	Energie-labels vastgoedbezit en EED-audit					-75			
8	Huur Stichting Hart voor Hoorn	-20	20	-10	10				
8	Lasten en baten grondexploitaties	-11.915	9.715	-4.123	7.848	-3.526	9.168	-1.042	1.116
8	Mutaties balanspost voorraden		2.247	-3.749	152	-5.513	2.781		960
8	Storting in algemene bedrijfsreserve grondzaken	-168		-163		-164		-119	

Prg.	Omschrijving	Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026
8	Wonen in en boven winkels	-75		-75		-75			
8	Uitbreiding standplaatsen Bobeldijkerweg	-50							
8	Buffer voor grote projecten (storting in reserve Poort van Hoorn)	-5.000		-5.000		-4.000			
Overhead	Zaaksysteem	-100		-100					
Overhead	Afwaardering boekwaarden stadhuis door renovatie	-1.108							
Overhead	Versneld archiveren	-125		-125		-50			
Resultaat	Buffer verbeteren financieel beeld (storting in algemene reserve)	-3.500		-1.500					
	Totaal	**-24.430**	**12.315**	**-16.443**	**8.233**	**-13.526**	**11.949**	**-1.161**	**2.846**

Toelichting incidentele baten en lasten

Appa-pensioenuitkering
In 2023 gaat er een oud-wethouder met pensioen. Deze eenmalige uitkering wordt gedekt door een onttrekking aan de algemene reserve.

Voorbereiding en participatie Skatepark
Voor de participatie en de voorbereiding van een nieuw Skatepark is incidenteel budget beschikbaar gesteld.

Werkbudget programma binnenstad en Waterfront
Het betreft het werkbudget voor het (vierjarig) programma om de slagvaardigheid binnen het programma te vergroten.

Traineepool 2023 - 2024
In 2023/2024 wordt gestart met een nieuwe traineepool met 6-8 young professionals.

Onttrekking algemene reserve voor dekking nieuw beleid 2023 – 2026
De kosten voor nieuw beleid (zie tabel 4) worden in 2026 gedekt door een onttrekking aan de algemene reserve.

Inclusiebeleid
In 2023 is budget geraamd voor een onderzoek naar de rol van het gemeentebestuur in de tijd van de slavernij en voor stadsgesprekken waarin ruimte geven wordt aan de discussie over het standbeeld van Jan Pieterszoon Coen.

Incidenteel budget (sneller) verbeteren verkeersveiligheid en opstellen verkeersveiligheid beleid
Voor het (sneller) verbeteren van de verkeersveiligheid heeft de raad bij de vaststelling van de begroting 2023 besloten om incidenteel budget hiervoor beschikbaar te stellen. Het budget kan ook worden ingezet voor het opstellen van verkeersveiligheid beleid.

Onderzoek naar stadsdistributie
In 2023 wordt onderzoek gedaan naar stadsdistributie.

Evaluatie horecabeleid
Voor een evaluatie van het horecabeleid heeft de raad bij de vaststelling van de begroting 2023 besloten om incidenteel budget hiervoor beschikbaar te stellen.

Subsidie IKC
Een incidentele bijdrage in de ontwikkel- en innovatiekosten voor het werken in een multidisciplinair team in het Integraal Kind- en Expertisecentrum.

Convenant Voorkomen vroegtijdig schoolverlaten (VSV) 2020 – 2024
De looptijd van het convenant eindigt in 2024.

Nationaal programma onderwijs
De looptijd van het programma eindigt in 2023.

Vernieuwing Westfries museum
Incidentele kosten voor onder andere tijdelijk kantoor, in- en uithuizen van de collectie, huur tijdelijk depot.

Onderzoek naar een volwaardig poppodium
In 2023 wordt onderzoek gedaan naar een volwaardig poppodium.

Verhoging subsidieregeling voor restauratie en onderhoud monumenten
De subsidieregeling voor restauratie en onderhoud van monumenten wordt in 2023 t/m 2025 verhoogd.

Coördinatiekosten personen verward gedrag
Het budget voor coördinatiekosten voor personen met verward gedrag is t/m 2023 in de begroting geraamd.

Kansrijke Stad
Voor het project Kansrijke Start is in 2023 incidenteel budget beschikbaar. Hier staat een onttrekking aan de reserve diverse incidentele bestemmingen tegenover.

Energie-labels vastgoedbezit en EED-audit
De gemeente moet iedere vier jaar verplicht een EED Energie-audit uitvoeren voor haar panden. Hoorn moet in 2025 weer een audit doen.

Huur Stichting Hart voor Hoorn
De incidentele subsidie aan deze stichting loopt t/m 2024.

Lasten en baten grondexploitaties
Mutaties grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel. Het totaal van de lasten en het totaal van de baten moet in het overzicht van incidentele baten en lasten worden opgenomen.

Mutaties balanspost voorraden
De mutatie van de grondexploitatie met de balanspost voorraden, moet afzonderlijk worden opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten.

Storting in algemene bedrijfsreserve grondzaken
De inkomsten uit litervergoeding en het saldo van het product grondzaken worden gestort in de algemene bedrijfsreserve grondzaken. Omdat deze storting een relatie heeft met de hierboven genoemde posten van de grondexploitaties is deze storting opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten.

Wonen in en boven winkels
De stimuleringsregeling wonen boven en in winkels loopt tot en met 2025.

Uitbreiding standplaatsen Bobeldijk
Voor de nieuw te realiseren uitbreiding van de standplaatsen woonwagencentrum Bobeldijk is in 2023 (extra) inzet / capaciteit nodig.

Buffer voor grote projecten
In 2023 t/m 2025 wordt gespaard voor de toekomst door geld te storten in de reserve Poort van Hoorn, hiermee wordt een buffer aangelegd voor grote projecten.

Zaaksysteem
Voor het migreren van het zaaksysteem naar de cloud is incidenteel budget beschikbaar in 2022 en 2023.

Afwaardering boekwaarde stadhuis door renovatie
Een aantal bestaande boekwaarden van het stadhuis moeten worden afgewaardeerd vanwege de renovatie.

Versneld archiveren
Het versneld digitaliseren van het archief uit gebouw C van het stadhuis duurt tot en met 2025.

Buffer verbeteren financieel beeld
In 2023 en 2024 wordt geld gestort in de algemene reserve om een buffer te creëren. Deze buffer wordt gebruikt om in latere jaren ook structureel in evenwicht te komen.

Mutaties reserves per programma

tabel 111 mutaties reserves per programma meerjarig (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	2023	2024	2025	2026
toevoegingen (U)				
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	0	0	0	0
Programma 1 Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	-2.671	-1.945	-2.103	-2.100
Programma 3 Economische zaken	0	0	0	0
Programma 4 Onderwijs	-474	-580	-696	-790
Programma 5 Cultuur, recreatie en sport	-150	-151	-151	-152

	2023	2024	2025	2026
Programma 6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	-102	-102	-103	-103
Programma 7 Duurzaamheid en milieu	-14	-14	-14	-14
Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	-5.524	-5.525	-4.532	-493
Overhead	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	-444	-434	-440	-470
Resultaat	-4.745	-3.472	-1.974	-1.974
Geen beleidsveld: mutaties reserves onderling	-670	-670	-670	-670
totaal toevoegingen	**-14.794**	**-12.893**	**-10.683**	**-6.766**
onttrekkingen (I)				
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	31	0	0	770
Programma 1 Openbare orde en veiligheid	1	1	1	1
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	907	901	888	888
Programma 3 Economische zaken	0	0	0	0
Programma 4 Onderwijs	617	734	728	680
Programma 5 Cultuur, recreatie en sport	386	383	370	370
Programma 6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	91	85	85	87
Programma 7 Duurzaamheid en milieu	99	99	99	99

	2023	2024	2025	2026
Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	504	505	506	507
Overhead	603	607	597	570
Algemene dekkingsmiddelen	9	0	0	0
Resultaat	1.495	1.494	1.493	1.493
Geen beleidsveld: mutaties reserves onderling	670	670	670	670
totaal onttrekkingen	**5.413**	**5.479**	**5.439**	**6.135**
saldo	**-9.381**	**-7.414**	**-5.244**	**-631**

De bedragen kunnen afwijken van andere overzichten door afronding.

Beoogde structurele mutaties in reserves

tabel 112 structurele mutaties in reserves (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

		2023	2024	2025	2026
stortingen					
Saldo product parkeren	Reserve parkeren	-2.615	-1.889	-2.048	-2.045
Jaarlijkse storting	Reserve parkeren	-90	-815	-815	-815
Bijdrage uit reserve parkeren	Reserve masterplan hoofdinfrastructuur	-50	-50	-50	-50
Bijdrage uit reserve parkeren	Reserve Poort van Hoorn	-620	-620	-620	-620
Jaarlijkse storting i.v.m. turborotonde	Reserve Poort van Hoorn	-51	-51	-51	-51

		2023	2024	2025	2026
Huuropbrengst Spoorsingel 2	Reserve Poort van Hoorn	-5	-5	-5	-5
Jaarlijkse storting	Reserve Poort van Hoorn	-435	-434	-435	-435
Percentageregeling beeldende kunst	Reserve beeldende kunst	-25	-25	-25	-25
Jaarlijkse storting	Reserve beeldende kunst	-19	-19	-19	-19
Vrijval kapitaallasten primair onderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs	Reserve toekomstplan huisvesting PO	-275	-380	-496	-590
Jaarlijkse storting	Reserve toekomstsplan huisvesting PO	-366	-366	-366	-366
Revolverend fonds duurzaamheid	Reserve stimuleringsmaatregelen duurzaamheid	-14	-14	-14	-14
Meerjarig onderhoudsplanning De Kreek	Reserve welzijnsvoorzieningen B/O	-152	-152	-152	-152
Externe bijdrage kapitaallasten De Kreek	Reserve welzijnsvoorzieningen B/O	-48	-48	-48	-48
Jaarlijkse storting	Reserve welzijnsvoorzieningen B/O	-159	-160	-161	-161
Jaarlijkse storting	Reserve kunstijsbaan	-83	-83	-84	-85
Onderhoudsreservering Westfries Archief	Reserve diverse incidentele bestemmingen	-37	-37	-37	-37
Onderhoudsreservering hockeycomplex	Reserve diverse incidentele bestemmingen	-5	-5	-5	-5
Waterschapsverkiezingen (septembercirculaire 2020)	Reserve diverse incidentele bestemmingen	-13	-13	-13	-13
Diverse reserveringen uit meicirculaire 2021	Reserve diverse incidentele bestemmingen	-53	-54	-55	-55
Diverse reserveringen uit septembercirculaire 2021	Reserve diverse incidentele bestemmingen	-48	-48	-48	-49
Diverse reserveringen uit meicirculaire 2022	Reserve diverse incidentele bestemmingen	-432	-420	-426	-456
Wet kwaliteitsborging bouw (septembercirculaire 2022)	Reserve diverse incidentele bestemmingen	-31	-31	-31	-31

		2023	2024	2025	2026
Onderhoudsreservering stadsstrand	Reserve diverse incidentele bestemmingen	-68	-68	-68	-68
Huuropbrengsten woningen, kantoren, Botterwerf en parkeerplekken Oostereiland	Reserve Oostereiland	-324	-330	-336	-343
Jaarlijkse storting	Reserve Oostereiland	-107	-108	-109	-109
totaal stortingen		**-6.125**	**-6.225**	**-6.517**	**-6.647**
onttrekkingen					
Afsluiten product riolering	Reserve riolering	2	2	2	2
Jaarlijkse vrijval	Reserve riolering	180	179	179	179
Dekking kapitaallasten investeringen	Reserve kapitaallasten investeringen	562	563	525	480
Bijdrage aan reserve masterplan hoofdinfrastructuur	Reserve parkeren	50	50	50	50
Bijdrage aan reserve Poort van Hoorn	Reserve parkeren	620	620	620	620
Personeelslasten en overhead parkeerbedrijf	Reserve parkeren	491	491	491	491
Operationeel beheerder in technische installaties in de openbare ruimte	Reserve parkeren	77	77	77	77
Dekking kapitaallasten investeringen	Reserve parkeren	127	122	122	124
Jaarlijkse vrijval	Reserve parkeren	1.411	1.411	1.411	1.411
Dekking kapitaallasten investeringen	Reserve masterplan hoofdinfrastructuur	130	129	129	129
Dekking kapitaallasten investeringen	Reserve Poort van Hoorn	417	416	415	387
Dekking kapitaallasten investeringen	Reserve toekomstplan huisvesting PO	106	224	224	223
Rente duurzaamheidsleningen SVN	Reserve stimuleringsmaatregelen duurzaamheid	11	10	10	9

		2023	2024	2025	2026
Dekking kapitaallasten investeringen	Reserve welzijnsvoorzieningen B/O	470	469	467	466
Dekking kapitaallasten investeringen	Reserve kunstijsbaan	151	151	151	151
Beheerskosten Oostereiland	Reserve Oostereiland	166	168	170	173
Dekking kapitaallasten investeringen	Reserve Oostereiland	396	395	394	393
totaal onttrekkingen		**5.367**	**5.477**	**5.437**	**5.365**

Meerjarenbalans

De geprognosticeerde balans heeft twee gebruiksdoeleinden.

Allereerst geeft de geprognosticeerde balans inzicht in

1. de verwachte ontwikkeling van vooral de investeringen in vaste activa,
2. de ontwikkeling van de voorraad gronden (bouwgrond in exploitatie),
3. de toename of aanwending van de reserves (het eigen vermogen),
4. het verloop van de voorzieningen,
5. het verloop van de schulden en
6. de financieringsbehoefte (behoefte aan leningen).

Daarmee wordt informatie verschaft over onder meer de verwachte ontwikkeling van de balansposten op basis waarvan de voorgeschreven financiële kengetallen, zoals de (netto) schuldquote, de solvabiliteit en grondexploitatie worden berekend. De uitkomsten van deze kengetallen staan in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Zo geven de verschillende posten van de geprognosticeerde balans en de kengetallen de raad meer inzicht in de verwachte ontwikkeling van de financiële positie, het risicoprofiel van de financiële positie (risico's van investeringen, bouwgronden in exploitatie en schuldportefeuille) en de mate van flexibiliteit van de exploitatie(begroting). Meer investeringen en schulden betekenen immers ook structureel hogere vaste afschrijvings- en rentelasten en meer risico's die samenhangen met de investeringen en schuldportefeuille.

Daarnaast kan de geprognosticeerde balans worden gebruikt voor het berekenen van de verwachte ontwikkeling van het EMU-saldo van de gemeente.

tabel 113 prognose meerjarenbalans (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	1.896	1.896	1.896	1.896	1.896	1.896
Materiële vaste activa	197.112	259.117	282.464	273.832	266.359	261.415
Financiële vaste activa	66.198	65.617	65.198	64.777	64.352	63.966
Totaal vaste activa	**265.206**	**326.630**	**349.558**	**340.505**	**332.607**	**327.777**
Vlottende activa						
Voorraden	-8.174	-8.174	-8.174	-8.174	-8.174	-8.174
Uitzettingen	25.294	24.144	24.144	49.283	99.726	118.260
Liquide middelen	2.434	0	0	5.302	5.330	5.215
Overlopende activa	18.243	18.243	18.243	18.243	18.243	18.243
Totaal vlottende activa	**37.797**	**34.213**	**34.213**	**64.654**	**115.124**	**133.544**
Totaal activa	**303.003**	**360.843**	**383.771**	**405.159**	**447.731**	**460.821**

Passiva						
Vaste passiva						
Reserves	71.100	78.945	96.009	104.673	111.161	113.240
Resultaat boekjaar	10.294	7.683	1.036	1.243	1.447	-7.436

	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Voorzieningen	10.353	8.586	7.936	7.342	6.806	6.285
Vaste schulden	170.661	196.665	216.391	251.306	287.722	308.137
Totaal vaste passiva	**262.408**	**291.879**	**321.372**	**364.564**	**407.136**	**420.226**
Vlottende passiva						
Vlottende schulden	11.552	39.921	33.356	11.552	11.552	11.552
Overlopende passiva	29.043	29.043	29.043	29.043	29.043	29.043
Totaal vlottende passiva	**40.595**	**68.964**	**62.399**	**40.595**	**40.595**	**40.595**
Totaal passiva	**303.003**	**360.843**	**383.771**	**405.159**	**447.731**	**460.821**

EMU saldo

Het EMU-saldo is het jaarsaldo op kasbasis en daarmee anders dan het saldo van de begroting. Het saldo van de begroting is namelijk gebaseerd op het stelsel van baten en lasten. De grootste verschillen doen zich voor bij de investeringen en mutaties in reserves. In het kasstelsel worden investeringen in één keer ten laste van het jaarresultaat genomen. In het stelsel van baten en lasten wordt jaarlijks een deel van de lasten genomen op basis van economische gebruiksduur van de investeringen.

In het stelsel van baten en lasten zijn de onttrekkingen aan reserves baten en stortingen in reserves zijn lasten in de begroting. Het kasstelsel kent geen mutaties in reserves.

De landen van de Europese Unie hebben afgesproken dat de totale overheid (inclusief gemeenten) van een land jaarlijks een tekort mag hebben van maximaal 3% van het bruto nationaal product. Dit is het EMU-saldo.

Het EMU-saldo is dus het saldo van de gehele overheid in een land. Gemeenten tellen ook mee. Om dit te benadrukken is in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgenomen dat in de begroting en in de jaarrekening inzicht moet worden gegeven in het EMU-saldo. In onderstaande tabel wordt het EMU-saldo van Hoorn berekend.

tabel 114 berekening EMU-saldo Hoorn (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

		2022	2023	2024	2025	2026
1.	**Mutaties financiële activa**					
1a.	(+) Financiële vaste activa	-581	-419	-421	-425	-386
1b.	(+) Uitzettingen	-1.150	0	25.139	50.443	18.534
1c.	(+) Liquide middelen	-2.434	0	5.302	27	-114
1d.	(+) Overlopende activa	0	0	0	0	0
2.	**Mutaties financiële passiva**					
2a.	(-) Vaste schuld	26.004	19.726	34.915	36.416	20.415
2b.	(-) Vlottende schuld	28.369	-6.565	-21.589	0	0
2c.	(-) Overlopende passiva	0	0	0	0	0
3.	**Verwachte boekwinst**					
3a.	(-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	**-58.538**	**-13.580**	**16.694**	**13.629**	**-2.381**

In onderstaande tabel staat de vergelijking van het EMU-saldo met de individuele referentiewaarde van Hoorn.

tabel 115 vergelijking EMU-saldo met individuele referentiewaarde Hoorn (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	2022	2023	2024	2025	2026
EMU-saldo volgens berekening	-58.538	-13.580	16.694	13.629	-2.381
EMU-SALDO referentiewaarde	-9.383	-9.383	-9383	-9.383	-9.383
EMU-saldo blijft onder referentiewaarde			**26.077**	**23.012**	**7.002**
EMU-saldo overschrijdt referentiewaarde	**-49.155**	**-4.197**			

Uit bovenstaande tabel valt te lezen dat het EMU-saldo in 2022 en 2023 de referentiewaarde overschrijdt.

Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

tabel 116 overzicht geraamde baten en lasten per taakveld Begroting 2023 (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

taakveld	lasten 2023	baten 2023	saldo 2023
0.1 Bestuur	-3.475	382	-3.093
0.10 Mutaties reserves	-14.793	5.412	-9.381
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-1.036	0	-1.036
0.2 Burgerzaken	-2.272	763	-1.509
0.4 Overhead	-26.495	1.091	-25.404
0.5 Treasury	-2.278	2.635	357
0.61 OZB woningen	-477	10.131	9.654
0.62 OZB niet-woningen	-159	5.114	4.955
0.63 Parkeerbelasting	-67	4.488	4.421
0.64 Belastingen overig	-1.004	1.427	423
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	172.676	172.676

taakveld	lasten 2023	baten 2023	saldo 2023
0.8 Overige baten en lasten	-2.380	0	-2.380
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-39	0	-39
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-4.928	28	-4.900
1.2 Openbare orde en veiligheid	-3.515	252	-3.263
2.1 Verkeer en vervoer	-11.414	381	-11.033
2.2 Parkeren	-1.349	92	-1.257
2.3 Recreatieve havens	-702	700	-2
2.5 Openbaar vervoer	-11	5	-6
3.1 Economische ontwikkeling	-2.387	170	-2.217
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-249	249	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-212	168	-44
3.4 Economische promotie	-563	461	-102
4.1 Openbaar basisonderwijs	-384	228	-156
4.2 Onderwijshuisvesting	-6.554	544	-6.010
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-8.228	6.338	-1.890
5.1 Sportbeleid en activering	-1.323	26	-1.297
5.2 Sportaccommodaties	-4.770	1.899	-2.871
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-4.802	1.269	-3.533
5.4 Musea	-5.647	2.366	-3.281
5.5 Cultureel erfgoed	-546	21	-525
5.6 Media	-1.777	25	-1.752
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-6.747	774	-5.973
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-10.923	583	-10.340

taakveld	lasten 2023	baten 2023	saldo 2023
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-7.723	185	-7.538
6.3 Inkomensregelingen	-34.416	25.274	-9.142
6.4 Begeleide participatie	-4.240	0	-4.240
6.5 Arbeidsparticipatie	-3.505	1	-3.504
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-3.621	1.850	-1.771
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	-65	0	-65
6.71b Begeleiding (WMO)	-297	0	-297
6.71c Dagbesteding (Wmo)	0	0	0
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-17.244	0	-17.244
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0
6.72a Jeugdhulp begeleiding	-1.470	24	-1.446
6.72b Jeugdhulp behandeling	0	0	0
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	-46	0	-46
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	-13.685	0	-13.685
6.73a Pleegzorg	-1.569	0	-1.569
6.73b Gezinsgericht	0	0	0
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-5.551	0	-5.551
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	0
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-559	0	-559
6.74c Gesloten plaatsing	-308	0	-308
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0
6.81a Beschermd wonen (WMO)	-9.884	391	-9.493

taakveld	lasten 2023	baten 2023	saldo 2023
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-2.757	0	-2.757
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0
6.82a Jeugdbescherming	-3.691	418	-3.273
6.82b Jeugdreclassering	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	-1.613	0	-1.613
7.2 Riolering	-5.050	6.204	1.154
7.3 Afval	-9.576	11.388	1.812
7.4 Milieubeheer	-2.999	0	-2.999
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-298	275	-23
8.1 Ruimtelijke ordening	-2.997	674	-2.323
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-11.667	11.802	135
8.3 Wonen en bouwen	-5.858	3.011	-2.847
	-282.195	**282.195**	**0**

De totaaltelling wijkt af van het werkelijke totaal door afronding.

Subsidieplafonds

De subsidieplafonds zijn ingesteld om een helder financieel kader te stellen voor incidentele subsidies. Deze kaders zijn de bedragen die maximaal aan incidentele subsidies mogen worden verstrekt. Door te werken met subsidieplafonds is voor iedereen duidelijk waarom subsidieaanvragen (kunnen) worden afgewezen: het geld is op. Daarnaast geven subsidieplafonds flexibiliteit om binnen een beleidsveld te schuiven met subsidies aan instellingen. Voor 2023 gelden de onderstaande subsidieplafonds:

tabel 117 subsidieplafonds Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving subsidieplafond	Bedrag 2023
Beleidsveld Kunst en Cultuur	
Algemeen	34
Toeristische en culturele initiatieven	31
Beleidsveld Sport en recreatie	
Sportactiviteiten	36

In de bijlage Subsidies staat een overzicht van alle begrote subsidies. In totaal is er € 16,9 miljoen voor subsidies geraamd in 2023.

Stand en verloop reserves en voorzieningen 2023

tabel 118 stand en verloop reserves en voorzieningen 2023 (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

Nummer	Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2023 (raadsbesluiten t/m juli 2022)	Toevoegingen (storting) 2023	Verminderingen (beschikking) 2023	Boekwaarde 31-12-2023
	RESERVES				
A.0.01	Algemene reserve	18.851	3.500	-31	22.320
A.0.02	Reserve nader te bestemmen rekeningresultaat	0	0	0	0
B.0.03	Reserve diverse incidentele bestemmingen	1.656	687	-9	2.334
B.1.04	Reserve parkeren	3.870	2.705	-2.777	3.798
B.1.05	Reserve masterplan Hoofdinfrastructuur	899	50	-130	819
B.1.06	Reserve Poort van Hoorn	11.308	6.111	-417	17.002
B.1.10	Reserve beeldende kunst	453	44	0	497
B.1.19	Reserve welzijnsvoorzieningen Bangert en Oosterpolder	7.231	358	-470	7.119
B.1.25	Reserve kunstijsbaan	1.458	83	-151	1.390
B.1.26	Reserve afschrijvingslasten investeringen	5.463	0	-563	4.900
B.1.27	Reserve toekomstplan huisvesting PO	1.697	641	-106	2.232
B.1.42	Reserve Oostereiland	1.039	431	-562	908
B.1.43	Reserve stimuleringsmaatregelen duurzaamheid	978	14	-11	981
B.1.45	Reserve riolering	1.197	0	-182	1.015

Nummer	Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2023 (raadsbesluiten t/m juli 2022)	Toevoegingen (storting) 2023	Verminderingen (beschikking) 2023	Boekwaarde 31-12-2023
B.1.47	Reserve Westfries Museum	132	0	0	132
B.1.52	Reserve beschermd wonen en MO/VB/OGGz	2.923	0	0	2.923
B.1.53	Reserve stimuleringsmaatregelen coronacrisis (*)	2.475	0	-5	2.470
B.1.54	Reserve 40-60 regeling sport	200	0	0	200
B.2.01	Algemene bedrijfsreserve Grondzaken	14.363	168	0	14.531
B.2.07	Egalisatiereserve plankosten voor grondexploitaties	1.703	0	0	1.703
S.1.02	Reserve bedrijfsvoering	250	0	0	250
S.1.04	Afdelingsreserve Stadsbeheer	100	0	0	100
S.1.05	Afdelingsreserve Veiligheid Vergunningverlening en Handhaving	100	0	0	100
S.1.07	Afdelingsreserve Stadsontwikkeling	100	0	0	100
S.1.08	Afdelingsreserve Informatievoorziening	100	0	0	100
S.1.09	Afdelingsreserve Advies en Control	100	0	0	100
S.1.11	Afdelingsreserve Dienstverlening	100	0	0	100
	Subtotaal belegde reserves	**78.746**	**14.792**	**-5.414**	**88.124**
	NIET BIJ GEMEENTE BELEGDE RESERVES				
O.1.01	Egalisatiereserve Sint Pietershof	201	0	0	201
	Subtotaal niet belegde reserves	**201**	**0**	**0**	**201**

Nummer	Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2023 (raadsbesluiten t/m juli 2022)	Toevoegingen (storting) 2023	Verminderingen (beschikking) 2023	Boekwaarde 31-12-2023
	TOTAAL-GENERAAL RESERVES	**78.947**	**14.792**	**-5.414**	**88.325**
	VOORZIENINGEN				
V.1.02	Voorziening riolering	6.207	2.389	-3.117	5.479
V.1.07	Voorziening legaten	18	0	0	18
V.1.08	Voorziening Wet Appa	387	12	0	399
V.1.35	Voorziening 40/60 regeling sport	35	35	0	70
V.1.36	Voorziening reclamebelasting	0	831	-831	0
V.1.40	Voorziening Le Cocq d'Armandville-Plancken Fonds	1.648	0	0	1.648
V.1.41	Voorziening revitalisering bedrijventerreinen	242	6	0	248
	TOTAAL-GENERAAL VOORZIENINGEN	**8.537**	**3.273**	**-3.948**	**7.862**
	Totaal RESERVES EN VOORZIENINGEN	**87.484**	**18.065**	**-9.362**	**96.187**

(*) Reserve Stimuleringsmaatregelen Coronacrisis
Deze reserve blijft in principe tot en met 31 december 2022 bestaan. Daarna vervalt de reserve en valt het saldo vrij. Het is te verwachten dat de gemeenteraad wel het geld in een reserve apart wil houden om later in te zetten. Om het inzicht te houden om welk bedrag het gaat, wordt in dit overzicht de reserve nog steeds apart zichtbaar gemaakt. Normaal gesproken worden de diverse budgetten in de reserve overgeheveld naar de reserve ‘Diverse incidentele bestemmingen’.

Meerjarig verloop reserves en voorzieningen

tabel 119 stand en verloop reserves en voorzieningen 2024 t/m 2027 bedragen x € 1.000, - = nadeel)

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2024	Mutaties 2024	Boekwaarde 01-01-2025	Mutaties 2025	Boekwaarde 01-01-2026	Mutaties 2026	Boekwaarde 01-01-2027
RESERVES							
Algemene reserve	22.320	1.500	23.820	0	23.820	-770	23.050
Reserve nader te bestemmen rekeningresultaat	0	0	0	0	0	0	0
Reserve diverse incidentele bestemmingen	2.334	677	3.011	684	3.695	715	4.410
Reserve parkeren	3.798	-68	3.730	91	3.821	86	3.907
Reserve masterplan hoofdinfrastructuur	819	-79	740	-79	661	-79	582
Reserve Poort van Hoorn	17.002	5.695	22.697	4.696	27.393	724	28.117
Reserve beeldende kunst	497	44	541	44	585	44	629
Reserve welzijnsvoorzieningen Bangert en Oosterpolder	7.119	-109	7.010	-107	6.903	-106	6.797
Reserve kunstijsbaan	1.390	-67	1.323	-67	1.256	-66	1.190
Reserve kapitaallasten investeringen	4.900	-563	4.337	-525	3.812	-480	3.332
Reserve toekomstplan huisvesting PO	2.232	522	2.754	638	3.392	734	4.126
Reserve Oostereiland	908	-125	783	-119	664	-114	550
Reserve stimuleringsmaatregelen duurzaamheid	981	4	985	4	989	5	994
Reserve riolering	1.015	-182	833	-181	652	-181	471
Reserve Westfries Museum	132	0	132	0	132	0	132
Reserve beschermd wonen en MO/VB/OGGz	2.923	0	2.923	0	2.923	0	2.923

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2024	Mutaties 2024	Boekwaarde 01-01-2025	Mutaties 2025	Boekwaarde 01-01-2026	Mutaties 2026	Boekwaarde 01-01-2027
Reserve stimuleringsmaatregelen coronacrisis	2.470	0	2.470	0	2.470	0	2.470
Reserve 40-6- regeling sport	200	0	200	0	200	0	200
Algemene bedrijfsreserve Grondzaken	14.531	164	14.695	164	14.859	119	14.978
Egalisatiereserve plankosten voor grondexploitaties	1.703	0	1.703	0	1.703	0	1.703
Reserve bedrijfsvoering	250	0	250	0	250	0	250
Afdelingsreserve Stadsbeheer	100	0	100	0	100	0	100
Afdelingsreserve Veiligheid/Vergunning/Handhaving	100	0	100	0	100	0	100
Afdelingsreserve Stadsontwikkeling	100	0	100	0	100	0	100
Afdelingsreserve Informatievoorziening	100	0	100	0	100	0	100
Afdelingsreserve Advies en Control	100	0	100	0	100	0	100
Afdelingsreserve Dienstverlening	100	0	100	0	100	0	100
Subtotaal belegde reserves	**88.124**	**7.413**	**95.537**	**5.243**	**100.780**	**631**	**101.411**
NIET BIJ GEMEENTE BELEGDE RESERVES							
Egalisatiereserve Sint Pietershof	201	0	201	0	201	0	201
Subtotaal niet belegde reserves	**201**	**0**	**201**	**0**	**201**	**0**	**201**
TOTAAL-GENERAAL RESERVES	**88.325**	**7.413**	**95.738**	**5.243**	**100.981**	**631**	**101.612**

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2024	Mutaties 2024	Boekwaarde 01-01-2025	Mutaties 2025	Boekwaarde 01-01-2026	Mutaties 2026	Boekwaarde 01-01-2027
VOORZIENINGEN							
Voorziening riolering	5.479	-666	4.813	-608	4.205	-594	3.611
Voorziening legaten	18	0	18	0	18	0	18
Voorziening Wet Appa	399	12	411	12	423	12	435
Voorziening 40-60 regeling sport	70	35	105	35	140	35	175
Voorziening reclamebelasting	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening Le Cocq d'Armandville-Plancken Fonds	1.648	0	1.648	0	1.648	0	1.648
Voorziening revitalisering bedrijventerreinen	248	0	248	0	248	0	248
TOTAAL-GENERAAL VOORZIENINGEN	**7.862**	**-619**	**7.243**	**-561**	**6.682**	**-547**	**6.135**
Totaal RESERVES EN VOORZIENINGEN	**96.187**	**6.794**	**102.981**	**4.682**	**107.663**	**84**	**107.747**

Specificatie meerjarig verloop reserves

tabel 120 mutaties reserves per programma meerjarig (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026
Programma 0	**0**	**31**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**770**
01. Relatie inwoners en bestuur								
Beschikking algemene reserve		31						
0.4 Financiering en algemene lasten en baten								
Beschikking algemene reserve								770
Programma 1	**0**	**1**	**0**	**1**	**0**	**1**	**0**	**1**
1.2 Veiligheidsambitie								
Beschikking Reserve kapitaallasten investeringen		1		1		1		1
Programma 2	**-2.671**	**906**	**-1.945**	**900**	**-2.104**	**889**	**-2.101**	**886**
2.1 Wegen, straten en pleinen								
Storting reserve Poort van Hoorn	-51		-51		-51		-51	
Beschikking reserve kapitaallasten investeringen		83		83		72		72
Beschikking Reserve masterplan hoofdinfrastructuur		1		1		1		1
Beschikking reserve Oostereiland		129		129		129		128
Beschikking reserve parkeren		121		117		117		116
Beschikking reserve Poort van Hoorn		154		154		154		154

	Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026
2.2 Verkeer en vervoer								
Beschikking reserve masterplan hoofdinfrastructuur		129		128		128		128
Beschikking reserve parkeren		1		1		1		1
Beschikking reserve Poort van Hoorn		224		223		223		222
Storting reserve Poort van Hoorn	-5		-5		-5		-5	
2.3 Parkeren								
Beschikking reserve parkeren		50		50		50		50
Beschikking reserve Poort van Hoorn		12		12		12		12
Storting reserve parkeren	-2.615		-1.889		-2.048		-2.045	
2.4 Water- en havenbeheer								
Beschikking reserve kapitaallasten investeringen		2		2		2		2
Programma 4	**-475**	**616**	**-580**	**734**	**-696**	**727**	**-790**	**680**
4.1 Basisonderwijs								
Beschikking reserve toekomstplan huisvesting PO		4		4		4		4
4.4 Onderwijshuisvesting								
Beschikking reserve toekomstplan huisvesting PO		102		220		219		219
Beschikking reserve kapitaallasten investeringen		197		197		192		146
Beschikking reserve welzijnsvoorzieningen B/O		313		313		312		311
Storting reserve toekomstplan huisvesting PO	-275		-380		-496		-590	

	Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026
Storting reserve welzijnsvoorzieningen B/O	-200		-200		-200		-200	
Programma 5	**-150**	**386**	**-150**	**384**	**-151**	**371**	**-152**	**370**
5.1 Kunst en cultuur								
Beschikking reserve kapitaallasten investeringen		42		42		42		42
Storting reserve beeldende kunst	-25		-25		-25		-25	
5.2 Cultureel erfgoed								
Storting reserve diverse incidentele bestemmingen	-37		-37		-37		-37	
5.3 Sport								
Beschikking reserve kapitaallasten investeringen		111		109		96		96
Beschikking reserve kunstijsbaan		151		151		151		151
Beschikking reserve parkeren		4		4		4		4
Beschikking reserve welzijnsvoorzieningen B/O		78		78		78		77
Storting reserve diverse incidentele bestemmingen	-5		-5		-5		-5	
Storting reserve kunstijsbaan	-83		-83		-84		-85	
Programma 6	**-101**	**90**	**-102**	**85**	**-103**	**85**	**-103**	**84**
6.1 Inkomen								
Storting reserve diverse incidentele bestemmingen	-9		-9		-9		-9	
6.3 Maatschappelijke ondersteuning, welzijn en zorg								
Beschikking reserve diverse incidentele bestemmingen								

	Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026
Beschikking reserve welzijnsvoorzieningen B/O		51		51		51		50
Beschikking reserve stimuleringsmaatregelen coronacrisis		5						
Storting reserve diverse incidentele bestemmingen	-69		-70		-71		-71	
6.4 Jeugd en jongeren								
Beschikking reserve kapitaallasten investeringen		7		7		7		7
Beschikking reserve welzijnsvoorzieningen B/O		27		27		27		27
Storting reserve diverse incidentele bestemmingen	-23		-23		-23		-23	
Programma 7	**-14**	**99**	**-14**	**99**	**-14**	**99**	**-14**	**99**
7.2 Milieu								
Storting reserve stimuleringsmaatregelen duurzaamheid	-14		-14		-14		-14	
7.3 Riolering en afval								
Beschikking reserve riolering		99		99		99		99
Programma 8	**-5.523**	**504**	**-5.525**	**505**	**-4.531**	**507**	**-492**	**506**
8.1 Ruimtelijke ordening								
Storting reserve Poort van Hoorn	-5.000		-5.000		-4.000			
Beschikking reserve kapitaallasten investeringen		8		8		8		8
8.2 Volkshuisvesting								
Beschikking reserve kapitaallasten investeringen		52		52		52		51

	Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026
Beschikking reserve stimuleringsmaatregelen duurzaamheid		11		10		10		9
Storting reserve diverse incidentele bestemmingen	-31		-31		-31		-31	
Beschikking reserve Oostereiland		432		434		436		437
Storting reserve Oostereiland	-324		-330		-336		-343	
8.4 Wijkgericht werken								
Beschikking reserve kapitaallasten investeringen		1		1		1		1
8.6 Grondzaken								
Storting algemene bedrijfsreserve Grondzaken	-168		-164		-164		-118	
Overhead	**0**	**603**	**0**	**606**	**0**	**596**	**0**	**569**
Beschikking reserve parkeren		518		518		518		518
Beschikking reserve kapitaallasten investeringen		57		61		51		51
Beschikking reserve Poort van Hoorn		28		27		27		
Algemene dekkingsmiddelen	**-444**	**8**	**-434**	**0**	**-440**	**0**	**-470**	**0**
Beschikking reserve diverse incidentele bestemmingen		8						
Storting reserve diverse incidentele bestemmingen	-444		-434		-440		-470	
Resultaat	**-4.744**	**1.495**	**-3.470**	**1.494**	**-1.973**	**1.493**	**-1.973**	**1.493**
Beschikking reserve riolering		84		83		82		82
Beschikking reserve parkeren		1.411		1.411		1.411		1.411

	Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026
Storting algemene reserve	-3.500		-1.500					
Storting reserve parkeren			-725		-725		-725	
Storting reserve Poort van Hoorn	-435		-435		-435		-435	
Storting reserve beeldende kunst	-19		-19		-19		-19	
Storting reserve toekomstplan huisvesting PO	-366		-366		-366		-366	
Storting reserve welzijnsvoorzieningen B/O	-159		-159		-161		-161	
Storting reserve diverse incidentele bestemmingen	-68		-68		-68		-68	
Storting reserve Oostereiland	-107		-108		-109		-109	
Geen beleidsveld mutaties reserves onderling	**-670**	**670**	**-670**	**670**	**-670**	**670**	**-670**	**670**
Beschikking reserve parkeren		670		670		670		670
Storting reserve masterplan hoofdinfrastructuur	-50		-50		-50		-50	
Storting reserve Poort van Hoorn	-620		-620		-620		-620	
totalen	**-14.792**	**5.409**	**-12.890**	**5.478**	**-10.682**	**5.438**	**-6.765**	**6.128**

De bedragen kunnen afwijken van andere overzichten door afronding.

Subsidies

In onderstaand overzicht staan de subsidies per beleidsveld.

tabel 121 subsidies per beleidsveld (bedragen x € 1.000, - = nadeel)

	beleidsveld	instelling	2023	2024	2025	2026
0.1	Relatie inwoners en bestuur	Stichting Het Hoornse Comité 1940-1945 en Stichting Dodenherdenking 4 mei	5	5	5	5
	Totaal beleidsveld 0.1 Relatie inwoners en bestuur		**5**	**5**	**5**	**5**
1.2	Veiligheidsambitie	Dierenbescherming Kop NH	1	1	1	1
		Heberdina Japin Timmer	44	44	44	44
	Totaal beleidsveld 1.2 Veiligheidsambitie		**45**	**45**	**45**	**45**
2.2	Verkeer en vervoer	Algemeen	2	2	2	2
	Totaal beleidsveld 2.2 Verkeer en vervoer		**2**	**2**	**2**	**2**
3.1	Economische zaken en arbeidsmarktbeleid	Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	168	168	168	168
		Bijdrage ROM/MRA	36	42	42	42
42	**Totaal beleidsveld 3.1 Economische zaken en arbeidsmarkt beleid**		**204**	**204**	**204**	**204**
4.5	Onderwijszaken	Onderwijsachterstandenbeleid	2.328	2.328	2.328	2.328
		Onderwijsbegeleidingsdienst	48	48	48	48
		Ontwikkeling Stichting Trigoon	25			
	Totaal beleidsveld 4.5 Onderwijszaken		**2.401**	**2.376**	**2.376**	**2.376**
5.1	Kunst en cultuur	Stichting Acting 4 kids	4	4	4	4
		Stichting Het Talententheater	4	4	4	4

beleidsveld	instelling	2023	2024	2025	2026
	Centrum varend erfgoed	8	8	8	8
	Stichting In den Beginne	10	10	10	10
	Culturele programmering Oosterkerk	5	5	5	5
	Overig (was Herberg Hoorn)	4	4	4	10
	Strategische Marketing	31	31	31	31
	Weekend Hoorn Kunst en Cultuur	23	23	23	23
	Amateuristische kunstbeoefening	76	76	76	76
	Amateurkunst - algemeen	6	6	6	6
	Openbare bibliotheek	1.706	1.706	1.706	1.706
	Muziekschool Gerard Boedijn	541	541	541	541
	Jubileumsubsidies	1	1	1	1
	Initiatievenpot kunst en cultuur	34	34	34	34
	Cinema Oostereiland	77	77	77	77
	Museum van de 20e Eeuw	159	159	159	159
	Amateurfestival Oude Muziek en Nu	7	7	7	7
	Theater Het Pakhuis (Stichting Hiaat)	56	56	56	56
	Stichting Stadsfeesten	10	10	10	10
	Museum Stoomtram	265	265	265	265
	Blauwe Schuit	309	309	309	309

	beleidsveld	instelling	2023	2024	2025	2026
		Hotel Mariakapel	25	25	25	25
		Lokale omroep	68	68	68	68
		Stichting Concertfonds Hoornse Orgels	1	1	1	1
		Carnavalsvereniging het Masker	9	9	9	3
		Kamermuziek Festival Hoorn	7	7	7	7
		Schouwburg en Congrescentrum het Park	2.093	2.093	2.093	2.093
		Boterhal-Kerkplein	31	31	31	31
		Tijdelijke huisvesting Expoost in Statenpoort	5			
	Totaal beleidsveld 5.1 Kunst en cultuur		**5.575**	**5.570**	**5.570**	**5.570**
5.2	Cultureel erfgoed	Erfgoedvisie	51	51	51	51
		Stimuleringsregeling restauratie monumenten	50	50	50	50
	Totaal beleidsveld 5.2 Cultureel erfgoed		**101**	**101**	**101**	**101**
5.3	Sport en recreatie	Incidentele subsidies	36	36	36	36
		Westfriese sportverkiezingen	1	1	1	1
		Sport Service Punt	2	2	2	2
		Comité Organisatie Koningsdag	1	1	1	1
		Oranjevereniging Blokker	2	2	2	2
		Nationale Hulpverleners dag	5	5	5	5
		Netwerk, o.a. stadsspeeltuin	47	47	47	47

	beleidsveld	instelling	2023	2024	2025	2026
		City marketing	101	101	101	101
		Jubileumsubsidies	2	2	2	2
		Mak Blokweer	289	289	289	289
		Strategische Marketing	77	77	77	77
		Intocht Sint Nicolaas (SSH)	6	6	6	6
	Totaal beleidsveld 5.3 Sport en recreatie		**569**	**569**	**569**	**569**
6.1	Participatie	Schuldhulpverlening	101	101	101	101
		Verjaardag budget	46	46	46	46
		Stichting Hart voor Hoorn	20	10		
		Bijzondere bijstand	101	101	101	101
	Totaal beleidsveld 6.1 Participatie		**268**	**258**	**248**	**248**
6.3	Maatschappelijke ondersteuning, welzijn en zorg	Initiatievenpot AWBZ	11	11	11	11
		Stichting B&O	2	2	2	2
		RCO de Hoofdzaak	26	26	26	26
		GGZ Noord-Holland Noord	50	50	50	50
		Actief Talent	45	45	45	45
		Inloophuis Pisa	5	5	5	5
		Hospice	19	19	19	19
		Stichting Bangert en Oosterpolder	9	9	9	9

beleidsveld	instelling	2023	2024	2025	2026
	Opvoedondersteuning - preventieve activiteiten jeugd	136	136	136	136
	Proeftuin buurtgezinnen	43	22		
	Antidiscriminatiebeleid	27	27	27	27
	Stichting Netwerk - sociaal cultureel werk	2.740	2.740	2.740	2.740
	Vrijwilligersbeleid	250	250	250	250
	Ouderenraad	18	18	18	18
	Slachtofferhulp	13	13	13	13
	Mee & De Wering	573	573	573	573
	Stichting Netwerk - buurt- en clubhuizen	679	679	679	679
	Jeugdraad Zwaag	9	9	9	9
	Plataan	95	95	95	95
	Brijder Stichting	366	366	366	366
	DnoDoen Huisverbod	2	2	2	2
	GGD - Meldpunt Vangnet en Advies	377	377	377	377
	Re-integratie	30	30	30	30
	DnoDoen - Begeleiding	75	75	75	75
	Netwerk – tienermoeders	56	56	56	56
	Time out voorziening 4 plaatsen	20	20	20	20
	About a Jacket	5			

	beleidsveld	instelling	2023	2024	2025	2026
		Voorzieningenniveau personen met verward gedrag	203	203	203	203
		Extra beleidscapaciteit gemeenten, exclusief Hoorn	67	67	67	67
		GGZ inzet expertteam Brede Centrale Toegang (BCT)	351	351	351	351
		GGD inzet expertteam BCT	7	7	7	7
		Kansrijke start	9			
		Bijdrage aan Netwerkorganisatie – Medemblik	454	454	454	454
	Totaal beleidsveld 6.3 Maatschappelijke ondersteuning, welzijn en zorg		**6.772**	**6.737**	**6.715**	**6.715**
6.4	Jeugd(hulp)	Peuterspeelzaalwerk	285	285	285	285
	Totaal beleidsveld 6.4 Jeugd(hulp)		**285**	**285**	**285**	**285**
7.2	Duurzaamheid en milieu	Duurzame stad – aanpak bestaande bouw	152	152	152	152
	Totaal beleidsveld 7.2 Duurzaamheid en milieu		**152**	**152**	**152**	**152**
8.2	Volkshuisvesting	Wonen boven winkels	75	75	75	
	Totaal beleidsveld 8.2 Volkshuisvesting		**75**	**75**	**75**	**0**
	Algemene stelpost: prijscompensatie 2023		435	435	435	435
	Totaal subsidies		**16.889**	**16.820**	**16.788**	**16.713**

Verdeling taakvelden over programma's

De verdeling van de taakvelden over de programma's, beleidsvelden en producten staat in onderstaand overzicht.

tabel 122 verdeling taakvelden over programma's

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
0 Bestuur en ondersteuning	0.1 Relatie inwoners en bestuur	0.1 Bestuur	1.01.01.0	Feitelijke kosten raad en raadscommissies
			1.01.01.1	Feitelijke kosten college
			1.01.02.1	Ombudsfunctie
			1.01.05.0	Ambtelijke ondersteuning raad
			1.01.05.1	Ambtelijke ondersteuning rekenkamer
			1.16.12.2	Cyclus financiële documenten t.b.v. B&W
		0.4 Overhead	1.01.02.0	Ambtelijke ondersteuning B&W
			1.01.02.2	Onderscheidingen
			1.01.05.2	Bestuur ondersteuning raad en raadscommissie
			1.02.01.0	Voorlichting
			1.02.01.1	Representatie
			1.02.10.0	Publiekscontacten
	0.2 Publieke dienstverlening	0.2 Burgerzaken	1.03.01.0	Documenten-algemeen
			1.03.01.1	Reisdocument
			1.03.01.2	Rijbewijs
			1.03.01.3	Verklaring omtrent gedrag

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
			1.03.04.0	Akten burgerlijke stand
			1.03.04.1	Huwelijksvoltrekking
			1.03.06.0	Naturalisatie/naamswijziging
			1.03.07.0	Informatie basisadministratie
			1.03.11.0	Straatnaamgeving/huisnummering
			1.03.13.0	Verkiezingen
			1.03.14.0	Programma Innovatieve Stad
	0.3 Bestuurlijke samenwerking	0.1 Bestuur	1.01.03.0	Internationale contacten
			1.01.04.0	(Boven)regionale samenwerkingsstructuren
			1.01.04.5	REHAB
			1.01.04.6	Urgentiecommissie Huisvesting
			1.01.04.8	Pact van Westfriesland
			1.01.04.9	Exploitatie voormalig SOW
			1.01.05.3	Congres WF
	0.4 Financiering en algemene lasten en baten	0.61 OZB woningen	1.16.03.0	Waardering onroerende zaken door Wet WOZ woningen
		0.61 OZB woningen	1.16.03.1	Lasten heffing/invordering OZB woningen
		0.62 OZB niet-woningen	1.16.03.2	Waardering onroerende zaken door Wet WOZ niet woningen
			1.16.03.3	Lasten heffing/invordering OZB niet-woningen

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
		0.64 Belastingen overig	1.16.01.0	Lasten heffing/invordering diverse belastingen excl. OZB
			1.16.01.6	Opbrengst reclamebelasting
		0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	1.16.06.0	Uitkeringen gemeentefonds, excl. Algemene uitkering
		0.8 Overige baten en lasten	1.16.07.1	Overige lasten en baten
			1.16.07.2	Reservering voor nieuw beleid
			1.16.07.3	Nog niet functioneel ingedeelde lasten/baten
			1.16.07.4	Nog in te vullen bezuinigingen
1 Openbare orde en veiligheid	1.1 Veiligheidsregio NHN en crisisbeheersing	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.04.04.2	Beheer en exploitatie brandweerkazernes
			1.04.04.3	Reddingsstation Hoorn
			1.04.04.4	Veiligheidsregio
			1.04.04.6	Rampenplan
	1.2 Veiligheidsambitie	1.2 Openbare orde en veiligheid	1.04.01.0	Vergunningverlening/controle naleving APV
			1.04.02.0	Preventieve criminaliteitsbestrijding
			1.04.03.0	Handhaving openbare orde en veiligheid
			1.04.05.0	Overige beschermende maatregelen
			1.04.05.1	Uitvoering Wet op de lijkbezorging
			1.04.05.2	Jeugd, alcohol en drugs

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
			1.04.06.0	Stadstoezicht
			1.04.06.1	Toezicht en handhaving
		6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.04.03.1	Handhaving en toezicht kinderopvang en peuterspeelzaal
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1 Wegen, straten en pleinen	2.1 Verkeer en vervoer	1.09.01.0	Planvorming/evaluatie verhardingen
			1.09.01.1	Groot onderhoud/projecten verhardingen
			1.09.01.2	Dagelijks onderhoud verhardingen
			1.09.01.3	Tractie
			1.09.02.1	Dagelijks onderhoud sneeuw-/gladheidsbestrijding
			1.09.02.2	Planvorming/evaluatie straatreiniging
			1.09.02.3	Dagelijks onderhoud straatreiniging
			1.09.03.0	Planvorming/evaluatie openbare verlichting
			1.09.03.1	Groot onderhoud/projecten openbare verlichting
			1.09.03.2	Dagelijks onderhoud openbare verlichting
			1.09.04.0	Planvorming/evaluatie civiele kunstwerken
			1.09.04.1	Groot onderhoud/projecten civiele kunstwerken
			1.09.04.2	Dagelijks onderhoud civiele kunstwerken
			1.09.06.1	Groot onderhoud/projecten stadsmeubilair
			1.09.06.2	Dagelijks onderhoud stadsmeubilair

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
	2.2 Verkeer en vervoer	2.1 Verkeer en vervoer	1.09.05.0	Planvorming/evaluatie verkeer
			1.09.05.1	Groot onderhoud/projecten verkeer
			1.09.05.2	Dagelijks onderhoud verkeer
	2.2 Verkeer en vervoer	2.5 Openbaar vervoer	1.09.07.0	Openbaar vervoer
	2.3 Parkeren	0.63 Parkeerbelasting	1.09.08.3	Inzameling parkeergelden straat parkeren
			1.09.08.5	Baten betaald parkeren
		1.2 Openbare orde en veiligheid	1.09.08.1	Handhaving straat parkeren
		2.2 Parkeren	1.09.07.9	Poort van Hoorn Parkeergarage Poort van Hoorn
			1.09.08.0	Betaald parkeren-algemeen
			1.09.08.2	Exploitatie parkeerapparatuur straat parkeren
			1.09.08.4	Uitgifte parkeerbewijzen
			1.09.08.6	Parkeergarages
			1.09.08.7	Facilitair beheer parkeren openbaar gebied
			1.09.08.8	Fiets parkeren
			1.09.08.9	Parkeerhavens met barrière
	2.4 Water- en havenbeheer	2.3 Recreatieve havens	1.09.14.0	(Binnen)havens en waterwegen
			1.09.14.1	Beheer en exploitatie (binnen)havens
		5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.09.15.0	Planvorming/evaluatie watergangen/-partijen/oevervoorzieningen

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
			1.09.15.1	Groot onderhoud/projecten watergangen/-partijen/oevervoorzieningen
			1.09.15.2	Dagelijks onderhoud watergangen/-partijen/oevervoorzieningen
			1.09.15.3	Schoonhouden en schouwen watergangen/-partijen
3 Economische zaken	3.1 Economische zaken en arbeidsmarktbeleid	3.1 Economische ontwikkeling	1.05.01.0	Economische ontwikkeling
		3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.05.01.1	Fysieke bedrijfsinfrastructuur
		3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1.05.01.2	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
			1.09.09.0	Markten/standplaatsen
4 Onderwijs	4.1 Primair onderwijs	4.1 Openbaar basisonderwijs	1.13.01.0	Openbaar basisonderwijs
		4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.13.04.0	Bijzonder basisonderwijs
	4.3 Voortgezet onderwijs	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.13.02.0	Voortgezet onderwijs
			1.13.03.0	Speciaal (voortgezet) onderwijs
	4.4 Onderwijshuisvesting	4.1 Openbaar basisonderwijs	1.13.01.8	Openbaar basisonderwijs-beheer en exploitatie schoolgebouwen
		4.2 Onderwijshuisvesting	1.13.01.1	Primair onderwijs-onderwijshuisvesting
			1.13.02.1	Voortgezet onderwijs-onderwijshuisvesting
			1.13.03.1	Speciaal (voortgezet) onderwijs- huisvesting

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
	4.5 Onderwijszaken	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.13.07.2	Leerlingenvervoer
			1.13.07.4	Overige onderwijssubsidies
			1.13.09.0	Lokaal onderwijsbeleid
			1.13.09.1	Voorkomen vroegtijdig schoolverlaten
			1.13.09.2	Leerplicht Hoorn
			1.13.09.3	Onderwijsachterstandenbeleid
			1.13.09.6	Nationaal Programma Onderwijs
5 Cultuur en recreatie	5.1 Kunst en cultuur	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.12.01.0	Kunst en cultuur-algemeen
			1.12.01.1	Amateurkunst
			1.12.01.3	Beheer en exploitatie theater Het Pakhuis
			1.12.03.0	Muziekschool Gerard Boedijn
			1.12.03.1	Centrum kunstzinnige vorming "De Blauwe Schuit"
			1.12.03.2	Beheer en exploitatie Vredehofstr.7a,Blauwe Schuit
			1.12.04.0	Schouwburg en Congrescentrum Het Park
			1.12.04.1	Beheer en exploitatie Westerdijk 4, schouwburg
			1.12.08.0	Beeldende kunst-algemeen

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
			1.12.08.6	Beheer en exploitatie ateliers
			1.14.07.6	Beheer en exploitatie Manifesto
		5.4 Musea	1.12.01.4	Museum Stoomtram
			1.12.05.0	Westfries Museum-Personeelsbudgetten
			1.12.05.1	Westfries Museum
			1.12.05.2	Beheer en exploitatie Westfries Museum
			1.12.08.3	Boterhal-Kerkplein 39
		5.6 Media	1.12.02.0	Openbare bibliotheek
			1.12.10.0	Lokale omroep
			1.12.10.1	Beheer en exploitatie Grote Beer 5, Radio Hoorn
	5.2 Cultureel erfgoed	5.4 Musea	1.12.11.0	Westfries Archief-algemeen
			1.12.11.1	Westfries Archief-huisvesting
			1.12.12.1	Archeologie
		5.5 Cultureel erfgoed	1.12.12.0	Onderhoud/restauratie/vergunning monumenten
			1.12.12.2	Beheer en exploitatie poortjes en torens
	5.3 Sport en recreatie	3.4 Economische promotie	1.05.02.0	Toeristische voorzieningen
		5.1 Sportbeleid en activering	1.11.03.0	Gemeentelijk sportopbouwwerk-algemeen
			1.11.03.1	Sportopbouwwerk

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
			1.11.03.4	Bewegingsconsulent
			1.11.04.0	Subsidie sportverenigingen-algemeen
		5.2 Sportaccommodaties	1.11.01.0	Sport algemeen
			1.11.01.1	Sporthal de Kers
			1.11.01.2	Sporthal Zwaag
			1.11.01.4	Sporthal De Opgang-hal/zaal/squash
			1.11.01.5	Kunstijsbaan
			1.11.01.6	Gymnastieklokalen/Sportzalen
			1.11.01.7	Beheer en exploitatie zwembaden
			1.11.01.8	Exploitatie zwembaden en kunstijsbaan
			1.11.01.9	Sportkantine De Opgang
			1.11.02.0	Beheer sportaccommodaties
			1.11.02.1	Onderhoud sportcomplexen
			1.11.04.2	40/60-regeling sport
		5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.05.03.0	Niet-functie specifieke gronden
			1.09.11.0	Dierenweiden
			1.09.11.1	Beheer en exploitatie dierenweiden
			1.09.11.2	Kinderboerderijen
			1.09.12.0	Speelterreinen en -weiden

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
			1.09.13.0	Kermis
			1.09.13.1	Evenementen
			1.11.05.0	Recreatieschap Westfriesland
			1.11.07.0	Openluchtrecreatieterreinen-algemeen
			1.11.07.1	Beheer en exploitatie openluchtrecreatieterreinen
	5.5 Groen	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.09.10.0	Planvorming/evaluatie groenvoorzieningen
			1.09.10.1	Groot onderhoud/projecten groenvoorzieningen
			1.09.10.2	Dagelijks onderhoud groenvoorzieningen
6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	6.1 Participatie	6.3 Inkomensregelingen	1.10.01.2	Inkomensvoorzieningen, algemeen
			1.10.01.3	Inkomensvoorzieningen, PB
			1.10.01.4	Inkomensvoorzieningen, IOAW
			1.10.01.6	Inkomensvoorzieningen, BBZ
			1.16.04.0	Kwijtschelding diverse belastingen
			1.25.01.0	Schuldhulpverlening - Uitvoering Wet
			1.25.02.0	Schuldhulpverlening - Schuldbemiddeling
			1.25.03.0	Bijzondere bijstand
			1.25.04.0	Minimabeleid

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
	6.3 Maatschappelijke ondersteuning, welzijn en zorg	1.2 Openbare orde en veiligheid	1.14.06.0	Antidiscriminatiebeleid
		4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.14.02.0	Peuterspeelzaalwerk
		6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.14.10.0	Opvang asielzoekers en vluchtelingen
			1.14.20.0	Opvang Oekraïners
			1.20.01.0	Sociaal Domein, algemeen
			1.20.01.1	Buurt- en clubhuizen
			1.20.02.0	Sociaal cultureel werk
			1.21.01.0	Algemeen WMO <2015
			1.21.02.0	Algemene voorzieningen samenkracht en burgerparticipatie
			1.22.01.0	Algemeen AWBZ/Wmo
			1.23.01.3	Opvoedondersteuning
		6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.20.01.2	Gebiedsteams
			1.23.01.2	Jeugdgezondheidszorg
			1.22.03.9	Cliënt Ondersteuning
		6.4 Begeleide participatie	1.26.01.1	Participatie-WSW
		6.5 Arbeidsparticipatie	1.10.14.3	Re-integratie overig
			1.26.01.0	Participatie - Re-integratie

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
		6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.21.01.2	Individuele voorzieningen
			1.21.01.3	Regiotaxi
			1.21.01.6	Eigen bijdrage Wmo <2015
			1.22.01.6	Wmo: extra componenten
			1.22.02.4	Vervoersdiensten
		6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	1.21.01.1	Huishoudelijke hulp
			1.22.02.3	Persoonlijke Verzorging
		6.71b Begeleiding (WMO)	1.22.02.0	Ambulante begeleiding en ondersteuning
			1.22.04.2	Eigen bijdrage Wmo-Begeleiding
		6.71c Dagbesteding (WMO)	1.22.02.1	Dagbesteding
		6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	1.22.01.1	Wmo profiel 1 psychosociale problematiek (PSY)
			1.22.01.2	Wmo profiel 2: verstandelijke beperking ((L)VB)
			1.22.01.3	Wmo profiel 3: psychogeriatrisch (PG)
			1.22.01.4	Wmo profiel 4: huishoudelijke onderst. (LB-HO)
			1.22.01.5	Wmo profiel 5: lichamelijke beperking (LB)
			1.22.03.3	Wtcg / CER regeling
			1.22.03.7	Persoonsgebonden Budget AWBZ/Wmo

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
		6.81a Beschermd wonen (WMO)	1.22.02.2	Kortdurend Verblijf
			1.22.04.3	Spoedopvang kwetsbare inwoners
			1.22.04.4	Kwetsbare inwoners-Beschermd wonen ingekocht ZiN
			1.22.04.5	Kwetsbare inwoners-Beschermd wonen ingekocht PGB
			1.22.04.7	Kwetsbare inwoners-OGGz-Verslavingsbeleid
			1.22.04.8	Kwetsbare inwoners-Uitvoeringskosten
			1.22.04.9	Kwetsbare inwoners-Overige kosten
			1.22.05.0	Kwetsbare inwoners-Eigen bijdrage
			1.22.05.1	Kwetsbare inwoners - Uitkering gemeentefonds MO/VB/OGGz
			1.22.05.2	Kwetsbare inwoners - Uitkering gemeentefonds. Bescherm wonen
		6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	1.22.04.6	Kwetsbare inwoners-Maatschappelijke opvang
		6.82a Jeugdbescherming	1.21.01.5	Veilig thuis
			1.22.03.2	Inloopfunctie GGZ
		7.1 Volksgezondheid	1.15.01.0	Gezondheidszorg algemeen
			1.15.01.3	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Hollands Noorden
	6.4 Jeugd(hulp)	6.2 Wijkteams	1.23.01.0	Eerstelijns loket Jeugdzorg

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
		6.72a Jeugdhulp begeleiding	1.24.01.0	Jeugdzorg-Algemeen
			1.24.07.0	Ernstige Enkelvoudige Dyslexie
			1.24.13.0	Persoonsgebonden Budget Jeugdzorg
		6.72b Jeugdhulp behandeling	1.24.08.0	Licht Verstandel.Gehandicapt.3-milieu voorziening
		6.72c Jeugdhulp dagbesteding	1.24.03.0	Jeugdzorg Plus
		6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	1.24.01.1	Jeugdzorg - Segment B - Ondersteuningsprofielen
			1.24.01.2	Jeugdzorg - Segment C
			1.24.09.0	Generalistische Basis Geestelijke Gezondheidszorg
		6.73a Pleegzorg	1.24.02.0	Pleegzorg
			1.24.11.1	Jeugd- en opvoedhulp
		6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	1.24.01.3	Jeugdzorg - Segment B - Extra componenten
			1.24.12.0	Persoonlijke begeleiding, verzorging en kort verblijf
		6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	1.24.11.0	Specialistische Jeugdhulp
		6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	1.24.10.0	Specialistische Geestelijke Gezondheidszorg
		6.74c Gesloten plaatsing	1.24.04.0	Crisishulp en -opvang
		6.82a Jeugdbescherming	1.24.05.0	Jeugdbescherming en -reclassering

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
		6.3 Inkomensregelingen	1.25.05.0	Toeslagenaffaire belastingdienst
7 Duurzaamheid en milieu	7.2 Duurzaamheid en milieu	7.4 Milieubeheer	1.07.08.0	Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
			1.07.08.1	Duurzaamheidsbeleid
	7.3 Riolering en afval	7.2 Riolering	1.09.20.0	Planvorming riolering
			1.09.20.1	Onderzoek/gegevensbeheer riolering
			1.09.20.2	Investeringen riolering
			1.09.20.3	Onderhoud riolering
			1.09.20.4	Baten rioolheffingen
		7.3 Afval	1.16.02.0	Lasten afvalstoffenheffing
			1.16.02.1	Baten afvalstoffenheffing
			1.16.02.2	Afvalstoffenverwijdering
	7.4 Begraafplaatsen	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	1.09.17.0	Planvorming/evaluatie begraafplaatsen
			1.09.17.1	Beheer en exploitatie gebouwen begraafplaatsen
			1.09.17.2	Groot onderhoud/projecten begraafplaatsen
			1.09.17.3	Dagelijks onderhoud begraafplaatsen
			1.09.17.4	Baten begraafplaatsen/begraafrechten
8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	8.1 Ruimtelijke ordening	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.05.07.5	Voorbereiding Fase 2 Zevenhuis
		8.1 Ruimtelijke ordening	1.04.01.5	Omgevingswet

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
			1.06.01.0	Bestemmingsplannen
			1.06.01.1	Stedenbouw
			1.06.01.4	PvH Poort van Hoorn-algemeen
			1.06.05.0	Ontheffingen WABO
			1.06.09.0	Kostenverhaal Koopvaarder 3
			1.06.09.2	Kostenverhaal Bangert 7
			1.06.09.3	Kostenverhaal Nieuwe Steen 21
			1.06.09.5	Kostenverhaal Holenkwartier
			1.06.09.6	Kostenverhaal Nieuwe Steen 2
			1.06.09.7	Kostenverhaal Nieuwe Steen 6
			1.06.09.8	Kostenverhaal Missiehuis
			1.06.10.0	Kostenverhaal Joh. Poststraat/Pater Bleijstraat
			1.06.10.1	Kostenverhaal Grauwe Paard, Dorpsstraat 113 Zwaag
			1.06.10.2	Kostenverhaal Keern 153-155
			1.06.10.3	Kostenverhaal Keern 157
			1.06.10.4	Kostenverhaal Bangert 4 en 6
			1.06.10.5	Kostenverhaal EWF fase 5 Bangert en Oosterpolder
			1.06.10.6	Kostenverhaal Nieuwland 14-18

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
			1.06.10.7	Kostenverhaal Nieuwe Noord 36-38.
			1.06.10.8	Kostenverhaal Hoorn-Noord-Noord
			1.06.10.9	Kostenverhaal Westerblokker 143
			1.06.11.0	Kostenverhaal herontwikkeling Grote Kerk
			1.06.11.2	Kostenverhaal Bangert 6
			1.06.11.3	Kostenverhaal Trommelstraat 1
			1.06.11.4	Kostenverhaal herontwikkeling voormalig postkantoor Huesmolen
			1.06.11.5	Kostenverhaal Lage Weg 11
			1.06.11.6	Kostenverhaal Westerdijk 137-149
			1.06.11.7	Kostenverhaal Herontwikkeling Sauna Suomi
			1.06.11.8	Kostenverhaal De Huesmolen locatie Lidl
			1.06.11.9	Kostenverhaal Dorpstraat 162 Zwaag (Bot)
			1.06.12.0	Kostenverhaal Rozenbuurt (locatie C. Balk)
			1.06.12.1	Kostenverhaal Koopvaarder 1
			1.06.12.2	Kostenverhaal Dovenetel 79 (Knarrenhof)
			1.06.12.3	Kostenverhaal Tweeboomlaan 20
			1.06.12.4	Kostenverhaal Vollerwaal 1a
			1.06.12.5	Kostenverhaal manege de Eenhoorn
			1.06.12.7	Kostenverhaal Keern 33-35

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
			1.06.12.8	Kostenverhaal Dr. C.J.K. van Aalstweg
			1.06.12.9	Kostenverhaal Reaal/Lageweg
			1.06.13.0	Kostenverhaal Egel locatie Keern 39
			1.06.13.1	Kostenverhaal Dampten 4 (Tensengarage)
			1.06.13.2	Kostenverhaal Dampten 18 (locatie Penitentiaire Instelling)
			1.06.13.3	Kostenverhaal Berkhouterweg 11, Buitenstad.
			1.06.13.4	Kostenverhaal Lepelaar 6
			1.06.13.5	Kostenverhaal Grote Beer 5
			1.06.13.6	Kostenverhaal Maelsonstraat 18 en 20
			1.06.13.7	Kostenverhaal Blauwe Steen
			1.06.13.8	Kostenverhaal Dorpstraat 155
			1.06.13.9	Kostenverhaal Nieuwe Steen 8
			1.06.14.0	Kostenverhaal Jan Willemzstraat 18
			1.06.14.1	Kostenverhaal Tweeboomlaan 88
			1.06.14.2	Kostenverhaal Keern 192
	8.2 Volkshuisvesting	8.3 Wonen en bouwen	1.05.04.0	Woningen
			1.05.04.1	Overige onroerende zaken
			1.05.04.2	Groot onderhoud gebouwen
			1.05.07.0	Woonwagens

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
			1.06.04.0	Bouwvergunning
			1.06.06.0	Gebruiksvergunning
			1.06.07.0	Inspecties i.h.k.v. Woningwet en APV
			1.06.08.0	Sloopvergunning
			1.08.01.0	Volkshuisvesting-algemeen
			1.08.01.2	Beheerskosten Oostereiland
			1.08.01.3	Domotica lokaal
			1.08.01.4	Domotica regionaal
			1.08.05.1	Woningbouwverenigingen
			1.08.05.2	Besluit woning gebonden subsidies
			1.08.11.0	Exploitatie Sint Pietershof
	8.4 Wijkgericht werken	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.09.18.1	Programma Kersenboogerd
		8.3 Wonen en bouwen	1.08.08.0	Projecten/Activiteiten Hoorn-Noord/ Venenlaankwartier
			1.09.18.0	Wijkbeheer
	8.6 Grondzaken	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.05.08.1	Exploitatie gronden, bedrijventerreinen
		8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.05.08.0	Exploitatie gronden, niet bedrijventerreinen
			1.05.08.2	Nog niet in gebruik genomen grondexploitatie
96 Onvoorzien	9.91 Onvoorzien	0.8 Overige baten en lasten	1.17.06.0	Onvoorziene lasten en baten

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
97 Heffing voor de vennootschapsbelasting	0.9 Vennootschapsbelasting(vpb)	0.9 Vennootschapsbelasting (vpb)	1.16.07.5	Vennootschapsbelasting
98 Overhead	9.8 Overhead	0.4 Overhead	3.00.20.0	Personeels- en organisatiezaken
			3.00.20.2	Westfriesland Academie
			3.00.20.3	Ondernemingsraad
			3.00.20.5	Planning en Control
			3.00.20.6	Juridische zaken
			3.00.20.7	Onderzoek en statistiek
			3.00.29.9	Niet door te belasten kosten
			3.00.43.0	Informatiemanagement
			3.00.43.1	Informatiebeveiliging
			3.00.44.0	Gegevensmanagement
			3.00.45.0	ICT infrastructuur
			3.00.46.0	ICT diensten aan derden
			3.00.54.0	Reproductie
			3.00.55.0	Kantoor-/bureaubehoeften
			3.00.57.0	Catering
			3.00.59.0	Facilitair totaal
			3.00.60.0	Huisvesting
			3.00.80.1	MFA De Grote Beer

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
			3.00.80.2	MFA De Huesmolen
			3.00.80.3	Wijkcentrum De Cogge
			3.00.80.4	Wijkcentrum Kersenboogerd
			3.00.82.8	MFA De Kreek
			3.00.83.3	Semi permanent gebouw De lage Hoek
			4.00.00.0	KVS Algemeen
			4.00.10.0	KVS Directie (staf)
			4.19.00.0	KVS Publiekszaken
			4.19.00.3	KVS Dienstverlening
			4.20.00.0	KVS Stadsbeheer
			4.20.00.1	KVS Beleid en Regie Stadsbeheer
			4.20.00.2	KVS Beheer en Onderhoud Stadsbeheer
			4.20.00.3	KVS Realisatie Stadsbeheer
			4.30.00.0	KVS Veiligheid, vergunningen en handhaving
			4.30.00.1	KVS Erfgoed
			4.30.00.2	KVS Juridisch administratief VVH
			4.30.00.3	KVS Vergunningen en bouwtoezicht
			4.30.00.4	KVS Veiligheid en toezicht
			4.50.00.0	KVS Stadsontwikkeling

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
			4.50.00.1	KVS Onderwijs, Doelgroepenvervoer en Leisure (ODL)
			4.50.00.2	KVS Ruimtelijke ontwikkeling
			4.50.00.4	KVS Zorg en samenleving
			4.50.00.5	KVS 1.Hoorn
			4.65.00.0	KVS Informatievoorziening
			4.65.00.1	KVS Gegevensmanagement
			4.65.00.2	KVS Informatiemanagement & Automatisering
			4.70.00.0	KVS Advies en control
			4.70.00.1	Bestuurs-, juridische zaken en communicatie
			4.70.00.2	KVS Planning en control
			4.70.00.3	KVS Projectmanagement
			4.70.00.4	KVS Human Resources
			4.90.00.0	KVS Griffie
99 Algemene dekkingsmiddelen	9.9 Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treasury	1.17.03.0	Beleggingen
			3.00.15.0	Treasury renteomslag
			3.00.15.1	Treasury-Overig
		0.61 OZB woningen	1.17.01.1	Baten onroerendezaakbelasting eigenaren woningen
		0.62 OZB niet-woningen	1.17.01.0	Baten onroerendezaakbelasting gebruikers

Programma	Beleidsveld	Taakveld		Omschrijving product
			1.17.01.2	Baten onroerendezaakbelasting eigenaren niet won.
		0.64 Belastingen overig	1.17.01.4	Baten hondenbelasting
			1.17.01.5	Baten precariobelasting
		0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	1.17.02.0	Uitkeringen gemeentefonds
			1.17.02.1	Integratie-uitkering Sociaal Domein (3D)
		3.4 Economische promotie	1.17.01.6	Baten toeristenbelasting
999 Mutaties reserves	9.99 Mutaties reserves	0.10 Mutaties reserves	1.99.99.1	Mutaties reserves
9999 Resultaat	9.999 Resultaat	0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	1.99.99.2	Resultaat na bestemming

Verplichte indicatoren Besluit Begroting en Verantwoording

September 2022 zijn de volgende gegevens van de website https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording afgehaald. U wordt van harte uitgenodigd om zelf de website in de gaten te houden voor actuelere cijfers.

tabel 123 verplichte indicatoren Besluit Begroting en Verantwoording

Indicator	waarde	periode	eenheid	regio / dimensie	bron	omschrijving
Openbare orde en veiligheid						
Verwijzingen Halt	4	2021	per 1.000 jongeren	Hoorn	Stichting Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar

Indicator	waarde	periode	eenheid	regio / dimensie	bron	omschrijving
						Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Misdrijven - Geweldsmisdrijven	5,2	2021	per 1.000 inwoners	Hoorn	CBS - Criminaliteit	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	7,5	2021	per 1.000 inwoners	Hoorn	CBS - Criminaliteit	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode

Indicator	waarde	periode	eenheid	regio / dimensie	bron	omschrijving
						geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
Misdrijven - Diefstallen uit woning	1	2021	per 1.000 inwoners	Hoorn	CBS - Diefstallen	
Misdrijven - Winkeldiefstallen	1,8	2021	per 1.000 inwoners	Hoorn	CBS - Diefstallen	
Economische zaken						
Functiemenging	49,7	2021	%	Hoorn	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Vestigingen (van bedrijven)	143,2	2021	per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar	Hoorn	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 65 jaar.
Onderwijs						
Absoluut verzuim	0,9	2021	per 1.000 leerlingen	Hoorn	DUO/Ingrado	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling.

Indicator	waarde	periode	eenheid	regio / dimensie	bron	omschrijving
						De periode aanduiding 2021 staat voor schooljaar 2020/2021.
Relatief verzuim	16	2021	per 1.000 leerlingen	Hoorn	DUO/Ingrado	Het relatieve aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren zonder vrijstelling dat langer dan 4 opeenvolgende weken niet ingeschreven was op school. De periodeaanduiding 2021 staat voor schooljaar 2020/2021.
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	2,1	2021	%	Hoorn	DUO/Ingrado	Vsv-ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv-ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan. De periodeaanduiding 2021 staat voor schooljaar 2020/2021.
Cultuur en recreatie						
Niet-sporters	48,5	2020	%	Hoorn	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Indicator	waarde	periode	eenheid	regio / dimensie	bron	omschrijving
Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening						
Banen	708,3	2021	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Hoorn	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
Jongeren met een delict voor de rechter	1	2020	%	Hoorn	CBS Jeugd	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	6	2020	%	Hoorn	CBS Jeugd	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Participatiewet en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan.
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	3	2020	%	Hoorn	CBS Jeugd	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als

Indicator	waarde	periode	eenheid	regio / dimensie	bron	omschrijving
						werknemer volgens de Polisadministratie.
Netto arbeidsparticipatie	69	2021	%	Hoorn	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
Personen met een bijstandsuitkering	397,9	2021	per 10.000 inwoners	Hoorn	CBS - Participatiewet	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Participatiewet. De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
Lopende re-integratievoorzieningen	394,1	2020	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Hoorn	CBS - Participatiewet	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Jongeren met jeugdhulp (aandeel jongeren tot 18 jaar)	13,6	2021	% van alle jongeren tot 18 jaar	Hoorn	CBS Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of

Indicator	waarde	periode	eenheid	regio / dimensie	bron	omschrijving
						opvoedingsproblemen van de ouders.
Jongeren met jeugdbescherming (aandeel jongeren tot 18 jaar)	1,5	2021	%	Hoorn	CBS Jeugd	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.
Jongeren met jeugdreclassering (aandeel jongeren van 12 tot 23 jaar)	0,3	2021	%	Hoorn	CBS Jeugd	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal

Indicator	waarde	periode	eenheid	regio / dimensie	bron	omschrijving
						hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	750	2021	per 10.000 inwoners	Hoorn	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Aantal per 1.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd

Indicator	waarde	periode	eenheid	regio / dimensie	bron	omschrijving
						is op 327 deelnemende gemeenten.
Duurzaamheid en milieu						
Omvang huishoudelijk restafval	162	2020	kg per inwoner	Hoorn	CBS statistiek Huishoudelijk afval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	8,5	2020	%	Hoorn	Berekening	
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting						
WOZ-waarde woningen	256	2021	x € 1.000	Hoorn	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Nieuwbouw	9	2021	per 1.000 woningen	Hoorn	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.
Demografische druk	73,2	2022	%	Hoorn	CBS - Bevolkingsstatistiek	Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	775	2022	€	Hoorn	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	867	2022	€	Hoorn	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een

Indicator	waarde	periode	eenheid	regio / dimensie	bron	omschrijving
						meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Bedrijfsvoering						
Formatie	8,3	2023	fte per 1.000 inwoners		Eigen gegevens	Het aantal fte, inclusief vacatures, per 1.000 inwoners
Bezetting	7,4	2023	fte per 1.000 inwoners		Eigen gegevens	Het aantal fte, exclusief vacatures, per 1.000 inwoners
Apparaatskosten	701	2023	kosten per inwoner		Eigen begroting	Kosten van de gemeente Hoorn per inwoner
Externe inhuur	5	2023	kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen		Eigen begroting	% kosten externe inhuur ten opzichte van de totale loonkosten (inclusief kosten inhuur)
Overhead	8,3	2023	% van de totale lasten		Eigen begroting	% overhead ten opzichte van de totale uitgaven van de gemeente Hoorn